

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย : พ.ศ. 2541-2545

ผู้วิจัย นายชนะชัย องค์กรณะสุข **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. กัตยานี ภาคอึด (2) รองศาสตราจารย์ยุวดี ไชยศิริ

ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2) วัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (3) ระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเก็บรวบรวมจากงบการเงินของสถาบันการเงิน 20 แห่งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545 เครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน รวมทั้งระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ เทคนิคการวิเคราะห์สถาบันการเงินที่เรียกว่า CAMEL และการสร้างแบบ Z-Score Model

ผลการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินพบว่าความมั่นคงของสถาบันการเงินในช่วงปี 2541-2545 ค่อนข้างต่ำ กล่าวคือทั้งธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนมีเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูง ทำให้ผลการดำเนินงานในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดผลขาดทุนและส่งผลกระทบต่อการเสื่อมค่าของฐานะเงินกองทุน จนนำไปสู่การเพิ่มทุนในช่วงปี 2541-2543 ยิ่งไปกว่านั้นในปี 2541 มีธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนจำนวน 7 แห่ง หรือเท่ากับร้อยละ 35 ของสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง มีฐานะเงินกองทุนที่อ่อนแอและ/หรือต่ำกว่ากฎหมายกำหนด ส่วนปี 2542-2545 แม้ฐานะเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนจะเริ่มมีความมั่นคงทางการเงินดีขึ้นจากเดิมก็ตาม แต่ก็พบว่าเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังเป็นปัญหาหลักที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในช่วงปี 2541-2545 คืออัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

คำสำคัญ ความมั่นคงทางการเงิน เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ CAMEL

9

Thesis title: AN ANALYSIS OF FINANCIAL INSTITUTIONS STABILITY IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND : 1998-2002

Researcher: Mr. Tanachai Aongtanasuk; **Degree:** Master of Business Administration;

Thesis advisors: (1) Dr. Gallayanee Parkatt, Associate Professor; (2) Yuvadee Chaisiri,
Associate Professor; **Academic year:** 2003

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) analyse the financial stability of financial institutions in the Stock Exchange of Thailand (SET) (2) measure the financial stability of financial institutions in the SET (3) identify the financial ratio affecting the stability of financial institutions in the SET.

The data in this study are the secondary data collected from audited financial statements of 20 financial institutions in the Stock Exchange of Thailand from the period 1998 through 2002. The CAMEL and the Z-Score Model are utilized to analyse and measure the financial stability of financial institutions in the SET. These financial tools are also used to identify the financial ratio influencing the stability of those financial institutions

The research results using financial ratio analysis and financial institutions' stability measurement revealed that the stability of financial institutions during the year 1998 to 2002 is relatively low. In other words, the financial statements of both commercial banks and finance companies included the high non-performing loans. Consequently, those financial institutions cannot earn profit in that period. Their fund position seem to be weak and require capital raising during the period 1998 to 2000. Moreover, in the year 1998, 7 out of 20 financial institutions, or 35 percent, faced the non-performing loan problem, resulting in the weakness of the fund or the fund becomes lower than the level stipulated by the related laws. For the year 1999 to 2002, although the fund position of commercial banks and finance companies are gradually stable the non-performing loans are still the major problem and needed to be improved. The key financial ratio influencing the stability of financial institutions in the year 1998 to 2002 is the ratio related to non-performing loans.

Keywords: Stability of Financial Institutions, Non-Performing Loans, and CAMEL

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยานี ภาคออต และรองศาสตราจารย์ยุวดี ไชยศิริ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ปฏิบัติงานประจำห้องสมุดของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จนผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่านที่ประสานงานระหว่างผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา – มารดา และพี่น้องของข้าพเจ้า ซึ่งคอยเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลากการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธนัชชัย องค์กรณะสุข

สิงหาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประเด็นปัญหาการวิจัย	4
กรอบความคิดทางทฤษฎี	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน	7
ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน	16
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การจัดแบ่งกลุ่มประชากร	61
การวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	81
ผลการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน	201

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	229
สรุปการวิจัย	229
อภิปรายผล	243
ข้อจำกัดการวิจัย	246
ข้อเสนอแนะ	247
บรรณานุกรม	248
ภาคผนวก	253
ก ภาพประกอบอัตราส่วนทางการเงิน	254
ข รายการย่องบการเงิน	289
ค ผลการทดสอบ	321
ประวัติผู้วิจัย	328

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	ชุดข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างแบบจำลอง 76
ตารางที่ 3.2	การระบุค่า Z_t ของประชากรตัวอย่าง 77
ตารางที่ 3.3	ค่าของตัวแปร Z_t ที่ระบุจากข้อมูลจริงกับ Z_t ที่ได้จากการคำนวณจากสมการ 79
ตารางที่ 4.1	อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ 82
ตารางที่ 4.2	อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์ 89
ตารางที่ 4.3	อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ 93
ตารางที่ 4.4	อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ 97
ตารางที่ 4.5	อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ 101
ตารางที่ 4.6	อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ 105
ตารางที่ 4.7	เงินสำรองที่มีอยู่และเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดของ ธนาคารแห่งประเทศไทยของธนาคารพาณิชย์ 106
ตารางที่ 4.8	อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและ อัตราส่วนสินทรัพย์ค้ำประกันต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ 110
ตารางที่ 4.9	อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม ของธนาคารพาณิชย์ 117
ตารางที่ 4.10	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ 122
ตารางที่ 4.11	ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงานของธนาคารพาณิชย์ 124
ตารางที่ 4.12	อัตราส่วนกำไรสุทธิ(กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย ของธนาคารพาณิชย์ 130
ตารางที่ 4.13	อัตราส่วนกำไรสุทธิ(กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์ถัวเฉลี่ย อัตราส่วน รายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ 134
ตารางที่ 4.14	ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ 139
ตารางที่ 4.15	อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม ของธนาคารพาณิชย์ 142

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์	145
ตารางที่ 4.17 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์	148
ตารางที่ 4.18 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของบริษัทเงินทุน	151
ตารางที่ 4.19 เงินกองทุนและโครงสร้างผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทเงินทุน	152
ตารางที่ 4.20 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุน	155
ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุน ของบริษัทเงินทุน	158
ตารางที่ 4.22 อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทเงินทุน	161
ตารางที่ 4.23 อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของบริษัทเงินทุน	164
ตารางที่ 4.24 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน	167
ตารางที่ 4.25 เงินสำรองที่มีอยู่และเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดของ ธนาคารแห่งประเทศไทยของบริษัทเงินทุน	168
ตารางที่ 4.26 อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและ อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน	171
ตารางที่ 4.27 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวม ของบริษัทเงินทุน	174
ตารางที่ 4.28 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน	178
ตารางที่ 4.29 ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงานของบริษัทเงินทุน	180
ตารางที่ 4.30 อัตราส่วนกำไรสุทธิ(กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน	184
ตารางที่ 4.31 อัตราส่วนกำไรสุทธิ(กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์ถัวเฉลี่ย อัตราส่วน รายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ถัวเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน	187
ตารางที่ 4.32 ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินของบริษัทเงินทุน	191
ตารางที่ 4.33 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุน	194

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.34 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากของบริษัทเงินทุน	196
ตารางที่ 4.35 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของบริษัทเงินทุน	199
ตารางที่ 4.36 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 1	202
ตารางที่ 4.37 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 2	204
ตารางที่ 4.38 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 3	207
ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติที่คำนวณได้จากสมการจำแนกกลุ่ม	208
ตารางที่ 4.40 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนก กลุ่มกรณีที่ 1	210
ตารางที่ 4.41 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนก กลุ่มกรณีที่ 2	211
ตารางที่ 4.42 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนก กลุ่มกรณีที่ 3	211
ตารางที่ 4.43 แสดงค่า Wilks' Lambda เมื่อมีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าใน สมการจำแนกกลุ่ม	212
ตารางที่ 4.44 ผลการทำนายความมั่นคงของสถาบันการเงิน	215
ตารางที่ 4.45 แสดงผลการคำนวณค่า Z-Score ของสถาบันการเงิน ระหว่างปี 2541 - 2545	221

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ระบบเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงจากช่วงก่อนหน้าค่อนข้างมาก อัตราการขยายตัวรวมทุกภาคเศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวของรายได้หรือประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โครงสร้างการผลิตของประเทศเปลี่ยนจากเกษตรกรรมไปสู่การผลิตทางอุตสาหกรรมมากขึ้น และการผลิตสินค้าและบริการมีความหลากหลาย (Diversity) เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ผลจากการเปิดเสรีด้านเงินทุนต่างประเทศ ส่งผลให้ภาคเอกชนพึ่งพาเงินกู้ยืมจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt-Equity Ratio) สูง ขณะเดียวกันการไม่เปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินเท่าที่ควร ทำให้การพิจารณาผลดำเนินงานของสถาบันการเงินมองเพียงจากความเติบโตหรือขนาดของสินทรัพย์และผลตอบแทนโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงจากภาระผูกพัน (Contingent Liabilities) และการให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้รายใหญ่รายใดรายหนึ่งที่เกิดขึ้นกว่าระดับที่เหมาะสม เมื่อคิดเป็นสัดส่วนของเงินกองทุนของสถาบันการเงินนับตั้งแต่วิกฤตครั้งก่อนในปี 2526

การที่เงินทุนนำเข้าเป็นเงินกู้ระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ แต่นำมาปล่อยกู้ต่อให้แก่โครงการระยะยาว โดยเฉพาะโครงการอสังหาริมทรัพย์ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลทางสภาพคล่อง (Maturity Mismatch) และภาวะที่ภาคเอกชนมีการพึ่งพาเงินกู้มากกว่าเงินทุน (High Leverages) รวมทั้งปัญหาประสิทธิภาพของนโยบายการเงินที่ลดลงเนื่องจากการเปิดเสรีทางการเงินทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่อง ซึ่งเกิดจาก Liquidity หรือ Maturity Mismatch ของภาคธุรกิจที่ความรุนแรงจนกลายเป็นปัญหาความมั่นคงทางการเงิน (Solvency Problem)

เศรษฐกิจที่มีลักษณะเป็นฟองสบู่เผชิญกับความผันผวน ส่งผลให้กิจการของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเริ่มประสบปัญหา กลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ในที่สุด

ความเสียหายเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดจากพฤติกรรมของสถาบันการเงินเอง เนื่องจากสถาบันการเงินอาศัยรายได้จากการให้กู้ยืมเป็นหลักโดยใช้วิธีระดมเงินฝากในประเทศและเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ โดยทำหน้าที่รองรับความเสี่ยงทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และภาวะการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Exchange Rate Risk and Liquidity Risk) ไว้เอง โดยมีได้พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมเพียงพอ อีกทั้งการลงบัญชีไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น มีการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ทำให้ฐานะการเงินที่แสดงออกดูดีกว่าความเป็นจริง

เงินทุนที่ไหลเข้าในอัตราสูงมาก (สูงสุดถึง 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อเดือนในปี 2539) มีส่วนทำให้การปล่อยสินเชื่อขาดความระมัดระวัง มีการกู้เงินไปลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์ และกิจการที่ให้ผลตอบแทนต่ำอื่น ๆ เมื่อเศรษฐกิจซบเซาลงจึงเกิดปัญหาหนี้เสียในระบบสถาบันการเงิน ทั้งนี้ในช่วงปี 2539-2540 บริษัทที่เชื่อมโยงกับธุรกิจการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หลายแห่งประสบปัญหาสภาพคล่อง และไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและเงินต้นให้แก่สถาบันการเงินได้ตามกำหนดทบทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ

จนกระทั่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเข้าแทรกแซงกิจการสถาบันการเงินบางแห่ง เช่น เปลี่ยนแปลงผู้บริหารธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยกรรมเมื่อกลางปี 2539 และประกาศระงับกิจการบริษัท 16 แห่ง ที่มีปัญหาคุณภาพสินทรัพย์และปัญหาสภาพคล่อง เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2540

ในวันที่ 5 สิงหาคม 2540 กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยออกแถลงการณ์ร่วมแจกแจงมาตรการเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ระบบการเงินไทย โดยมีคำสั่งประกาศปิดกิจการบริษัทเงินทุน 56 แห่ง เป็นการถาวร และมีบริษัทเงินทุนเพียง 2 แห่ง เท่านั้น ที่สามารถเปิดกิจการภายหลังจากที่ได้เพิ่มทุนแล้วตามที่ทางการกำหนด

มาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินมีเป้าหมายอยู่ที่บริษัทเงินทุนเป็นหลัก แต่ในไม่ช้าก็เริ่มปรากฏหลักฐานว่าธนาคารพาณิชย์บางแห่งก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน คุณภาพสินทรัพย์ของธนาคารเริ่มเสื่อมลงอย่างรวดเร็วและประชาชนก็เริ่มขาดความเชื่อมั่น ในที่สุดวันที่ 31 ธันวาคม 2540 ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงเข้าแทรกแซงกิจการธนาคารมหานครโดยเปลี่ยนผู้บริหาร ในเดือนถัดมาก็เข้าแทรกแซงกิจการธนาคารศรีนคร และธนาคารนครหลวงไทย และในกลางเดือนพฤษภาคม 2541 ก็เข้าแทรกแซงในบริษัทเงินทุนอีก 7 แห่ง

มาตรการดังกล่าวข้างต้น ก็ยังเป็นเพียงการแก้ปัญหาสภาพคล่องและความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงินที่มีปัญหาระยะสั้นเท่านั้น ทางกรจึงต้องกำหนดกลยุทธ์ในระยะยาวสอดคล้องกับความจำเป็นและการพัฒนาระบบสถาบันการเงินที่มีความยั่งยืนด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ทางการเงินแบบเบ็ดเสร็จ (มาตรา 14 สิงหาคม 2541) เพื่อแก้ไขความอ่อนแอในระบบการเงินที่ยังหลงเหลืออยู่ ซึ่งมีสถาบันการเงินขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนชั้นที่ 1 รวม 61,304 ล้านบาท และเงินกองทุนชั้นที่ 2 รวม 12,430 ล้านบาท

กลางปี 2541 สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและในภูมิภาคที่เลวลงส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงคุณภาพสินทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเข้าแทรกแซงสถาบันการเงินที่พิจารณาว่าไม่มั่นคงที่ยังเหลืออยู่ ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ 2 แห่ง และบริษัทเงินทุนอีก 5 แห่ง หลังจากนั้น ทางกรได้ตัดสินใจที่จะผนวกธนาคารที่ถูกแทรกแซงทั้ง 3 แห่ง เข้ากับธนาคารกรุงไทยและธนาคารรัตนสิน พร้อม ๆ กับจัดตั้งธนาคารไทยธนาคาร จากการรวมบริษัทเงินทุนกรุงไทยธนกิจเข้ากับธนาคารที่ถูกแทรกแซงหนึ่งแห่งและบริษัทเงินทุน 12 แห่ง

ในปี 2545 ทางกรได้เจรจาหาผู้ร่วมทุนในธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารศรีนคร แต่ไม่สามารถตกลงในเงื่อนไขบางประการ ดังนั้นในวันที่ 1 เมษายน 2545 ทางกรได้สั่งให้ควมรวมกิจการ โดยโอนสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันของธนาคารศรีนครไปยังธนาคารนครหลวงไทย ทำให้ธนาคารนครหลวงไทยใหม่มีสินทรัพย์รวมประมาณ 490 พันล้านบาท และกลายเป็นธนาคารขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 5

ผลจากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลและความสนใจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ยังประกอบธุรกิจอยู่ระหว่างปี 2541 – 2545 ว่ามีความมั่นคงในด้านความเพียงพอของเงินกองทุน คุณภาพของสินทรัพย์ ความสามารถในการหารายได้และสภาพคล่องเพียงไร ทั้งนี้ ด้วยบทบาทและความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งธุรกิจสถาบันการเงินเป็นธุรกิจที่ขายความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ทำให้เรื่องความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป และทางกรต้องให้ความเอาใจใส่ดูแลมิให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงได้ เพราะผลที่เกิดขึ้นจะกระทบกระเทือนต่อประชาชนแทน ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการวิจัยครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.2 เพื่อวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

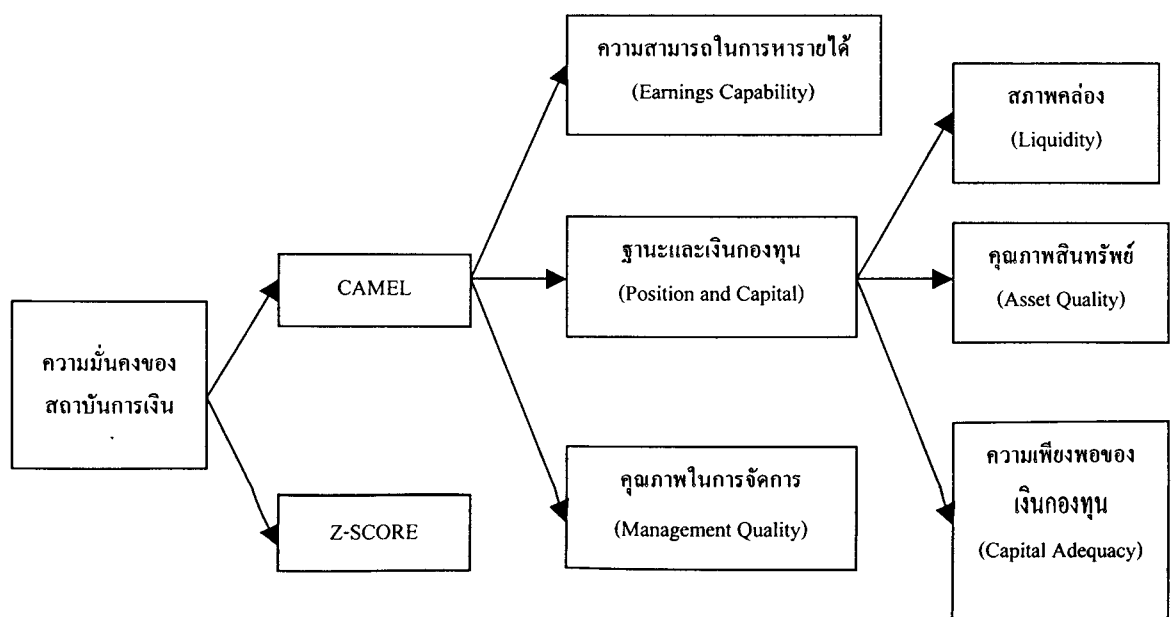
2.3 เพื่อระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

ปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินใดที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545

4. กรอบความคิดทางทฤษฎี

การประเมินความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

5.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อมูลจากงบการเงินของสถาบันการเงินซึ่งอยู่ในระหว่างปี 2541-2545 โดยสถาบันการเงินที่จะศึกษามีดังนี้

5.1.1 ศึกษาเฉพาะ “ธนาคารพาณิชย์” ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

5.1.2 ศึกษาเฉพาะ “บริษัทเงินทุน” ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทยและอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

5.2 ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่งบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของสถาบันการเงิน ไม่รวมงบการเงินรวม (Consolidate Statement) ซึ่งมีการจัดเก็บไว้ในห้องสมุดหรือฐานข้อมูล (Data Warehouse) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งข้อมูลอื่นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในช่วงปี 2545 มีสถาบันการเงิน 2 แห่ง คือ ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจการธนาคารเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2545 และธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) ถูกทางการสั่งให้ควบรวมกับธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2545 ดังนั้น สำหรับธนาคารที่เพิ่งจัดตั้งในปี 2545 จึงไม่ถูกเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ส่วนธนาคารที่ทางการสั่งให้ควบรวมกิจการจะใช้ข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นข้อมูลของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เนื่องจากการควบรวมกับธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) ดังกล่าว ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนสินทรัพย์รวมหนี้สินและภาระผูกพันทั้งหมด โดยใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 มีนาคม 2545 ด้วยวิธีการออกหุ้นเพิ่มทุนเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมทั้งจำนวนตามสัดส่วน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

CAMEL เป็นเทคนิคที่ใช้วิเคราะห์และวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) คุณภาพในการจัดการ (Management Quality) ความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability) และ สภาพคล่อง (Liquidity)

Z-Score เป็นเทคนิคการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ของสถาบันการเงิน โดยเทคนิคดังกล่าวจะแบ่งสถาบันการเงินออกเป็นสถาบันการเงินที่มั่นคงและสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงด้วยการสร้างแบบจำลองวัดความมั่นคงทางการเงินในรูปแบบการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ ผู้ลงทุนและผู้ฝากเงิน ดังนี้

7.1 ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถนำผลวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาเพื่อกำกับและวางแผนพัฒนาสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงหรือเสถียรภาพทางการเงิน

7.2 สถาบันประกันเงินฝากที่จะจัดตั้งขึ้นในอนาคตสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นร่วมกับข้อมูลอื่นเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินในการพิจารณารับประกันเงินฝาก

7.3 ผู้ลงทุนและผู้ฝากเงินสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนและฝากเงินกับสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งอธิบายตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน
 - 1.1 ความสำคัญของการวิเคราะห์ความมั่นคง
 - 1.2 การวิเคราะห์กับความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจสถาบันการเงิน
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน
 - 2.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้ CAMEL
 - 2.2 Z-Score Model
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน

1.1 ความสำคัญของการวิเคราะห์ความมั่นคง

การดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนต่างต้องพึ่งพาเงินเป็นปัจจัยหล่อเลี้ยงในการดำเนินงาน การขยายตัวของภาคเศรษฐกิจส่วนรวมขึ้นอยู่กับ การนำเข้า การส่งออก การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้านี้ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในตลาด จึงจำเป็นต้องได้รับความสะดวกในการชำระค่าสินค้า และ / หรือความสามารถในการหาแหล่งเงินเพื่อดำเนินธุรกิจ ดังนั้น ยิ่งเศรษฐกิจของประเทศและ กิจกรรมทางธุรกิจของภาคเอกชนมีการขยายตัวมากขึ้นเพียงใด บทบาทของสถาบันการเงินในการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงตลาดเงินเข้ากับตลาดการผลิตและตลาดบริการย่อมมีความสำคัญมาก

เพิ่มขึ้นเพียงนั้น

สถาบันการเงินถือเป็นแหล่งเงินกู้รายใหญ่ของประเทศ เนื่องจากเงินทุนที่สถาบันการเงินนำมาให้กู้หรือลงทุนส่วนใหญ่มาจากเงินฝากของประชาชน ดังนั้น การดำเนินงานของสถาบันการเงินจึงมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจส่วนรวม การวิเคราะห์และวัตถุประสงค์การเงินของสถาบันการเงินจึงจำเป็นต้องอาศัยอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือช่วย ทั้งนี้ เพราะอัตราส่วนดังกล่าวสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้หรือเป็นสัญญาณเตือนภัยก่อนที่ความเสียหายจะเกิด และรุกรานจนนำผลเสียหายมาสู่ระบบเศรษฐกิจดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับและดูแลสถาบันการเงิน จึงอาศัยข้อกำหนดของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ที่แก้ไขแล้ว และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 ที่แก้ไขแล้ว เป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน โดยเครื่องมือที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (ชมเพลิน จันทน์เรืองเพ็ญ 2542: 458-459 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย [ประกาศ] 2545)

1) การกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

การกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง¹ เป็นมาตรการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันการเงิน และควบคุมเครดิตของสถาบันการเงินเพราะสถาบันการเงินไม่สามารถจะขยายเครดิต ซึ่งเป็นสินทรัพย์เสี่ยงได้เกินกว่าที่กฎหมาย

¹ เงินกองทุน ประกอบด้วย (1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้มมูลค่าหุ้นที่บริษัทได้รับ และเงินที่บริษัทได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทนั้น (2) ทุนสำรอง (3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของบริษัท แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้ (4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร (5) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ (6) เงินที่บริษัทได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปีที่มีสิทธิค้ำประกันกว่าเจ้าหนี้สามัญ เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) และ (4) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกึ่งคิดตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

สินทรัพย์เสี่ยง หมายถึง สินทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งไม่รวมเงินสด เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารอื่นในหรือนอกราชอาณาจักรและหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือสินทรัพย์อื่นตามที่รัฐมนตรีจะกำหนด

กำหนด เช่น กฎหมายกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ร้อยละ 8 หมายความว่า เงินกองทุน 8 บาทต่อสินทรัพย์เสี่ยง 100 บาท หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ สินทรัพย์เสี่ยงต่อเงินกองทุน คือ 100 : 8 ดังนั้น สถาบันการเงินจะขยายเครดิตได้ไม่เกิน 12.5 เท่าของเงินกองทุน แต่หาก สถาบันการเงินต้องการขยายเครดิตเกินกว่านี้ ก็จะต้องเพิ่มเงินกองทุนขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้สถาบันการเงินต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันดังกล่าว ส่วนบริษัทเงินทุนต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ของสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันดังกล่าว

2) การกำหนดอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก

การกำหนดอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง¹ ต่อเงินฝาก เป็นมาตรการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้เพื่อเสริมสร้างสภาพคล่องและความมั่นคง รวมทั้งลดความเสี่ยงจากการลงทุนของสถาบันการเงิน โดยได้กำหนดให้สถาบันการเงินต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ของยอดเงินฝากหรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่มีกำหนดชำระคืนหรืออาจถูกเรียกคืนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กู้ เว้นแต่เป็นเงินกู้ยืมหรือตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

¹สินทรัพย์สภาพคล่อง ประกอบด้วย เงินสดในมือของสถาบันการเงิน เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ ในประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารต่างประเทศ หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่ปราศจากภาระผูกพัน หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยและปราศจากภาระผูกพัน และสินทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

3) การกำหนดอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อเงินกองทุน

การกำหนดอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อเงินกองทุน ก็จัดเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้เพื่อควบคุมมิให้สถาบันการเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้รายหนึ่งรายใดมากเกินไป เพราะหากลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินแล้วเกิดล้มละลาย หรือมีฐานะทางการเงินที่ไม่ค่อยมั่นคงแล้ว ก็จะมีผลกระทบต่อสถาบันการเงินอย่างมาก การกำหนดมาตรการข้างต้นยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้สถาบันการเงินกระจายเงินให้กู้ยืมไปยังลูกหนี้ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากอีกด้วย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุนและก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับเงินกองทุนไว้ ดังนี้

(1) ธนาคารพาณิชย์ กำหนดให้จำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการหรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลใด อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์นั้น เช่น สถาบันการเงินมีเงินกองทุน 1,000 ล้านบาท ก็หมายความว่า จะให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้รายใหญ่ได้ไม่เกิน 250 ล้านบาท แต่หากสถาบันการเงินต้องการให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้รายใหญ่มากกว่านี้ ก็จะต้องเพิ่มเงินกองทุนขึ้น

(2) บริษัทเงินทุน กำหนดให้บริษัทเงินทุนให้กู้ยืมหรือลงทุนในกิจการของผู้อื่นหรือก่อภาระผูกพันหรือจ่ายเงินตามภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดของบริษัทเงินทุนต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรืออัตราส่วนดังต่อไปนี้ แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า

ก. จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนให้กู้ยืมแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้นรวมกันเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของบริษัทเงินทุนนั้น

ข. จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนก่อภาระผูกพันหรือจ่ายไปตามภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดรวมกันเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
สำนักบรรณสารสมทบ

ของบริษัทเงินทุนนั้น

ค. จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้นตาม (ก) และก่อภาระผูกพัน หรือจ่ายไปตามภาระผูกพันเพื่อบุคคลนั้นตาม (ข) รวมกันเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 35 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของบริษัทเงินทุนนั้น

นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยที่อาศัยอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินแล้ว ยังมีนักวิจัยหลายท่านที่พยายามอธิบายความสำคัญของการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินด้วยอัตราส่วนทางการเงิน เช่น โกลด์สมิท (Goldsmith, 1969) ที่ได้กำหนดเครื่องบ่งชี้ (Indicators) ของความเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางการเงินที่น่าสนใจ ดังนี้

1) อัตราส่วนแห่งความสัมพันธ์สินทรัพย์ทางการเงิน (The Financial Interrelation Ratio) เป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดต่อ GDP หรือรายได้ต่อหัว (GDP per Capita) อัตราส่วนนี้เป็นเครื่องวัดความสำคัญของสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ๆ ซึ่งสินทรัพย์ทางการเงินนี้ประกอบไปด้วยสิทธิเรียกร้องต่อสถาบันการเงินและรวมถึงสถาบันที่มีใช้สถาบันการเงิน ดังนั้น จึงประกอบด้วย เงินตรา เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ของรัฐบาล หุ้นของบริษัท และสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ เป็นต้น

อัตราส่วนแห่งความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ทางการเงินนี้เป็นที่คาดหวังว่าจะขยายตัวในขณะที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และจากประสบการณ์ที่ผ่านมา สินทรัพย์ทางการเงินจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าผลผลิตรวมที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ

2) อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดของสถาบันการเงินต่อสินทรัพย์ทั้งหมดในประเทศ อัตราส่วนนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการระดมเงินออมและการกระจายการลงทุนของสถาบันการเงิน

3) อัตราส่วนระหว่างเงินออมของสถาบันการเงิน¹ ที่ระดมได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือผลิตผลภายในประเทศต่อบุคคล อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการระดมเงินออมของสถาบันการเงิน และอัตราส่วนนี้ก็สามารถวัดความสำคัญของสถาบันการเงินในขณะที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอัตราส่วนเช่นว่านี้จะสูงขึ้นด้วย

4) อัตราส่วนระหว่างเครดิตภายในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ คือ Per Capita GDP อัตราส่วนนี้เป็นมาตรการที่จะวัดความสำคัญของสถาบันการเงินและอัตราส่วนจะสูงขึ้นในกรณีที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

โกลด์สมิท ยังพบว่าอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ทางการเงินต่อ GDP เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก ค.ศ. 1860 ถึง ค.ศ. 1963 ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา ดังเช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอินเดีย เป็นต้น

ในงานของโกลด์สมิทนั้น อัตราส่วนทางการเงินที่เป็นที่รู้จักกันดี และใช้อธิบายถึงภาพรวมของการพัฒนาทางการเงินอย่างกว้าง ๆ ประกอบด้วย

(1) *Financial Interrelations Ratio (FIR)* เป็นค่าแสดงอัตราส่วนของมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดต่อความมั่งคั่ง (Wealth) ของประเทศ ซึ่งค่าความมั่งคั่งนี้วัดจากผลรวมมูลค่าของสินทรัพย์ที่จับต้องได้ (Tangible Assets) และสินทรัพย์ต่างประเทศ (Foreign Balances) ซึ่ง FIR นี้จะมีค่าสูงขึ้น เมื่อระดับการพัฒนาทางด้านการเงินของประเทศสูงขึ้น

¹ เงินออมของสถาบันการเงิน หมายถึง เงินฝากทั้งหมดที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน อัน ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวันที่ย้ายคืนเมื่อทวงถาม เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำและเงินฝากในลักษณะอื่น ตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุน เป็นต้น

(2) *Financial InterMediation Ratio (FIMR)* เป็นค่าแสดงอัตราส่วนของสินทรัพย์ทางการเงินของสถาบันการเงินต่อสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมด FIMR จะบอกถึงระดับความสำคัญของสถาบันการเงิน ในระบบการเงินของประเทศ FIMR นี้ไม่จำเป็นต้องสูงขึ้นไปเมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้น แต่จะขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดโครงสร้างของสถาบันเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศ และความต้องการของผู้ออมมากกว่า

จากผลการใช้อัตราส่วนทางการเงินเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นคงของธนาคารแห่งประเทศไทยและการแสดงถึงความเป็นปึกแผ่นทางการเงินของโกลด์สมิธ ย่อมเป็นข้อสรุปที่สำคัญถึงเหตุผลของการนำอัตราส่วนทางการเงินมาเพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน

1.2 การวิเคราะห์กับความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจสถาบันการเงิน

การดำเนินธุรกิจสถาบันการเงินต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการทำงานโดยตรง ซึ่งมีทั้งประเภทความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic Risk) ดังนี้ (นิศานาด ทองภักดี 2537: 163-183 ; บริษัทศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ จำกัด 2538: 20)

1) ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) เป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อตลาดโดยรวม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย และสังคม ความเสี่ยงประเภทนี้ไม่สามารถลดหรือขจัดได้โดยการกระจายการลงทุน (Undiversifiable Risk) ได้แก่

(1) ความเสี่ยงจากราคาดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอันมีผลทำให้สถาบันการเงินจะต้องบริหารกระแสเงินทุนไหลเข้าหรือที่มาจากเงินทุนให้เกิดความสมดุลกับกระแสเงินทุนไหลออกหรือการใช้ไปของเงินทุนทั้งจำนวนเงินและระยะเวลา เพราะหากไม่สมดุลกันแล้วช่องว่าง (Gap) ก็จะเกิดขึ้นหรือที่เรียกว่า Maturity Mismatch ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ใน 2 ลักษณะ คือ

ก. จัดหาหรือกู้ยืมเงินทุนระยะสั้น แต่จัดสรรหรือให้กู้ยืมในระยะยาว

ข. จัดหาหรือกู้ยืมเงินทุนระยะยาว แต่จัดสรรหรือให้กู้ยืมในระยะสั้น

การจัดโครงสร้างกระแสเงินทุนตามลักษณะที่ (ก) หากอัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้นสถาบันการเงินจะประสบผลขาดทุน เนื่องจากต้องจัดหาหรือกู้ยืมเงินทุนระยะสั้นในอัตราดอกเบี้ยที่แพงขึ้นหลังจากระยะเวลาการจัดหาเงินทุนหรือการกู้ยืมระยะสั้นในคราวแรกสิ้นสุดลงแล้ว เพื่อยังคงให้การกู้ยืมระยะยาวต่อไป แต่ถ้าจัดโครงสร้างกระแสเงินทุนตามลักษณะที่ (ข) หากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นก็จะไม่ประสบผลขาดทุนแต่อย่างใด นอกจากนี้ สถาบันการเงินจะได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับโครงสร้างของเงินทุน โดยเฉพาะเงินฝาก หากสถาบันการเงินใดมีเงินฝากระยะสั้นมากเท่าใดก็就会有ความเสี่ยงในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยมากขึ้นเท่านั้น

(2) ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (*Exchange Rate Risk*) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งก่อให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากปริวรรต สถาบันการเงินอาจเผชิญกับความเสี่ยงประเภทนี้จากการก่อหนี้ในรูปของการกู้ยืมจากต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการกู้ยืมนั้นมีได้ทำการป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนไว้ นอกจากนี้ อาจเกิดจากการที่สถาบันการเงินดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศไว้ไม่สมดุล เช่น ดำรงฐานะเกินดุลในเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ กล่าวคือ มีสินทรัพย์ในเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐสูงกว่าหนี้สินในเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ หรือขายมากกว่าซื้อในเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงก็จะเกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนหรือในทำนองกลับกันอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐสูงขึ้นก็จะเกิดกำไรจากการแลกเปลี่ยน ในลักษณะดังกล่าวอาจป้องกันความเสี่ยงได้โดยการทำให้ฐานะเงินตราต่างประเทศแต่ละสกุลอยู่ในสถานะสมดุล

2) ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (*Unsystematic Risk*) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะกับสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่ง และเป็นความเสี่ยงที่สามารถควบคุมหรือลดได้ ได้แก่

(1) ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (*Credit Risk*) เป็นความเสี่ยงที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ความเสี่ยงประเภทนี้เกิดจากการไม่ได้รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้โดยสาเหตุของการไม่ได้รับชำระหนี้คืนเป็นผลจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กล่าวคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความสามารถหรือความรอบคอบของการวิเคราะห์สินเชื่อ นโยบายการให้สินเชื่อและความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถาบันการเงินนั้น ส่วนปัจจัยภายนอก เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จนเป็นผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ลดลง เป็นต้น ความเสี่ยง

จากการให้สินเชื่อเป็นตัวแปรหลักในการกำหนดปริมาณหรือมูลค่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans) ของสถาบันการเงิน

(2) ความเสี่ยงจากเงินกองทุน (Capital Risk) ความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy) เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับสถาบันการเงินในการสร้างความมั่นใจให้ผู้ฝากเงินมีความมั่นใจในฐานะของสถาบันการเงินว่าจะสามารถรับภาระผลขาดทุนหรือชดใช้ภาระการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้โดยมิให้กระทบกระเทือนถึงผู้ฝากเงิน หากสถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนไว้ไม่เพียงพอ อาจทำให้ผู้ฝากเงินขาดความเชื่อถือในความมั่นคงของสถาบันการเงินได้ เพราะการมีเงินกองทุนน้อยจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเงินฝากหรือสถาบันการเงินอาจอยู่ในสภาพที่ไม่อาจชำระหนี้ได้ (Insolvency) การกำหนดระดับการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของสถาบันการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยคือการจำกัดขอบเขตในการดำเนินงานของสถาบันการเงินให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัย หากสถาบันการเงินประสพจะขยายกิจการซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเกิดความเสียหายได้ก็ต้องมีการเพิ่มเงินกองทุนให้ได้สัดส่วนกันด้วย

(3) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) สถาบันการเงินนอกจากจะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังจะต้องดำรงฐานะสภาพคล่องในลักษณะที่เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณและลักษณะการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินนั้น ทั้งในด้านจำนวน คุณภาพ และความคล่องตัว ทั้งนี้ สินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินที่เพียงพอนอกจากจะเป็นส่วนที่ช่วยในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการประกอบการรวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการเงินหรือสินเชื่อในระบบแล้ว ยังเป็นฐานในการรองรับภาระหนี้สินของสถาบันการเงินนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้ระยะสั้นรวมทั้งการถอนเงินของผู้ฝากอีกด้วย ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงินอาจเกิดจากปัญหาด้านความเชื่อมั่นของประชาชนผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อสถาบันการเงินลดลง จนก่อให้เกิดการถอนของประชาชนและการงดการให้กู้ยืมของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการเรียกหนี้คืนของบรรดาเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงิน เป็นต้น

(4) ความเสี่ยงจากการกู้ยืมทางการเงิน (Financial Leverage Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกู้ยืมมาใช้ในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ซึ่งจะทำให้สถาบันการเงินต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยอันถือเป็นต้นทุนของการประกอบธุรกิจ หากแต่การกระทำดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงโครงสร้างทางการเงินในส่วนของหนี้สินต่อทุน หากสถาบันการเงินมี

สัดส่วนของหนี้สินต่อทุนอยู่ในระดับที่สูงเกินไปย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงจากการกู้ยืมได้ นอกจากนี้โครงสร้างของเงินกู้ยืมยังมีส่วนสำคัญในการกำหนดระดับความเสี่ยง กล่าวคือ หากการกู้ยืมส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมระยะยาว ความเสี่ยงในการกู้ยืมย่อมจะน้อยกว่าความเสี่ยงจากการกู้ยืมระยะสั้น

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน

2.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้ CAMEL

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่ใช้สำหรับประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการหารายได้ของธุรกิจ และเป็นข้อมูลเบื้องต้นของการคัดเลือกตัวแปรอิสระเพื่อนำไปทดสอบแบบจำลองดัชนีวัดความมั่นคงทางการเงิน (Overall Index) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินนี้ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการสองรายการในงบการเงิน เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงของรายการว่าความสัมพันธ์มีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องมาจากการนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไม่ได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ ในงบการเงินอย่างเด่นชัด และในการวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องทราบว่า จุดมุ่งหมายวิเคราะห์คืออะไร เนื่องจากโดยข้อเท็จจริงแล้ว อัตราส่วนทางการเงินไม่สิ้นสุดในตัวเลข การวิเคราะห์จะต้องอาศัยอัตราส่วนอื่นที่เหมาะสมเข้ามาเสริมเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนได้ตามที่ต้องการ และการเลือกใช้อัตราส่วนที่เหมาะสมจะช่วยตอบคำถามได้ชัดเจนขึ้น (เพชรี ชุมทรัพย์ 2543: 2-3)

จุดมุ่งหมายสำคัญในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สามารถสรุปได้ ดังนี้

- 1) ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร
- 2) ใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคตและผลที่จะเกิดขึ้น
- 3) เพื่อวินิจฉัยปัญหาในการบริหารงาน การดำเนินงานและปัญหาอื่น ๆ
- 4) ใช้เป็นเครื่องมือกลั่นกรองเบื้องต้นเพื่อเลือกลงทุนหรือวิเคราะห์เพื่อรวมกิจการ
- 5) ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์สัญญาหนี้สินทางธุรกิจ

ในการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินต้องพิจารณาข้อจำกัดของการใช้อัตราส่วนทางการเงินที่อาจมีผลต่อการวิเคราะห์ความหมายของอัตราส่วนที่ศึกษาได้ โดยอัตราส่วนทางการเงินเป็นข้อมูลที่รวบรวมมาจากงบการเงิน ดังนั้น จึงต้องพิจารณาข้อจำกัดของงบการเงินประกอบด้วย

โดยสรุป ได้ดังนี้

1) งบการเงินที่จัดทำขึ้นเป็นงบการเงินที่จัดทำสำหรับรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ดังนั้น กำไรหรือขาดทุนที่ได้จึงเป็นกำไรหรือขาดทุนสำหรับช่วงเวลานั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งมีผู้ให้แง่คิดในการวิเคราะห์กำไรหรือขาดทุนที่แท้จริงของกิจการนั้นจะต้องใช้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นตลอดอายุของกิจการ เมื่อเป็นเช่นนี้เราจะหากำไรที่แท้จริงได้ต่อเมื่ออายุของกิจการนั้นสิ้นสุดลงแล้ว เท่านั้น คือขายกิจการหรือเลิกกิจการในขณะที่งบการเงินที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นงบการเงินของธุรกิจที่ยังดำเนินการอยู่ (Going-concern) ดังนั้น กำไรขาดทุนที่แสดงในแต่ละงวดจึงไม่สามารถสะท้อนกำไรขาดทุนที่เป็นจริงของกิจการได้

2) การจัดประเภทของรายการในงบการเงินของแต่ละกิจการมีความแตกต่างกัน โดยขึ้นกับดุลยพินิจของบุคคลและการเลือกใช้นโยบายการบัญชีตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด เช่น การเลือกวิธีการตีราคาสินค้า การเลือกวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา การแยกประเภทรายจ่ายฝ่ายทุน การจัดสรรค่าใช้จ่ายเข้าบัญชีกำไรขาดทุน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกันสามารถแสดงตัวเลขที่น่าเสนอในงบการเงินได้แตกต่างกัน และจะมีผลสะท้อนถึงอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ตัวเลขจากงบการเงินเหล่านั้นมาคำนวณ และจะส่งผลให้ตัวเลขอัตราส่วนที่คำนวณได้ขาดความสามารถในการเปรียบเทียบ

3) ตัวเลขที่แสดงในงบการเงินไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เช่น การแสดงมูลค่าสินทรัพย์ถาวรตามหลักราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ย่อมแสดงว่ามูลค่าของสินทรัพย์นั้นไม่ได้แสดงตามราคาที่จะขายได้ในเวลานั้น (Net Realizable Value) หรือราคาที่จะจัดซื้อเข้ามาทดแทนได้ในเวลานั้น (Replacement Cost) นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายบางประเภท เช่น ค่าความนิยม สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ซึ่งไม่สามารถตีมูลค่าที่แน่นอนออกมาได้ เพราะมูลค่าของสินทรัพย์เหล่านี้จะทราบมูลค่าที่แน่นอนเมื่อมีการจำหน่ายหรือเลิกหรือรวมกิจการเท่านั้น

4) ค่าของเงินในอนาคตตามระยะเวลาระหว่างงวดปัจจุบันกับงวดที่ทำการเปรียบเทียบ มีความแตกต่างกัน จะมีผลให้ผู้วิเคราะห์งบการเงินวิเคราะห์ผิดพลาด ได้ถ้าไม่ได้พิจารณาปัจจัยเรื่องค่าของเงินเข้าไปด้วย เช่น การวิเคราะห์กำไรของธุรกิจต้องพิจารณาถึงระดับดัชนีราคาที่เพิ่มขึ้นด้วย เพราะเมื่อหักดัชนีราคาออกไปแล้วอาจพบว่ากำไรของกิจการไม่ได้เพิ่มขึ้นมากอย่างตัวเลขที่แสดงในงบการเงินได้แสดงไว้

5) งบการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลในอดีต ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่ได้จึงเป็นเพียงการแสดงข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้วและเป็นเพียงเครื่องมือในการชี้แนะแนวทางสิ่งที่ควรจะเป็นเท่านั้น ดังนั้น หากจะวิเคราะห์กิจการอย่างถูกต้องนั้นจะต้องวิเคราะห์ถึงสถานะแวดล้อมอื่นของกิจการประกอบการนำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตเข้ามาพิจารณาด้วย

ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สำหรับธุรกิจแต่ละประเภทมีการใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันตามสภาพการดำเนินงานของธุรกิจนั้น โดยการวิเคราะห์ฐานะและผลการดำเนินงานของธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมักนิยมเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจนั้นกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือที่มีลักษณะธุรกิจใกล้เคียงกัน หรือเปรียบเทียบกับธุรกิจนั่นเองในเวลาต่างกัน เพื่อพิจารณาแนวโน้มของธุรกิจ

วาสนา สิงห์โกวินท์ (2535) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางการเงินว่า การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินสามารถแสดงให้เห็นถึงฐานะและความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจได้ แต่เนื่องจากธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากธุรกิจทั่วไป การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์จึงแตกต่างไป โดยในการที่จะทราบความมั่นคงและความสามารถในการชำระหนี้สินของธนาคารพาณิชย์นั้น จะต้องทำการวิเคราะห์อัตราส่วนที่สำคัญ 3 ประเภท คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดการมีเงินทุนเพียงพอ (Capital Adequacy) อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่อง (Liquidity) และอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability or Earnings)

เช่นเดียวกับ ณพงศ์รัช โพธิกิจ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเกณฑ์การจัดอันดับธนาคารพาณิชย์ (Bank Rating) ของธนาคารแห่งประเทศไทยว่าเป็นการใช้อัตราส่วนทางการเงินตามแนวของ CAMEL เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามฐานะความมั่นคงของสถาบันการเงินและเป็นระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) เพื่อให้สามารถรับรู้หรือแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินได้ก่อนเวลาที่จะลุกลามไป

โดยหลักการสำคัญ สถาบันการเงินที่จะประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยการจัดการและบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดำรงฐานะเงินกองทุนที่มั่นคงพอเพียงอยู่เสมอ ดังนั้น จึงอาจจำแนกปัจจัยสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในวัดความมั่นคงทาง

การเงินของสถาบันการเงินออกเป็น 5 ด้าน หรือที่เรียกว่า “CAMEL” ได้ดังนี้ (วาริ พะวานนท์ 2534: 486-492 ; ลัดดา วิจารณ์สาริกากุล 2535: 737-750 ; Ohlson 1980:109-131)

- 1) ความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy)
- 2) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)
- 3) คุณภาพในการจัดการหรือบริหาร (Management Quality)
- 4) ความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability)
- 5) ฐานะสภาพคล่อง (Liquidity)

1) ความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy)

การประกอบการสถาบันการเงินให้มีฐานะการเงินที่มั่นคงและมีเสถียรภาพ จำเป็นต้องอาศัยฐานะเงินกองทุนที่ดีและเพียงพอ ทั้งนี้ นอกเหนือจากการดำรงเงินกองทุนให้เพียงพอครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว สถาบันการเงินยังจำเป็นต้องรักษาฐานะคุณภาพของเงินกองทุนให้มั่นคงและเหมาะสมกับขนาดและขอบเขตธุรกิจ อันจะช่วยให้ผู้ฝากมั่นใจในความสามารถรองรับผลขาดทุนหรือชดใช้การสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งยังเป็นเครื่องชี้ความสามารถในการสนองความต้องการสินเชื่อของประชาชนอีกด้วย ความมั่นคงดังกล่าวขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการและการบริหารของสถาบันการเงินในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารสภาพคล่อง การบริหารสินทรัพย์หนี้สิน และการบริหารกำไร เป็นต้น

ในการวัดฐานะความมั่นคงของเงินกองทุน คุณภาพของสินทรัพย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง หากสถาบันการเงินมีสินทรัพย์ที่ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมาก ก็ย่อมจะทำให้ฐานะของเงินกองทุนของสถาบันการเงินอ่อนแอลง จนกระทั่งเงินกองทุนสุทธิต่อหุ้นต่ำกว่ามูลค่าหุ้นทุนของสถาบันการเงินหรือกล่าวได้ว่ามีฐานะเงินทุนขาดหรือเสื่อม (Impaired Capital) และในกรณีที่รุนแรง ก็อาจทำให้สถาบันการเงินมีสินทรัพย์สุทธิไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินต่อบุคคลภายนอกก็จะอยู่ในฐานะไม่สามารถชำระหนี้ (Insolvency) ได้ในที่สุด

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy) มีดังนี้

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Funds to Risk Asset Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงฐานะความเสี่ยง (Risk Exposure) ของสถาบันการเงินในการขยายสินเชื่อและลงทุนเปรียบเทียบกับฐานะของเงินกองทุนที่สถาบันการเงินมีไว้รองรับสินเชื่อและเงินลงทุน

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง} = \frac{\text{เงินกองทุนชั้นที่ 1}^1}{\text{สินทรัพย์เสี่ยง}}$$

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง} = \frac{\text{เงินกองทุนชั้นที่ 2}^2}{\text{สินทรัพย์เสี่ยง}}$$

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง} = \frac{\text{เงินกองทุนทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยง}}$$

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝาก (Capital Funds to Deposits Ratio) อัตราส่วนนี้จะ เป็นเครื่องวัดถึงฐานะความเพียงพอของเงินกองทุนที่จะสามารถคุ้มครองผู้ฝากของสถาบันการเงินนั้น

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝาก} = \frac{\text{เงินกองทุน}}{\text{เงินฝาก}}$$

¹ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ประกอบด้วย (1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้มมูลค่าหุ้นที่บริษัทได้รับ และเงินที่บริษัทได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทนั้น (2) ทุนสำรอง (3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นสุดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของบริษัท แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้ และ (4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) และ (4) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกิวิลิตี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

² เงินกองทุนชั้นที่ 2 ประกอบด้วย (1) เงินสำรองจากการตราตราสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ (2) เงินที่บริษัทได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปีที่มีสิทธิค้ำประกันกว่าเจ้าหนี้สามัญ

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงิน} = \frac{\text{เงินกองทุน}}{\text{เงินฝากรวมรายการตลาดเงิน}^1}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Fixed Assets to Shareholders' Equity Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่าสถาบันการเงินใช้เงินทุนไปในสินทรัพย์ถาวรมากน้อยเท่าใด ซึ่งหากมากจะทำให้เงินทุนหมุนเวียนน้อยลง และหากอัตราส่วนนี้สูงมากจนเกือบเท่ากับทุนจะหมายความว่าสถาบันการเงินควรจะเพิ่มทุน

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{สินทรัพย์ถาวร}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

อัตราส่วนเงินฝากต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Deposits to Shareholders' Equity Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงเงินฝากอันเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนของสถาบันการเงินที่สำคัญเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นที่มาของเงินทุนจากเจ้าของ หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินจัดหาแหล่งเงินมาจากเงินฝากซึ่งมีความเสี่ยงสูง

$$\text{อัตราส่วนเงินฝากต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{เงินฝาก}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

$$\text{อัตราส่วนเงินฝากรวมรายการตลาดเงินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{เงินฝากรวมรายการตลาดเงิน}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

¹ กรณีบริษัทเงินทุนจะใช้รายการเงินฝากรวมเงินฝากสถาบันการเงินและเงินกู้ยืม ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน โดยมีความหมายเดียวกับรายการเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุน (Loans to Capital Funds Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อที่สถาบันการเงินปล่อย และยังสามารถแสดงให้เห็นถึงการขาดฐานะสภาพคล่องที่เรื้อรัง เฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าหากสถาบันการเงินกู้ยืมเงินระยะยาวเป็นการถาวร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่รอบคอบในการจัดการและบริหารของฝ่ายบริหาร หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินมีความเสี่ยงสูง

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุน} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อ}}{\text{เงินกองทุน}}$$

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุน} \\ = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงิน}^1}{\text{เงินกองทุน}} \end{aligned}$$

อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด (Shareholders' Equity to Assets less Cash Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนของสถาบันการเงินต่อสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสด เพื่อวิเคราะห์ว่าสถาบันการเงินมีสินทรัพย์มากหรือไม่เมื่อเทียบกับทุน หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินมีทุนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์

$$\text{อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์หักเงินสด}}$$

อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Investment less Government Bonds to Shareholders' Equity Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้ถึงระดับการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นของสถาบันการเงิน หากอยู่ในระดับสูงหมายความว่าสถาบันการเงินลงทุนในหลักทรัพย์มากเกินไป

¹ กรณีบริษัทเงินทุนจะใช้รายการเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงิน ซึ่งมีความหมายเดียวกับรายการให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} \\ & = \frac{\text{เงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาล}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \end{aligned}$$

2) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)

คุณภาพของสินทรัพย์ของสถาบันการเงินจะเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของฝ่ายบริหารในด้านต่าง ๆ ว่ามีความรอบคอบระมัดระวังเพียงใด โดยทั่วไปสถาบันการเงินจะมีการกำหนดชั้นคุณภาพของสินทรัพย์ ได้แก่ เงินลงทุน เงินให้กู้ยืม ทรัพย์สินรอการขาย ตลอดจนสินทรัพย์อื่น ๆ ที่มีอยู่ ตามลักษณะคุณภาพและระดับความเสี่ยงต่อการสูญเสียในสินทรัพย์แต่ละประเภท ทั้งนี้ คุณภาพของสินทรัพย์ดังกล่าวอาจกำหนดลำดับชั้นได้ 6 ลำดับ ดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย [ประกาศ] 2545 ; นิศานาถ ทองภักดี 2544: 160-161)

(1) *สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (Passed)* หมายถึง เป็นสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ ระดับความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปกติสามัญ โดยทั่วไปไม่มีการผิन्छชำระหนี้ และไม่มีสัญญาใด ๆ แสดงว่าจะมีการผิन्छชำระหนี้อื่นจะเป็นเหตุให้สถาบันการเงินได้รับความเสียหาย เช่น ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระ เป็นต้น

(2) *สินทรัพย์ที่กล่าวถึงเป็นพิเศษหรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระมัดระวังเป็นพิเศษ (Special Mentioned)* หมายถึง สินทรัพย์ที่ถึงหรือประเมินได้ว่ามีระดับความเสี่ยงในเกณฑ์ปกติ แต่มีเหตุอันเชื่อได้ว่ามีแนวโน้มที่ฐานะคุณภาพของสินทรัพย์นั้นจะอ่อนลง หรือเกิดความเสี่ยงโดยไม่สมควร ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขในเวลาอันควรจะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงไปอีกจนไม่สามารถชำระหนี้ดอกเบี้ยและเงินต้นตามกำหนดได้ เช่น ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นเกิน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ เป็นต้น

(3) *สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (Substandard)* หมายถึง สินทรัพย์ที่ประเมินได้ว่ามีฐานะความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์สูงเกินกว่าระดับปกติโดยทั่วไป ได้แก่ เรียกชำระคืนได้ยาก มีหลักประกันไม่คุ้มหนี้ มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งผู้บริหารของสถาบันการเงินจะต้องให้ความสนใจติดตามโดยใกล้ชิด และพึงติดตามทวงถามหรือจัดการเร่งรัดตามควรแก่กรณี

เพื่อลดระดับความเสี่ยงในสินทรัพย์นั้นลงโดยเร็ว เช่น ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ เป็นต้น

(4) *สินทรัพย์ที่จัดชั้นสงสัย (Doubtful)* หมายถึง สินทรัพย์ที่ประเมินฐานะคุณภาพได้ว่ามีความเสี่ยงที่จะสูญอยู่ในเกณฑ์สูงมาก ได้แก่ สินทรัพย์ที่เชื่อได้ว่าไม่อาจจะเรียกชำระคืนเงินได้ครบถ้วนหรือเกิดส่วนสูญที่พึงกำหนดได้ชัดเจน เช่น ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ เป็นต้น

(5) *สินทรัพย์ที่จัดชั้นสงสัยจะสูญ (Bad Doubtful)* หมายถึง สินทรัพย์ที่ประเมินฐานะคุณภาพได้ชัดเจนว่ามีความเสียหายชัดเจน หรือมีปัจจัยอื่นที่ชี้ชัดว่าจะไม่ได้รับชำระก่อนข้างสูง แต่ยังไม่สมควรที่จะตัดออกจากบัญชี เช่น ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิงแต่ลูกหนี้ยังไม่ถึงแก่ความตาย หรือหายสาบสูญ หรือเลิกกิจการ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยและเงินต้นเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ เป็นต้น

(6) *สินทรัพย์จัดชั้นสูญ (Loss or Bad)* หมายถึง สินทรัพย์ที่พิจารณาได้ว่าไม่มีมูลค่าเหลืออยู่อีก หรือไม่อาจเรียกคืนได้ทั้งจำนวน ขาดสิทธิเรียกร้อง อันจักต้องตัดหรือนำสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชีของสถาบันการเงินโดยพลัน เช่น ลูกหนี้ที่ถึงแก่ความตาย หรือหายสาบสูญและไม่มีทรัพย์สินใด ๆ สามารถชำระหนี้ได้ หรือลูกหนี้เลิกกิจการและมีหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือลูกหนี้ที่สถาบันการเงินได้ฟ้องแล้วและได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะชำระหนี้ได้ เป็นต้น

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) มีดังนี้

อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม (Total Allowance Assets to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงฐานะคุณภาพของสินทรัพย์ที่สถาบันการมีอยู่ทั้งสิ้น ตลอดจนประสิทธิภาพ และความสามารถในการจัดการของฝ่ายบริหาร โดยทั่วไป

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Allowance for Loans to Total Loans Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความระมัดระวังและเอาใจใส่ในการบริหารสินเชื่อ และประสิทธิภาพในการติดตามเรียกเก็บหนี้ของสถาบันการเงิน ซึ่งจะมีผลต่อความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงินในที่สุด

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม} \\ = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อ}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}} \end{aligned}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและหรือที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (Bad Doubtful Assets and Bad Assets to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและความเอาใจใส่ในการบริหารสินทรัพย์ รวมถึงความเอาใจใส่และประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารในการติดตามเรียกเก็บหนี้ หรือการป้องกันความสูญเสียของสินทรัพย์ที่พึงก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินเป็นสำคัญ

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและหรือที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม} \\ = \frac{\text{สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและหรือที่ตัดบัญชี}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \end{aligned}$$

อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Accrual Interest to Total Loans Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของลูกหนี้ของสถาบันการเงิน หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าลูกหนี้นี้มีคุณภาพไม่ค่อยดี เพราะมีสัดส่วนดอกเบี้ยค้างชำระเมื่อเทียบกับเงินให้สินเชื่ออยู่ในระดับสูง

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยค้างรับ}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}}$$

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Non-Performing Loans To Total Loans Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงคุณภาพเงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน หากมีอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินมีแนวโน้มที่จะทำกำไรได้น้อยลง

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม} \\ & = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้}^1}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}} \end{aligned}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม (Non-Performing Assets Ratio / Worthless or Irrecoverable Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินทรัพย์ที่มีอยู่ทั้งหมดความีส่วนที่เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินต้องมีการกันเงินสำรองสำหรับการจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัยและจัดชั้นสงสัยจะสูญ หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินนั้นมีแนวโน้มที่จะทำกำไรได้น้อยลง อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการจัดการด้านสินทรัพย์ของฝ่ายบริหารของสถาบันการเงินนั้น ๆ ด้วย

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ}^2}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมบวกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ} \\ & = \frac{\text{สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ}}{\text{สินทรัพย์รวมบวกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}} \end{aligned}$$

¹ สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan) หมายถึง เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่นับรวมเงินให้สินเชื่อจัดชั้นสงสัยจะสูญที่กันสำรองร้อยละ 100

สำหรับงวดไตรมาสสิ้นสุดเดือนธันวาคม 2545 เป็นต้นไป NPLs จะมีความหมายใหม่ คือ เงินให้สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ ตามเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

² สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หมายถึง สินทรัพย์ที่ได้มีการจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัยและจัดชั้นสงสัยจะสูญ

อัตราส่วนรายการนอกงบดุลต่อสินทรัพย์รวม (Off Balance Sheet to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่มีการมุ่งเน้นที่จะหารายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย ซึ่งได้แก่ ค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน ค่าธรรมเนียมการรับรองหรือ ค่าธรรมเนียมการอวัลมากน้อยเพียงไร รวมทั้งจะแสดงถึงความเสี่ยงที่สถาบันการเงินนั้นอาจจะต้องเข้าไปชดใช้หรือจ่ายชำระหนี้แทนคู่สัญญา หากเกิดการผิดนัดของคู่สัญญาที่สถาบันการเงินไปค้ำประกัน รับรองหรืออวัล

$$\text{อัตราส่วนรายการนอกงบดุลต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายการนอกงบดุล}^1}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3) คุณภาพในการจัดการหรือบริหาร (Management Quality)

การจัดการและบริหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งและมีผลอย่างมากต่อความมั่นคงก้าวหน้าของสถาบันการเงิน หากสถาบันการเงินใดขาดการจัดการที่ดี การบริหารไม่มีประสิทธิภาพอันควรแก่การประกอบกิจการย่อมจะมีผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของสถาบันการเงินนั้นในด้านอื่น ๆ ทั้งอาจจะยังผลให้สถาบันการเงินนั้นล้มเหลวได้ในที่สุด

การจัดการและการบริหารที่ดีของสถาบันการเงิน จำต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญหลายประการ เช่น มีการกำหนดเป้าหมายและนโยบายที่ดี เหมาะสม ชัดเจน และเป็นไปได้ มีระบบงานและกระบวนการตัดสินใจที่แน่นอน มีการควบคุมภายในที่รัดกุมและเป็นระบบ มีผู้บริหารหรือกลุ่มผู้บริหาร (Management Team) ที่มีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถพอเพียง และมีทรัพยากรทั้งในด้านเงิน บุคคล และอุปกรณ์ที่ดีและเหมาะสม เป็นต้น

ดังนั้น การประเมินคุณภาพของการจัดการและบริหารของสถาบันการเงิน จึงต้องอาศัยการประเมินในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประสิทธิภาพและลักษณะการจัดองค์กร ประสิทธิภาพความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถของผู้บริหารระดับสูง ความพร้อมและ

¹ รายการนอกงบดุล ประกอบด้วย รายการภาระของลูกหนี้จากการรับรองที่ปรากฏอยู่ในงบดุลด้านสินทรัพย์ และรายการภาระผูกพันอื่น ๆ ที่แสดงอยู่ภายใต้้นอกงบดุล ซึ่งจัดส่วนหนึ่งของการแสดงรายการการเปิดเผยข้อมูลงบการเงินของสถาบันการเงิน

เหมาะสมของผู้บริหารสถาบันการเงินทั้งในด้านคุณสมบัติและจำนวนบุคคล นโยบายของสถาบันการเงินที่เกี่ยวกับการพนักงานและการจัดการด้านบุคคล นโยบาย แนวทาง และวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

แม้การประเมินคุณภาพในการจัดการและบริหารจะเป็นเรื่องยากในทางปฏิบัติ แต่ก็มีผู้วิเคราะห์ที่พยายามจะอาศัยเครื่องมือหรืออัตราส่วนทางการเงิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพหรือคุณภาพในการจัดการและบริหารของฝ่ายบริหาร เช่น การใช้อัตราส่วนวัดความเสี่ยงทางด้านการดำเนินงาน อันเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพด้านต้นทุน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้และมูลค่าสิทธิของสถาบันการเงิน อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์จึงเน้นไปที่ประสิทธิภาพของสถาบันการเงินในการควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือความสามารถในการเพิ่มผลผลิต (Productivity) ของบุคลากรและองค์กร อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดคุณภาพในการจัดการหรือบริหาร (Management Quality) มีดังนี้

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Total Liability to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถหรือประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (Assets and Liabilities Management)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สิน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Liability to Shareholders' Equity Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงินลงทุนของสถาบันการเงินซึ่งได้มาจากภายนอกเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งเงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น หากอัตราส่วนนี้สูงย่อมแสดงถึงภาระดอกเบี้ยจ่ายของสถาบันการเงินที่ต้องสูงขึ้น รวมทั้งอาจมีผลต่อสภาพคล่องทางการเงินของสถาบันการเงิน หากการบริหารสภาพคล่องไม่มีประสิทธิภาพ

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สิน}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน (Total Assets per Employee Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของฝ่ายบริหาร ในการสร้างสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าฝ่ายบริหารของสถาบันการเงินมีการจัดการสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ผู้วิเคราะห์ควรมีแยกรายละเอียดของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นว่าเกิดจากรายการใดและมีคุณภาพเช่นใดด้วย

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานต่อจำนวนพนักงาน (Total Personnel Expenses per Employee Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร ในการควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของพนักงานเมื่อเทียบกับต้นทุนที่สถาบันการเงินต้องจ่ายสำหรับพนักงานในองค์การ

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานต่อจำนวนพนักงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่มีดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Expenses to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร ในการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่มีดอกเบี้ยซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ ค่าภาษีอาคาร ค่าธรรมเนียมและบริการ และค่าใช้จ่ายอื่น เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของสถาบันการเงิน

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่มีดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายที่ไม่มีดอกเบี้ย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ต่อค่าใช้จ่ายที่ไม่มีดอกเบี้ย (Occupancy Expenses to Total Non-interest Expenses Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารในการจัดการและควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะที่ต้องลงทุนระยะยาวและจำนวนเงินสูง หากอัตราส่วนนี้สูงย่อมไม่เป็นผลดีต่อ

ความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงินในช่วงระยะเวลาเริ่มแรกของการลงทุน แต่อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินก็จำเป็นต้องมีการลงทุนเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์ เพื่อใช้ดำเนินงาน

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ต่อค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย} \\ & = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย}} \end{aligned}$$

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน (Deposits per Employee) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการระดมเงินทุนจากนอกนอกอันเกิดจากการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงิน

$$\begin{aligned} & \text{ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน} \\ & = \frac{\text{ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก}}{\text{จำนวนพนักงาน}} \end{aligned}$$

ประสิทธิภาพในการสร้างสินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน (Credits per Employee) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเงินให้สินเชื่ออันเกิดจากการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงิน

$$\begin{aligned} & \text{ประสิทธิภาพในการสร้างสินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน} \\ & = \frac{\text{ประสิทธิภาพในการสร้างสินเชื่อ}}{\text{จำนวนพนักงาน}} \end{aligned}$$

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน (Employee Income Productivity) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งความเสี่ยงด้านการดำเนินงานอันเกิดจากการบริหารของฝ่ายบริหาร

$$\begin{aligned} & \text{ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน} = \frac{\text{ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร}}{\text{จำนวนพนักงาน}} \end{aligned}$$

4) ความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability)

ผลการดำเนินงานที่ดีของสถาบันการเงิน นอกจากจะเป็นสิ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถของผู้บริหารแล้ว ยังเป็นเครื่องชี้ที่แสดงให้เห็นถึงความเติบโตก้าวหน้าของสถาบันการเงินนั้นอีกด้วย

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability) มีดังนี้

อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุน (Rate of Return on Capital Funds)
อัตราส่วนนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างหรือใช้ประโยชน์ของเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น ตลอดจนประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากการลงทุนของสถาบันการเงิน

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (กำไรสะสม)}}{\text{เงินกองทุน}}$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวม (Rate of Return on Assets - ROA)
อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ของสถาบันการเงิน

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (กำไรสะสม)}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม (Non-interest Expenses to Total Revenues Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการและดำเนินการของสถาบันการเงิน อันจะแสดงถึงส่วนเหลือของรายจ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานเมื่อเทียบกับความสามารถในการสร้างรายได้จากการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย}}{\text{รายได้รวม}}$$

อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Total Revenues to Earning Assets Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการหารายได้ (Earning Power) ของสถาบันการเงินในการใช้สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning Assets) ที่สถาบันการเงินมีอยู่ และยังสามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชดเชยความเสี่ยงหายตลอดจนความสำเร็จในทางการเงินของสถาบันการเงิน

$$\text{อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้} = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้}^1}$$

อัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (Overhead Efficiency Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการหารายได้ที่มีโชดกเบี่ยว่าสามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่มีโชดกเบี่ย หากอัตราส่วนนี้มีค่าใกล้กับ 1 มากเท่าไร แสดงว่าสถาบันการเงินจะได้รับผลกระทบจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยน้อย

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} = \frac{\text{รายได้ที่มีโชดกเบี่ย}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่มีโชดกเบี่ย}}$$

อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Shareholders' Equity - ROE) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับ หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าผลตอบแทนที่คาดว่าจะผู้ถือหุ้นจะได้รับก็จะยิ่งสูงตามไปด้วย

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

¹ สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ หมายถึง รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินที่มีดอกเบี้ย (ซึ่งปรากฏทางด้านสินทรัพย์ของงบดุล) หลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาจะขายคืน เงินลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้ และเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ

ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Interest Spread) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของผลตอบแทนจากการบริหารสินเชื่อกับต้นทุนดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงิน หากอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าสถาบันการเงินมีกำไรจากการบริหารสินเชื่อมาก

$$\text{ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ย}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}} - \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย}}{\text{เงินฝากและเงินกู้รวม}}$$

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Income Margin - NIM) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการหารายได้จากดอกเบี้ยสุทธิที่เกิดจากการจัดหาเงินฝากหรือเงินกู้เพื่อนำมาขยายสินเชื่อเมื่อเทียบกับขนาดของสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน หากอัตราส่วนนี้มีค่าเป็นบวกแสดงว่าสถาบันการเงินนั้นมีความสามารถที่จะนำส่วนต่างของรายได้และดอกเบี้ยจ่ายไปชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้

$$\text{อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$$\text{รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ} = \text{รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล} - \text{ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย}$$

ต้นทุนเงินทุน (Cost of Fund) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการจัดการของฝ่ายบริหารในด้านการระดมเงินทุนจากภายนอก

$$\text{ต้นทุนเงินทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย}}{\text{เงินฝากและเงินกู้ยืม}}$$

5) ฐานะสภาพคล่อง (Liquidity)

สถาบันการเงินที่ดี นอกจากจะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังจำเป็นต้องดำรงฐานะสภาพคล่องในลักษณะที่เพียงพอ และเหมาะสมกับปริมาณและลักษณะการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินนั้น ทั้งในด้านจำนวน คุณภาพ และความคล่องตัว

สถาบันการเงินที่มีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่เพียงพอ ย่อมช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการประกอบการแล้ว ยังเป็นฐานในการรองรับภาระหนี้สิน และการถอนเงินของผู้ฝาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนี้ระยะสั้นที่พึ่งมีต่อบุคคลภายนอก ตลอดจนความต้องการเงินในลักษณะเร่งด่วนและจำเป็นอื่น ในการประกอบธุรกิจสถาบันการเงินนั้น

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดฐานะสภาพคล่อง (Liquidity) มีดังนี้

อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (Quick Assets to Deposits Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถหรือสภาพคล่องของสถาบันการเงินที่จะรองรับภาระหนี้ อันเกิดจากการไถ่ถอนเงินของผู้ฝาก และความคล่องตัวในการดำเนินงานประจำวัน โดยทั่วไป อัตราส่วนนี้จะอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 20-30

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{เงินฝาก}}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม (Quick Assets to Deposits and Borrowings Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงฐานะความคล่องตัวของสถาบันการเงินในการประกอบกิจการ โดยปกติ ทั้งนี้จะแสดงถึงความคุ้มครองของสินทรัพย์สภาพคล่องที่จะรองรับความต้องการเงินของผู้ฝากและเจ้าหนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{เงินฝากรวมเงินกู้ยืม}}$$

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (Loans to Deposits Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินที่มีอยู่ หรืออีกนัยหนึ่ง จะวัดความสามารถในการจัดหาเงินเพื่อที่จะสนองความต้องการทางการเงินในระบบ หากอัตราส่วนนี้สูงขึ้นก็จะแสดงให้เห็นถึงการขาดความคล่องตัวของสถาบันการเงิน ซึ่งกรณีดังกล่าวหากจะพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมด้วย ก็จะช่วยชี้ให้เห็นถึงความสามารถของสถาบันการเงินในการรองรับความต้องการเงินดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อ}}{\text{เงินฝาก}}$$

อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อเงินกองทุน (Fixed Assets to Capital Funds Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงถึงระดับการใช้เงินจากส่วนของผู้ถือหุ้นในสินทรัพย์ถาวรซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียน หากอัตราส่วนนี้สูงมากเกินไปก็จะชี้ให้เห็นถึงการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่เกินตัว ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนบางส่วน นอกจากนี้จะเป็นผลให้ฐานะสภาพคล่องของสถาบันการเงินต่ำลงแล้ว ยังมีผลทำให้ความสามารถในการหารายได้ (Earning Power) ของสถาบันการเงินอ่อนลงอีกด้วย

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อเงินกองทุน} = \frac{\text{สินทรัพย์ถาวร}}{\text{เงินกองทุน}}$$

อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก (Cash to Deposits Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงระดับเงินสดในมือของสถาบันการเงินที่พร้อมที่จะจ่ายผู้ถอนเงินฝากได้โดยไม่ต้องเรียกเงินกู้คืน

$$\text{อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก} = \frac{\text{เงินสด}}{\text{เงินฝาก}}$$

2.2 Z-Score Model ^{1/}

แบบจำลองวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน ได้ใช้แนวคิดตามวิธีการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการนำวิธีการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายใน

¹ Edward I. Altman เป็นผู้เสนอตัวแบบดัชนีวัดความมั่นคงของธนาคาร โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Multiple Discriminant Analysis) ครั้งแรกในปี 1968 เพื่อพยากรณ์การล้มละลายของธุรกิจในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 1946 - 1965

การจำแนกหน่วยวิเคราะห์ที่ต้องการศึกษาออกเป็นกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป มาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ฐานะและการดำเนินงานของสถาบันการเงิน โดยการสร้างสมการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรตามซึ่งเป็นค่าคะแนนที่ได้จากสมการจำแนกกลุ่ม แสดงถึงสถาบันการเงิน 2 กลุ่มคือ กลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและมั่นคง และตัวแปรอิสระซึ่งเป็นข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสามารถแสดงความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม กล่าวคือ อัตราส่วนทางการเงินมีความสามารถในการจำแนกสถาบันการเงินออกเป็น 2 กลุ่มซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันได้

รูปแบบของแบบจำลองวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินจะอยู่ในรูปของสมการ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

$$Z = a_1X_1 + a_2X_2 + a_3X_3 + \dots + a_nX_n$$

โดยที่ Z = ค่าคะแนนมาตรฐานการจำแนกกลุ่ม
(ดัชนีวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน)

$a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ = น้ำหนักของตัวแปร (ค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระ)

$X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ = ตัวแปรอิสระ (อัตราส่วนทางการเงิน)

ค่า a ที่ได้จากการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม จะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้สมการจำแนกกลุ่มมีอัตราส่วนของผลรวมกำลังสองระหว่างกลุ่ม (Between-group Sum of Square) ต่อผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม (Within-group Sum of Square) สูงที่สุด ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระในสมการจำแนกกลุ่มสามารถแสดงถึงลักษณะความแตกต่างระหว่างกลุ่มได้ชัดเจนที่สุด สมการจำแนกกลุ่มจะมีประโยชน์ในกรณีที่ผู้ทำการวิเคราะห์ต้องการวิเคราะห์ว่าสถาบันการเงินที่สนใจมีฐานะการดำเนินงานใกล้เคียงกับลักษณะของสถาบันการเงินกลุ่มที่มีความไม่มั่นคงหรือมั่นคงทางการเงิน

สมการจำแนกกลุ่มที่ได้จากการคำนวณ เกิดจากการคำนวณค่าของตัวแปรอิสระ ซึ่งมีขนาดและหน่วยต่างกัน ดังนั้นเราจึงไม่สามารถเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรต่อการจำแนกกลุ่มได้ แต่จะต้องทำการปรับค่าของตัวแปร

แต่ละตัวให้เป็นค่ามาตรฐาน จึงได้สมการจำแนกกลุ่มมาตรฐาน (Standardized Discriminant Function) ซึ่งเราจะสามารถเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรแต่ละตัวต่อการจำแนกกลุ่มจากค่าสัมประสิทธิ์ในสมการมาตรฐานได้ โดยพิจารณาค่าสัมบูรณ์ของค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปร ส่วนเครื่องหมายจะบ่งบอกถึงทิศทางของอิทธิพลของตัวแปรนั้น

หลักเกณฑ์การจำแนกกลุ่ม

ในการใช้แบบจำลองวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในการแบ่งแยกสถาบันการเงินออกเป็น 2 กลุ่ม สามารถวิเคราะห์ได้จากค่าของสถาบันการเงินที่คำนวณได้จากแบบจำลอง เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มในสมการจำแนกกลุ่ม (Centroid) เช่น หากกำหนดให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนกกลุ่มของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เท่ากับ Y_1 และ Y_2 โดยที่ Y_1 มีค่ามากกว่า Y_2 แล้วเราจะจำแนกหน่วยวิเคราะห์ใหม่ที่ต้องการศึกษาว่ามีลักษณะตรงกับความเป็นสมาชิกของกลุ่มใด โดยเราจะจำแนกหน่วยวิเคราะห์ซึ่งมีค่าที่คำนวณได้จากสมการเท่ากับ Y_0 เป็นสมาชิกของกลุ่ม 1 เมื่อ

$$|Y_1 - Y_0| < |Y_2 - Y_0| \text{ หรือ } Y_0 > (Y_1 + Y_2) / 2$$

การวัดความสามารถในการจำแนกได้ถูกต้อง

การวัดความสามารถจำแนกกลุ่มหน่วยวิเคราะห์ของสมการจำแนกสามารถแสดงได้ในรูปของตารางแสดงความถูกต้องในการจำแนก ดังนี้

ตารางแสดงความถูกต้องในการจำแนก

กลุ่มที่เป็นจริง	จำนวนหน่วยวิเคราะห์	ผลการทำนายความเป็นสมาชิกกลุ่ม	
		1	2
กลุ่มที่ 1	N_1	N_{11}	N_{12}
กลุ่มที่ 2	N_2	N_{21}	N_{22}
รวม	N		

จากตารางแสดงความต้องการในการจำแนก สามารถอธิบายถึงการใช้สมการจำแนกกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลหน่วยวิเคราะห์จำนวน N ตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ในจำนวน N_1 และ N_2 ตามลำดับ เช่น ในการวิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย 13 ธนาคาร แบ่งเป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่มีความไม่มั่นคง 4 ธนาคาร และกลุ่มที่มีความมั่นคง 9 ธนาคาร ในการวัดความสามารถในการจำแนกกลุ่มจะนำข้อมูลของหน่วยวิเคราะห์มาคำนวณค่าจำแนกกลุ่มในสมการ และจำแนกคะแนนที่ได้ว่ามีลักษณะคล้ายกับความเป็นสมาชิกของกลุ่มใดมากกว่ากัน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับความเป็นสมาชิกที่เกิดขึ้นของหน่วยวิเคราะห์แต่ละหน่วย

ในการจำแนกกลุ่มของสมการจำแนกกลุ่มอาจเกิดความผิดพลาดขึ้น 2 ประเภท คือ การจำแนกสมาชิกที่ในความเป็นจริงจัดอยู่ในกลุ่ม 1 แต่สมการจำแนกกลุ่มในกลุ่ม 2 (N_{12}) หรือที่เรียกว่า Type I Error เช่น การจัดธนาคารพาณิชย์ที่มีความมั่นคงอยู่ในกลุ่มที่ไม่มั่นคง และการจำแนกสมาชิกที่ในความเป็นจริงจัดอยู่ในกลุ่ม 2 แต่สมการจำแนกกลุ่มในกลุ่ม 1 (N_{21}) ที่เรียกว่า Type II Error เช่น การจัดกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่ไม่มั่นคงอยู่ในกลุ่มที่มีความมั่นคง ดังนั้น เราสามารถคำนวณอัตราการจำแนกกลุ่มได้ถูกต้อง เท่ากับ $(N_{11} + N_{22}) / N$ หากสมการมีอัตราร้อยละในการจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องสูง แสดงว่าสมการจำแนกกลุ่มนั้นมีความสามารถในการจำแนกกลุ่มได้สูง

ประเภทของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) การวิเคราะห์แบบทางตรงหรือแบบมาตรฐาน (*Direct หรือ Standard*) เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวที่ผู้ทำการวิจัยคาดว่าจะมีผลต่อการเป็นสมาชิกของกลุ่มแต่ละกลุ่ม โดยทำการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวพร้อมกัน ลักษณะคล้ายกับการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ แต่ในความเป็นจริงตัวแปรบางตัวอาจไม่มีผลต่อการเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มซึ่งอาจทำให้การวิเคราะห์เกิดความผิดพลาดได้

2) การวิเคราะห์แบบเชิงชั้น (*Hierarchical*) เป็นการวิเคราะห์การจำแนกโดยแบ่งตัวแปรออกเป็นชุด ๆ และจัดลำดับการนำชุดตัวแปรเข้าในสมการ ว่าตัวแปรชุดใดควรจัดเข้าเป็นอันดับแรก และอันดับรองลงมา

3) การวิเคราะห์แบบทางอ้อมหรือแบบขั้นตอน (Indirect หรือ Stepwise) เป็น การวิเคราะห์คัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าในสมการเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติในการจำแนก เท่านั้น

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์แบบขั้นตอน

การคัดเลือกอัตราส่วนทางการเงินที่มีนัยสำคัญในการจำแนกสถาบันการเงินออกเป็น กลุ่มที่มีความไม่มั่นคงและมั่นคง โดยในการวิเคราะห์แบบขั้นตอน จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ใน การคัดเลือกตัวแปรเข้าในสมการจำแนกกลุ่มขึ้น ซึ่งก็คือ การลดค่าของ Wilks' Lambda ซึ่งเป็น อัตราส่วนของค่าการผันแปรภายในกลุ่มต่อการผันแปรของทั้งหมดให้ต่ำที่สุด นัยสำคัญของ ค่า Wilks' Lambda จะสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับค่า F กล่าวคือหากค่า Wilks' Lambda สูง ค่า F จะต่ำ ดังนั้น ในการคัดเลือกตัวแปรค่า F ของตัวแปรที่จะได้รับการคัดเลือกให้เข้าในสมการจะต้อง มีค่าไม่น้อยกว่า 1.00 ในทางกลับกันตัวแปรที่ถูกคัดออกจะมีค่า F สูงสุดเท่ากับ 1.00

ในการคัดเลือกตัวแปรโดยพิจารณาค่า Wilks' Lambda จะคัดเลือกตัวแปรที่มีค่า Wilks' Lambda ต่ำที่สุดเข้าเป็นตัวแปรแรก จากนั้นจะทำการประเมินตัวแปรอื่น ๆ ใหม่ ตัวแปรใด ที่ตรงกับหลักเกณฑ์มากที่สุดจะได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นอันดับถัดมา จากนั้นจะพิจารณาว่าตัวแปร ใดที่เข้าไปแล้วควรจะถูกคัดออก ทำซ้ำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งไม่มีตัวแปรอื่นถูกนำเข้าหรือ ถูกคัดออกอีก

นอกจากนี้ ยังมีหลักเกณฑ์อีกว่าตัวแปรต้องไม่มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้น มิฉะนั้นจะไม่สามารถแก้สมการได้ จึงต้องกำหนดระดับความสัมพันธ์กันของตัวแปรที่สามารถ ยอมรับได้ ซึ่งเป็นมาตรวัดอัตราความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ โดยให้ตัวแปรอิสระ แต่ละตัวผลัดกันเป็นตัวแปรตาม แล้วดูความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระอื่นกับตัวแปรนั้น ระดับของ ความยอมรับได้ที่ค่าหมายถึงตัวแปรอิสระเกือบไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งให้ ข้อมูลต่อสมการได้น้อยและอาจก่อให้เกิดปัญหาในการคำนวณ ดังนั้น ในการคัดเลือกตัวแปรเข้า ในสมการ ตัวแปรที่มีค่าระดับของความยอมรับได้ต่ำกว่า 0.001 จะไม่ถูกนำเข้าในสมการ และ หากตัวแปรใดจะทำให้ระดับความยอมรับได้ต่ำลงไปอีกก็จะไม่ถูกนำเข้า

นอกจาก Wilks' Lambda แล้ว เรายังสามารถใช้สถิติอื่น ๆ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรได้อีก ได้แก่ Rao's V, Mahanabolis' Distance (D^2), Between groups F และ Sum of Unexplained Variance ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ผู้วิจัยสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เช่น โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ก็จะสามารถเลือกวิธีคัดเลือกตัวแปรตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ โดยโปรแกรมจะทำการคัดเลือกตัวแปรให้ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

สถิติที่ใช้ในการประเมินสมการจำแนกกลุ่ม

เมื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม โปรแกรมจะทำการคำนวณหาสมการจำแนกกลุ่มที่สามารถแบ่งแยกกลุ่มสถาบันการเงินที่มีความไม่มั่นคงและมั่นคงออกจากกัน พร้อมทั้งแสดงค่าสถิติที่ได้จากการคำนวณสมการ ผู้ทำการวิจัยจึงจำเป็นต้องเข้าใจสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินสมการจำแนกกลุ่ม เพื่อจะได้สามารถประเมินได้ว่าสมการที่ได้จากการคำนวณมีความน่าเชื่อถือหรือไม่เพียงไร โดยค่าสถิติที่สำคัญในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ได้แก่

1) ค่า *Eigen value* เป็นอัตราส่วนการผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between-group Sum of Square) ต่อการผันแปรภายในกลุ่ม (Within-group Sum of Square) เนื่องจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ ได้ใช้หลักการที่พยายามให้อัตราส่วนกำลังสองระหว่างกลุ่มต่อภายในกลุ่มมีค่ามากที่สุด หรืออัตราส่วนของความผันแปรที่อธิบายได้โดยสมการจำแนกกลุ่มต่อความผันแปรที่ไม่สามารถอธิบายได้โดยสมการจำแนกกลุ่ม ถ้าค่า *Eigen value* มีค่าสูงแสดงว่าสมการมีความน่าเชื่อถือมาก เช่น ค่า *Eigen value* มีค่าเท่ากับ 3 หมายถึงความผันแปรของข้อมูลหน่วยวิเคราะห์ทั้งหมดสามารถอธิบายได้โดยสมการจำแนกกลุ่มเท่ากับร้อยละ 75 หรือ 3 ใน 4

2) ค่า *Canonical Correlation* เป็นค่าวัดอัตราความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจำแนกที่ได้จากสมการจำแนกกลุ่ม และความเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่ม กล่าวคือ เป็นค่ารากที่สองของอัตราส่วนความผันแปรของข้อมูลระหว่างกลุ่ม (Between-group Sum of Square) ต่อความผันแปรทั้งหมด (Total Sum of Square) ซึ่งหมายถึงสัดส่วนของความผันแปรของข้อมูลที่อธิบายได้โดยความแตกต่างระหว่างกลุ่ม หากค่าความสัมพันธ์ร่วมค่า *Canonical Correlation* ยังมีค่าสูง แสดงว่าสมการจำแนกกลุ่มสามารถคาดคะเนการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ดี

3) ค่า *Wilks' Lambda* เป็นอัตราส่วนของค่าการผันแปรภายในกลุ่ม (Within-group Sum of Square) ต่อผลรวมยกกำลังสองของทั้งหมด (Total Sum of Square) กล่าวคือ เป็นสัดส่วนของการผันแปรของตัวแปรทั้งหมดที่อธิบายไม่ได้ด้วยความแตกต่างระหว่างกลุ่ม สมการจำแนกกลุ่มหรือแบบจำลองที่มีค่า *Wilks' Lambda* ต่ำ หมายถึง สมการจำแนกกลุ่มมีความผันแปรของข้อมูลภายในกลุ่มต่ำ ในขณะที่มีความผันแปรระหว่างกลุ่มสูง แสดงให้เห็นว่าสมการจำแนกกลุ่มหรือแบบจำลองมีความสามารถในการจำแนกหน่วยวิเคราะห์ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ดี

4) ค่า *Chi-square* เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความมีนัยสำคัญของสมการจำแนกกลุ่ม เพื่อให้ทราบว่าสมการจำแนกกลุ่ม มีความสามารถในการจำแนกกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Altman (1968) ได้เสนอตัวแบบดัชนีวัดความมั่นคงของธนาคาร (Overall Index) โดยใช้การนำเทคนิคทางสถิติ คือ วิธีการวิเคราะห์จำแนกตามกลุ่ม (Multiple Discriminant Analysis – MDA) มาผนวกกับการวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) เพื่อพยากรณ์การล้มละลายของธุรกิจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของธุรกิจต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 1964 - 1965 โดยมีการสุ่มตัวอย่างธุรกิจ 66 แห่ง และแบ่งออกเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงจำนวน 33 แห่ง และอีก 33 แห่ง สำหรับธุรกิจที่ไม่มั่นคง

แบบจำลองที่ได้จากการศึกษา คือ

$$Z = 0.012 X_1 + 0.014 X_2 + 0.033 X_3 + 0.006 X_4 + 0.999 X_5$$

โดย

X_1 = อัตราส่วนระหว่างทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน (Working Capital)¹ กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) ซึ่งสะท้อนถึงสภาพคล่อง (Liquidity)

X_2 = อัตราส่วนระหว่างกำไรสะสม (Retained Earnings) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) ซึ่งบริษัทที่ดั่งขึ้นมาใหม่ กำไรสะสมยังไม่มาก อัตราส่วนนี้จะต่ำซึ่งอาจเกิดปัญหาด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Solvency)

X_3 = อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี (Earning Before Interest and Tax) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพที่แท้จริงในการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างผลตอบแทนในรูปกำไร หรือเท่ากับการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

X_4 = อัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด (Market Value of Equity) กับมูลค่าทางบัญชีของหนี้สินรวม (Book Value of Total Debt) โดยอัตราส่วนนี้สะท้อนว่าสินทรัพย์ของบริษัทมีมูลค่าลดลงไปเท่าไรก่อนที่บริษัทจะมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ และกลายเป็นบริษัทล้มละลาย ซึ่งก็คือการวิเคราะห์ภาวะหนี้สิน

X_5 = อัตราส่วนระหว่างค่าขาย (Sales) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) สะท้อนถึงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ซึ่งก็คือความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

Z = Overall Index

ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนที่มีความสำคัญที่สุดในการจำแนกกลุ่มบริษัทล้มละลายกับบริษัทที่ไม่ล้มละลาย คือ X_3 รองลงไปคือ X_5 , X_4 , X_2 และ X_1 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อทดสอบแบบจำลองที่ได้ พบว่าแบบจำลองมีความแม่นยำในการจำแนกกลุ่มข้อมูลว่าเป็นบริษัทที่ล้มละลายกับบริษัทที่ไม่ล้มละลายได้ถูกต้องถึงร้อยละ 95 โดยแบบจำลองจะแสดงผลการจำแนกกลุ่มผิด

¹ ทุนที่ใช้ดำเนินงาน หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset) หักหนี้สินหมุนเวียน (Current Liability)

พลาดกรณีที่จำแนกบริษัทที่ล้มละลายว่าเป็นบริษัทที่ไม่ล้มละลาย (Type I Error) ร้อยละ 6 และ จำแนกบริษัทที่ไม่ล้มละลายว่าเป็นบริษัทที่ล้มละลาย (Type II Error) ร้อยละ 3 เมื่อนำไปใช้ทดสอบกับข้อมูลก่อนการล้มละลายจริง 2 - 5 ปี ปรากฏว่าแบบจำลองที่ (1) นี้มีประสิทธิภาพในการใช้พยากรณ์ล่วงหน้าไม่เกิน 2 ปี เพราะถ้าใช้ข้อมูลล่วงหน้าก่อนการล้มละลายจริงเกิน 2 ปี ผลการพยากรณ์จะมีความคลาดเคลื่อนสูง และถ้านำอัตราส่วนทางการเงินมาแทนค่าในแบบจำลองที่ (1) แล้ว ค่า $Z < 1.81$ ถือว่ามีโอกาสล้มละลายสูง หาก $Z > 2.99$ ถือว่าอยู่ในระดับที่ไว้ใจได้ แต่ถ้า Z อยู่ในช่วง 1.81 - 2.99 เท่ากับว่ายังไม่สามารถสรุปได้

Haslem & Longbrake (1971) ใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ในการศึกษาว่าอัตราส่วนทางการเงินใด สามารถอธิบายความแตกต่างของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ หรือพิจารณาว่ามีอัตราส่วนทางการเงินใดบ้างที่จะให้ธนาคารพาณิชย์มีกำไรสุทธิสูงกับธนาคารพาณิชย์ที่มีกำไรสุทธิต่ำ โดยในการศึกษาจะใช้ข้อมูลธนาคารพาณิชย์ในสหรัฐอเมริกาที่มีอัตราส่วนกำไรสูง และอัตราส่วนกำไรต่ำช่วงปี ค.ศ. 1963

ผลการศึกษาปรากฏว่าอัตราส่วนสำคัญที่มีผลต่อกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์มากที่สุด คือ อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่าย (Interest on Time and Savings Deposits) ต่อรายได้จากการดำเนินงานทั้งหมด (Total Operating Revenue) แทนด้วย X_1 รองลงมาได้แก่ อัตราส่วนของกำไรหรือขาดทุนจากเงินให้กู้ยืมและการลงทุนในหลักทรัพย์ รวมทั้งการลงทุนอื่น ๆ ซึ่งมีได้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายหลักจากการดำเนินธุรกิจต่อรายได้หลักจากการดำเนินธุรกิจ (Net Gains or Losses on Loans, Securities and All Other / Total Operating Revenue) ซึ่งแทนด้วย X_2 , อัตราส่วนของหลักทรัพย์อื่นต่อสินทรัพย์รวม (Other Securities / Total Assets) ซึ่งแทนด้วย X_3 , อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายการดำเนินงานรวมต่อรายได้หลักจากการดำเนินธุรกิจ (All Other Expenses / Total Operating Revenue) ซึ่งแทนด้วย X_4 , อัตราส่วนของการเพิ่มขึ้นหรือลดลงสุทธิของมูลค่าทุนสำรองต่อรายได้จากการดำเนินงานรวม (Net Increases or Decreases in Valuation Reserves / Total Operating Revenue) ซึ่งแทนด้วย X_5 , อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารงานต่อรายได้จากการดำเนินงานรวม (Net Occupancy Expenses of Bank Premises / Total Operating Revenue) ซึ่งแทนด้วย X_6 , อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทางด้านอุปกรณ์สำนักงานต่อรายได้จากการดำเนินงานรวม (Furniture and Equipment Expenses / Total Operating Revenue) ซึ่งแทนด้วย X_7 และอัตราส่วนกำไรหรือขาดทุนสุทธิจากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่อมูลค่าหลักทรัพย์รวม (Net Losses or Recoveries and Profits on Securities / Total Securities) ซึ่งแทนด้วย X_8 ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนที่แทนด้วย X_1 , X_4 , X_6 และ X_7

เป็นบวก แสดงว่าเมื่ออัตราส่วนเหล่านี้สูง ความน่าจะเป็นที่กำไรสุทธิจะลดลงมีมากตาม ทั้งนี้ ความถูกต้องของสมการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มที่ได้จากการศึกษาสามารถจำแนกตัวอย่างลงในกลุ่มของธนาคารที่ทำกำไรในอัตราสูงและอัตราต่ำได้ถูกต้องถึงร้อยละ 86.5

Castagna & Matolcsy (1977) ได้เสนอตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะล้มเหลวของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ออสเตรเลีย (The Australian Associated Stock Exchanges – AASE) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติแบบ Multiple Discriminant Analysis (MDA) ผสมกับการวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) ซึ่งได้ตัวแบบ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Z = & -6.2453 - 10.695V_1 + 10.466V_2 + 9.8824V_3 + 0.8250V_4 + 9.622V_5 + 1.6145(V_2^2) \\
 & -3.2968V_1V_2 + 0.5363V_1V_3 - 0.0015V_1V_4 - 0.2256V_1V_5 + 1.6473(V_2^2) \\
 & -0.2316V_2V_3 - 0.0177V_2V_4 + 0.0552V_2V_5 - 0.9133(V_3^2) \\
 & +0.0594V_3V_4 + 3.8704V_3V_5 - 0.0105(V_4^2) \\
 & +0.0488V_4V_5 + 0.79(V_5^2)
 \end{aligned}$$

โดย V_1 = อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี (Earning Before Interest and Tax) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets)

V_2 = อัตราส่วนระหว่างรายได้จากการดำเนินงาน (Operating Income) กับสินทรัพย์ที่ใช้ดำเนินงาน (Operating Assets)

V_3 = อัตราส่วนของสภาพคล่องหมุนเร็ว (Liquid Ratio)
 $= (\text{Current Assets} - \text{Stock}) / (\text{Current Liabilities} - \text{Bank Overdraft})$

V_4 = อัตราส่วนระหว่างหนี้สินรวม (Total Debts) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets)

V_3 = อัตราส่วนระหว่าง Market Capitalization กับหนี้สินรวม (Total Debts)

กฎของการตัดสินใจ

ถ้า $Z \leq -5.7334$ อยู่ในความเสี่ยงที่จะประสบภาวะความยุ่งยากทางการเงิน

ถ้า $Z > -5.7334$ ไม่อยู่ในความเสี่ยงที่จะประสบภาวะความยุ่งยากทางการเงิน

ผลการศึกษาพบว่าตัวแบบนี้สามารถใช้ได้กับบริษัทที่จดทะเบียนใน AASE ที่อยู่ในหมวดธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมผลิตเท่านั้น ไม่สามารถใช้ได้กับบริษัทที่จัดอยู่ในหมวดธุรกิจประเภทการเงินการธนาคารหรือเหมืองแร่ได้ เนื่องจากในหมวดธุรกิจดังกล่าวยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบมากกว่าเช่น นโยบายของรัฐ เป็นต้น ส่วนการทดสอบสามารถในการพยากรณ์โดยใช้ข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนซึ่งประสบความสำเร็จล้มเหลวระหว่างปี ค.ศ. 1963 – 1977 พบว่าจากการทดสอบข้อมูล 1 ปี ก่อนการล้มเหลวสามารถจัดกลุ่มบริษัทที่ล้มเหลวหรืออยู่รอดได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 85.84 ทั้งนี้ร้อยละของความถูกต้องจะลดลงเมื่อทดสอบกับข้อมูล 2 – 3 ปี ก่อนการล้มเหลว

Altman, Haideman and Narayanan (1977) ได้ศึกษาเพิ่มเติมและพัฒนาแบบจำลองที่ Altman ได้ศึกษามาเมื่อปี ค.ศ. 1968 โดยยังคงใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ในการสร้างแบบจำลอง สำหรับการพยากรณ์การล้มละลายของธุรกิจ แต่ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะเพิ่มข้อมูลของบริษัทในกลุ่มค้าปลีก (Retailers) จากเดิมจะใช้เฉพาะข้อมูลของบริษัทที่ทำการผลิตสินค้าและบริการ (Manufactures) และกว่าร้อยละ 90 ของข้อมูลอยู่ในช่วงปี ค.ศ. 1969 - 1975 ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มที่ล้มละลาย 53 บริษัท และกลุ่มบริษัทไม่ล้มละลายอีก 53 บริษัท

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อโอกาสการล้มละลายของธุรกิจมี 7 ตัวแปร คือ

1. อัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earning Before Interest and Tax หรือ EBIT) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) ซึ่งเท่ากับผลตอบแทนของสินทรัพย์ (Return on Assets หรือ ROA) และสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท

2. ค่า Standard Error ในการประมาณค่า ROA ช่วง 10 (The standard error of estimate around a ten-year trend in ROA) ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงในการทำกำไร

3. Log ของอัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earning Before Interest and Tax) กับดอกเบี้ยจ่าย (Interest Expenses) ซึ่งสะท้อนถึง Debt Service

4. อัตราส่วนกำไรสะสม (Retained Earnings) กับสินทรัพย์รวม (Total Assets) ซึ่งสะท้อนถึง Cumulative Profitability

5. อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) กับหนี้สินหมุนเวียน (Current Liability) ซึ่งสะท้อนถึงสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ

6. อัตราส่วนทุนหุ้นสามัญตามราคาตลาด (Common Equity) กับเงินทุนโดยรวม (Total Capital) ซึ่งสะท้อนถึงมูลค่าหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในธุรกิจ (Capitalization)

7. สินทรัพย์รวมของบริษัท (Total Assets) ซึ่งสะท้อนถึงขนาดของกิจการ

ทั้งตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญต่อโอกาสการล้มละลาย หรือไม่ล้มละลายมากที่สุด คือ อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ อัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (EBIT) กับสินทรัพย์รวม ซึ่งเท่ากับผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และเมื่อเทียบแบบจำลองใหม่ที่ได้กับแบบจำลองที่ได้จากการศึกษาเมื่อปี ค.ศ. 1968 จะพบว่าแบบจำลองใหม่จะสามารถคาดการณ์ว่าบริษัทใดล้มละลายได้แม่นยำกว่า โดยถ้าใช้ข้อมูลก่อนการล้มละลาย 1 ปี แบบจำลองจะสามารถแยกบริษัทล้มละลายได้ถูกต้องถึงร้อยละ 96.2 แต่ถ้ายิ่งใช้ข้อมูลล่วงหน้าไปมาก ความแม่นยำของแบบจำลองจะค่อย ๆ ลดลง และถ้าใช้ข้อมูลก่อนการล้มละลาย 5 ปี แบบจำลองจะสามารถแยกบริษัทล้มละลายได้ถูกต้องร้อยละ 69.8 ซึ่งมากกว่าแบบจำลองเดิม เมื่อปี ค.ศ. 1968 ที่สามารถแบ่งแยกบริษัทล้มละลายได้ถูกต้องร้อยละ 93.9 และร้อยละ 36.0 หากใช้ข้อมูลก่อนการล้มละลาย 1 ปี และ 5 ปี ตามลำดับ

ประจักษ์ อุดมศิลป์ (2530) ได้ศึกษาถึงความไม่มั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเอเซียทริสต์ ธนาคารมหานคร และธนาคารนครหลวงไทย โดยใช้ข้อมูลจากรายงานงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบเวลาระหว่างปี 2523 - 2528 ธนาคารเอเซียทริสต์ระยะเวลา ระหว่างปี 2523 - 2527 ธนาคารมหานครระยะเวลา ระหว่างปี 2523 - 2528 และธนาคารนครหลวงไทยระยะเวลา ระหว่างปี 2523 - 2528 และนำตัวแบบ Corporate Bankruptcy Model ของ Edward I.

Altman มาประยุกต์สร้างดัชนีรวม หรือ Z-Score ดังนี้

$$Z = 1.2 X_1 + 1.4X_2 + 3.3X_3 + 0.6X_4 + 1.0X_5$$

โดย $X_1 = \text{Current Assts} / \text{Total Assets}$

$$X_2 = \text{Retained Earnings} / \text{Total Assets}$$

$$X_3 = \text{Profit before Tax} / \text{Total Assets}$$

$$X_4 = \text{Networth} / \text{Total Liabilities}$$

$$X_5 = \text{Total Interest Income} / \text{Total Assets}$$

$$Z = \text{Overall Index}$$

ค่าดัชนีรวม หรือ Z-Score (Z) จะเป็นบรรทัดฐาน (Norm) ในการเปรียบเทียบกับธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อชี้ให้เห็นว่าธนาคารที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นมีความมั่นคงเพียงใด ผลการศึกษาพบว่า Z-Score ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2528 เคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 0.47 - 0.56 โดยมีค่าเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 0.51 และภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่า H_0 (Non-Bankrupt) $Z_i > 0.51$ และ H_1 (Bankruptcy Area) $Z_i < 0.51$ เมื่อ i คือ ธนาคารที่กำลังพิจารณา พบว่าค่า Z-Score ของธนาคารเอเชียทรัสต์เท่ากับ 0.40 ธนาคารมหานครเท่ากับ 0.50 และธนาคารนครหลวงไทยเท่ากับ 0.33 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่า Z-Score ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบที่ 0.51 แล้วมีค่าต่ำกว่า 0.11 - 0.18 จึงสรุปได้จากสมมติฐานที่กำหนดขึ้นสามารถยอมรับ Bankruptcy Hypothesis และค่า Z-Score ที่ใช้ทดสอบได้ เพราะไม่ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับธนาคารทั้งสามแห่ง ดังนั้น ตัวแบบ Corporate Bankruptcy Model จึงอาจใช้เป็น “ระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” (Early Warning System)

ภาณุพงศ์ นิธิประภา และอัญญา วัฒนานุกิจ (2530) ได้ศึกษาความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย 16 ธนาคาร โดยใช้ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ระหว่างปี พ.ศ.

2521 - 2528 โดยอาศัยวิธีการทางสถิติ Discriminant Analysis ซึ่งอิงแนวทางการวิเคราะห์ของ Edward I. Altman วิธีการทางสถิติดังกล่าวเป็นการหาความสำคัญหรือค่าถ่วงน้ำหนักของอัตราส่วนทางการเงินหรือตัวแปรที่แบ่งแยกประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการ Stepwise และเมื่อได้สัมประสิทธิ์ที่แสดงความสำคัญหรือน้ำหนักของอัตราส่วนดังกล่าว จึงนำมาสร้างเลขดัชนีซึ่งเป็น Linear Combination ของอัตราส่วนที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว และเลขดัชนีจะชี้ให้เห็นถึงความมั่นคงของธนาคาร ดังแสดงในสมการต่อไปนี้

$$Z = V_1X_1 + V_2X_2 + V_3X_3 + \dots V_5X_5$$

โดย $Z =$ Discriminant Score

$V_i =$ สัมประสิทธิ์ Discriminant ของตัวแปรอิสระ i

$X_i =$ ตัวแปรอิสระ i

การศึกษาวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ กรณีที่ 1 เป็นกรณีที่เชื่อว่าการเกิดปัญหาของธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่งมีแนวโน้มที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหามาเป็นเวลานาน ดังนั้นกรณีนี้ข้อมูลที่ใช้จึงเป็นค่าเฉลี่ยของตัวแปรหรืออัตราส่วนต่าง ๆ ในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนกรณีที่ 2 มิได้ใช้ค่าเฉลี่ยแต่ใช้ข้อมูลในระหว่างช่วงเวลาที่ประสบปัญหาสำหรับธนาคารที่มีปัญหาเกิดขึ้น ส่วนธนาคารที่ไม่มีปัญหานั้นใช้ตัวเลขมากหรือน้อย (แล้วแต่อัตราส่วน) ของปี 2527 หรือ 2528

ผลการศึกษาของกรณีที่ 1 พบว่าตัวแปรที่สำคัญที่สามารถแบ่งแยกระหว่างกลุ่มธนาคารที่เคยมีปัญหา 3 ธนาคาร (ธนาคารเอเชียทรีสต์ ธนาคารมหานคร และธนาคารนครหลวงไทย) ออกจากธนาคาร 13 ธนาคารที่เหลือ โดยเรียงลำดับความสำคัญตามค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้และนำมาสร้าง Linear Combination ดังนี้

$$Z = -5.3704 X_1 + 4.4811 X_2 + 3.2031 X_3 + 2.7679 X_4 - 2.6208 X_5$$

โดย $X_1 =$ เงินกู้ยืม / ส่วนของผู้ถือหุ้น

$$X_2 = \text{เงินให้กู้ยืมสุทธิ} / \text{เงินฝาก}$$

$$X_3 = \text{สินทรัพย์รวม} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

$$X_4 = \text{รายได้จากดอกเบี้ยสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวม}$$

$$X_5 = \text{รายรับรวม} / \text{สินทรัพย์รวม}$$

ผลการศึกษาระดับที่ 2 พบว่าเมื่อใช้ข้อมูลในระหว่างปี พ.ศ. 2527 – 2528 ซึ่งเป็นช่วงที่ธนาคารทั้ง 3 แห่ง เกิดปัญหาขึ้นเป็นฐานในการคำนวณ ภาพที่ได้ค่อนข้างจะแตกต่างกับกรณีแรกเล็กน้อย ดังแสดงในสมการ ดังนี้

$$Z = 21.3906 X_3 + 20.0249 X_6 + 6.7095 X_5 - 5.1061 X_7 + 3.9967 X_8$$

โดย $X_6 = \text{เงินให้กู้ยืมสุทธิ} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$

$$X_7 = \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{สินทรัพย์รวม}$$

$$X_8 = \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{เงินฝาก}$$

หลังจากนั้นได้ทำการพิสูจน์ความเที่ยงตรงของสัญญาณว่าเครื่องมือดังกล่าวนี้สามารถทำงานได้ดีเพียงใด มีความผิดพลาดในการส่งสัญญาณ (False Alarm) มากน้อยเพียงใด โดยความผิดพลาดนั้นเกิดขึ้นได้ 2 ทาง คือ สัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงภัยในขณะที่ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือเลขดัชนีของธนาคารใดธนาคารหนึ่งมีค่าในช่วงที่แสดงว่าธนาคารนั้นไม่มั่นคง (เพราะอยู่ในช่วงที่ธนาคารที่เคยประสบปัญหามาก่อนเคยมีมา) ในขณะที่โดยความเป็นจริงแล้วธนาคารนั้นมิได้ประสบปัญหาแต่อย่างใด ความผิดพลาดลักษณะดังกล่าวในทางสถิติเรียกว่า Type I Error ส่วนความผิดพลาดอีกประการหนึ่งคือ สัญญาณมิได้แสดงให้เห็นถึงภัยที่เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ภัยกำลังเกิดขึ้นจริงหรืออีกนัยหนึ่งคือเลขดัชนีอยู่ในช่วงที่แสดงให้เห็นว่าธนาคารมิได้ประสบปัญหาทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงธนาคารกำลังมีปัญหา ซึ่งถือเป็นความผิดพลาดทางสถิติในลักษณะ Type II Error

ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของสัญญาณในกรณีที่ 1 พบว่าเลขดัชนีที่ได้นั้นสามารถจัดกลุ่มธนาคารได้อย่างถูกต้องทั้งสองกลุ่มธนาคารที่มีปัญหา 3 ธนาคาร และกลุ่มธนาคารที่ไม่มีปัญหา 13 ธนาคาร ไม่มี False Alarm เกิดขึ้นในการเตือนสัญญาณ ส่วนในกรณีที่ 2 พบว่าเลขดัชนีที่คำนวณได้มีความแม่นยำในการทำนายน้อยกว่ากรณีแรก กล่าวคือในจำนวน 13 ธนาคารที่มั่นคงในอดีตเลขดัชนีบ่งชี้ว่าไม่มั่นคงทั้ง ๆ ที่มิได้ประสบปัญหามาก่อน นั่นคือเกิด False Alarm ในประเภทที่ 1 (Type I Error) กับธนาคาร 2 แห่ง ส่วนธนาคาร 3 ธนาคาร (ธนาคารเอเชียทรัสต์ ธนาคารมหานคร และธนาคารนครหลวงไทย) ซึ่งเคยมีปัญหามาก่อนนั้น ดัชนีสามารถให้ความเที่ยงตรงได้เพียง 2 ธนาคารเท่านั้น มีธนาคาร 1 ธนาคาร ซึ่งดัชนีชี้ว่าไม่มีปัญหานั้นคือ False Alarm ประเภทที่ 2 (Type II Error)

วัลลภา ช่วงชื่น (2534) ได้ศึกษาดัชนีวัดความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2522 - 2531 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าดัชนีวัดความมั่นคงธนาคาร (Overall Index) 2 สมการ คือ แบบจำลองของ Edward I. Altman และแบบจำลองของ ดร. ภาณุพงศ์ นิธิประภา และ ดร. อัจฉนา วัฒนานุกิจ แบบจำลองเหล่านี้จะทำให้ทราบฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยอาศัยการเปรียบเทียบลักษณะการเคลื่อนไหวระหว่างค่าดัชนีวัดความมั่นคงธนาคาร (Z-Score) กับดัชนีราคาหุ้น และอีกวิธีหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างค่าดัชนีวัดความมั่นคงธนาคาร (Z-Score) กับเงินปันผลต่อหุ้น ซึ่งได้อาศัยวิธีการทางสถิติในการทดสอบความสัมพันธ์นี้คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และ T-test ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองนี้วัดความมั่นคงธนาคารของ Edward I. Altman มีความเหมาะสมในการนำมาใช้พยากรณ์ฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ส่วนแบบจำลองดัชนีวัดความมั่นคงธนาคารที่ ดร.ภาณุพงศ์ นิธิประภา และดร. อัจฉนา วัฒนานุกิจ ให้ความเหมาะสมค่อนข้างน้อย การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแต่ละประเภทเพื่อที่จะนำมาสรุปผลการดำเนินงานหรือฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ นอกจากวิธีดังกล่าวนี้ยังมีวิธีหนึ่งคือ การวิเคราะห์โดยอาศัยแบบจำลองดัชนีวัดความมั่นคงธนาคาร ซึ่งแบบจำลองเหล่านี้จะสามารถนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นถ้าข้อมูลที่เปิดเผยของธนาคารมีรายละเอียดมากขึ้น

วาสนา สิงห์โกวินท์ (2535) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2529 - 2533 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวโน้มในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย โครงสร้างของต้นทุน แนวโน้มเงินฝาก แนวโน้มการให้สินเชื่อ แนวโน้มเงินกู้ยืม แนวโน้มสินทรัพย์รวม แนวโน้มส่วนแบ่งตลาดและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพคล่อง การมี

เงินทุนเพียงพอ และความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลสถิติจากงบการเงิน 2 ประเภท ได้แก่ งบดุลและงบกำไรขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ 15 แห่ง ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการหารายได้ ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้กำไรต่อหุ้นเป็นเครื่องมือ มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จนถึงปี พ.ศ. 2533 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40 การวิเคราะห์โครงสร้างของเงินทุนอันประกอบด้วยต้นทุนเงินฝาก เฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ 6-8 ต้นทุนเงินกู้ยืมเฉลี่ยร้อยละ 5 การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดปรากฏว่า ส่วนแบ่งตลาดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเงินให้กู้ ด้านเงินฝาก ด้านเงินกู้ยืม และด้านสินทรัพย์รวม ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เท่ากับร้อยละ 67 : 26 : 7 ตามลำดับ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าธนาคารขนาดใหญ่ครองตลาดเป็น 2 เท่าของธนาคารขนาดกลางกับขนาดเล็ก รวมกัน ส่วนการวิเคราะห์การมีเงินทุนเพียงพอ การวิเคราะห์สภาพคล่อง และการวิเคราะห์ ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ทั้ง 15 ธนาคาร ปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ไทย มีความมั่นคง และมีความเจริญเติบโตสมดุลงัน โดยธนาคารขนาดใหญ่เป็นผู้นำในการใช้สินทรัพย์ รวมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดีกว่าธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็ก

บริษัทหลักทรัพย์เอกร้ารง (2536) ได้ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ ทั้งระบบและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการบริหาร งาน ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร ส่วนที่สามเป็นการวิเคราะห์ เปรียบเทียบธนาคารขนาดใหญ่ 6 อันดับแรกและส่วนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ในรายละเอียดของ ธนาคารขนาดใหญ่แต่ละธนาคาร โดยใช้ข้อมูลสถิติจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 15 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2535 มาทำการวิเคราะห์ด้วยอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ และประมาณ การเติบโตของกำไรสุทธิ

ผลการวิเคราะห์ในด้านการใช้สินเชื่อ ณ 30 มิ.ย. 36 พบว่าส่วนแบ่งตลาดทางด้าน เงินฝากของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ร้อยละ 78 ธนาคารขนาดกลางเท่ากับร้อยละ 17 ขนาดเล็ก ร้อยละ 5 ด้านความสามารถในการทำกำไร (ROE) ของธนาคารขนาดใหญ่มีค่าสูงสุดเท่ากับ ร้อยละ 24.08 ขนาดกลางร้อยละ 14.25 ขนาดเล็กร้อยละ 15.83 และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ของธนาคารขนาดใหญ่มีค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 1.73 ขนาดกลางร้อยละ 1.05 และขนาดเล็ก ร้อยละ 1.00 ด้านส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย พบว่าอัตราดอกเบี้ยรับธนาคารขนาดเล็กมีค่าสูงสุด อัตรา ดอกเบี้ยจ่ายธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ต่ำที่สุด ด้านประสิทธิภาพในการบริหารงานของธนาคาร

พาณิชย์ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพสูงสุด รองลงมาคือ ธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ ส่วนด้านการสำรองหนี้สงสัยจะสูญ พบว่าธนาคารขนาดกลางมีปัญหาความไม่พอเพียงในการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญมากที่สุด

จินดา ชันทอง (2541) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการพยากรณ์ปัญหาทางการเงินของกิจการในประเทศไทย การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Multivariate Discriminant Analysis (MDA) และ Logistic Discriminant Analysis (Logit) ในการทำนายความล้มเหลวทางการเงินของกิจการในประเทศไทย ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่เป็นสถาบันการเงินและกลุ่มที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน โดยทั้งสองกลุ่มจะถูกแยกเป็นบริษัทที่ล้มละลายและบริษัทที่ไม่ล้มละลายออกจากกัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า MDA สามารถทำนายการล้มละลายได้ดีกว่า Logit และสามารถทำนายได้ดีในกลุ่มบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และสำหรับผลการศึกษาสัมฤทธิ์ผลที่ได้ออกแบบจำลองการล้มละลายพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่เป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดความเป็นไปได้ในการทำนายการล้มละลายของกิจการในประเทศไทย ได้แก่

	แบบจำลอง	อัตราส่วนทางการเงินที่สามารถกำหนดความเป็นไปได้ในการทำนายการล้มละลาย
กลุ่มบริษัทที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	MDA	EBIT/TA EBIT/NS NI/TA LOSS2 RE/TA MS/TL และ LNTA
	Logit	LOSS2 RE/TA TL/TA
กลุ่มบริษัทที่เป็นสถาบันการเงิน	MDA	QA/CL CA/TA EBIT/TA TL/TA MS/TL และ LNTA
	Logit	QA/CL EBIT/TA NI/SE TL/TA และ RE/TA

วีระชาติ อินตา (2541) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ระหว่างปี 2536 - 2540 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ โดยอาศัยข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย 15 แห่ง นำมาศึกษาการรับภาระความเสี่ยงอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยง 3 ด้าน คือ ความเสี่ยงจากการกู้ยืม (R_1) ความเสี่ยงจากเงินให้กู้ยืม (R_2) และความเสี่ยงจากเงินกู้ยืมต่างประเทศ (R_3) และศึกษาความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยอาศัยการประยุกต์ใช้แบบจำลอง The Z-score Model ในการชี้วัดความมั่นคงทางการเงิน

ซึ่งผลการศึกษาระดับการรับภาระความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยพบว่า ธนาคารที่มีระดับการรับภาระความเสี่ยงสูงมี 14 ธนาคาร ซึ่งแต่ละธนาคารจะมีระดับการรับภาระความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ธนาคารที่มีระดับการรับภาระความเสี่ยงต่ำมีเพียง 1 ธนาคาร คือ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ส่วนธนาคารอื่นในกลุ่มพบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีความเสี่ยงสูง 2 ด้าน จากการกู้ยืม (R_1) และความเสี่ยงจากเงินกู้ต่างประเทศ (R_3) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีความเสี่ยงสูงด้านเดียวจากความเสี่ยงของเงินให้กู้ยืม (R_2) เช่นเดียวกับกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่มีความเสี่ยงสูงเพียงด้านเดียวจากการกู้ยืม (R_1) ในขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางพบว่า ธนาคารที่มีความเสี่ยงสูง 3 ด้าน คือ ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) และธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ส่วนธนาคารอื่นในกลุ่มมีความเสี่ยงสูงด้านเดียวจากเงินให้กู้ยืม (R_2) ได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) กลุ่มธนาคารขนาดเล็กพบว่า ธนาคารที่มีความเสี่ยงสูง 3 ด้าน ได้แก่ ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) และธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ส่วนธนาคารอื่นในกลุ่มพบว่ามีความเสี่ยงสูง 2 ด้าน จากการกู้ยืมและเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ (R_1, R_3) ได้แก่ ธนาคารไทยท努 จำกัด (มหาชน) ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) และธนาคารแหลมทอง จำกัด (มหาชน)

ส่วนผลการศึกษาความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวเลขดัชนี Z-Score ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบในช่วงระยะเวลาที่ศึกษามีค่าเท่ากับ 1.3998 ซึ่งค่าดัชนีดังกล่าวถือเป็นบรรทัดฐานในการชี้วัดความมั่นคงทางการเงินของธนาคาร ธนาคารที่มีค่าเฉลี่ยของตัวเลขดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยดัชนีของทั้งระบบ มีจำนวน 2 ธนาคาร คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีเท่ากับ 1.448 และ 1.4368 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าทั้งสองธนาคารนี้มีความมั่นคงทางการเงิน ส่วนอีก 13 ธนาคารที่เหลือมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยดัชนีของทั้งระบบ ซึ่งแสดงถึงความไม่มั่นคงทางการเงินของธนาคารเหล่านี้ โดยมีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ยของดัชนีต่ำที่สุดในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย คือเท่ากับร้อยละ 0.9987

วิมล วุฒิวิริยะหาญ (2542) ได้ศึกษาความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยที่เหลืออยู่ ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 จำนวน 13 ธนาคาร โดยการใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแสดงสภาพคล่อง ความมั่นคงระยะยาว และความน่าไว้วางใจของผู้บริหาร ที่ธนาคารเปิดเผยออกมาเป็นตัวชี้วัดถึงความมั่นคงหรือ

ไม่มั่นคงที่จะบริการต่อไปได้ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งหมดไม่มั่นคง ธนาคารต้องหยุดกิจการได้ตลอดเวลาภายใต้ข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับธนาคาร ถ้าธนาคารประสบปัญหาเกิดขึ้น ธนาคารจะต้องใช้ระยะเวลาเวลานานที่จะรวบรวมหนี้เสียที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพื่อนำมาชำระคืนให้แก่ผู้ฝากเงิน

ผลาทิพย์ เติมสุขนิรันดร (2543) ได้ศึกษาวิกฤตการณ์และความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยแบบจำลองโพรบิทและแบบจำลองโลจิท การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อหาสาเหตุสำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อยู่ในฐานะที่ไม่มั่นคง จนกระทั่งถูกธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าควบคุมการบริหารงาน หรือสั่งระงับการดำเนินธุรกิจ และสร้างแบบจำลองสำหรับพยากรณ์ว่าธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ใดมีโอกาสจะเกิดปัญหาด้านความมั่นคงในอนาคต และมีดัชนีชี้แนะทางการเงินใดบ้างที่สามารถเป็นตัวชี้วัดฐานะความมั่นคงของธนาคาร บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าวิกฤตการณ์ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ผ่านมาเกิดจากสาเหตุสำคัญ 3 ข้อ คือ

(1) การบริหารงานภายในผิดพลาด คือ การปล่อยกู้โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มมูลหนี้ การวางแผนดำเนินธุรกิจผิดพลาด และการขาดระบบการควบคุมภายในจนเป็นช่องทางให้เกิดการฉ้อโกงขึ้นในองค์กร

(2) การขาดประสิทธิภาพ หรือการละเลยการทำหน้าที่กำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) ปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

การเกิดวิกฤตการณ์ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์แต่ละครั้งจะเกิดจากหลายสาเหตุพร้อมกัน และนำไปสู่ปัญหาขาดสภาพคล่องจนไม่อยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ต่อบุคคลภายนอกได้ และธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเข้าไปแทรกแซง

สำหรับการประมาณค่าแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) และแบบจำลองโลจิท (Logit Model) เพื่อพยากรณ์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์จากข้อมูล 1- 3 ปี ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ปี 2540 พบว่าวิกฤตการณ์ธนาคารพาณิชย์ครั้งล่าสุด (2540) เกิดขึ้น เนื่องจากปัญหาหลักนี้คือ คุณภาพจำนวนมาก และการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่ากฎหมาย คือ ร้อยละ 8.5 โดยอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสำคัญต่อความน่าจะเป็นในการเกิดวิกฤตการณ์ของธนาคารพาณิชย์ คือ อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ ซึ่งสะท้อนสภาพคล่องและคุณภาพลูกหนี้ และอัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงประสิทธิภาพในการทำกำไร โดยแบบจำลองที่ได้มีความแม่นยำในการพยากรณ์การเกิดวิกฤตการณ์ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 90

ผลการประมาณค่าแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) และแบบจำลองโลจิท (Logit Model) เพื่อพยากรณ์ความมั่นคงของบริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จากข้อมูล 1- 3 ปี ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ปี 2540 แสดงว่า วิกฤตการณ์ครั้งล่าสุด (2540) เกิดขึ้นจากปัญหาการขาดสภาพคล่อง และสัดส่วนลูกหนี้คือคุณภาพที่เพิ่มสูงขึ้น โดยอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อความน่าจะเป็นในการเกิดวิกฤตการณ์เรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ อัตราส่วนเงินกู้ยืมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งแสดงภาระหนี้สิน อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ซึ่งสะท้อนสภาพคล่องและคุณภาพลูกหนี้ และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงประสิทธิภาพในการทำกำไร ส่วนความแม่นยำในการพยากรณ์การเกิดวิกฤตการณ์ของบริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เท่ากับร้อยละ 86 – 88

แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) และแบบจำลองโลจิท (Logit Model) จะให้ผลการศึกษาใกล้เคียงกัน โดยแบบจำลองสะท้อนเพียงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากสาเหตุการบริหารงานภายในผิดพลาด ส่วนวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากการขาดประสิทธิภาพในการทำกำไรและตรวจสอบสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย และปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ อาจทำให้ผลการพยากรณ์คลาดเคลื่อนได้

พูนนารถ วัฒนวงศ์ (2543) ได้ศึกษาแบบจำลองทำนายบริษัทที่อาจจะถูกเพิกถอนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองโดยวิธีการวิเคราะห์แยกกลุ่ม (Multivariate Discriminant Analysis - MDA) และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างบริษัทจากบริษัทที่เข้าข่ายถูกเพิกถอนและบริษัทที่ไม่เข้าข่ายถูกเพิกถอนจำนวนกลุ่มละ 31 บริษัท โดยใช้ขนาดสินทรัพย์ของธุรกิจเป็นเกณฑ์ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนทางการเงินที่สามารถ

ทำนายบริษัทอาจเข้าข่ายถูกเพิกถอนจากตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนมูลค่าตลาดของหุ้นสามัญต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งผลการศึกษพบว่าสามารถทำนายผลการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่าง ได้ถูกต้องร้อยละ 88.7 และเมื่อใช้ทดสอบกับบริษัทที่ไม่เข้าข่ายถูกเพิกถอนและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 บริษัท พบว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความถูกต้องถึงร้อยละ 98 และเมื่อใช้ทดสอบกับบริษัทที่เข้าข่ายถูกเพิกถอนและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 11 บริษัท พบว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความถูกต้องถึงร้อยละ 81.82

ยอด หนูไทร (2544) ได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ระหว่างปี 2538 – 2542 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความมั่นคง การเจริญเติบโต และประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ซึ่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) โดยพิจารณาข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนประจำปีของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง ซึ่งผลการศึกษพบว่า เมื่อเปรียบเทียบในด้านความมั่นคง ทุกธนาคารประสบปัญหาในเรื่องความมั่นคงในลักษณะเดียวกันและอัตราส่วนที่ได้มีระดับใกล้เคียงกัน โดยธนาคารกรุงเทพมีอัตราส่วนวัดสภาพคล่อง และอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรดีกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ส่วนธนาคารกรุงไทย มีปัญหาด้านอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรมากที่สุด ส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนพบว่า ทุกธนาคารสามารถดำรงเงินกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบจากความเจริญเติบโตพบว่า ทุกธนาคารประสบปัญหาในความเจริญเติบโตในลักษณะเดียวกันและอัตราส่วนที่ได้มีระดับใกล้เคียงกัน โดยธนาคารกรุงเทพและธนาคารกรุงไทยมีอัตราส่วนวัดความเจริญเติบโตได้ดีกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อพบว่า ธนาคารกรุงไทยมีปัญหาด้านลูกหนี้และคุณภาพของสินทรัพย์มากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น

เมื่อเปรียบเทียบจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์พบว่า ทุกธนาคารประสบปัญหาเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันหมด อัตราส่วนที่ได้มีระดับใกล้เคียงกัน

เคียงกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พบว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยามีอัตราส่วนในการหาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ไม่ว่าจะเป็นค่าอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดวัดจากกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้นวัดจากกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงาน และอัตราส่วนเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน ธนาคารไทยพาณิชย์มีจุดเด่นในด้านประสิทธิภาพ โดยเฉพาะค่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้นวัดจากกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินฝากต่อพนักงาน มูลค่าตามบัญชี และธนาคารกสิกรไทยมีปัญหาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานมากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทุกธนาคาร โดยเฉพาะค่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดวัดจากกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้นวัดจากกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

สุทัศนาวุฒิปุณย์ (2544) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปี 2540 – 2542 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อหาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสำคัญในการบ่งชี้ฐานะความมั่นคงทางการเงินและใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยของธนาคารพาณิชย์ขึ้นได้ โดยในการวิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทยนั้น ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ซึ่งผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสำคัญในการจำแนกกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่มีความมั่นคง และธนาคารพาณิชย์ที่ไม่มีความมั่นคง มี 2 อัตราส่วน คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อ นำมาใช้ในการทำนายธนาคารพาณิชย์ไทยว่าธนาคารใดมีความมั่นคงและธนาคารใดไม่มั่นคง โดยการนำอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน มาแทนค่าลงในสมการเพื่อหาค่าดัชนีวัดความมั่นคง (Z) เมื่อได้ค่าดัชนีกล่าวแล้วให้นำมาเปรียบเทียบกับจุดวิกฤติ หากธนาคารพาณิชย์ใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.519 แสดงว่าธนาคารนั้นมีแนวโน้มจะเป็นธนาคารที่มีความมั่นคงสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ แต่หากค่าดัชนีที่ได้มีค่ามากกว่า 0.519 แสดงว่าธนาคารนั้นมีแนวโน้มจะเป็นธนาคารที่ไม่มั่นคง อาจมีปัญหาในการดำเนินกิจการจนอาจต้องถูกธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าแทรกแซง ถูกปิดกิจการหรืออาจต้องรวมกับธนาคารอื่น

อริคมน์ เปรมชัยเชียร (2545) ได้ศึกษาสัญญาณเตือนภัยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัญญาณเตือนภัยจากรายงานของผู้สอบบัญชี อัตราส่วนทางการเงินและอัตราส่วนตัวเฉลี่ยอุตสาหกรรมของกลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งศึกษาอัตราส่วน

ทางการเงินที่สามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยได้ โดยทำการศึกษาปัจจัยที่พบได้จากงบการเงิน โดยทั่วไปในปี 2539 – 2541 ของธนาคารพาณิชย์จำนวน 15 ธนาคาร การวิเคราะห์ข้อมูลจะศึกษา การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีต่องบการเงินและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนทางการเงินทั้งสองกลุ่ม จากนั้นใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ในการทำนาย การจำแนกกลุ่มของธนาคาร โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวแปร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า รายงานของผู้สอบบัญชี และหมายเหตุประกอบงบการเงินสามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยได้ และการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินพบว่า ปี 2539 ไม่มีอัตราส่วนใดที่สามารถแยกความแตกต่าง ระหว่างธนาคารที่ดำเนินงานตามปกติและธนาคารที่ประสบปัญหาทางการเงิน สำหรับปี 2540 – 2541 พบว่าอัตราส่วนเงินให้กู้ต่อเงินฝาก อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตรา ส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ สินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อ เงินให้กู้ยืม สามารถแยกความแตกต่างระหว่างธนาคารที่ดำเนินงานตามปกติและธนาคารที่ ประสบปัญหาทางการเงินได้ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป และเมื่อนำอัตราส่วน ทางการเงินทั้งหมดมาวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบว่ามีความถูกต้องในการทำนายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 33 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 60 ในปี 2541 แต่พบว่า Type I Error เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.7 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 83.3 ในปี 2541

ภาวิณี จิตต์มงคลเสมอ (2546) ได้ศึกษาระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับธนาคาร พาณิชย์ไทย การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่สามารถบ่งชี้ความอ่อนแอของธนาคารพาณิชย์ ไทยและสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าจากข้อมูลผสมภาคตัดขวางและอนุกรมเวลา (Panel data) ด้วยแบบจำลองโลจิสติกผลกระทบคงที่ และ โพรบิทผลกระทบคงที่ รวมถึงการศึกษาถึงสถานะปัจจุบัน ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้ข้อมูลช่วงไตรมาสแรกปี 2542 ถึงไตรมาส 2 ปี 2544 ของธนาคาร พาณิชย์ไทยจำนวน 11 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองโลจิสติกผลกระทบคงที่และแบบจำลอง โพรบิทผลกระทบคง ที่ให้ผลที่ใกล้เคียงกัน คือ ตัวแปรส่วนใหญ่ที่มีนัยสำคัญต่อโอกาสที่ธนาคารจะอ่อนแอส่วนใหญ่เป็น ตัวแปรที่แทนความเสี่ยงเฉพาะของธนาคาร โดยเรียงลำดับตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อความอ่อนแอของ ธนาคารพาณิชย์ไทยได้ดังนี้ สินเชื่อกล่าวถึงเป็นพิเศษต่อสินเชื่อทั้งสิ้น (แทนคุณภาพของสินเชื่อ) สินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างต่อสินเชื่อทั้งสิ้น (แทนการกระจุกตัวของสินเชื่อ) Real GDP

(ตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค) เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าและเพื่อขายต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (ตัวแปรแทนความเสี่ยงด้านราคา) และ Dummy แทนความเป็นธนาคารของรัฐ

แบบจำลองโลจิทและโพรบิทผลกระทบคงที่ให้ผลใกล้เคียงกันทั้งสองแบบจำลองคือ ธนาคารที่มีค่าที่ต่ำสุดคือ ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารไทยพาณิชย์ ตามลำดับ ส่วนธนาคารที่มีค่าคงที่สูงที่สุดคือ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารเอบีเอ็น แอม โร เอเชีย อย่างไรก็ตาม แบบจำลองโลจิทผลกระทบคงที่มีความแม่นยำในการพยากรณ์ร้อยละ 83.64 ซึ่งมากกว่าแบบจำลองโพรบิทผลกระทบคงที่มีความแม่นยำในการพยากรณ์ร้อยละ 80

เมื่อนำแบบจำลองที่ได้มาทดสอบกับข้อมูลไตรมาส 3 ปี 2544 ถึงไตรมาส 3 ปี 2545 เพื่อหาว่าปัจจุบันมีธนาคารใดอ่อนแอบ้าง ผลการศึกษาพบว่า ขณะนี้ธนาคารทุกธนาคารยังไม่ต้องเพิ่มทุนในช่วงเวลาดังกล่าว

สมชัย สัจจงพงษ์ และอดิศร สวัสดิ์พาณิชย์ (ปี 14) ได้ศึกษาและรวบรวมผลงานของนักเศรษฐศาสตร์ในต่างประเทศถึงตัวชี้วัดที่สามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับปัญหาระบบสถาบันการเงินว่า นอกจากตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคและตัวแปรเศรษฐกิจจุลภาคที่สามารถนำมาเป็นสัญญาณเตือนภัยได้ดีแล้ว ยังมีตัวแปรอีกประเภทหนึ่งซึ่งไม่สามารถวัดเชิงปริมาณได้ แต่สามารถสะท้อนความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงินคือ ตัวแปรประเภท โครงสร้าง / ระบบ ดังนั้น การพิจารณาสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับปัญหาระบบสถาบันการเงินอย่างครบวงจร จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องพิจารณาตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกัน

จากผลของการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินและผลงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปในการนำเสนอการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545 คือ จะอาศัยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้วย CAMEL ร่วมกับการสร้างตัวแบบดัชนีวัดความมั่นคง (Z-Score) โดยอิงแนวทางการวิเคราะห์ของ Edward I. Altman ร่วมกับแนวทางการสร้างและวิเคราะห์ของผู้วิจัยที่ผ่านการสรุปและรวบรวมแนวคิดจากผลงานวิจัยของผู้วิจัยท่านอื่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน รวมทั้งระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การจัดแบ่งกลุ่มประชากร
3. การวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน
 - 3.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้ CAMEL
 - 3.2 การวิเคราะห์ Z-Score Model

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ งบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของสถาบันการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของสถาบันการเงินไม่รวมงบการเงินรวม (Consolidate Statement) ซึ่งเป็นงบการเงินประจำปีที่ผ่านมา การตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย รวมทั้งเอกสารด้านสิ่งพิมพ์ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของสถาบันการเงินที่จัดเก็บไว้ที่ห้องสมุดหรือฐานข้อมูล (Data Warehouse) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานราชการอื่น โดยข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยจะอยู่ในระหว่างปี 2541 – 2545

2. การจัดแบ่งกลุ่มประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ซึ่งมีประชากรจำนวนรวมทั้งสิ้น 20 แห่ง โดยกลุ่มประชากรจะจัดแบ่งเป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นเกณฑ์ เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ที่ยังมีอยู่ของสถาบันการเงินในช่วงการวิจัย โดยกลุ่มธนาคารพาณิชย์จะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ส่วนบริษัทเงินทุนจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดของขนาดสินทรัพย์ของบริษัทเงินทุนที่มีขนาดสินทรัพย์เล็กมากเมื่อเทียบกับขนาดสินทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ประชากรที่ศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

ชื่อย่อ

1.1 กลุ่มธนาคารพาณิชย์

1.1.1 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีสินทรัพย์เกินกว่า 500,000 ล้านบาท

1) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BBL
2) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTB
3) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	KBANK
4) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	SCB

1.1.2 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่มีสินทรัพย์ระหว่าง 200,000-500,000 ล้านบาท

1) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	BAY
2) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB
3) ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	BT
4) ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	SCIB

1.1.3 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีสินทรัพย์ต่ำกว่า 200,000 ล้านบาท

1) ธนาคารยูโอบี รัตนสิน จำกัด (มหาชน)	UOBR
2) ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน)	SCNB
3) ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)	BOA
4) ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน)	DTDB

เหล่านี้จะมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น สถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพในการจัดการสูงย่อมจะสะท้อนออกมาในรูปกำไร เป็นต้น

กลุ่มอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 กลุ่ม (CAMEL) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1) กลุ่มอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน (*Capital Adequacy : C*)

ประกอบด้วย

- อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝาก
- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมสถาบันการเงิน
- อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนเงินฝากต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนเงินฝากรวมสถาบันการเงินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุน
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุน
- อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด
- อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ต่อปี (ปีก่อนเป็นฐาน)
- อัตราส่วนการขยายตัวของเงินกองทุนต่ออัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์เสี่ยง

2) กลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ (*Asset Quality : A*) ประกอบด้วย

- อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม
- อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม
- อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงิน
- อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมบวกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
อัตราส่วนรายการนอกงบดุลต่อสินทรัพย์รวม

3) กลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality : M)

ประกอบด้วย

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานต่อจำนวนพนักงาน
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ต่อค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย
ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน
ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากรวมสถาบันการเงินต่อจำนวนพนักงาน
ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน
ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงินต่อจำนวนพนักงาน
ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน

4) กลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability : E)

ประกอบด้วย

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม
อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้
อัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย
ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Interest Spread)
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย
ต้นทุนทางการเงิน (Cost of Funds)

5) กลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (*Liquidity : L*) ประกอบด้วย

- อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก
- อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก
- อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อเงินกองทุน
- อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้อัตราส่วนทางการเงินบางอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน อัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวเป็นอัตราส่วนที่หน่วยงานวิจัยและหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อประเมินฐานะและความมั่นคงหรือเพื่อกำกับและติดตามสถาบันการเงิน โดยจะนำเสนอตามขนาดสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ และบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1) กลุ่มอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน (*Capital Adequacy : C*)

ได้แก่

- อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมสถาบันการเงิน
- อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุน
- อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ต่อปี (ปีก่อนเป็นฐาน)

2) กลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ (*Asset Quality : A*) ได้แก่

- อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม
- อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม
- อัตราส่วนสินทรัพย์คือยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม

ได้แก่

3) กลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality : M)

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน

ได้แก่

4) กลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability : E)

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย

ต้นทุนทางการเงิน

5) กลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity : L) ได้แก่

อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก

ผลการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุน
แสดงได้ดังตารางที่ 4.1 ถึง 4.35 ในผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.2 **วิเคราะห์ข้อมูล** การวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางและผลการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1) **วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้ม** เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545 ซึ่งจัดแบ่งตามขนาดสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ และบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับฐานะและผลการดำเนินงานที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น โดยจะเน้นการวิเคราะห์ตามแนวของ CAMEL

2) **เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามขนาดสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนกับอัตราส่วนทางการเงินตัวเฉลี่ยอุตสาหกรรมของกลุ่ม และอัตราส่วนทางการเงินตัวเฉลี่ยอุตสาหกรรมทั้งหมด** โดยจะวิเคราะห์เฉพาะอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการจัดกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง เพื่อนำไปวิเคราะห์ Z-Score Model

3.2 **การวิเคราะห์ Z-Score Model** เป็นการอาศัยแนวคิดตามวิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เพื่อวิเคราะห์ดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยจะจำแนกกลุ่มของประชากรที่ต้องการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคง ด้วยการใช้ตัวแปรอิสระที่ได้คัดเลือกมาเป็นตัวแปรที่ระบุการจำแนกกลุ่มโดยตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระที่คัดเลือกมาใช้นั้นเป็นตัวแบ่งจำแนกกลุ่มของประชากรที่ศึกษาออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ และมีคุณสมบัติที่ระบุความแตกต่างระหว่างกลุ่มของตัวอย่างที่ต้องการศึกษาได้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะประกอบด้วยตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยที่ตัวแปรตามคือตัวแปรประชากรที่ต้องการจำแนกกลุ่ม ส่วนตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของประชากร หรือตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประเภทของประชากร (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540: 260-267)

เนื่องจากตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกมาใช้เป็นตัวแปรในการจำแนกกลุ่มนั้นตามวิธีการวิเคราะห์ Z-Score Model มีได้หลายตัว และแต่ละตัวมีความสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องมีการให้น้ำหนักหรือการให้ความสำคัญกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่เลือกมา วิธีการจำแนกกลุ่มจึงเป็นการให้ความสำคัญหรือถ่วงน้ำหนักให้กับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มประชากรตามค่าสัมประสิทธิ์ คือ ค่าที่แสดงความสำคัญหรือน้ำหนักของตัวแปรอิสระนั้นๆ และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ดังนี้

$$Z_i = a_1X_1 + a_2X_2 + a_3X_3 + \dots + a_nX_n$$

$$Z_i = 0 \text{ สถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง}$$

$$= 1 \text{ สถาบันการเงินที่มั่นคง}$$

$$a_n = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (n = 1,2,3\dots)}$$

$$X_n = \text{ตัวแปรอิสระ โดยในที่นี้คืออัตราส่วนทางการเงินที่ทำการศึกษา (n = 1,2,3\dots)}$$

สำหรับการวิเคราะห์ Z-Score Model เพื่อการวิจัยครั้งนี้ จะมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. คัดเลือกหรือกำหนดปัจจัยที่แบ่งสถาบันการเงินออกเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคง การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยที่จะแบ่งสถาบันการเงินออกเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคง โดยใช้หลักเกณฑ์ ต่อไปนี้

1.1 กฎข้อบังคับในเรื่องราคาตามบัญชีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดกฎข้อบังคับในการคัดเลือกบริษัทที่อาจถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ (Potential Delisted Company) ซึ่งเป็นเครื่องมือใช้สำหรับควบคุมและดูแลบริษัทที่เป็นสมาชิกไว้ว่า หากบริษัทใดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเมื่อมีมูลค่าตามบัญชีต่ำกว่าศูนย์จะต้องอยู่ในข่ายอาจถูกเพิกถอนหลักทรัพย์หรือถอดถอนจากการเป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 ตัวชี้วัดระดับคุณภาพของสมชาย ัจจงพงษ์ และอดิสร สวัสดิ์พาณิชย์ (ปีที่ 14)

ได้ศึกษาและรวบรวมผลงานของนักเศรษฐศาสตร์ในต่างประเทศถึงตัวชี้วัดที่สามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับปัญหาระบบสถาบันการเงิน ตัวชี้วัดระดับคุณภาพที่ถูกระบุให้เป็นตัวเชื่อมโยงกับความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงิน มีดังนี้

1) อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน โดยใช้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำที่กำหนดโดยธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement – BIS) ซึ่งข้อกำหนดของ BIS นี้ ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้สถาบันการเงินต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 โดยมีเงื่อนไขว่า เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์และภาระผูกพัน ส่วนบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.00 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.00 ของสินทรัพย์และภาระผูกพัน

2) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก โดยพิจารณาว่าหากสถาบันการเงินใดที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากที่มากกว่าร้อยละ 100 จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าสถาบันการเงินนั้นกำลังประสบปัญหาจำกัดด้านการเงินหรือแสดงถึงสถาบันการเงินนั้น ได้พึ่งพาดูดเงินกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินด้วยกันหรือพึ่งพาเงินกู้จากต่างประเทศมากเกินไป ซึ่งเป็นจุดก่อให้เกิดความอ่อนแอในระบบสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากที่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ก็เป็นตัวบ่งชี้ว่าระบบสถาบันการเงินมีระบบเครือข่ายสาขาที่อ่อนแอ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อและความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงินนั้น

1.3 แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (2547) ได้กำหนดแนวทางปรับรูปแบบและบทบาทสถาบันการเงินไทยเพื่อเกิดความคล่องตัวในทางธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้มากขึ้นและให้บริการได้ทั่วถึง จึงกำหนดให้บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่เปิดดำเนินการอยู่และมีคุณสมบัติเหมาะสมผ่านเกณฑ์วัดความเข้มแข็งทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเชิงคุณภาพประกอบด้วยบทบาท พฤติกรรมของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ส่วนเชิงปริมาณได้แก่เงินกองทุนสุทธิต่อสินทรัพย์เสี่ยงถ่วงน้ำหนัก สินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม เงินสำรอง

สำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ซึ่งหากบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ผ่านคุณสมบัติทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณข้างต้นก็สามารถยื่นขออนุญาตปรับสถานะเป็นธนาคารพาณิชย์ (Full-service Banks) หรือธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Restricted banks) ได้ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

1) ธนาคารพาณิชย์ (Full-service Banks) สำหรับสถาบันการเงินที่มีความสามารถและมีทุนเพียงพอ โดยธนาคารพาณิชย์ประเภทนี้จะสามารถให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าได้ทุกกลุ่มและทำธุรกรรมทางการเงินได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นการออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือประกันชีวิต การ Underwrite ตราสารทุน และการเป็นนายหน้า (Brokering) และผู้ค้าตราสารทุน (Trading)

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์มี 2 ประเภท คือ

ก) ธนาคารพาณิชย์ประเภทที่ขอเปิดสาขาได้ ซึ่งสามารถขอเปิดสาขาได้ไม่จำกัดจำนวนและสถานที่ ซึ่งต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท

ข) ธนาคารพาณิชย์ประเภทที่ไม่มีสาขา ซึ่งห้ามเปิดสำนักงาน สาขา และต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ตามจำนวนที่กำหนด

2) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Restricted Banks) สำหรับสถาบันการเงินที่มีความสามารถแต่มีเงินทุนน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์ ประเภทนี้จะให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจและขนาดย่อยภายใต้เงื่อนไขด้านปริมาณการให้สินเชื่อต่อรายตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สามารถทำธุรกรรมทางการเงินเกือบทุกประเภท แต่มีข้อยกเว้นเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และยกเว้นธุรกิจเกี่ยวกับการชำระเงินตราต่างประเทศและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับตราสารอนุพันธ์ โดยขอเปิดสาขาได้ ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจะต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 250 ล้านบาท

นอกจากนี้ แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้กำหนดเพื่อแก้ไขปัญหาความแตกต่างของขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินที่รับฝากจากประชาชนหลายแห่งภายในกลุ่มธุรกิจเดียวกันไม่ว่าจะเป็น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ โดยกำหนด

ให้สถาบันการเงินที่รับฝากจากประชาชนต้องมีเพียง 1 ประเภท (One Presence) เท่านั้น เพื่อให้ได้รับประโยชน์จาก Economy of Scale อย่างเต็มที่และลดความซ้ำซ้อนในระบบสถาบันการเงิน ทำให้สถาบันการเงินต้องมีการควบรวมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารต่างประเทศ ซึ่งมีสาขาในประเทศไทย 18 แห่ง ซึ่งมีกิจการวิเทศธนกิจ และบางแห่งมีการถือหุ้นในบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ต้องรวมกันให้เหลือเพียง 1 ประเภท (One Presence) โดยแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเปิดให้เลือกว่าจะอยู่ในรูปของการถือหุ้นใหญ่ในธนาคารพาณิชย์ (Hybrid Bank) ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ (Subsidiary Bank) หรือสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Branch Bank)

ส่วนการวิจัยครั้งนี้จะนำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการขอจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังลงนามอนุมัติโดยมีผลบังคับอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 ในส่วนของอัตราส่วนทางการเงินขั้นต่ำที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดคุณสมบัติของบริษัทเงินทุนว่าผ่านเกณฑ์การเป็นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ชย.) ซึ่งหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณา มีดังนี้

- (1) ต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 250 ล้านบาท
 - (2) ต้องมีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ณ สิ้นเดือนล่าสุดก่อนวันยื่นคำขอ
 - (3) ต้องมีอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์ไม่เกินร้อยละ 15 ณ สิ้นเดือนล่าสุดก่อนยื่นคำขอ
 - (4) ต้องมีเงินกันสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้
- ให้เพียงพอตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดและตามผลตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาเพื่อแบ่งสถาบันการเงินออกเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง และสถาบันการเงินที่มั่นคง ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนในช่วงปี 2541 – 2545 เป็นหลัก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวัดคุณสมบัติของสถาบันการเงินในแต่ละปี โดยถือเกณฑ์ว่าหากปีใดที่สถาบันการเงินมีอัตราส่วนทางการเงินเข้าเงื่อนไขข้างต้นเพียงข้อใดข้อหนึ่ง ก็จัดว่าปีนั้นสถาบันการเงินแห่งนั้นมีฐานะการเงินที่อ่อนแอและอยู่ในข่ายเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง

2. **สร้างสมการจำแนกกลุ่ม** การสร้างสมการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ทำโดยการคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินตาม CAMEL ประกอบด้วย กลุ่มอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน (Capital Adequacy) กลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ (Assets Quality) กลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality) กลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability) และกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity) ของแต่ละสถาบันการเงิน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ทั้งนี้ได้ระบุตัวแปรตามและตัวแปรอิสระและสัญลักษณ์ของตัวแปรที่แสดงในสมการจำแนกกลุ่ม ดังนี้

**สัญลักษณ์ของตัวแปร
ที่แสดงในสมการ**

ตัวแปรตาม

ค่าดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน Z

ตัวแปรอิสระ

กลุ่มอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน (Capital Adequacy : C)	
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง	BIS1
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง	BIS2
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง	BIS
อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝาก	FD
อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมสถาบันการเงิน	FD1
อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	FC
อัตราส่วนเงินฝากต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	DC
อัตราส่วนเงินฝากรวมสถาบันการเงิน	
ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	DC1
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุน	LCF

สัญลักษณ์ของตัวแปร
ที่แสดงในสมการ

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงิน	ต่อเงินกองทุน	LCF1
อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด		CALC
อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาล	ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	IGBSE
อัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ต่อปี (ปีก่อนเป็นฐาน)		GA
อัตราส่วนการขยายตัวของเงินกองทุน	ต่ออัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์เสี่ยง	GFGA
กลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality : A)		
อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม		TAATA
อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม		ALTL
อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ และที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม		BDBTA
อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม		IAA
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต่อเงินให้สินเชื่อรวม		NPL
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงิน		NPL1
อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม		NPA
อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม บวกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		NPA1
อัตราส่วนรายการนอกงบดุลต่อสินทรัพย์รวม		OBSTA

สัญลักษณ์ของตัวแปร
ที่แสดงในสมการ

กลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality : M)

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	TLTA
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	TLSE
อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน	TAE
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	
ต่อจำนวนพนักงาน	TPEE
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	NETA
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและ	
สถานที่ต่อค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย	OETNE
ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก	
ต่อจำนวนพนักงาน	DE
ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากรวม	
สถาบันการเงินต่อจำนวนพนักงาน	DE1
ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อ	
ต่อจำนวนพนักงาน	CE
ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อรวม	
สถาบันการเงินต่อจำนวนพนักงาน	CE1
ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร	
ต่อจำนวนพนักงาน	EIP

กลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability : E)

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิ	
ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย	RRCF
อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสม	
ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย	RRCF1

สัญลักษณ์ของตัวแปร
ที่แสดงในสมการ

อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิ		
	ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	ROA
อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สะสม		
	ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	ROA1
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชคดอกเบี้ยต่อรายได้รวม		NETR
อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์		
	ที่ก่อให้เกิดรายได้	TREA
อัตราส่วนประสิทธิภาพทาง		
	ด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	OE
อัตราส่วนผลตอบแทนจาก		
	ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย	ROE
ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Interest Spread)		IS
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย		NIM
ต้นทุนทางการเงิน (Cost of Funds)		CF
กลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity : L)		
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก		QADB
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง		
	ต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม	QADB1
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง		
	ต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม	LD
อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อเงินกองทุน		FACF
อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก		CD

ผลของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจะถูกนำมาสร้างค่าดัชนีวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน (Z-Score)

3. คัดเลือกตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะสามารถระบุความแตกต่างหรือจำแนกกลุ่มของประชากรที่ต้องการศึกษาได้จากข้อมูลที่เป็นจริงแต่ละชุด เช่น ประชากรชุด A จะมีทั้งตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่จะนำมาหาความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรตาม (Z_i) เป็นตัวแปรที่กำหนดให้ว่าจะ เป็นประชากรที่จัดอยู่ในกลุ่มใด พิจารณาจากสภาพความเป็นจริง รวมทั้งประชากรชุดอื่นๆ ก็เช่นกัน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ชุดข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างแบบจำลอง

(I)	ตัวแปรตาม (Z_i)	ตัวแปรอิสระ(X_{1i})	ตัวแปรอิสระ(X_{2i})	ตัวแปรอิสระ(X_{3i})	ตัวแปรอิสระ(X_{4i})	ตัวแปรอิสระ(X_{5i})
A	Z_a	X_{1a}	X_{2a}	X_{3a}	X_{4a}	X_{5a}
B	Z_b	X_{1b}	X_{2b}	X_{3b}	X_{4b}	X_{5b}
C	Z_c	X_{1c}	X_{2c}	X_{3c}	X_{4c}	X_{5c}
D	Z_d	X_{1d}	X_{2d}	X_{3d}	X_{4d}	X_{5d}
E	Z_e	X_{1e}	X_{2e}	X_{3e}	X_{4e}	X_{5e}
F	Z_f	X_{1f}	X_{2f}	X_{3f}	X_{4f}	X_{5f}

เริ่มจากการระบุค่าของตัวแปรตาม (Z) จากข้อมูลชุด A-F ว่าจัดอยู่ในกลุ่มใด ในที่นี้ต้องการแบ่ง Z_i ในกลุ่ม A ถึง F ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงกับกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง ฉะนั้นจึงแทนค่าของ Z_i จากข้อมูลแต่ละชุดว่าเป็นค่าเท่าใด สมมุติให้ ตัวอย่างที่อยู่ในชุด A ถึง F ถ้าเป็นกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงแทนค่าด้วย 0 ส่วนอีกพวกหนึ่งเป็นกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงแทนค่าด้วย 1 นั่นคือ ตัวอย่างใดอยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงจะแทนค่า Z_i ด้วย 0 และตัวอย่างใดอยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงแทนค่าด้วย 1 การที่จะระบุตัวอย่างว่าอยู่ในกลุ่มใด ดูจากข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การระบุค่า Z_i ของประชากรตัวอย่าง

สถาบันการเงิน	ตัวแปรตาม	กำหนดค่า Z จากข้อมูลจริง
A	Z_a	0
B	Z_b	1
C	Z_c	1
D	Z_d	1
E	Z_e	0
F	Z_f	1

จากนั้นนำตัวแปรอิสระ (X_i ถึง X_j) ร่วมกับตัวแปรตามในข้อมูลแต่ละชุดดังกล่าวข้างต้นเข้าทำการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจำแนกกลุ่มเพื่อให้พิจารณาเลือกตัวแปรอิสระที่สามารถใช้ในการจำแนกกลุ่มของตัวแปรตามได้ ตัวแปรอิสระ X_i แต่ละตัวในประชากรชุด A-F จะถูกวิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มโดยพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) และ/หรือค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ว่าเป็นตัวแปรอิสระที่สามารถใช้แบ่งแยกกลุ่มได้หรือไม่ เช่น ตัวแปรอิสระ X_i ของตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง หรือมีค่า Z_i เท่ากับ 0 ซึ่งได้แก่ สถาบันการเงิน A และ E เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยหรือค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ X_i ของตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินมั่นคงหรือมีค่า Z_i เท่ากับ 1 ได้แก่ สถาบันการเงิน B,C,D และ F ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ และหากมีความแตกต่างกันความแตกต่างนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ หากตัวแปร X_i ของทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีค่าเฉลี่ยและ/หรือค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตัวแปรอิสระ X_i นั้น จะเป็นตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการจำแนกกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง A-F ออกเป็น 2 กลุ่มได้ และตัวแปรอิสระอื่นๆ ก็จะถูกคัดเลือกในทำนองเดียวกัน

4. วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มเพื่อสร้างสมการ โดยนำตัวแปรอิสระ (X_i) ที่คัดเลือกไว้แล้วว่าเป็นตัวแปรที่สามารถทำการจำแนกกลุ่มของประชากรหรือของตัวแปรตามได้เข้าในสมการในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพร้อมกับกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ แสดงความสำคัญของตัวแปรอิสระ (X_i) แต่ละตัวด้วย ดังสมการข้างล่าง

$$Z = a_1X_1 + a_2X_2 + a_3X_3 + \dots + a_nX_n$$

กำหนดให้

$$Z = \text{ค่าคะแนนมาตรฐานของการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Score)}$$

X_1, X_2, \dots, X_n = ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกมาแล้วว่าสามารถใช้แบ่งแยกประเภทของตัวแปรตามได้

a_1, a_2, \dots, a_n = น้ำหนักของตัวแปร X_1, X_2, \dots, X_n ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

โดยค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้นั้น เป็นค่าที่แสดงถึงน้ำหนักของตัวแปรอิสระแต่ละตัวหรือความสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีเพียงใด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มทั้งวิธี Stepwise และวิธี Direct โดยเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มจะใช้วิธีการ Stepwise ซึ่งเป็นวิธีการภายในของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม โดยการนำตัวแปรทุกตัวที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะเป็นตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มของตัวแปรตามได้เข้ากระบวนการเพื่อให้แต่ละขั้นตอนคัดเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักหรือความสำคัญมากที่สุดที่จะใช้ในการจำแนกกลุ่ม และสามารถชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 กลุ่มได้ โดยตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกมานั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มโดยวิธี Stepwise จะถูกใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาทำการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มด้วยวิธี Direct หรือวิธี Stepwise อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ผลของตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อสมาชิกของกลุ่มและผลของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อหาค่าดัชนีความมั่นคงของสถาบันการเงิน (Z-Score) ในรูปแบบสมการต่าง ๆ

5. ประมวลผลข้อมูลเพื่อแสดงผลการจัดกลุ่มประชากร เมื่อได้สมการจำแนกกลุ่มตามข้อ 4 แล้ว การประมวลผลของโปรแกรมจะแสดงค่า Z-Score หรือค่าดัชนีความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยค่าที่ได้จะมาจากการแทนค่า X_i ของข้อมูลในแต่ละชุดในสมการด้วยข้อมูลจริง

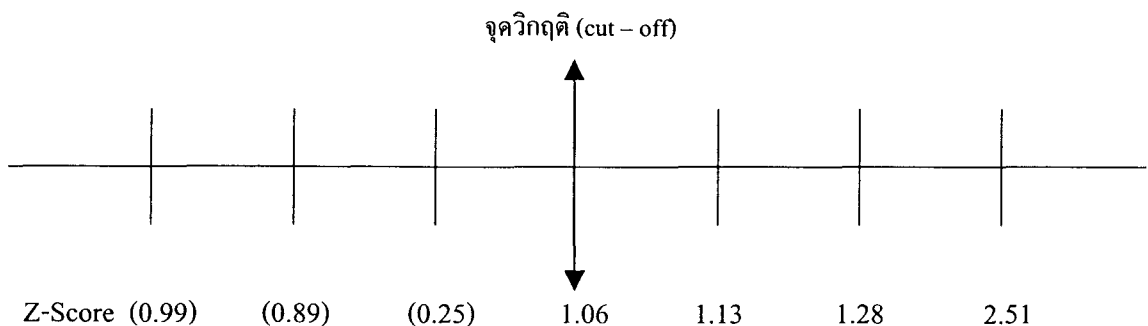
นอกจากนี้ การประมวลผลยังให้ผลการพยากรณ์ที่ระบุประเภทของประชากรที่ทำการศึกษามาด้วย ดังนั้น ผลจากการประมวลผลจะทำให้ทราบว่าประชากรที่ทำการศึกษานั้นจัดอยู่ในกลุ่มใด แต่มิได้แสดงค่าจุดวิกฤติที่โปรแกรมใช้เป็นจุดแบ่งแยกเมื่อใช้สมการคำนวณหาค่าดัชนีหรือค่าคะแนนมาตรฐานได้แล้ว จำเป็นต้องหาจุดวิกฤติที่เป็นค่าคะแนนที่แบ่งแยกประชากรออกจากกัน เพราะเมื่อนำสมการนี้ไปใช้ในกรณีใดๆ จะได้รับรู้จุดวิกฤติซึ่งเป็นจุดจำแนกกลุ่มได้

6. หาค่าจุดวิกฤติ โดยการประมวลผลของโปรแกรม จะมีผลการพยากรณ์ของโปรแกรมด้วย ทำให้ทราบว่าตัวอย่างที่ทำการศึกษานั้นจัดอยู่ในกลุ่มใด สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าของตัวแปรตาม Z_i ที่ระบุจากข้อมูลจริง กับค่า Z_i ที่ได้จากการคำนวณจากสมการ

สถาบันการเงิน	ตัวแปรตาม Z_i	ค่า Z_i จากข้อมูลจริง	ค่า Z_i จากสมการ	ค่าพยากรณ์
A	Z_a	0	(0.25)	0
B	Z_b	1	1.13	1
C	Z_c	1	3.11	1
D	Z_d	1	(0.99)	0
E	Z_e	0	(0.89)	0
F	Z_f	1	1.28	1

หมายเหตุ กำหนดให้
 ค่า 0 แทน บริษัทที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง
 ค่า 1 แทน บริษัทที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง

ผลของการพยากรณ์ที่แสดงผลลัพธ์ค่า Z-Score ของสถาบันการเงินนั้นมีได้แสดงค่าจุดวิกฤติในการแบ่งแยก จึงต้องคำนวณหาค่าจุดวิกฤติ เพื่อนำไปประกอบสมการจำแนกกลุ่มที่จะนำไปใช้ประโยชน์ โดยค่าจุดวิกฤติดังกล่าวสามารถคำนวณได้จากค่าเฉลี่ยระหว่างค่า Z-Score ที่มีค่าสูงสุดในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงกับค่า Z-Score ที่มีค่าต่ำสุดในกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง ดังนี้

จากผลของตัวอย่างข้างต้น ค่าเฉลี่ยระหว่าง Z_c ที่คำนวณได้จากสมการของสถาบันการเงิน D ซึ่งเป็นค่าดัชนีที่มีค่าสูงที่สุดในกลุ่มที่ทำการพยากรณ์จากสมการระบุว่าอยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงมีค่าเท่ากับ (0.99) กับค่า Z_c ของสถาบันการเงิน B ซึ่งเป็นค่าดัชนีที่มีค่าต่ำที่สุดในกลุ่มที่ทำการพยากรณ์จากสมการระบุว่าอยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงมีค่าเท่ากับ 3.11 ค่าเฉลี่ยจึงเท่ากับ 1.06

ผลการวิเคราะห์ Z-Score Model แสดงได้ดังตารางที่ 4.36 ถึง 4.45 ในผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินและระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของสถาบันการเงินแต่ละแห่งในงวดสิ้นปี และพิจารณาในระหว่างปี 2541 – 2545 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น

1. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทเงินทุน
2. ผลการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน

1. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

การอธิบายผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจะแยกอธิบายเป็นผลการวิเคราะห์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ จากเกณฑ์การแบ่งประเภทและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามขนาดสินทรัพย์พบว่า ธนาคารพาณิชย์จะแบ่งออกเป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก และเพื่อให้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินสามารถสะท้อนถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมทั้งประสิทธิภาพการบริหารของธนาคารพาณิชย์โดยรวม การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงนำเสนอเฉพาะอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางการเงินตามตารางที่ 4.1 – 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ														
	Tier 1 (อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1)				Tier 2 (อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2)				รวม (อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น)						
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่															
BBL	9.67	7.72	5.18	6.46	7.21	3.75	3.92	3.50	4.82	4.33	13.42	11.64	8.68	11.28	11.54
KTB	9.31	12.77	16.07	14.54	11.32	1.60	2.27	3.20	1.13	0.95	10.91	15.04	19.27	15.67	12.27
KBANK	9.32	7.59	7.06	7.27	8.44	2.02	5.00	4.69	5.46	5.90	11.34	12.59	11.75	12.73	14.34
SCB	6.54	9.84	9.78	10.26	8.00	1.31	5.17	6.14	6.33	5.74	7.85	15.01	15.92	16.59	13.74
ค่าเฉลี่ย	8.91	9.56	8.54	8.93	8.56	2.31	3.89	4.30	4.64	4.21	11.22	13.45	12.84	13.57	12.77
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง															
BAY	6.66	9.63	7.23	6.07	5.97	3.55	5.21	4.99	4.94	4.83	10.21	14.84	12.22	11.01	10.80
TMB	6.61	6.33	8.21	7.85	7.64	3.54	3.54	4.69	4.68	3.62	10.15	9.87	12.90	12.53	11.26
BT	(3.07)	9.68	19.84	20.23	20.14	-	0.69	1.96	1.31	0.79	(3.07)	10.37	21.80	21.54	20.93
SCIB	4.37	0.73	(2.91)	13.02	14.46	1.45	0.57	-	3.16	1.08	5.82	1.30	(2.91)	16.18	15.54
ค่าเฉลี่ย	5.62	6.88	6.12	9.02	10.17	2.88	3.03	3.58	4.71	4.07	8.50	9.91	9.70	13.73	14.24
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก															
UOBR	16.53	65.03	26.84	12.44	14.12	0.22	0.66	0.24	0.38	0.12	16.75	65.69	27.08	12.82	14.24
SCNB	1.51	7.56	12.09	9.80	10.11	1.03	3.65	0.96	1.12	1.19	2.54	11.21	13.05	10.92	11.30
BOA	8.29	10.00	9.97	7.00	8.87	1.13	2.64	2.61	3.93	4.51	9.42	12.64	12.58	10.93	13.38
DTDB	6.95	7.71	10.12	9.29	9.50	2.18	3.44	3.39	3.08	3.08	9.13	11.15	13.51	12.37	12.58
ค่าเฉลี่ย	7.51	10.57	11.15	8.56	9.78	1.37	2.99	2.54	3.01	3.21	8.88	13.56	13.69	11.57	12.99
รวมค่าเฉลี่ย	7.35	9.02	8.60	8.84	9.50	2.19	3.30	3.47	4.12	3.83	9.53	12.31	12.08	12.96	13.33

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.1 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Funds to Risk Asset Ratio ย่อว่า BIS) ในกลุ่มอัตราส่วนความเสี่ยงของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541- 2545 เกือบทุกธนาคารมีฐานะเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ ร้อยละ 4.25 และร้อยละ 8.50 ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารอยู่ในระหว่างร้อยละ 7.35 – 9.50 และร้อยละ 9.53 – 13.33 สาเหตุสำคัญสืบเนื่องจากในช่วงปี 2540 ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน กิจการลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ต่างประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้จนกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ส่งผลให้ฐานะเงินกองทุนของธนาคารทุกแห่งลดลงอย่างรวดเร็ว จนนำไปสู่การเร่งเพิ่มทุนของธนาคารในช่วงปี 2541 – 2543 เพื่อรักษาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ให้ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งเพื่อรองรับการเติบโตของเงินให้สินเชื่อที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น หรือที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต

แต่อย่างไรก็ดี การเพิ่มทุนจำนวนมากหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินเป็นเรื่องที่เป็นอุปสรรคอย่างมาก ณ ขณะนั้น แต่ธนาคารก็มุ่งที่จะเพิ่มเงินกองทุนให้มากที่สุด สิ่งหนึ่งที่ธนาคารใช้ก็คือการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 ด้วยการออกตราสารหนี้ระยะยาว (Subordinated Debt) ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนได้มากในช่วงเวลานั้น นอกจากนี้ ธนาคารยังใช้วิธีการประเมินมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์เพื่อขออนับบัญชีเงินสำรองส่วนเกินจากการตีราคาที่ดินและบัญชีเงินสำรองส่วนเกินจากการตีราคาอาคารเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุนอีกด้วย ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.19 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 4.12 ในปี 2544 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 1.93

อนึ่ง หลังจากการเร่งเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 ในช่วงปี 2541 - 2543 ตามที่กล่าวข้างต้น พบว่าอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 มีทิศทางแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 4.12 ในปี 2544 เหลือร้อยละ 3.83 ในปี 2545 ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการปรับลดมูลค่าของตราสารหนี้ระยะยาวลงประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าตราสารหนี้ ตามเกณฑ์การปรับลดการนับเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่กำหนดให้สถาบันการเงินที่ออกตราสารหนี้ระยะยาวนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระเต็ม แต่หลังช่วง 5 ปีสุดท้ายของตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องลดการนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ลงร้อยละ 20 ต่อปี ซึ่งตราสารหนี้ระยะยาวเหล่านี้เริ่มให้สิทธิการไถ่ถอนคืนตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสังเกตว่าหากมีการไถ่ถอนตราสารหนี้ระยะยาวเกิดขึ้นภายในกำหนด ธนาคารจำเป็นต้องมีการเพิ่มทุนหรือออกตราสารหนี้ระยะยาวใหม่ เพื่อรักษาอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อ

สินทรัพย์เสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจและการเติบโตของเงินให้สินเชื่อที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเป็นรายกลุ่ม
ธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่ม
(ยกเว้นเฉพาะปี 2541 ที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด)
มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด โดยมี
ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นของกลุ่มธนาคารพาณิชย์
ขนาดใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 8.54 – 9.56 และร้อยละ 11.22 – 13.57 ตามลำดับ และมีทิศทาง
แนวโน้มลดลง เนื่องจากธนาคารมีผลการดำเนินงานขาดทุน มีการขยายเงินให้สินเชื่อและการเพิ่ม
ขึ้นของเงินลงทุนซึ่งล้วนถือเป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า หลังจาก
การเพิ่มทุนช่วงปี 2541 – 2542 ธนาคารกสิกรไทยมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ระหว่างร้อยละ
11.75 – 14.34 และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2545 มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น
อยู่ที่ร้อยละ 14.34 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และสูงกว่าอัตราส่วน
ของธนาคารอื่นที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าธนาคารกสิกรไทยมีความมั่นคงหรือมี
เสถียรภาพของฐานะเงินกองทุนที่เข้มแข็งและสามารถรองรับความเสียหายหรือความเสี่ยงค่า
ของสินทรัพย์ได้ถึงร้อยละ 5.84 ของสินทรัพย์เสี่ยง หรืออาจพิจารณาได้อีกนัยหนึ่งคือ ธนาคาร
มีความสามารถขยายเงินให้สินเชื่อเพิ่มได้ถึง 349,925 ล้านบาท¹ เมื่อเทียบกับเงินกองทุน ณ สิ้นปี
2545

สำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคงหรือมีเสถียรภาพรองจากธนาคาร
กสิกรไทย ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐ และธนาคาร

¹ ผลต่างของอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นส่วนที่เกินกว่ากฎหมายกำหนดคูณด้วยสินทรัพย์เสี่ยงและภาวะผูกพัน ทั้งหมดหาร
ด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนที่คิดดำรงตามกฎหมายกำหนด หรือเท่ากับ $5.84 * \text{สินทรัพย์เสี่ยงและภาวะผูกพัน} / 8.5$

กรุงเทพ โดยเฉพาะในส่วนของธนาคารกรุงเทพ พบว่ามีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงต่ำสุดภายในกลุ่มคืออยู่ที่ร้อยละ 11.54 แสดงให้เห็นว่าหากไม่มีการเพิ่มเงินกองทุน ธนาคารสามารถขยายเงินให้สินเชื่อได้สูงสุดประมาณ 286,360 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารนี้มีอัตราส่วนของเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพียงร้อยละ 3.04

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนโดยไม่คำนึงถึงเงินกองทุนชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นเงินกองทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะระดับราคาของอสังหาริมทรัพย์และการปรับลดของยอดมูลหนี้ตราสารหนี้ระยะยาวตามระยะเวลาคงเหลือ พบว่าในปี 2545 ธนาคารที่มีความเข้มแข็งของฐานะเงินกองทุนมากที่สุด ได้แก่ ธนาคารกรุงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐคืออยู่ที่ร้อยละ 11.32 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 8.44 ร้อยละ 8.00 และร้อยละ 7.21 ตามลำดับ

หากใช้อัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน พบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ

อนึ่ง จากผลของแนวโน้มการปรับลดของเงินกองทุนชั้นที่ 2 พบว่าตราสารหนี้ระยะยาวที่ธนาคารกรุงเทพออกในรูปแบบ CAPS (Capital Augmented Preferred Shares) และธนาคารกสิกรไทยออกในรูปแบบ SLIPS (Stapled Limited Interest Preferred Structure) จะเริ่มมีการครบกำหนดไถ่ถอนคืนตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป ดังนั้น หากธนาคารกรุงเทพและธนาคารกสิกรไทยมีการไถ่ถอนตราสารหนี้ระยะยาวโดยไม่มีการออกหุ้นเพิ่มทุนหรือตราสารหนี้ระยะยาวใหม่เพื่อทดแทนตราสารหนี้ระยะยาวดังกล่าวแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อ การปรับลดของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงประมาณร้อยละ 2.89 และร้อยละ 4.03 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์เสี่ยง ณ สิ้นปี 2545 ซึ่งถือว่าอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของธนาคารในอนาคตได้

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารไทยธนาคารมีค่าติดลบคืออยู่ที่ร้อยละ (3.07) เพราะเป็นช่วงของการก่อตั้งธนาคารซึ่งเกิดจากกรณีที่ทางการได้ควบรวมธนาคารสหธนาคาร บริษัทเงินทุน 12 แห่ง ที่มีปัญหาฐานะเงินกองทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจเข้าด้วยกันเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2541

ซึ่งภายหลังจากควรวรวมแล้วอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารอยู่ที่ร้อยละ 9.68 และร้อยละ 10.37 ในปี 2542 ตามลำดับ ส่วนธนาคารนครหลวงไทยพบว่าในปี 2541 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 อยู่ที่ร้อยละ 4.37 ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเข้าไปแก้ไขฐานะเงินกองทุนด้วยการสั่งให้ธนาคารลดทุนครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2541 จาก 6,164 ล้านบาท เหลือ 616 ล้านบาท และให้เพิ่มทุน 20,000 ล้านบาท นอกจากนี้ในเดือนสิงหาคม 2542 ยังสั่งให้ธนาคารลดทุนเหลือหุ้นละ 1 สตางค์ รวมทั้งให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนากระบวนการเงินเพิ่มทุนอีก 31,400 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การลดทุนและเพิ่มทุนดังกล่าวไม่ได้ช่วยในฐานะเงินกองทุนของธนาคารเพิ่มความเข้มแข็งได้ จนกระทั่งในปี 2543 พบว่าธนาคารมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ตีกลับอีกครั้งโดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ (2.91) เนื่องจากธนาคารมีปัญหาเกี่ยวกับสินทรัพย์ค้ำประกันอยู่จำนวนมาก ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงต้องเข้าไปแก้ไขฐานะเงินกองทุนใหม่อีกครั้งด้วยการสั่งให้ลดทุน 20,857 ล้านบาท ในปี 2544 การแก้ไขครั้งนี้ทำให้ธนาคารมีฐานะเงินกองทุนที่มีความมั่นคงหรือมีเสถียรภาพมาก ซึ่งเห็นได้จากปี 2544 – 2545 ที่อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 อยู่ที่ร้อยละ 13.02 ร้อยละ 14.46 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 16.18 ร้อยละ 15.54 ตามลำดับ

สำหรับธนาคารทหารไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา พบว่าในปี 2545 มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 11.26 และร้อยละ 10.80 ลดจากปี 2544 ซึ่งมีอยู่ที่ร้อยละ 12.53 และร้อยละ 11.01 หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 1.27 และร้อยละ 0.21 ตามลำดับ สาเหตุสำคัญเกิดจากการขยายเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นในปี 2545 และการปรับลดการนับเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของตราสารหนี้ระยะยาวที่มีระยะเวลาเหลือไม่เกิน 5 ปี ส่วนธนาคารทหารไทย นอกจากสาเหตุของการขยายเงินให้สินเชื่อและการปรับลดการนับเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของตราสารหนี้ระยะยาวที่มีระยะเวลาเหลือไม่เกิน 5 ปี แล้วยังเกิดจากผลขาดทุนจากการดำเนินงานอีกด้วย

หากใช้อัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน พบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทย อาจประสบปัญหาเกี่ยวกับฐานะเงินกองทุนในอนาคตอันใกล้หากไม่มีการเพิ่มทุนหรือสร้างผลกำไรจากการดำเนินงาน เนื่องจากในปี 2545 ธนาคารทั้งสองมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพียงร้อยละ 2.30 และร้อยละ 2.76 ตามลำดับ ทำให้ความสามารถในการขยาย

เงินให้สินเชื่อของธนาคารกรุงศรีอยุธยาได้สูงสุดประมาณ 123,962 ล้านบาท และธนาคารทหารไทยมิได้สูงสุดประมาณ 107,426 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเงินกองทุน ณ สิ้นปี 2545

อนึ่ง จากผลของแนวโน้มการปรับลดของเงินกองทุนชั้นที่ 2 พบว่าตราสารหนี้ระยะยาวที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยาออกในรูปแบบ BAY SLIPS และธนาคารทหารไทยออกในรูปแบบ CAPS จะเริ่มครบกำหนดลิสทิงได้ก่อนสิ้นตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป ดังนั้น หากธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทยมีการได้ถอนตราสารหนี้ระยะยาวดังกล่าวโดยไม่มีกรออกหุ้นเพิ่มทุนหรือตราสารหนี้ระยะยาวใหม่เพื่อทดแทนตราสารหนี้ระยะยาวดังกล่าวแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อการปรับลดของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงประมาณร้อยละ 2.97 และร้อยละ 2.76 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับสินทรัพย์เสี่ยง ณ สิ้นปี 2545 ซึ่งถือเป็นสัญญาณเตือนบ่งบอกถึงผลกระทบที่อาจมีต่อฐานะเงินกองทุนของธนาคารในอนาคต

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2542 กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินได้เข้าแก้ไขฐานะเงินกองทุนของธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน โดยในส่วนของธนาคารยูโอบี รัตนสิน ได้ให้ United Overseas Bank เข้ามาเป็นผู้ซื้อกิจการโดยถือหุ้นร้อยละ 75.02 ของทุนจดทะเบียน พร้อมกับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพประมาณ 45,905 ล้านบาท ไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน โดยธนาคารได้รับตัวสัญญาใช้เงินซึ่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าตลาดอยู่ประมาณร้อยละ (1.00) เป็นการทดแทนผลของการแก้ไขฐานะเงินกองทุนดังกล่าว ทำให้ธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนทั้งสิ้นในปี 2542 อยู่ที่ร้อยละ 65.03 และร้อยละ 65.69 อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนเงินกองทุนของธนาคารมีทิศทางแนวโน้มลดลง เนื่องจากสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารมีการเปลี่ยนแปลงจากตัวสัญญาใช้เงินที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์เป็นเงินให้สินเชื่อที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 1 รวมทั้งผลประกอบการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานเป็นขาดทุนตลอด

ส่วนธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน หลังจากได้รับการแก้ไขฐานะเงินกองทุนจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินแล้ว พบว่าอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นในช่วงปี 2542 – 2545 อยู่ระหว่างร้อยละ 10.92 – 13.05 ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สาเหตุสำคัญเนื่องจากธนาคารได้มีข้อตกลงกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินให้ธนาคารมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพประมาณ 33,674 ล้านบาทของธนาคารตามเงื่อนไขวิธีชดเชยรายได้ที่ขาดหายไป (Yield Maintenance) และการร่วมรับ

ผลกำไรขาดทุน (Gain / Loss Sharing) ทำให้การขยายเงินให้สินเชื่อของธนาคารในช่วงที่ผ่านมา มีไม่มากนัก

หากใช้อัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน พบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ อย่างไรก็ตามยังพบว่าธนาคารดีบีเอส ไทยท努 และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน อาจประสบปัญหาเกี่ยวกับฐานะเงินกองทุนในอนาคตอันใกล้หากไม่มีการเพิ่มทุนหรือสามารถสร้างผลกำไรจากการดำเนินงาน เนื่องจากในปี 2545 ธนาคารทั้งสองมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 12.58 และร้อยละ 11.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพียงร้อยละ 4.08 และร้อยละ 2.80 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าธนาคารดีบีเอส ไทยท努 มีความสามารถที่จะขยายเงินให้สินเชื่อได้สูงสุดประมาณ 40,654 ล้านบาท และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน มีความสามารถที่จะขยายเงินให้สินเชื่อได้สูงสุดประมาณ 9,460 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเงินกองทุน ณ สิ้นปี 2545

อนึ่ง จากผลของแนวโน้มการปรับลดของเงินกองทุนชั้นที่ 2 พบว่าตราสารหนี้ระยะยาวที่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努ออกในรูปแบบ CAPS เริ่มครบกำหนดสิทธิการไถ่ถอนคืนตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป ดังนั้น หากธนาคารมีการไถ่ถอนตราสารหนี้ระยะยาวโดยไม่มีการออกหุ้นเพิ่มทุนหรือตราสารหนี้ระยะยาวใหม่เพื่อทดแทนตราสารหนี้ระยะยาวดังกล่าวแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อ การปรับลดของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงประมาณร้อยละ 1.68 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์เสี่ยง ณ สิ้นปี 2545 ซึ่งถือเป็นสัญญาณเตือนบ่งบอกถึงผลกระทบที่อาจมีผลต่อฐานะเงินกองทุนของธนาคารในอนาคต

จากตารางที่ 4.2 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงิน (Capital Funds to Deposits Ratio ย่อว่า CFD) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 8.53 – 10.33 และเป็นไปในทิศทางที่มีแนวโน้มลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกธนาคารมีความสามารถในความเพียงพอของเงินกองทุนลดลงที่จะให้การคุ้มครองผู้ฝากเงิน สาเหตุสำคัญเกิดจากผลดำเนินงานที่ขาดทุนจนทำให้เงินกองทุนของธนาคารเสื่อมค่าลง โดยเฉพาะกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

ตารางที่ 4.2 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	11.64	9.49	6.77	8.04	8.49
KTB	10.13	13.34	8.64	6.78	6.38
KBANK	9.56	10.40	9.46	9.83	11.10
SCB	6.79	12.64	12.83	12.73	10.74
ค่าเฉลี่ย	9.88	11.33	8.98	8.94	8.78
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	8.99	14.94	11.68	10.89	10.69
TMB	9.48	9.93	12.69	11.55	10.09
BT	(2.37)	8.95	6.05	6.13	6.10
SCIB	5.01	1.22	(2.34)	4.83	5.23
ค่าเฉลี่ย	7.53	9.56	7.76	8.83	8.13
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	14.91	11.20	6.72	5.45	8.86
SCNB	2.21	5.30	6.30	5.06	5.75
BOA	8.70	11.17	10.94	8.92	11.40
DTDB	8.76	10.89	14.56	12.45	12.56
ค่าเฉลี่ย	8.18	10.11	10.20	8.56	10.37
รวมค่าเฉลี่ย	8.53	10.33	8.98	8.78	9.09

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 8.78 – 11.33 โดยช่วงปี 2543 – 2545 มีทิศทางแนวโน้มลดลง หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญช่วงปี 2543 – 2545 พบว่าธนาคารกรุงเทพและธนาคารกรุงไทย มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ แม้ว่าธนาคารทั้งสองแห่งจะมีการเพิ่มเงินกองทุนในช่วงปี 2541 – 2542 แล้วก็ตาม แต่เป็นเพราะธนาคารมีผลการดำเนินงานที่เป็นขาดทุนอยู่เป็นช่วง ๆ ทำให้มีผลขาดทุนสะสมอยู่เป็นจำนวนสูงรวมทั้งเกิดความผันผวนของเงินฝากจากประชาชนที่มีการ โอนหรือย้ายแหล่งเงินฝากเนื่องจากข่าวความไม่มั่นคงของสถาบันการเงินหรือข่าวการแข่งแทรกกิจการ โดยทางการ

หากพิจารณาถึงความสามารถคุ้มครองผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ในปี 2545 พบว่าธนาคารกสิกรไทยเป็นธนาคารที่มีเงินกองทุนที่สามารถคุ้มครองผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ได้มากที่สุดคือ มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 11.10 รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ และธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.74 ร้อยละ 8.49 และร้อยละ 6.38 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินอยู่ระหว่างร้อยละ 7.53 – 9.56 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทุกกลุ่มและค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์

หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2541 และปี 2543 พบว่ามีธนาคารพาณิชย์รัฐจำนวน 2 แห่งที่มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินที่มีค่าติดลบ ได้แก่ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย ซึ่งเกิดจากปัญหาด้านฐานะเงินกองทุนที่มีค่าต่ำกว่าศูนย์และทางการได้เข้าแทรกแซง อย่างไรก็ดี หลังจากปี 2542 ที่มีการเพิ่มทุนของธนาคาร ไทยธนาคารพบว่า ธนาคารพยายามรักษาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินให้อยู่ระหว่างร้อยละ 6.05 – 6.13 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเสี่ยงสูงในด้านเงินกองทุนที่จะคุ้มครองเงินฝากหรือเจ้าหนี้ ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ธนาคารดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย เพราะในขณะนั้นสภาพคล่องในระบบ

สถาบันการเงินมีส่วนเกินเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับนโยบายของธนาคารที่ต้องการเร่งแก้ไขเงินให้สินเชื่อที่มีปัญหา รวมทั้งการเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐจึงไม่จำเป็นต้องระดมเงินฝากไว้สำรองจำนวนมากเหมือนธนาคารอื่น เพียงแต่ต้องรักษาฐานเงินฝากให้สัมพันธ์กับการเติบโตของสินทรัพย์ก็เพียงพอแล้ว ทั้งนี้ เพราะเมื่อธนาคารมีปัญหา ก็ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากทางการเสมอ

ส่วนธนาคารนครหลวงไทย พบว่าหลังจากที่มีการแก้ไขปัญหาโดยการจัดโครงสร้างของสินทรัพย์ หนี้สินและเพิ่มทุนในปี 2543 แล้ว อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงิน ในช่วงปี 2544 – 2545 อยู่ระหว่างร้อยละ 4.83 – 5.23 ทั้งนี้ เนื่องจากธนาคารมีสินทรัพย์สภาพคล่องสูงถึงร้อยละ 33.62 – 38.83 หากวิเคราะห์ฐานเงินฝากพบว่ายอดเงินฝากของธนาคารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดจาก 208,724 ล้านบาท ปี 2541 เป็น 422,553 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 213,829 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 102.45 ของเงินฝาก ณ สิ้นปี 2541 ทั้งนี้ เพราะธนาคารต้องการแหล่งเงินเพื่อนำไปขยายเงินให้สินเชื่อเพิ่มจึงเน้นนโยบายให้อัตราคอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคารอื่น รวมทั้งที่ทางการมีนโยบายที่จะกำกับทั้งผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ ทำให้ผู้ฝากเงินที่ต้องการได้ดอกเบี้ยจากอัตราคอกเบี้ยที่สูงจึงเกิดการโอนหรือย้ายกระแสเงินฝากจากสถาบันการเงินอื่นมายังธนาคารนี้เพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญในปี 2545 พบว่าธนาคารที่มีเงินกองทุนที่สามารถคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ได้มากที่สุดคือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.69 รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.09 ร้อยละ 6.10 และร้อยละ 5.23 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินอยู่ระหว่างร้อยละ 8.18 – 10.37 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากรูปแบบการบริหารเงินฝากของผู้บริหารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ซึ่งมีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นธนาคารต่างชาติจะเน้นการดำรงเงินฝากเท่าที่จำเป็น สาเหตุเนื่องจากต้องการลดต้นทุนทางการเงินในส่วนของเงินนำส่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้ต่ำสุด รวมทั้งธนาคารเหล่านี้มีแหล่งเงินจากบริษัทแม่คอยให้การสนับสนุนทางการเงิน จึงไม่จำเป็นต้องรักษาเงินฝากจากประชาชนไว้มากเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ไทยทั่วไป

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ธนาคารเอเชีย ธนาคาร คีบีเอส ไทยท努และธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีอัตราส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 8.70 – 11.40 ร้อยละ 8.76 – 14.56 และร้อยละ 5.45 – 14.91 ตามลำดับ สูงกว่าอัตราส่วนของธนาคาร สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ทั้งนี้ เพราะธนาคารเอเชีย ธนาคารคีบีเอส ไทยท努และธนาคาร ยูโอบี รัตนสิน ต่างใช้นโยบายรักษากฎเกณฑ์เงินฝากและจะระดมเงินฝากเมื่อต้องการใช้เงิน ทำให้ยอดเงินฝากในช่วงปี 2541 – 2545 อยู่ที่ระดับร้อยละ 77.64 – 87.48 ร้อยละ 75.82 - 82.45 และร้อยละ 69.06 – 89.57 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราส่วนของกลุ่มธนาคาร พาณิชยขนาดเล็ก อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าในช่วงปี 2541 – 2544 ธนาคารทั้งสามแห่งข้างต้นมีผล การดำเนินงานที่เป็นขาดทุนตลอดนับแต่เกิดปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงิน ทำให้มีผลขาดทุนสะสม เป็นจำนวนสูง จนต้องมีการเพิ่มทุนเพื่อชดเชยผลขาดทุนดังกล่าวและรองรับการขยายเงินให้สินเชื่อ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยธนาคารเอเชียได้เพิ่มทุนรวม 25,233 ล้านบาท ประกอบด้วยในปี 2541 เพิ่มทุน 7,500 ล้านบาท ปี 2542 เพิ่มทุน 13,043 ล้านบาท และปี 2544 เพิ่มทุน 4,690 ล้านบาท ธนาคารคีบีเอส ไทยท努ได้เพิ่มทุนรวม 31,500 ล้านบาท ประกอบด้วยในปี 2541 เพิ่มทุน 6,000 ล้านบาท ปี 2542 เพิ่มทุน 12,000 ล้านบาท และปี 2544 เพิ่มทุน 13,500 ล้านบาท และธนาคาร ยูโอบี รัตนสิน ได้เพิ่มทุน 19,793 ล้านบาท ในปี 2541

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญในปี 2545 พบว่าธนาคารคีบีเอส ไทยท努 มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินสูงที่สุดคือร้อยละ 12.56 นั่นคือ ธนาคารมีความสามารถที่จะให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ได้ดีที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารเอเชีย ธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 11.40 ร้อยละ 8.86 และร้อยละ 5.75 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.3 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุน (Loans to Capital Funds Ratio ย่อว่า LCF) ในกลุ่มอัตราส่วนความเสี่ยงของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 เกือบทุกธนาคารมีสัดส่วนของอัตราส่วนอยู่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 948.16 – 1,100.86 ยกเว้นธนาคารพาณิชย์รัฐ (ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทย และธนาคารไทยธนาคาร) ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ที่มีอัตราส่วนสูงหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อัตราส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความระมัดระวังของ ธนาคารทุกแห่งยกเว้นธนาคารที่กล่าวข้างต้นมีความเอาใจใส่ในเรื่องของการขยายเงินให้สินเชื่อ

ตารางที่ 4.3 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	791.27	953.02	1,291.02	981.53	889.63
KTB	970.85	787.33	1,130.14	1,385.26	1,505.30
KBANK	957.44	857.74	1,003.52	905.66	732.38
SCB	1,342.43	704.19	667.55	653.20	737.24
ค่าเฉลี่ย	947.84	828.94	1,018.49	961.18	950.06
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	1,013.69	692.61	819.89	877.98	883.43
TMB	1,057.29	1,037.34	772.01	786.26	893.92
BT	(3,833.94)	1,159.44	1,507.99	1,125.73	991.46
SCIB	1,778.90	7,849.77	(3,457.35)	1,666.96	1,501.68
ค่าเฉลี่ย	1,239.98	1,063.80	1,187.09	975.62	1,023.13
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	664.49	1,045.45	1,498.06	1,840.04	1,113.41
SCNB	3,694.65	1,823.12	1,551.88	1,939.59	1,724.47
BOA	1,072.41	772.44	808.70	928.42	734.69
DTDB	1,045.50	862.59	649.06	728.28	724.26
ค่าเฉลี่ย	1,114.76	933.04	916.77	1,054.06	871.30
รวมค่าเฉลี่ย	1,100.86	941.93	1,040.78	996.95	948.16

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

หลังจากธนาคารต้องประสบปัญหาผลการดำเนินงานขาดทุนจากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่มีอยู่เป็นจำนวนมากจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 เกือบทุกธนาคารภายในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 828.94 – 1,018.49 ยกเว้นธนาคารกรุงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐที่มีอัตราส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในช่วงปี 2543 – 2545 เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารได้รับนโยบายจากทางการให้เป็นธนาคารที่เริ่มต้นของการบุกเบิกเงินให้สินเชื่อเพื่อเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเสี่ยงด้านเงินให้สินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ด้วยกัน

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อในปี 2545 พบว่าธนาคารกรุงไทยมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนอยู่ที่ร้อยละ 1,505.30 ซึ่งแสดงว่าธนาคารมีความเสี่ยงสูงสุด โดยมีเงินกองทุนที่ไม่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อถึงร้อยละ 1,405.30 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารกสิกรไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 889.63 ร้อยละ 737.24 และร้อยละ 732.38 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 (ยกเว้นปี 2541 สำหรับธนาคารไทยธนาคารและปี 2543 สำหรับธนาคารนครหลวงไทย) ธนาคารพาณิชย์รัฐซึ่งประกอบด้วยธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทยมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ แสดงให้เห็นว่าธนาคารทั้งสองแห่งมีฐานะความเพียงพอของเงินกองทุนที่จะรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยข้างต้น

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2544 ธนาคารนครหลวงไทยมีการชะลอการให้สินเชื่อลดลงจากร้อยละ 74.62 ของสินทรัพย์รวม ในปี 2541 เป็นร้อยละ 69.84 ของสินทรัพย์รวม ในปี 2544 เนื่องจากธนาคารมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพและการเสื่อมค่าของเงินกองทุน ทำให้อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนมีความผันผวนตามการเปลี่ยนแปลงของเงินให้สินเชื่อและเงินกองทุน เช่น ในปี 2542 มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 7,849.77 สูงกว่าปี 2541 ที่มีอยู่ร้อยละ 1,778.90 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 6,070.87

หลังจากธนาคารนครหลวงไทยมีการออกหุ้นสามัญเพื่อแลกกับสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารศรีนครในปี 2545 พบว่าธนาคารยังมีระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่ออยู่ในอัตราส่วนที่สูงคือร้อยละ 1,501.68 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฐานะเงินกองทุนของธนาคารยังไม่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อที่มีอยู่ถึงร้อยละ 1,401.68 อย่างไม่ดี เมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องพบว่าการที่ธนาคารเน้นขยายเงินให้สินเชื่อโดยพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกจากการระดมเงินฝากประชาชนเกินกว่าแหล่งเงินทุนภายในจากเงินกองทุนอาจเป็นสัญญาณบ่งชี้ถึงปัญหาสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้น หากไม่มีการเตรียมความพร้อมหรือมีแผนฉุกเฉินด้านสภาพคล่องที่ดีเพื่อรองรับเมื่อเงินฝากครบกำหนดชำระได้

ส่วนธนาคารไทยธนาคารพบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารได้มีการเร่งขยายเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นตามนโยบายของทางการภายหลังจากการควบรวมกิจการและเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารไทยธนาคาร โดยเฉพาะในปี 2542 ธนาคารได้ขยายเงินให้สินเชื่อและรายการตลาดเงินเป็น 206,126 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 147,505 ล้านบาท จากปี 2541 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 251.62 ของเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงิน ทำให้อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุนเพิ่มขึ้นจากค่าติดลบที่ร้อยละ (3,833.94) ในปี 2541 เป็นร้อยละ 1,159.44 ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 4,993.38

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อในปี 2545 พบว่า ธนาคารนครหลวงไทยมีความเสี่ยงสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 1,501.68 แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีเงินกองทุนที่ไม่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้สินเชื่อถึงร้อยละ 1,401.68 รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยธนาคาร ธนาคารทหารไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 991.46 ร้อยละ 893.92 และร้อยละ 883.43 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ระหว่างร้อยละ 916.77 – 1,114.76 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเน้นเงินให้สินเชื่อรายย่อย (Retailed Banking)

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 664.49 – 1,840.04 และร้อยละ 1,551.88 – 3,694.65 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กและเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ เพราะทั้งธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน ต่างมุ่งเน้นการขยายเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น สินเชื่อบุคคลประเภท Personal Loans และสินเชื่อบัตรเครดิต เป็นต้น ทำให้ธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (NIM) จากเดิมที่มีค่าลบบนอยู่ที่ร้อยละ (2.33) ในปี 2542 เป็นค่าบวกที่ร้อยละ 1.13 ในปี 2543 ร้อยละ 0.37 ในปี 2544 และร้อยละ 1.52 ในปี 2545 ส่วนธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (NIM) จากเดิมที่มีค่าลบบนอยู่ที่ร้อยละ (1.62) ในปี 2542 เป็นค่าบวกที่ร้อยละ 1.94 ในปี 2543 ร้อยละ 2.80 ในปี 2544 และร้อยละ 4.57 ในปี 2545 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารทั้งสองแห่งมีความเสี่ยงด้านเงินให้สินเชื่อสูงขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กด้วยกัน

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสี่ยงจากเงินให้สินเชื่อในปี 2545 พบว่าธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชนและธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1,724.47 และร้อยละ 1,113.41 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก แสดงให้เห็นว่าธนาคารทั้งสองแห่งมีเงินกองทุนที่ไม่สามารถรองรับความเสี่ยงจากเงินให้สินเชื่อถึงร้อยละ 1,624.47 และร้อยละ 1,013.41 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ ธนาคารเอเซียและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 734.69 และร้อยละ 724.26 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.4 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Investment less Government Bonds to Shareholders' Equity Ratio ย่อว่า IGBSE) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 21.47 – 78.10 และเป็นไปในทิศทางที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้ว่าธนาคารทุกแห่งมีความเสี่ยงของระดับการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญสืบเนื่องมาจากธนาคารส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.4 อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	18.68	68.04	131.33	123.99	170.43
KTB	11.97	23.43	16.80	20.34	48.58
KBANK	26.19	164.43	130.27	180.30	173.42
SCB	50.28	60.19	84.34	76.50	124.95
ค่าเฉลี่ย	22.13	54.91	75.40	83.12	121.34
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	11.99	22.85	49.08	74.50	80.26
TMB	9.27	53.12	68.11	51.63	50.61
BT	(53.80)	40.61	40.18	46.22	61.62
SCIB	39.14	87.06	(282.99)	18.45	58.76
ค่าเฉลี่ย	16.31	38.00	62.84	45.97	62.37
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	13.19	7.74	18.73	19.05	26.34
SCNB	60.63	8.97	60.87	74.07	62.05
BOA	25.29	44.76	27.88	26.43	46.21
DTDB	31.13	77.60	47.58	77.35	74.21
ค่าเฉลี่ย	25.98	26.42	35.41	44.81	50.59
รวมค่าเฉลี่ย	21.47	39.78	57.88	57.97	78.10

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

มีการรับโอนหุ้นทุนของลูกหนี้จากการปรับโครงสร้างหนี้ มีการลงทุนในบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อรองรับการโอนลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคาร โดยเฉพาะกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ขนาดใหญ่และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีเงินลงทุน ในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามข้อบังคับของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 44 เรื่อง งบการเงินรวม และการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าตั้งแต่ช่วงปี 2542 – 2545 เกือบทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สูงกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ โดยอยู่ระหว่างร้อยละ 54.91 – 121.34 ยกเว้นธนาคารกรุงไทยที่มีอัตราส่วนที่ต่ำ เพราะเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐทำให้การลงทุนไม่ขึ้นนโยบายหลักของธนาคารและการรับโอนหุ้นทุนของลูกหนี้จากการปรับโครงสร้างหนี้ก็มีน้อย ทั้งนี้ เพราะการตัดสินใจปรับโครงสร้างหนี้ยังอยู่ภายใต้กรอบระเบียบของทางราชการ แต่อย่างไรก็ดี อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของธนาคารกรุงไทย ก็มีแนวโน้มเพิ่มในปี 2545

อนึ่ง เมื่อพิจารณาโครงสร้างการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลพบว่าการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ของเงินลงทุนเกิดจากการรับโอนหุ้นทุนของลูกหนี้จากการปรับโครงสร้างหนี้ และลงทุนในหุ้นทุนของบริษัทบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ยกเว้นธนาคารกรุงไทยที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2542 โดยมีการถือหุ้นเกือบร้อยละ 100 เพื่อให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เข้ามาดำเนินการซื้อหรือโอนลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารออกไป อันเป็นการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารอีกรูปแบบหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีการปรับเปลี่ยนวิธีการบันทึกบัญชีของเงินลงทุนจากวิธีราคาทุน (Cost Method) เป็นวิธีตามส่วนได้เสีย (Equity Method) ในปี 2543 ทำให้มูลค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมเพิ่มขึ้นและลดลงตามการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยบริษัทร่วม

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในปี 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะมีการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมอยู่ระหว่างร้อยละ 3.73 – 20.66 ของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยธนาคารกสิกรไทยมีการลงทุนมากที่สุดคืออยู่ที่ร้อยละ 20.66 และธนาคารกรุงไทยมีการลงทุนต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 3.73

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลพบว่า ธนาคารกสิกรไทยมีความเสี่ยงสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จากความผันผวนของระดับราคาของเงินลงทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่น ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 173.42 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 170.43 ร้อยละ 124.95 และร้อยละ 48.58 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 16.31 – 62.37 สูงกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในจำนวนนี้มีเพียงธนาคาร 2 แห่ง คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทย ที่การเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนเกิดจากการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้นมาในปี 2542 เพื่อรองรับการซื้อสินทรัพย์คือยคุณภาพจากธนาคารออกไป

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในปี 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีอัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลอยู่ที่ร้อยละ 80.26 ในจำนวนนี้เป็นการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมประมาณ 2,503 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 14.81 ของส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับการลงทุนในบริษัทย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วยการลงทุนในบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงศรีอยุธยาและการลงทุนในบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา ซึ่งการลงทุนในบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาคิดเป็นร้อยละ 80.03 ของทุนชำระแล้วของบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา

สำหรับธนาคารทหารไทยมีการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมประมาณ 3,454 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 24.18 ของส่วนของผู้ถือหุ้น ในจำนวนนี้เป็นการลงทุนในบริษัทบริหารสินทรัพย์พญาไทย 2,925 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 84.67 ของเงินลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วม

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลพบว่า ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีความเสี่ยงสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางจากความผันผวนของระดับราคาของเงินลงทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่น ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 80.26 รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยธนาคาร ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารทหารไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 61.62 ร้อยละ 58.76 และร้อยละ 50.61 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กไม่มีการลงทุนในบริษัทบริหารสินทรัพย์และมีอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 25.98 – 50.59 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญในช่วงปี 2541- 2545 พบว่ามีธนาคารยูโอบี รัตนสิน เพียงธนาคารเดียวที่มีอัตราส่วนน้อยที่สุดคืออยู่ที่ร้อยละ 7.74 - 26.34 เนื่องจากธนาคารไม่มีนโยบายการลงทุนในตลาดทุนหรือการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วม มีเฉพาะการรับโอนหุ้นทุนเกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้หรือการลงทุนในตลาดตราสารหนี้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี หากพิจารณาในปี 2542 พบว่าธนาคารมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 7.74 ต่ำกว่าปี 2541 ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 13.19 เพราะเป็นช่วงเวลาที่มิเพิ่มทุนเช่นเดียวกับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครชน ที่มีการเพิ่มทุนในปี 2542 ทำให้อัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 8.97 ต่ำกว่าปี 2541 ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 60.63

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลในปี 2545 พบว่าธนาคารดีบีเอส ไทยทูนมีความเสี่ยงสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กจากความผันผวนของระดับราคาของเงินลงทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่น ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 74.21 รองลงมาได้แก่ ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครชน ธนาคารเอเชียและธนาคารยูโอบี รัตนสิน ร้อยละ 62.05 ร้อยละ 46.21 และร้อยละ 26.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	(10.06)	(6.61)	4.49	1.00	(0.29)
KTB	34.68	(6.83)	(0.30)	(1.33)	8.39
KBANK	(11.45)	2.90	5.86	0.94	(1.77)
SCB	(2.00)	(2.76)	4.03	0.12	(6.28)
ค่าเฉลี่ย	0.73	(4.16)	3.35	0.20	0.54
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	(2.18)	8.79	(2.27)	1.85	5.71
TMB	(5.34)	(8.90)	0.47	9.63	6.02
BT	(7.30)	246.92	(1.14)	16.30	(0.04)
SCIB	5.75	(3.50)	(4.00)	15.04	63.26
ค่าเฉลี่ย	(1.78)	6.92	(1.71)	9.32	17.11
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	(5.45)	25.30	(10.57)	1.50	(7.67)
SCNB	0.37	(14.25)	13.46	(2.92)	(10.48)
BOA	(4.84)	5.16	(0.54)	2.32	1.09
DTDB	2.06	(19.00)	(18.77)	13.19	1.80
ค่าเฉลี่ย	(1.80)	(3.94)	(4.87)	3.75	(2.09)
รวมค่าเฉลี่ย	(0.95)	(0.39)	(1.08)	4.42	5.19

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ช่วงประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.5 ซึ่งเป็นอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ (Growth Assets ด้วยย่อ GA) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน. พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่ง มีอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ที่ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารทุกแห่งต่างมุ่งเน้นการแก้ปัญหาสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPA) ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) ขึ้นมาเพื่อรองรับการโอนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคาร การเร่งเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา และการจำหน่ายสินทรัพย์หรือการขาย (Property Foreclose) รวมทั้งธนาคารทุกแห่งยังให้ความสำคัญในการกำหนดแผนกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้เกิดความชัดเจน ในการดำเนินธุรกิจตามความชำนาญและความสามารถของธนาคาร มีการเร่งปรับปรุงระบบการบริหารงานโดยการนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้เพื่อการวัด การประเมิน การควบคุมและการติดตาม ไม่ว่าจะเป็นการนำระบบ Credit Rating และ / หรือ Credit Scorecard มาพิจารณาอนุมัติการให้สินเชื่อ การนำระบบ VaR (Value at Risk) มาเพื่อประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนต่อรายได้และเงินกองทุน หรือการสร้างระบบการควบคุมภายใน เพื่อเป็นสัญญาณเตือนภัยหรือป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากธุรกรรมต่าง ๆ ของธนาคาร อย่างไรก็ตาม การหดตัวของสินทรัพย์ส่วนใหญ่ในช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นเพราะธนาคารมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างหนี้โดยส่วนหนึ่งเป็นการโอนสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์เพื่อชำระหนี้ ทำให้ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์หรือการขยายเพิ่มขึ้นจาก 6,630 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 37,809 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 31,179 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 470.27 สำหรับการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อพบว่ามีลักษณะเป็นการขยายแบบชะลอตัว โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของลูกค้าแทน การพิจารณามูลค่าหลักประกัน ซึ่งถือเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากกรณีลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ (Strategy NPLs) โดยสามารถพิจารณาได้จากการขยายเงินให้สินเชื่อในช่วงปี 2542 – 2545 ที่อยู่ในอัตราที่มีความผันผวน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์เป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (4.16) – 3.35 และมีอัตราส่วนการขยายตัวที่ไม่ต่อเนื่อง หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ทุกธนาคารมีการเปลี่ยนแปลงใน โครงสร้างหรือรายการของสินทรัพย์โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มในส่วนของทรัพย์สินรอการขายและเงินลงทุนที่เกิดจากการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่มีการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มของประเด็นปัญหา

กรณีธนาคารมีทรัพย์สินรอการขายเป็นจำนวนมากในระบบสถาบันการเงิน รวมทั้งการเสื่อมค่าของเงินกองทุนจากปัญหาการปรับลดมูลค่าของเงินลงทุนจากภาวะตลาดที่ซบเซา

หากพิจารณาการหดตัวและการเติบโตของสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่าธนาคารไทยพาณิชย์ มีสัญญาณเตือนหรือข้อบ่งชี้ถึงความเสี่ยงว่าธนาคารจะได้รับผลกระทบจากความสามารถในการหารายได้ในอนาคต เนื่องจากการหดตัวของสินทรัพย์มากที่สุดถึงร้อยละ (6.28) รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพ ซึ่งมีการหดตัวสินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ (1.77) และร้อยละ (0.29) ตามลำดับ ส่วนธนาคารกรุงไทยเป็นธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ 8.39 ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ เงินให้สินเชื่อและทรัพย์สินรอการขายที่เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้น ปี 2544 ที่ร้อยละ 40.50 ร้อยละ 17.35 และร้อยละ 5.51 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (1.71) – 17.11 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ที่เกิดจากทรัพย์สินรอการขายและเงินลงทุนเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นธนาคารไทยธนาคารที่มีการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในปี 2542 ส่วนใหญ่เป็นเงินให้สินเชื่อ ซึ่งเพิ่มขึ้น 159,973 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเงินให้สินเชื่อ ณ สิ้นปี 2541 หรือเท่ากับร้อยละ 333.25 และธนาคารนครหลวงไทยที่มีเงินให้สินเชื่อในปี 2545 เพิ่มขึ้น 327,684 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเงินให้สินเชื่อ ณ สิ้นปี 2541 หรือเท่ากับร้อยละ 157.15

หากพิจารณาการหดตัวและการเติบโตของสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่ามีเพียงธนาคารไทยธนาคารแห่งเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่มีสัญญาณเตือนหรือข้อบ่งชี้ถึงความเสี่ยงว่าธนาคารจะได้รับผลกระทบจากความสามารถในการหารายได้ในอนาคต เนื่องจากการหดตัวของสินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ (0.04) ส่วนธนาคารนครหลวงไทยพบว่าเป็นธนาคารที่มีอัตราการขยายตัวสินทรัพย์มากที่สุดถึงร้อยละ 63.26 ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มของเงินให้สินเชื่อ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2544 ถึงร้อยละ 57.56 ทำให้ธนาคารมีรายได้จากเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นจาก 8,089 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 12,407 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 5.34 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารมีโอกาสที่จะสร้างผลกำไรจากเงินให้สินเชื่อมากที่สุด หากเงินให้สินเชื่อดังกล่าวไม่กลายเป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีอัตรา

ส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.02 และร้อยละ 5.71 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (4.87) – 3.75 และมีเพียงธนาคารเอเชียและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ที่มีทิศทางแนวโน้มการขยายตัวของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ธนาคารเอเชียและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 มีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มของทรัพย์สินรอการขายและเงินลงทุน โดยธนาคารเอเชียมีอัตราการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รอการขายเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะปี 2545 มีทรัพย์สินรอการขาย 13,539 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13,314 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 5,917.33 ของทรัพย์สินรอการขาย ณ สิ้นปี 2541 ส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์พบว่า ณ สิ้นปี 2545 ธนาคารมีเงินลงทุน 22,534 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 6,949 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 44.59 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ณ สิ้นปี 2541

หากพิจารณาการหดตัวและการเติบโตของสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่าธนาคาร สแตนคาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน มีสัญญาณเตือนหรือข้อบ่งชี้ถึงความเสี่ยงว่าธนาคารจะได้รับผลกระทบจากความสามารถในการหารายได้ในอนาคต เนื่องจากมีการหดตัวสินทรัพย์มากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กถึงร้อยละ (10.48) รองลงมาได้แก่ธนาคารยูโอบี รัตนสิน ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ (7.67) ส่วนธนาคารดีบีเอส ไทยท努 พบว่าเป็นธนาคารที่มีการขยายตัวสินทรัพย์มากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กถึงร้อยละ 1.80 รองลงมาได้แก่ ธนาคารเอเชีย ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ 1.09

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม (Total Allowance Assets to Total Assets Ratio ย่อว่า TAATA) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 4.26 – 13.23 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการใช้นโยบายการกันเงินสำรองส่วนเพิ่มของธนาคารนอกเหนือจากข้อกำหนดของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อเป็นเงินสำรองสำหรับรองรับลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วย้อนกลับเป็นเงินให้สินเชื่อที่มีปัญหาใหม่ (NPLs Re-entry) ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมจากร้อยละ 4.26 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 7.89 ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 3.63 ส่วนการเพิ่มขึ้นของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะส่วนที่เงินสำรองที่ธนาคารต้องกันตามเกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยยังเป็นข้อบ่งชี้ถึง

ตารางที่ 4.6 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	8.26	14.57	5.07	5.88	12.75
KTB	13.81	23.70	2.82	4.18	7.34
KBANK	10.56	5.17	4.31	5.02	9.02
SCB	5.35	3.71	3.34	5.01	14.45
ค่าเฉลี่ย	9.73	13.13	3.98	5.09	10.76
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	3.56	6.52	2.09	2.73	4.89
TMB	3.98	7.11	4.22	3.15	5.34
BT	16.61	43.50	39.23	8.28	10.23
SCIB	19.13	20.32	22.22	4.26	2.31
ค่าเฉลี่ย	8.06	16.39	13.68	4.27	5.12
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	28.11	0.30	0.22	0.60	1.40
SCNB	7.59	2.30	2.34	2.77	2.87
BOA	7.07	12.31	2.41	3.79	12.50
DTDB	7.78	17.30	6.59	4.84	6.52
ค่าเฉลี่ย	9.92	10.18	3.07	3.42	7.79
รวมค่าเฉลี่ย	9.24	13.23	6.91	4.26	7.89

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

ตารางที่ 4.7 เงินสำรองที่มีอยู่และเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย
ของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์	หน่วย : ล้านบาท			
	เงินสำรองที่มีอยู่	เงินสำรองที่ต้องกันตาม ข้อกำหนดขั้นต่ำของ ทางการ	เงินสำรองส่วนเกิน (ขาด)	
			(1) - (2)	
	(1)	(2)	จำนวนเงิน (3)	ร้อยละ (3) / (2)
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่				
BBL	158,773	110,650	48,123	43.49
KTB	77,690	69,596	8,094	11.63
KBANK	68,624	46,292	22,332	48.24
SCB	96,417	66,738	29,679	44.47
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง				
BAY	22,687	17,901	4,786	26.74
TMB	20,880	17,746	3,134	17.66
BT	27,736	9,885	17,851	180.59
SCIB	11,248	7,035	4,213	59.89
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก				
UOBR	711	632	79	12.50
SCNB	1,798	1,049	749	71.40
BOA	20,138	14,580	5,558	38.12
DTDB	6,568	5,030	1,538	30.58
ค่าเฉลี่ย	513,270	367,134	146,136	28.47

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2545

ความระมัดระวังหรือความรอบคอบของฝ่ายบริหารที่ต้องการจะมีเงินสำรองเพื่อรองรับสำหรับสินทรัพย์ที่คาดว่าจะอาจเกิดความเสียหายทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยในปี 2545 พบว่าธนาคารทุกแห่งมีการกันสำรองส่วนเพิ่มเติมจากการกันเงินสำรองตามข้อกำหนดของกฎหมายอยู่ที่อัตราส่วนค่าเฉลี่ยร้อยละ 28.47 ของสินทรัพย์ที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 3.98 – 13.13 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงปี 2545 หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า

ตั้งแต่ช่วงปี 2543 – 2545 พบว่าอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารไทยพาณิชย์มีการปรับตัวสูงขึ้นตลอดโดยเฉพาะปี 2545 ที่มีอัตราส่วนถึงร้อยละ 14.45 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ปัญหาสำคัญเกิดจากธนาคารมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.61 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 16.75 ในปี 2544 และเป็นร้อยละ 19.78 ในปี 2545 ทั้งนี้ เพราะธนาคารมีลูกหนี้ที่มีการให้สินเชื่อได้กลายเป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) และลูกหนี้ที่ธนาคารเคยมีการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ได้กลับกลายเป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) อีกครั้ง หากวิเคราะห์ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของธนาคาร ณ สิ้นปี 2545 พบว่าธนาคารมีการกันเงินสำรองส่วนเพิ่มเติมมากกว่าเกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 44.47 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำ ซึ่งจัดเป็นเงินสำรองทั่วไป (General Reserve) แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารของธนาคารมีความระมัดระวังและรอบคอบในการกันเงินสำรองเพื่อรองรับสำหรับความเสียหายจากสินทรัพย์ของธนาคารที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

หากพิจารณาการจัดการและประสิทธิภาพในการดูแลสินทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้เกิดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในปี 2545 พบว่าธนาคารกรุงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐมีการจัดการและประสิทธิภาพที่ดีที่สุด เพราะมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องมีการกันเงินสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่ำสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่คืออยู่ที่ร้อยละ 7.34 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย

ธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 9.02 ร้อยละ 12.75 และ ร้อยละ 14.45 ตามลำดับ

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามตารางที่ 4.7 พบว่าธนาคาร กสิกรไทยมีเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่าเกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยมากที่สุดถึง 22,332 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 48.24 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำของทางการ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังและความรอบคอบที่จะกันเงินสำรองเพื่อรองรับ สำหรับ สินทรัพย์ของธนาคารที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รองลงมาได้แก่ ธนาคาร ไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพและธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.47 ร้อยละ 43.49 และร้อยละ 11.63 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541- 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วน ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 4.27 – 16.39 หากพิจารณาอัตราส่วนเป็น รายธนาคารที่สำคัญพบว่าในปี 2545 ธนาคารนครหลวงไทยมีอัตราส่วนต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 2.31 เนื่องจากธนาคารได้มีการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกจากบัญชีก่อนที่จะมีการรวบรวมสินทรัพย์ และหนี้สินกับธนาคารศรีนคร ส่วนธนาคารไทยธนาคารมีอัตราส่วนสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 10.23 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2544 ที่มีอยู่ร้อยละ 8.28 เนื่องจากธนาคารได้กันเงินสำรองสำหรับเงินให้สินเชื่อ เพิ่มขึ้นจาก 18,425 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 23,239 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 4,814 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 26.12 เพื่อรองรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาการจัดการและประสิทธิภาพในการดูแลสินทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้เกิด เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในปี 2545 พบว่าธนาคารนครหลวงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐมี การจัดการและประสิทธิภาพที่ดีที่สุดเพราะมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องมีการกันเงินสำรอง ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่ำสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางคืออยู่ที่ร้อยละ 2.31 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยและธนาคารไทยธนาคาร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 4.89 ร้อยละ 5.34 และร้อยละ 10.23 ตามลำดับ

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามตารางที่ 4.7 พบว่าธนาคาร ไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐมีเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่า เกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยมากที่สุดถึง 17,851 ล้านบาท และ 4,213 ล้านบาท

หรือเท่ากับร้อยละ 180.59 และร้อยละ 59.89 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารของธนาคารทั้งสองแห่งมีความระมัดระวังและความรอบคอบที่จะกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ของธนาคารที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 26.74 และร้อยละ 17.66 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 3.07 – 10.18 หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในช่วงปี 2545 ธนาคารเอเชียมีอัตราส่วนสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 12.50 เนื่องจากธนาคารมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นจาก 23,736 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 30,126 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 6,390 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 26.92

หากพิจารณาการจัดการและประสิทธิภาพในการดูแลสินทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้เกิดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในปี 2545 พบว่าธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องมีการกันเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กคืออยู่ที่ร้อยละ 1.40 เนื่องจากธนาคารมีตัวสัญญาใช้เงิน 17,974 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 39.95 ของเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงิน ซึ่งจำนวนนี้ธนาคารไม่มีภาระที่ต้องกันเงินสำรอง รองลงมาได้แก่ ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ธนาคารดีบีเอส ไทยท努และธนาคารเอเชีย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.87 ร้อยละ 6.52 และร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามตารางที่ 4.7 พบว่าธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน มีเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่าเกณฑ์ข้อกำหนดขั้นต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทยมากที่สุดถึง 749 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 71.40 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำของทางการ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังและความรอบคอบที่จะกันเงินสำรองเพื่อรองรับสำหรับสินทรัพย์ของธนาคารที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รองลงมาได้แก่ ธนาคารเอเชีย ธนาคารดีบีเอส ไทยท努และธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 38.12 ร้อยละ 30.58 และร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์โดยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ														
	อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (1)					อัตราส่วนสินทรัพย์โดยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม (2)									
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545					
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่															
BBL	26.48	34.77	12.59	8.39	14.42	37.27	38.40	15.38	12.96	18.03	10.79	3.63	2.79	4.57	3.61
KTB	50.90	64.64	7.23	6.65	10.08	65.14	69.28	9.44	8.53	11.98	14.24	4.64	2.21	1.88	1.90
KBANK	26.79	13.58	8.83	7.06	11.06	41.89	19.30	12.59	10.82	13.24	15.10	5.72	3.76	3.76	2.18
SCB	17.24	14.17	10.36	10.07	16.01	35.08	22.22	15.61	16.75	19.78	17.84	8.05	5.25	6.68	3.77
ค่าเฉลี่ย	31.76	34.83	9.95	7.98	12.79	45.67	40.00	13.26	12.08	15.65	13.91	5.17	3.31	4.10	2.86
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง															
BAY	16.54	21.05	14.46	9.95	12.09	33.16	27.71	18.33	14.69	16.83	16.62	6.66	3.87	4.74	4.74
TMB	18.84	26.13	16.68	6.72	8.84	38.97	33.99	28.24	12.28	12.29	20.13	7.86	11.56	5.56	3.45
BT	48.81	88.98	66.95	23.96	22.99	69.56	93.26	73.08	26.26	24.65	20.75	4.28	6.13	2.30	1.66
SCIB	39.94	59.22	54.35	2.23	0.88	64.84	66.46	65.50	2.29	0.98	24.90	7.24	11.15	0.06	0.10
ค่าเฉลี่ย	24.53	42.92	32.97	10.17	9.75	44.39	49.57	40.81	13.64	12.26	19.86	6.65	7.84	3.47	2.51
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก															
UOBR	75.57	0.07	0.60	0.69	1.87	87.32	0.99	0.71	1.32	2.62	11.75	0.92	0.11	0.63	0.75
SCNB	23.16	50.78	43.25	46.32	47.39	45.49	57.70	50.27	51.65	52.38	22.33	6.92	7.02	5.33	4.99
BOA	28.38	36.29	17.86	10.54	16.29	48.51	40.01	20.23	14.89	18.70	20.13	3.72	2.37	4.35	2.41
DTDB	29.66	39.55	5.80	4.34	5.68	47.60	45.89	9.93	8.87	8.82	17.94	6.34	4.13	4.53	3.14
ค่าเฉลี่ย	33.48	33.92	17.42	14.06	16.68	52.29	38.45	20.79	18.10	19.49	18.81	4.53	3.37	4.04	2.81
รวมค่าเฉลี่ย	29.92	37.22	20.11	10.74	13.07	47.45	42.67	24.95	14.61	15.80	17.53	5.45	4.84	3.87	2.73

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ช่วงปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.8 ซึ่งเป็นอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (Bad Doubtful Assets and Bad Assets to Total Assets Ratio ย่อว่า BDBTA) และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม (Worthless or Irrecoverable Assets Ratio or Non-Performing Assets Ratio ย่อว่า NPA) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 10.74 – 37.22 และร้อยละ 14.61 – 47.45 ตามลำดับ โดยอัตราส่วนทั้งสองมีแนวโน้มลดลงในทิศทางเดียวกันสาเหตุสำคัญเกิดจากธนาคารมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ มีการตัดจำหน่ายลูกหนี้ด้อยคุณภาพจัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งมีการจำหน่ายลูกหนี้ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเพื่อลดภาระการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาออกจากการดำเนินธุรกรรมปกติของธนาคาร ทำให้ธนาคารสามารถบริหารงานกับธุรกรรมปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อนึ่ง ในช่วงปี 2544 – 2545 พบว่าอัตราส่วนทั้งสองกลับมีทิศทางเพิ่มขึ้น เนื่องจากลูกหนี้ที่เคยมีการปรับโครงสร้างหนี้ได้มีการย้อนกลับเป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) และผลของการเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้นำรวมเงินให้สินเชื่อจัดชั้นสงสัยจะสูญเป็นส่วนหนึ่งของเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPLs)

หากพิจารณาภาระการกันเงินสำรองของธนาคารจากผลต่างของอัตราส่วนทั้งสอง พบว่าทุกธนาคารต้องให้ความเอาใจใส่ในการดูแลสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารเพิ่มขึ้น เนื่องจากทุกธนาคารยังมีภาระที่ต้องกันเงินสำรองเพิ่มหากไม่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพสินทรัพย์ โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีการจัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยที่มีโอกาสเกิดการเสื่อมคุณภาพลงได้อีก ซึ่งพิจารณาได้จากปี 2545 พบว่ามีผลต่างของอัตราส่วนทั้งสองสูงถึงร้อยละ 2.73 ของสินทรัพย์รวม โดยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีภาระต้องกันเงินสำรองส่วนเพิ่มจากการเสื่อมคุณภาพของลูกหนี้ที่ต้องมีการจัดชั้นสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2544 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมมีทิศทางแนวโน้มที่ลดลง โดยมีอัตราส่วนอยู่ในระหว่างร้อยละ 7.98 – 34.83 และร้อยละ 12.08 – 45.67 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดการสินทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพดีขึ้น

หากพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2542 – 2543 พบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการปรับลดอัตราส่วนดังกล่าวลงอย่างมาก สาเหตุสำคัญเกิดจากธนาคารเกือบทุกแห่งมีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมทั้งมีการตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กั้นเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี ซึ่งสามารถเห็นได้จากกรณีของธนาคารกสิกรไทยที่มีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ธนบุรีประมาณ 61,017 ล้านบาท ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารลดลงจาก 139,832 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 96,579 ล้านบาท ในปี 2543 ลดลง 43,253 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 30.93 ธนาคารกรุงเทพที่มีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ทีวีประมาณ 5,239 ล้านบาท และตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กั้นเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี 136,499 ล้านบาท ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารลดลงจาก 393,004 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 146,567 ล้านบาท ในปี 2543 ลดลง 246,437 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 62.71 ธนาคารกรุงไทยที่มีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิทประมาณ 519,378 ล้านบาท ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพลดลงจาก 687,717 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 93,424 ล้านบาท ในปี 2543 ลดลง 594,293 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 86.42 และธนาคารไทยพาณิชย์ที่มีการตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กั้นสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี 34,857 ล้านบาท ในปี 2542 และ 53,100 ล้านบาท ในปี 2543 รวมทั้งมีการจำหน่ายลูกหนี้ด้อยคุณภาพอีก 279 ล้านบาท ในปีเดียวกัน ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารลดลงจาก 246,585 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 151,863 ล้านบาท ในปี 2542 หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 38.41 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2541 และเป็น 111,000 ล้านบาท ในปี 2543 หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 29.91 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2542

สำหรับช่วงปี 2544 – 2545 อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมกลับมีทิศทางเพิ่มขึ้น เนื่องจากลูกหนี้ที่ธนาคารเคยปรับโครงสร้างหนี้ได้มีการย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) รวมทั้งผลของการเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณลูกหนี้

ดัชนีคุณภาพตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้ต้องนับรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัย จะสูญเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อด้อยคุณภาพด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายธนาคารที่สำคัญ พบว่า ในปี 2545 ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ มีอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอยู่ที่ร้อยละ 19.78 และร้อยละ 18.03 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ โดยทั้งสองธนาคารมีความเสี่ยงที่อาจต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3.77 และร้อยละ 3.61 ของเงินให้สินเชื่อ ตามลำดับ หากคำนึงถึงลูกหนี้ที่ธนาคารจัดชั้นตั้งแต่จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดที่ธนาคารพึงระวังและต้องให้ความใส่ใจเป็นพิเศษในการเรียกเก็บหนี้หรือพัฒนาคุณภาพหนี้ให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อและผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้พบว่าในปี 2545 ธนาคารไทยพาณิชย์ มีความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะยังมีการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่มีอยู่ถึงร้อยละ 19.78 นอกจากนี้ ยังพบว่าธนาคารอาจได้รับผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ที่ลดลง เพราะยังมีภาระต้องกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 3.77 ของสินทรัพย์รวม หากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือการจัดชั้นสงสัยจะสูญ รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงไทย โดยมีสัดส่วนของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอยู่ที่ร้อยละ 14.42 ร้อยละ 13.24 และร้อยละ 11.98 รวมทั้งอาจมีภาระต้องกันเงินสำรองเพิ่มอยู่ที่ร้อยละ 3.61 ร้อยละ 2.18 และร้อยละ 1.90 ตามลำดับ จากผลของการเลื่อนการจัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือการจัดชั้นสงสัยจะสูญ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารไทยธนาคารมีอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ธนาคารนครหลวงไทยมีการปรับลดลงของอัตราส่วนทั้งสองอย่างมาก กล่าวคือ อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมจากร้อยละ 39.94 ในปี 2541 เป็น 0.88 ในปี 2545 และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อย

คุณภาพต่อสินทรัพย์รวมจากร้อยละ 64.84 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 0.98 ในปี 2545 เพราะเป็นธนาคารที่ทางการได้เข้าแทรกแซงกิจการจากปัญหาเงินกองทุนที่ต่ำกว่ากฎหมาย โดยมีการจำหน่ายหรือโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารออกไปในช่วงปี 2544 และปี 2545 เพื่อให้ธนาคารมีคุณภาพของสินทรัพย์ที่ดี (Good Bank) ก่อนจะควบรวมกับธนาคารศรีนครในปลายปี 2545

ส่วนธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทยพบว่าในปี 2543 มีอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมลดลงจากปี 2542 ก่อนข้างมาก สาเหตุสำคัญเกิดจากธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีการตัดจำหน่ายลูกหนี้ที่มีการจัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารลดลงจาก 122,093 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 78,946 ล้านบาท ในปี 2543 ลดลง 43,147 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 35.34 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2542 ส่วนธนาคารทหารไทยนอกจากจะมีการตัดจำหน่ายลูกหนี้ที่มีการจัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชีแล้วยังเกิดจากการจำหน่ายลูกหนี้ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์พญาไทย ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพของธนาคารลดลงจาก 113,882 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 95,059 ล้านบาท ในปี 2543 ลดลง 18,823 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 16.53 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2542

นอกจากนี้ยังพบว่า ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทยมีอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมในปี 2545 อยู่ที่ร้อยละ 16.83 และร้อยละ 12.29 ซึ่งสูงกว่าปี 2544 แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารของธนาคารทั้งสองมีประสิทธิภาพและความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวอยู่ในระดับอ่อนลง

หากพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อพบว่าธนาคารไทยธนาคารมีความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง เพราะยังมีการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอยู่ที่ร้อยละ 24.65 รองลงมาได้แก่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยและธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 16.83 ร้อยละ 12.29 และร้อยละ 0.98 ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ภาระการกันเงินสำรองเพิ่มจากแนวโน้มสินทรัพย์ด้อยคุณภาพพบว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยามีโอกาสที่ต้องกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 4.74 ของสินทรัพย์รวม หากสินทรัพย์ตั้งแต่การจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็น

จัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยธนาคาร และธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 3.45 ร้อยละ 1.66 และร้อยละ 0.10 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยามีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้อย่างมากในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง หากไม่รับแรงแก้ไขหรือพัฒนาคุณภาพของหนี้ด้วยคุณภาพให้ดีขึ้น

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 มีธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน เพียงธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและค้ำบัญชีต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์คือคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ร้อยละ 23.16 – 50.78 และร้อยละ 45.49 – 57.70 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กและค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ เพราะธนาคารยังมีเงินให้สินเชื่อและอสังหาริมทรัพย์รอการขายอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างธนาคารกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินที่กำหนดให้ธนาคารต้องจัดการบริหารเงินให้สินเชื่อที่เกิดจากหนี้เสียในอดีตก่อนธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด จะเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่กับธนาคารภายใต้เงื่อนไขการร่วมรับผลกำไรขาดทุน (Gain/Loss Sharing) และการชดเชยรายได้ที่ขาดหายไป (Yield Maintenance)

หากพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อพบว่าธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน มีความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก เพราะยังมีการบริหารสินทรัพย์คือคุณภาพที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์คือคุณภาพที่มีอยู่ถึงร้อยละ 52.38 รองลงมาได้แก่ ธนาคารเอเชีย ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 และธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 18.70 ร้อยละ 8.82 และร้อยละ 2.61 ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ภาระการกันเงินสำรองเพิ่มจากแนวโน้มสินทรัพย์คือคุณภาพพบว่าธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน มีโอกาสที่ด้อยกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 4.99 ของสินทรัพย์รวม หากสินทรัพย์ตั้งแต่การจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ รองลงมาได้แก่ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ธนาคารเอเชีย และธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 3.14 ร้อยละ 2.41 และร้อยละ 0.75 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน ยังต้องประสบปัญหาด้านความสามารถในการหารายได้อย่างมากในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก หากไม่รับแรงแก้ไขหรือพัฒนาคุณภาพ

ของหนี้ด้อยคุณภาพให้ดีขึ้น

จากตารางที่ 4.9 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม (Non-Performing Loans to Total Loans ย่อว่า NPLs) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 11.28 – 50.93 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการปรับโครงสร้างหนี้หรือการแก้ไขหนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพของเงินให้สินเชื่อให้ดีขึ้น ทำให้ธนาคารสามารถสร้างผลกำไรจากการดำเนินงานได้อีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาระดับของอัตราส่วนดังกล่าวยังพบว่าอยู่ในระดับที่สูงซึ่งธนาคารพึงให้ความสนใจและดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ

อนึ่ง หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อในปี 2543 – 2544 พบว่ามีอัตราส่วนจากร้อยละ 43.17 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 19.51 ในปี 2543 และเป็นร้อยละ 11.28 ในปี 2544 ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญมาจากรัฐบาลมีการสนับสนุนให้สถาบันการเงินแบ่งแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมารับการดูแลหรือโอนไปให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อนำไปบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป โดยให้สิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียมและภาษีที่เกิดขึ้นจากการรับโอนสินทรัพย์มาจากสถาบันการเงินตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ ทำให้ธนาคารส่วนใหญ่ทำการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้โดยเฉพาะลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างยาก รวมทั้งข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ไม่มีหลักประกันที่กันสำรองครบร้อยละ 100 แล้ว ธนาคารต้องตัดหนี้ดังกล่าวออกจากบัญชีและไม่ให้รวมนับเป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non-performing Loans) ซึ่งทั้งสองกรณีดังกล่าวส่งผลให้เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในปี 2544 รัฐบาลยังต้องการแก้ไขสินทรัพย์ด้อยคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ จึงได้มีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยขึ้นมาเพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินรวมทั้งสิทธิอื่นใดเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้สำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ โดยหนี้ที่รับโอนจะต้องเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้สถาบันการเงินหลายราย (Syndicate Loans)

แม้ว่าในช่วงปี 2541 – 2544 เงินให้สินเชื่อของธนาคารจะลดลงแต่ธนาคารก็ยังมี การขยายเงินให้สินเชื่อแต่เป็นลักษณะชะลอตัว ทั้งนี้ เพราะธนาคารให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินเชื่อมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นการสร้างภาระใน

ตารางที่ 4.9 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	46.46	42.64	18.59	14.78	26.00
KTB	65.12	66.99	17.27	9.35	12.69
KBANK	41.53	18.46	14.05	13.48	18.63
SCB	37.03	23.51	19.50	18.77	24.38
ค่าเฉลี่ย	49.79	43.18	17.54	13.67	20.08
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	39.89	33.12	23.45	17.10	21.86
TMB	41.74	32.01	23.93	12.61	14.30
BT	80.84	87.22	2.93	3.33	6.33
SCIB	67.07	70.39	63.21	0.07	0.16
ค่าเฉลี่ย	49.64	52.41	27.73	10.15	11.81
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	80.62	15.85	3.42	2.00	4.41
SCNB	51.30	2.02	1.27	1.99	2.36
BOA	46.40	45.19	23.68	18.93	23.96
DTDB	51.61	37.48	7.95	5.99	9.05
ค่าเฉลี่ย	53.37	33.91	13.25	10.02	13.30
รวมค่าเฉลี่ย	50.93	43.17	19.51	11.28	15.06

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

การกันเงินสำรองที่เพิ่มขึ้นซึ่งอาจถือเป็นปัญหาในด้านเงินกองทุน ดังนั้น ในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อธนาคารจึงให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมและการวิเคราะห์สินเชื่อโดยใช้แนวทางการวิเคราะห์กระแสเงินสด (Cash Flow Based)

สำหรับการขยายเงินให้สินเชื่อของธนาคารมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดกลางและธุรกิจขนาดเล็ก รวมทั้งสินเชื่อประเภทอุปโภคบริโภค ทั้งนี้ เพราะการทำธุรกรรมกับธุรกิจดังกล่าวธนาคารสามารถใช้เป็นช่องทางในการขยายธุรกิจที่จะสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียมมากขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อการเคหะ เพื่อทดแทนรายได้จากดอกเบี้ยที่ลดลงจากปัญหาลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งอยู่ในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่

สำหรับปี 2545 พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารกลับมียอดเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากลูกหนี้ที่เคยมีการปรับโครงสร้างหนี้ได้ย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) และผลของการเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณลูกหนี้คือยคุณภาพใหม่ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องการปรับปรุงความหมายของสินเชื่อคือยคุณภาพ (Non-Performing Loans) ที่กำหนดให้นับรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อคือยคุณภาพ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์โดยมีอัตราส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 13.67 – 49.79 และมีทิศทางแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2541 – 2544 และเพิ่มขึ้นในปี 2545

หากพิจารณาเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า แม้ธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์จะมีการจำหน่ายลูกหนี้คือยคุณภาพออกไปและตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังเป็นจำนวนสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เนื่องจากลูกหนี้ที่ธนาคารเคยปรับโครงสร้างหนี้ได้มีการย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs

Re-entry) รวมทั้งการปรับโครงสร้างสำหรับลูกหนี้รายใหม่บางรายยังเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาและมีกระบวนการและขั้นตอนของการปรับโครงสร้างหนี้ซับซ้อน โดยเฉพาะปี 2545 พบว่า ธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อยู่ที่ร้อยละ 26.00 และร้อยละ 24.38 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 เท่ากับร้อยละ 11.22 และร้อยละ 5.61 ตามลำดับ

สำหรับธนาคารกรุงไทยและธนาคารกสิกรไทยหลังจากที่มีการจำหน่ายลูกหนี้ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์และตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ไม่มีหลักประกันที่กันเงินสำรองครบถ้วน 100 ในช่วงปี 2542 – 2543 แล้ว พบว่าธนาคารทั้งสองแห่งยังมีการโอนลูกหนี้ด้อยคุณภาพประเภท Syndicate Loans ไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย โดยธนาคารกรุงไทยโอนไป 13,064 ล้านบาท ในปี 2544 และ 10,848 ล้านบาท ในปี 2545 และธนาคารกสิกรไทยโอนไป 2,215 ล้านบาท ในปี 2544 และ 12,171 ล้านบาท ในปี 2545

อย่างไรก็ดี ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารต้องโอนกลับรายการลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญส่วนที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชีรวมนับเป็นส่วนหนึ่งของลูกหนี้ด้อยคุณภาพในปี 2545 ด้วย ทำให้อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารในช่วงปี 2545 จึงเพิ่มขึ้นจากปี 2544 โดยธนาคารกรุงไทยมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น 5.01 ของเงินให้สินเชื่อรวม เนื่องจากมีการโอนกลับรายการลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญส่วนที่ได้กันสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี 42,543 ล้านบาท และธนาคารกสิกรไทยมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.17 ของเงินให้สินเชื่อรวม เนื่องจากมีการโอนกลับรายการลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญส่วนที่ได้กันสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี 25,686 ล้านบาท

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากความเสียหายของเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของธนาคารในปี 2545 พบว่าธนาคารกรุงเทพมีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 26.00 ซึ่งสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 24.38 ร้อยละ 18.63 และร้อยละ 12.69 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ยังต้องให้ความเอาใจใส่ดูแลลูกหนี้เป็นพิเศษอยู่

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยและธนาคารไทยธนาคารมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 17.10 – 39.89 ร้อยละ 12.61 – 41.74 และร้อยละ 3.33 – 87.22 ตามลำดับสูงกว่าธนาคารนครหลวงไทยซึ่งอยู่ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางด้วยกัน นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราส่วนของทั้งสามธนาคารข้างต้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะธนาคารกรุงศรีอยุธยามีอัตราส่วนเพิ่มสูงสุดคือจากอัตราส่วนร้อยละ 17.10 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 21.86 ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 4.76 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารยังมีปัญหาด้านคุณภาพของเงินให้สินเชื่ออยู่เป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ส่วนธนาคารนครหลวงไทยพบว่าเป็นปี 2543 มีการโอนลูกหนี้คือคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี ทำให้ลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลงจาก 131,692 ล้านบาท ในปี 2543 เป็น 146 ล้านบาท ในปี 2544 ลดลง 131,546 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 99.89 สำหรับธนาคารไทยธนาคารนั้นมีการปรับลดของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อย่างมากจากร้อยละ 87.22 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 2.93 ในปี 2543 เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารไม่ต้องนำเงินให้สินเชื่อที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินรับชดเชยความเสียหายให้ (Cover Asset Pool : CAP) เป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากความเสียหายของเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพบว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยามีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 21.86 ซึ่งสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14.30 ร้อยละ 6.33 และร้อยละ 0.16 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในปี 2545 ธนาคารเอเชียมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมอยู่เป็นจำนวนมากสูงถึงร้อยละ 23.96 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กและค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ โดยในจำนวนนี้ยังไม่รวมเงินให้สินเชื่อที่มีการกันสำรองไว้ครบถ้วนสำหรับเงินให้สินเชื่อคือคุณภาพที่ธนาคารได้จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดจำหน่ายออกจากบัญชีแล้ว หากคำนึงถึงการโอนกลับบัญชีเงินให้สินเชื่อจัดชั้นสงสัยจะสูญที่ธนาคารได้กันสำรองครบถ้วนและตัดจำหน่ายออกจากบัญชีซึ่งมียอดเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ 14,607 ล้านบาท เมื่อปี 2544 พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะมีค่าเพิ่ม

ขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานของฝ่ายบริหารยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ นครธน พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อลดลงอย่างมากจากร้อยละ 51.30 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 2.02 ในปี 2542 ทั้งนี้ เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารไม่ต้องนับเงินให้สินเชื่อที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินรับชดเชยความเสียหายให้ (Cover Asset Pool : CAP) เป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เช่นเดียวกับธนาคารไทยธนาคาร

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากความเสี่ยงของเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของธนาคารในปี 2545 พบว่าธนาคารเอเชียมีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 23.96 ซึ่งสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ นครธน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 9.05 ร้อยละ 4.41 และร้อยละ 2.36 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.10 ซึ่งเป็นอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Total Liability to Total Assets Ratio ย่อว่า TLTA) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ พบว่าปี 2541 – 2545 ทุกธนาคารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 93.35 – 95.28 และมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงฝ่ายบริหารของทุกธนาคารที่ต้องการรักษาสัดส่วนระหว่างหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมไม่ให้มีมากหรือน้อยเกินกว่าระบบ เนื่องจากข้อกำหนดของกฎหมายเกี่ยวกับการขยายสินทรัพย์ (เงินให้สินเชื่อ) เมื่อเทียบกับเงินกองทุนทั้งสิ้น อีกทั้งการดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารในแต่ละช่วงเวลายังขึ้นอยู่กับการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคาร เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการทางการเงินหรือการขยายสินเชื่อในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาโครงสร้างหนี้สินของธนาคารหลังปี 2541 พบว่าทุกธนาคารให้ความสำคัญกับการกู้ยืมเงินระยะยาวมากกว่าการกู้ยืมระยะสั้นซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ยืมที่สำคัญในช่วงเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ทั้งนี้ เพราะหลังจากปัญหาการขาดสภาพคล่องได้คลี่คลายลงพบว่าธนาคารประสบกับปัญหาสภาพคล่องสั้นแทน ทำให้ธนาคารไม่มีความจำเป็นต้องขยาย

ตารางที่ 4.10 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	92.02	96.17	97.25	96.54	95.54
KTB	92.16	89.81	93.38	93.50	93.85
KBANK	92.56	97.10	96.67	96.50	95.39
SCB	95.03	92.09	91.54	91.30	92.19
ค่าเฉลี่ย	92.73	93.82	95.00	94.73	94.43
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	94.44	94.80	96.43	96.54	96.35
TMB	93.83	97.34	96.15	96.31	96.35
BT	101.20	92.84	95.43	95.73	96.01
SCIB	96.57	98.72	100.43	93.75	92.81
ค่าเฉลี่ย	95.13	95.93	96.99	95.72	95.23
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	87.58	73.39	93.77	95.03	91.97
SCNB	98.42	90.39	94.62	95.44	94.22
BOA	93.50	92.56	92.46	94.58	92.72
DTDB	93.73	96.49	95.70	95.79	95.43
ค่าเฉลี่ย	93.77	90.31	93.84	95.11	93.60
รวมค่าเฉลี่ย	93.88	93.35	95.28	95.19	94.42

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

เงินกู้ยืม นอกจากการออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิ CAPS (Capital Augmented Preferred Shares) และ SLIPS (Stapled Limited Interest Preferred Structure) ที่ขายแก่นักลงทุนสถาบันการเงินและนักลงทุนรายย่อย (ขายขั้นต่ำ 10 ล้านบาท) เพื่อเพิ่มเงินกองทุนในช่วงปี 2542 – 2543 ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากยอดรวมระบบของรายการระหว่างตลาดเงินมีแนวโน้มลดลงตลอดจาก 119,244 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 36,378 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 82,866 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 69.49

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ความขนาดสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะมีธนาคารกรุงเทพที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 95.54 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 95.39 ร้อยละ 93.85 และร้อยละ 92.19 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางจะมีธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทยที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 96.35 ทั้งสองแห่ง รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 96.01 และร้อยละ 92.81 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กจะมีธนาคารซีบีเอส ไทยทูนที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 95.43 รองลงมาได้แก่ ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน ธนาคารเอเชียและธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 94.22 ร้อยละ 92.72 และร้อยละ 91.97 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.11 ซึ่งเป็นอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน (Employee Income Productivity ย่อว่า EIP) ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน (Credits per Employee ย่อว่า CE) และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน (Deposits per Employee ย่อว่า DE) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 จำนวนพนักงานของธนาคารทุกแห่งมีจำนวนลดลงและมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4.11 ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงานของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ													
	ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน			ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อพนักงาน			ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงาน			2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่														
BBL	(217.51)	(294.03)	(93.08)	34.67	34.05	3,767.87	3,703.51	3,672.26	3,482.27	3,699.65	4,261.65	4,684.21	5,197.96	5,770.40
KTB	(332.32)	(501.40)	480.87	(28.99)	54.66	4,630.88	4,095.20	2,395.47	4,470.16	5,453.30	4,336.91	4,374.47	5,322.26	6,542.91
KBANK	(264.21)	(421.93)	11.01	9.64	69.17	3,308.28	3,512.53	3,983.49	4,197.32	4,553.93	3,837.91	4,552.30	5,629.48	6,746.69
SCB	(125.96)	(339.57)	34.29	3.89	(116.60)	4,278.15	4,525.31	4,487.12	4,177.70	3,807.59	4,787.41	5,374.36	5,712.29	5,309.08
ค่าเฉลี่ย	(242.27)	(389.69)	108.60	6.35	15.86	3,991.30	3,914.84	3,529.80	4,025.43	4,356.57	4,283.34	4,680.73	5,410.96	6,066.27
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง														
BAY	(77.42)	(219.99)	(87.66)	(29.02)	27.62	2,959.85	3,347.08	3,307.33	3,652.27	4,678.74	3,265.65	3,565.26	3,686.08	4,049.72
TMB	(59.47)	(151.97)	(342.63)	9.19	(2.46)	3,685.68	3,545.06	3,616.72	3,790.29	4,431.26	3,480.08	3,399.74	3,671.74	4,947.31
BT	(651.15)	(977.03)	(246.29)	41.82	81.68	1,859.18	12,818.35	11,605.04	4,977.63	4,848.43	2,417.93	13,627.80	13,387.82	8,204.33
SCIB	(716.04)	(224.90)	(244.15)	913.75	14.82	3,509.73	5,770.36	6,151.14	4,991.05	5,506.37	3,513.28	6,277.87	7,815.27	6,291.17
ค่าเฉลี่ย	(255.21)	(239.79)	(206.63)	161.11	21.25	3,175.10	4,317.84	4,312.89	4,084.25	4,843.90	3,300.03	4,489.17	4,845.15	4,790.59
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก														
UOBR	(1,389.10)	628.71	(116.22)	(57.88)	(16.46)	2,740.51	211.32	657.34	1,821.61	2,239.76	3,309.82	2,629.83	3,843.93	2,975.53
SCNB	(191.85)	(272.05)	(80.99)	(47.40)	30.99	2,442.30	1,427.87	1,931.78	3,677.84	3,784.96	2,933.49	1,383.05	2,018.08	3,714.56
BOA	(341.69)	(888.89)	(157.70)	(147.03)	(106.32)	5,391.61	8,915.45	4,275.99	4,098.84	3,746.14	5,129.95	9,884.47	5,147.07	5,376.75
DTDB	(276.62)	(456.10)	(689.95)	9.47	18.21	3,070.35	2,936.66	3,510.98	4,066.46	4,466.34	3,307.15	3,137.75	3,846.17	4,292.16
ค่าเฉลี่ย	(426.85)	(257.00)	(239.02)	(71.09)	(34.81)	3,468.41	2,712.06	2,792.66	3,627.52	3,671.98	3,683.90	3,311.47	3,624.78	4,454.75
รวมค่าเฉลี่ย	(308.11)	(295.49)	(112.35)	32.12	0.77	3,544.94	3,648.25	3,545.12	3,912.40	4,290.82	3,755.76	4,160.46	4,160.46	5,030.29

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

เนื่องจากหลังจากธนาคารได้ประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 จนทำให้ผลการดำเนินงานมีผลขาดทุนเป็นจำนวนสูง ธนาคารทุกแห่งต่างมีการปรับตัวโดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของพนักงาน มีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีการปรับขนาดขององค์กรหรือโครงสร้างองค์กรใหม่ด้วยการปรับลดจำนวนพนักงานลงและปรับปรุงระบบงานหรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการชะลอการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายพนักงานและจำนวนพนักงาน โดยได้เริ่มการปรับลดโบนัส การปรับลดอัตราการเพิ่มเงินเดือน การเปิดโครงการลาออกก่อนเกษียณอายุ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงาน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงานและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานเป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน อยู่ระหว่างร้อยละ (389.69) – 108.60 ร้อยละ 3,529.80 – 4,356.57 และร้อยละ 4,283.34 – 6,066.27 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น (เพิ่มขึ้น) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานของทุกธนาคารที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน เพื่อทดแทนการปรับลดจำนวนพนักงาน เช่น การรับฝากเงินผ่านเครื่องรับฝาก หรือ ATM ประกอบกับในช่วง 2 – 3 ปี หลังที่ผ่านมาปริมาณเงินฝากของธนาคารมียอดเพิ่มขึ้นตลอดแม้อัตราดอกเบี้ยตลาดจะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม

หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2545 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร พบว่าธนาคารกสิกรไทยมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ตามลำดับ ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์พบว่า พนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับธนาคารได้

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อ พบว่าธนาคารกรุงไทยมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารกรุงเทพ ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก พบว่าธนาคารกสิกรไทยมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนข้างต้นโดยรวม พบว่าธนาคารกสิกรไทยมีการปรับตัวในระดับที่ดีเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงทั้งด้านการระดมเงินฝากและการสร้างผลกำไรเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์มีการปรับตัวในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติที่อยู่ในระดับต่ำทั้งด้านประสิทธิภาพการสร้างผลกำไรและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน อยู่ระหว่างร้อยละ (255.21) – 161.11 ร้อยละ 3,175.10 – 4,843.90 และร้อยละ 3,300.03 – 5,916.32 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น (เพิ่มขึ้น) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2545 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร พบว่าธนาคารไทยธนาคารมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารนครหลวงไทย ตามลำดับ ส่วนธนาคารทหารไทยพบว่าพนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับธนาคารได้

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อ พบว่าธนาคารนครหลวงไทยมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยธนาคาร ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทย ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก พบว่าธนาคารไทยธนาคารมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทย ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนข้างต้นโดยรวม พบว่าธนาคารไทยธนาคารมีการปรับตัวในระดับที่ดีเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงทั้งด้านประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก ซึ่งกำไรส่วนใหญ่มาจากการจ้างบริหารสินทรัพย์ ค้อยคุณภาพและการชดเชยสินทรัพย์ค้อยคุณภาพจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามเงื่อนไขการร่วมรับผลกำไรขาดทุน (Gain / Loss Sharing) และการชดเชยรายได้ที่ขาดหายไป (Yield Maintenance) ส่วนธนาคารทหารไทยมีการปรับตัวในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติที่อยู่ในระดับต่ำทั้งด้านประสิทธิภาพการสร้างผลกำไร ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ (426.85) – (34.81) ร้อยละ 2,712.06 – 3,671.98 และร้อยละ 3,311.47 – 4,454.75 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ดี

ขึ้น (เพิ่มขึ้น) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

อนึ่ง สัดส่วนเงินให้สินเชื่อกับพนักงานพบว่าธนาคารยูโอบี รัตนสินมีอัตราส่วนต่ำสุด โดยสัดส่วนนี้ลดลงอย่างมากจากร้อยละ 2,740.51 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 211.32 ในปี 2542 เท่ากับ ลดลงร้อยละ 2,529.19 เนื่องจากการโอนลูกหนี้ด้วยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน

หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2545 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีพนักงานที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร พบว่าธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน มี พนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่ม ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารคิบีเอส ไทยท努 ส่วนธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารเอเชีย พบว่าพนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับ ธนาคารได้

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อ พบว่าธนาคารคิบีเอส ไทยท努มีพนักงาน ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่ม ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน ธนาคารเอเชีย และธนาคารยูโอบี รัตนสิน ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก พบว่าธนาคารเอเชียมีพนักงานที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารคิบีเอส ไทยท努 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชนและธนาคาร ยูโอบี รัตนสิน ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนข้างต้นโดยรวม พบว่าแม้ธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีการปรับตัวในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับต่ำทั้งด้านประสิทธิภาพในการสร้าง เงินให้สินเชื่อและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก ส่วนประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรมี

แนวโน้มดีขึ้น เนื่องจากบริษัทสามารถลดผลขาดทุนลงได้ตลอด อย่างไรก็ตาม ผลของประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าธนาคารยูโอบี รัตนสินจะมีประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่ำสุด ทั้งนี้ เพราะเงินให้สินเชื่อที่มีอยู่ในจำนวนน้อยเป็นเงินให้สินเชื่อที่มีคุณภาพ โดยธนาคารยูโอบี รัตนสินมีเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ค่อนข้างต่ำสุดในระบบ นอกจากนี้ แนวโน้มสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงานของธนาคารก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลังจากปี 2542 แสดงให้เห็นว่าธนาคารยูโอบี รัตนสินมีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อโดยตลอด

จากตารางที่ 4.12 ซึ่งเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย (Rate of Return on Capital Funds ย่อว่า RRCF) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (87.14) – 8.06 และร้อยละ (131.93) – (41.12) โดยขาดทุนสะสมมีแนวโน้มลดลง ซึ่งสาเหตุของผลขาดทุนสะสมที่ลดลงเกิดจากธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เริ่มมีกำไรตั้งแต่ปี 2543 แต่อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานโดยรวมของธนาคารยังแสดงเป็นผลขาดทุนสะสมอยู่จำนวนสูง แสดงให้เห็นว่าเงินกองทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นที่ได้ลงทุนไว้ยังไม่สามารถสร้างดอกผลหรือผลตอบแทนกลับมายังผู้ถือหุ้นได้

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ยกเว้นธนาคารไทยพาณิชย์มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (72.47) – 19.50 และร้อยละ (79.47) – (2.16) โดยผลขาดทุนสะสมมีทิศทางแนวโน้มลดลงตลอด สาเหตุเกิดจากธนาคารส่วนใหญ่เริ่มมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรตั้งแต่ปี 2543 เพราะประสบความสำเร็จในการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาได้ด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ การโอนหนี้ไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ ทำให้ภาระการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลง รวมทั้งทิศทางของอัตราดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารมีแนวโน้มลดลงตลอดอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า

ตารางที่ 4.12 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนด้วยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

	อัตรากำไรสุทธิต่อเงินกองทุนด้วยเฉลี่ย					อัตรากำไรสะสมต่อเงินกองทุนด้วยเฉลี่ย					หน่วย : ร้อยละ
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่											
BBL	(37.91)	(53.99)	(21.72)	8.03	6.93	19.76	(30.45)	(60.83)	(55.37)	(41.80)	
KTB	(78.33)	(88.08)	80.10	(6.41)	12.97	(47.54)	(123.89)	(55.88)	(83.63)	5.06	
KBANK	(60.77)	(90.14)	1.97	1.56	9.57	(9.47)	(99.14)	(94.39)	(91.92)	(75.32)	
SCB	(31.24)	(60.86)	4.67	0.52	(17.84)	21.62	(72.40)	(50.73)	(48.99)	(72.54)	
ค่าเฉลี่ย	(51.30)	(72.47)	19.50	1.19	2.90	(2.16)	(79.47)	(63.69)	(68.41)	(47.27)	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง											
BAY	(24.24)	(47.12)	(17.67)	(6.37)	5.05	10.01	(38.52)	(54.88)	(69.47)	(64.26)	
TMB	(15.94)	(39.35)	(77.65)	1.80	(0.45)	23.81	(25.17)	(100.58)	(87.36)	(89.56)	
BT	(1,233.97)	(150.08)	(20.83)	8.47	15.18	(1,017.47)	(407.31)	(248.45)	(11.75)	0.94	
SCIB	(674.43)	(100.95)	499.02	1,029.49	4.92	(349.25)	(389.97)	2,547.60	0.92	5.30	
ค่าเฉลี่ย	(95.75)	(58.21)	(46.69)	39.25	4.41	(32.30)	(96.11)	(142.01)	(65.89)	(53.37)	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก											
UOBR	(328.81)	183.05	(35.50)	(21.96)	(5.71)	(267.10)	(68.04)	(121.56)	(186.46)	(172.14)	
SCNB	(106.70)	(425.22)	(68.55)	(20.54)	13.74	(83.61)	(45.63)	(98.22)	(114.45)	(112.47)	
BOA	(65.40)	(83.46)	(27.21)	(27.45)	(21.12)	(43.99)	(129.50)	(142.23)	(182.38)	(197.86)	
DTDB	(73.80)	(126.78)	(122.56)	1.62	2.84	(58.87)	(197.70)	(318.39)	(310.53)	(305.77)	
ค่าเฉลี่ย	(114.37)	(75.20)	(62.32)	(16.26)	(7.85)	(88.90)	(135.04)	(190.09)	(218.36)	(222.51)	
รวมค่าเฉลี่ย	(87.14)	(68.63)	(29.84)	8.06	(0.18)	(41.12)	(103.54)	(131.93)	(117.55)	(107.72)	

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ช่วงปีที่ 2541 - 2545

ในปี 2545 ธนาคารกรุงไทยมีความสามารถในการสร้างหรือให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้มากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่โดยมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.97 และอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.06 โดยอัตราส่วนกำไรสะสมมีแนวโน้มลดลง สืบเนื่องจากในปี 2543 ธนาคารมีกำไรสุทธิถึง 76,262 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 181.16 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล จากการโอนกลับเงินสำรองเป็นรายได้ 105,200 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 249.90 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ทำให้สามารถลดขนาดทุนสะสมจาก 189,314 ล้านบาท ในปี 2542 เหลือเพียง 57,619 ล้านบาท ในปี 2543 ซึ่งส่งผลให้อัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนลดลงจากเดิมที่อยู่ที่ร้อยละ (123.89) ในปี 2542 เหลือเพียงร้อยละ (55.88) ในปี 2543 รวมทั้งในปี 2545 ธนาคารยังมีการโอนเงินกองทุนประมาณ 59,957 ล้านบาท เพื่อล้างผลขาดทุนสะสมทั้งหมดที่คงเหลืออยู่ ทำให้อัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนของธนาคารเมื่อรวมกับผลกำไรประจำปีกลายเป็นบวกคืออยู่ที่ร้อยละ 5.06

สำหรับธนาคารกสิกรไทยแม้จะมีกำไรสุทธิที่จะแสดงความสามารถในการสร้างหรือให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตั้งแต่ปี 2543 ก็ตาม แต่ผลกำไรดังกล่าวก็ยังไม่สามารถล้างผลขาดทุนสะสมที่มีอยู่จำนวนสูงของธนาคารได้ แสดงให้เห็นว่าธนาคารยังไม่มีความสามารถในการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นของธนาคาร โดยพิจารณาได้จากอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย โดยเฉพาะในปี 2545 ที่มีค่าติดลบถึงที่ร้อยละ (75.32) สูงที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

นอกจากนี้ ยังพบว่าธนาคารไทยพาณิชย์ก็เป็นอีกธนาคารหนึ่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยในปี 2545 ที่มีค่าติดลบอยู่ร้อยละ (17.84) เนื่องจากธนาคารยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขเกี่ยวกับเงินให้สินเชื่อที่เป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) อยู่ถึงร้อยละ 24.38 ส่วนธนาคารกรุงเทพ แม้จะประสบปัญหาด้านเงินให้สินเชื่อที่กลายเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวนสูงเช่นเดียวกับธนาคารไทยพาณิชย์ก็ตาม แต่เนื่องจากธนาคารกรุงเทพมีการกันเงินสำรองเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวนมากไว้ก่อนหน้าแล้ว ทำให้ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารในปี 2545 จึงมีไม่มาก

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นจากผลกำไรสะสมของธนาคารพบว่า ธนาคารกรุงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐมีความสามารถเพียงธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่สามารถจ่ายผลตอบแทนคืนให้กับผู้ถือหุ้นได้

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงในปี 2541 – 2545 ธนาคารนครหลวงไทย มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (674.43) - 1,029.49 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง โดยมีทิศทางแนวโน้มของอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นตลอดยกเว้นปี 2545 ที่มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 4.92 สาเหตุสำคัญของการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนเกิดจากผลของการแทรกแซงโดยทางการด้วยการปรับโครงสร้างเงินทุนของธนาคารใหม่ในปี 2542 กล่าวคือ มีการเพิ่มทุนเพื่อรองรับให้มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ในปี 2543 ยังมีการลดทุนประมาณ 20,857 ล้านบาท เพื่อล้างผลขาดทุนสะสมที่มีอยู่ในบัญชี ทำให้เงินกองทุนของธนาคารจากค่าคิดลบอยู่ที่ (5,723) ล้านบาท ในปี 2543 กลายเป็นค่าบวกอยู่ที่ 13,120 ล้านบาท ในปี 2544 ส่วนสาเหตุของอัตราส่วนที่ลดลงในปี 2545 เพราะธนาคารมีการออกหุ้นทุนประมาณ 10,564 ล้านบาท เพื่อแลกกับสินทรัพย์หนี้สินกับธนาคารศรีนครตามแผนการควบรวมหนึ่ง ผลการดำเนินงานของธนาคารในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าธนาคารเริ่มมีกำไรตั้งแต่ปี 2544 ซึ่งเกิดจากการ โอนกลับเงินสำรองเป็นรายได้ 45,229 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 408.94 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล รวมทั้งภาระการจ่ายดอกเบี้ยของธนาคารมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 82.05 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ในปี 2544 เหลือเพียงร้อยละ 64.69 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ในปี 2545 ทำให้อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1,029.49 ส่วนสาเหตุที่อัตราส่วนกำไรสุทธิในปี 2543 มีค่าบวกอยู่ที่ร้อยละ 499.02 เกิดจากผลของการคำนวณค่าระหว่างขาดทุนสุทธิต่อเงินกองทุนที่มีค่าคิดลบ

หากพิจารณากำไรสุทธิที่แสดงถึงความสามารถในการสร้างหรือให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะช่วงปี 2545 พบว่าธนาคารไทยธนาคารมีผลการดำเนินงานดีที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา ส่วนธนาคารทหารไทยพบว่าการเสื่อมค่าของเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นที่ลดลง เนื่องจากมีผลการดำเนินงานเป็นขาดทุนอยู่ที่ร้อยละ (0.45) ของเงินกองทุนถัวเฉลี่ยตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นจากผลกำไรสะสมของธนาคารพบว่า ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทยซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐทั้งสองแห่งมีความสามารถในการจ่ายผลตอบแทนได้ โดยความสามารถในการจ่ายผลตอบแทนของธนาคารนครหลวงไทยเกิดจากการลดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพื่อล้างผลขาดทุนสะสมโดยตรง 35,305 ล้านบาท

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (114.37) - (7.85) โดยมีทิศทางแนวโน้มขาดทุนลดลงตลอด ในขณะที่อัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (88.90) – (221.51) โดยมีทิศทางแนวโน้มขาดทุนสะสมเพิ่มมากขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากผลการดำเนินงานของธนาคารทุกแห่งยังเป็นขาดทุนอยู่

หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในปี 2545 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธนและธนาคารดีบีเอส ไทยทรมีกำไรสุทธิที่แสดงถึงความสามารถในการสร้างหรือให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นดีที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.74 และร้อยละ 2.84 ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นจากผลกำไรสะสมของธนาคารพบว่า ทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กไม่มีความสามารถการจ่ายผลตอบแทนได้ เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ยังมีผลการดำเนินงานเป็นขาดทุนหรือหากมีกำไรก็เพียงเล็กน้อย รวมทั้งผลขาดทุนสะสมที่ปรากฏในงบการเงินมีอยู่จำนวนมาก โดยมียอดมูลค่าที่ร้อยละ (222.51)

จากตารางที่ 4.13 ซึ่งเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Rate of Return on Assets ย่อว่า ROA) และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Net Income Margin ย่อว่า NIM) พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ในระหว่างร้อยละ (6.06) – 0.66 ร้อยละ (7.58) – (1.15) และร้อยละ 0.90 – 1.85 ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งด้านกำไรสุทธิและรายได้ดอกเบี้ย

ตารางที่ 4.13 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

	อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย										อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย				หน่วย : ร้อยละ	
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่																
BBL	(3.70)	(4.90)	(1.53)	0.52	0.50	1.93	(2.77)	(4.28)	(3.60)	(3.03)	0.66	0.62	1.90	1.91	1.79	
KTB	(6.63)	(8.93)	7.69	(0.45)	0.79	(4.30)	(12.57)	(5.37)	(5.86)	0.31	1.37	0.59	1.38	1.98	1.94	
KBANK	(5.32)	(7.90)	0.17	0.13	0.87	(0.83)	(8.68)	(8.14)	(7.72)	(6.86)	1.80	1.40	2.04	2.13	2.09	
SCB	(2.19)	(5.13)	0.51	0.06	(1.81)	1.52	(6.10)	(5.55)	(5.38)	(7.36)	1.79	1.53	2.15	2.26	2.54	
ค่าเฉลี่ย	(4.47)	(6.66)	1.72	0.09	0.23	(0.19)	(7.31)	(5.61)	(5.40)	(3.71)	1.28	0.93	1.84	2.04	2.03	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง																
BAY	(1.96)	(4.76)	(1.96)	(0.61)	0.47	0.81	(3.89)	(6.08)	(6.70)	(5.98)	0.94	0.65	1.34	1.13	1.52	
TMB	(1.25)	(3.31)	(7.46)	0.19	(0.04)	1.87	(2.11)	(9.67)	(9.01)	(8.40)	0.66	0.54	0.58	1.23	1.49	
BT	(23.79)	(8.03)	(1.35)	0.42	0.72	(19.62)	(21.78)	(16.15)	(0.59)	0.04	(2.34)	(1.09)	(0.40)	(0.34)	(0.13)	
SCIB	(15.65)	(2.82)	(2.75)	13.68	0.22	(8.10)	(10.88)	(14.06)	0.01	0.24	(1.82)	(0.45)	(0.29)	0.71	1.49	
ค่าเฉลี่ย	(6.09)	(4.32)	(3.47)	2.82	0.32	(2.06)	(7.13)	(10.55)	(4.73)	(3.87)	0.04	0.16	0.48	0.79	1.20	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก																
UOBR	(34.16)	18.48	(2.56)	(1.23)	(0.37)	(27.75)	(6.87)	(8.76)	(10.43)	(11.05)	(5.37)	(2.33)	1.13	0.37	1.52	
SCNB	(5.40)	(13.77)	(3.46)	(1.04)	0.67	(4.23)	(1.48)	(4.96)	(5.77)	(5.50)	0.18	(1.62)	1.94	2.80	4.57	
BOA	(5.04)	(7.34)	(2.64)	(2.42)	(1.89)	(3.39)	(11.39)	(13.78)	(16.08)	(17.70)	0.16	0.93	1.71	2.07	2.25	
DTDB	(6.93)	(10.78)	(12.94)	0.18	0.30	(5.53)	(16.82)	(33.61)	(35.01)	(32.37)	1.48	0.80	1.86	2.39	2.43	
ค่าเฉลี่ย	(9.26)	(5.96)	(5.43)	(1.34)	(0.65)	(7.20)	(10.70)	(16.55)	(18.01)	(18.51)	(0.08)	-	1.70	2.04	2.60	
รวมค่าเฉลี่ย	(6.61)	(5.65)	(2.39)	0.52	(0.03)	(3.15)	(8.38)	(10.90)	(9.38)	(8.70)	0.41	0.36	1.34	1.62	1.94	

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ช่วงปี 2541 - 2545

สุทธิ สาเหตุสำคัญเกิดจากธนาคารมีการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น และดอกเบี้ยตลาดของเงินฝากมีแนวโน้มลดลงมากกว่าดอกเบี้ยตลาดของเงินให้สินเชื่อ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นรายการกลุ่มธนาคารตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยที่แสดงถึงทิศทางและแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2543 ยกเว้นธนาคารไทยพาณิชย์

หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นรายธนาคารที่สำคัญเฉพาะปี 2545 พบว่าธนาคารกสิกรไทยมีผลตอบแทนสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ คืออยู่ที่ร้อยละ 0.87 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 0.79 และร้อยละ 0.50 ตามลำดับ ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์เป็นเพียงธนาคารเดียวของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีอัตราผลตอบแทนที่มีค่าติดลบอยู่ที่ร้อยละ (1.81) เนื่องจากรายได้ดอกเบี้ยสุทธิไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

อย่างไรก็ดี เมื่อคำนึงถึงผลตอบแทนของธนาคารจากผลการดำเนินงานโดยรวมเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยกลับพบว่าธนาคารกรุงไทยเป็นเพียงธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่ให้ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยที่มีค่าเป็นบวกคือร้อยละ 0.31 เนื่องจากในช่วงปี 2545 ธนาคารมีการนำเงินกองทุนบางส่วนมาล้างผลขาดทุนสะสม ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพพบว่ามีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงถึง 50,774 ล้านบาท 52,622 ล้านบาท และ 37,805 ล้านบาท ทำให้ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยมีค่าติดลบค่อนข้างสูง โดยอยู่ที่ร้อยละ (7.36) ร้อยละ (6.86) และร้อยละ (3.03) ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังพบว่าในช่วงปี 2541 - 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 1.28 – 2.03 และมี

ทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งมีสาเหตุเกิดจากอัตราดอกเบี้ยตลาดของเงินฝากมีแนวโน้มลดลงมากกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดของเงินให้สินเชื่อ โดยในปี 2545 พบว่าธนาคารไทยพาณิชย์เป็นธนาคารที่มีส่วนต่างของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิมากที่สุดคืออยู่ที่ร้อยละ 2.54 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงศรีไทย ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.09 ร้อยละ 1.94 ร้อยละ 1.79 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยที่ดีขึ้นยกเว้นธนาคารทหารไทยโดยค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนทุกธนาคารอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ (6.09) – 2.82 หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นรายธนาคารที่สำคัญ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีเพียงธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย ที่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นกำไรในช่วงปี 2544 - 2545 โดยธนาคารไทยธนาคารมีกำไรสุทธิ 1,071 ล้านบาท และ 1,945 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 0.42 และร้อยละ 0.72 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ตามลำดับ กำไรส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย ซึ่งในปี 2544 เป็นรายได้ที่เกิดจากรายได้การชดเชยสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ 5,871 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 91.99 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ส่วนปี 2545 เป็นรายได้ที่เกิดจากรายได้การชดเชยสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ 3,780 ล้านบาท รายได้จากกำไรส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สินที่จำหน่าย 173 ล้านบาท และรายได้จากการโอนกลับหนี้ที่ไม่มีภาระต้องชำระ 640 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 62.38 ร้อยละ 2.85 และร้อยละ 10.56 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์ถัวเฉลี่ยของธนาคารไทยธนาคารในปี 2544 พบว่ามีอัตราส่วนติดลบอยู่ที่ร้อยละ (0.59) ลดลงจากปี 2543 ถึงร้อยละ 15.56 ของสินทรัพย์ถัวเฉลี่ย เนื่องจากธนาคารได้ปรับลดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียกับผลขาดทุนสะสม 35,305 ล้านบาท ทำให้ขาดทุนสะสมต้นปี 2544 ลดลงด้วยจำนวนเดียวกัน สาเหตุสำคัญมาจากธนาคารได้รับการชดเชยรายได้กรณีของลูกหนี้ด้อยคุณภาพที่ธนาคารรับโอนนั้นมาจากธนาคารสหธนาคารและบริษัทเงินทุนที่ถูกปิดกิจการตามวิธีการร่วมรับผลกำไรขาดทุน (Gain / Loss Sharing) และการชดเชยรายได้ที่ขาดหายไป (Yield Maintenance) จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ส่วนธนาคารนครหลวงไทยพบว่ามียอดตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นกำไรในช่วงปี 2544 – 2545 โดยในปี 2544 มีกำไรสุทธิ 38,076 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 13.68 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งกำไรส่วนใหญ่เกิดจากการโอนกลับเงินสำรองเป็นรายได้ 45,229 ล้านบาท และรายได้ค่าจ้างจากบริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี 86 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 408.92 และร้อยละ 0.78 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ตามลำดับ ส่วนในปี 2545 มีกำไร 882 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 0.22 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งกำไรสุทธิส่วนใหญ่เกิดจากรายได้ค่าจ้างจากบริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี 1,302 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 7.89 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล

หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อผลตอบแทนเฉพาะปี 2545 พบว่าธนาคารไทยธนาคารให้ผลตอบแทนสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางคืออยู่ที่ร้อยละ 0.72 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 0.47 และร้อยละ 0.22 ตามลำดับ ส่วนธนาคารทหารไทยเป็นเพียงธนาคารเดียวของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่มีอัตราผลตอบแทนที่มีค่าติดลบอยู่ที่ร้อยละ (0.04) เนื่องจากรายได้ดอกเบี้ยสุทธิไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

สำหรับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยพบว่า ในปี 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีส่วนต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมากที่สุดคือร้อยละ 1.52 รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทยและธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.49 ทั้งสองแห่ง ส่วนธนาคารไทยธนาคารเป็นธนาคารเพียงแห่งเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่มีอัตราส่วนติดลบช่วงปี 2541 – 2545 โดยอยู่ระหว่างร้อยละ (2.34) – (0.13) เพราะธนาคารยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รวมทั้งการขยายเงินให้สินเชื่อที่ผ่านมายังไม่คุ้มกับต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยของธนาคารไทยธนาคารมีแนวโน้มดีขึ้นตลอด เนื่องจากธนาคารเริ่มได้รับการชดเชยรายได้ที่ขาดหายไป (Yield Maintenance) ทำให้รายได้ดอกเบี้ยสุทธิเริ่มคุ้มกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (9.26) – (0.65) ร้อยละ (18.51) – (7.20) และร้อยละ (0.08) – 2.60 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มที่จะสร้างกำไร

และผลต่างของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า

ในปี 2545 มีเพียงธนาคารสองแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กคือธนาคาร สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธนและธนาคารคิบีเอส ไทยท努 ที่มีผลตอบแทนเป็นค่าบวกและดีที่สุดคือร้อยละ 0.67 และร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ส่วนธนาคารอื่นในกลุ่มมีผลตอบแทนที่มีค่าเป็นลบ

หากพิจารณาอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมแล้วเฉลี่ยพบว่า ในปี 2545 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธนมีส่วนต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมากที่สุดคือร้อยละ 4.57 ซึ่งในจำนวนนี้ได้รวมรายได้จากการจ่ายชดเชยรายได้ที่ขาดหายไปของสัญญาจัดการเงินให้กู้ยืม (Loan Management Agreement เรียกว่า “CAP”) 35,918 ล้านบาท โดยคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากบวกเพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อปี รองลงมาได้แก่ ธนาคารคิบีเอส ไทยท努 ธนาคาร เอเชียและธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.43 ร้อยละ 2.25 และร้อยละ 1.52 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.14 ซึ่งเป็นอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Spread ย่อว่า IS) และต้นทุนทางการเงิน (Cost of Fund ย่อว่า CF) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารรายได้ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนผลต่างของอัตราดอกเบี้ยอยู่ระหว่างร้อยละ 4.91 – 11.39 และมีแนวโน้มลดลงในทิศทางเดียวกัน สาเหตุสำคัญเกิดจากต้นทุนดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารมีการปรับลด เนื่องจากภาวะตลาดของดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลง

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าธนาคารทุกแห่งมีอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอยู่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์คืออยู่ระหว่างร้อยละ 4.80– 10.68 โดยมีทิศทางส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยลดลงตลอด โดยในปี 2545 ธนาคารไทยพาณิชย์มีอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 5.50 ทั้งนี้เพราะธนาคารไม่ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ย SLIPS CAPS ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงถึงประมาณร้อยละ 11.00 ทำให้ต้นทุนทางการเงินของธนาคารต่ำคืออยู่ที่ร้อยละ 2.08 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาคือ

ตารางที่ 4.14 ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

	ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย					ต้นทุนการเงิน (Cost of Fund)					หน่วย : ร้อยละ
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่											
BBL	10.59	5.95	5.90	5.72	4.92	9.17	5.19	3.74	3.11	2.56	
KTB	8.71	5.09	4.61	4.46	4.06	7.39	4.86	3.12	2.22	2.05	
KBANK	12.72	6.86	5.63	5.47	5.32	9.89	4.98	3.55	2.95	2.45	
SCB	11.97	6.82	5.83	5.40	5.50	9.22	5.00	3.33	2.63	2.08	
ค่าเฉลี่ย	10.68	6.02	5.45	5.23	4.80	8.81	5.02	3.46	2.75	2.31	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง											
BAY	13.05	6.58	5.86	4.76	4.65	11.13	5.76	4.06	3.36	2.83	
TMB	7.01	6.14	4.86	4.80	4.61	6.28	5.49	4.08	3.33	2.80	
BT	11.82	1.63	1.46	3.78	3.55	13.22	2.65	1.97	3.43	2.93	
SCIB	10.97	4.29	3.66	3.86	3.79	11.51	5.61	4.04	3.31	2.45	
ค่าเฉลี่ย	10.57	5.07	4.33	4.44	4.26	9.89	5.10	3.68	3.35	2.73	
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก											
UOBR	9.05	1.96	5.14	3.24	4.24	15.68	5.49	4.31	3.07	2.66	
SCNB	13.63	8.13	5.34	5.71	7.65	11.47	10.64	3.60	2.98	2.62	
BOA	12.92	5.68	5.26	5.43	4.97	12.32	4.75	3.29	2.59	2.09	
DTDB	13.99	7.15	7.40	6.24	6.17	11.78	5.92	4.31	3.13	2.93	
ค่าเฉลี่ย	12.92	5.90	5.74	5.33	5.68	12.35	6.16	3.75	2.87	2.48	
รวมค่าเฉลี่ย	11.39	5.66	5.17	5.00	4.91	10.35	5.43	3.63	2.99	2.51	

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพและธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 5.32 ร้อยละ 4.92 และร้อยละ 4.06 ตามลำดับ

หากพิจารณาความสามารถในการจัดหาต้นทุนทางการเงินเพื่อนำมาสร้างสินทรัพย์ทางการเงินพบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จะมีความสามารถใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 2.31 – 8.81 ดีกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยในปี 2545 ธนาคารกรุงไทยมีต้นทุนทางการเงินต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 2.05 รองลงมาได้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.08 ร้อยละ 2.45 ร้อยละ 2.56 ตามลำดับ ส่วนสาเหตุที่ต้นทุนทางการเงินของธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพสูงกว่าธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพราะธนาคารทั้งสองแห่งยังมีภาระดอกเบี้ยจ่ายที่สูงเกี่ยวกับหุ้นกู้ที่อยู่ในรูปของ SLIPS และ CAPS ที่ถือโดยบุคคลภายนอก

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีอัตราส่วนต่างของดอกเบี้ยอยู่ระหว่างร้อยละ 4.26 – 10.57 โดยในปี 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 4.65 รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารไทยธนาคาร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 4.61 ร้อยละ 3.79 และร้อยละ 3.55 ตามลำดับ

หากพิจารณาความสามารถในการจัดหาต้นทุนทางการเงินเพื่อนำมาสร้างสินทรัพย์ทางการเงินพบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางมีความสามารถใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 2.73 – 9.89 โดยในปี 2545 ธนาคารนครหลวงไทยมีต้นทุนทางการเงินต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 2.45 เนื่องจากธนาคารระดมเงินฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลักถึง 264,666 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 94.80 ของเงินฝากและเงินกู้ยืม ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยตลาดของเงินฝากมีแนวโน้มลดลงตลอด ทำให้ธนาคารได้เปรียบด้านต้นทุนทางการเงินที่ดีกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารไทยธนาคาร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.80 ร้อยละ 2.83 ร้อยละ 2.93 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอยู่ระหว่างร้อยละ 5.33 – 12.92 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในปี 2545 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาตเตอร์ค นครชน มีความสามารถในการสร้างผลต่างของอัตราดอกเบี้ยได้สูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 7.65 รองลงมา ได้แก่ ธนาคารคิบีเอส ไทยท努 ธนาคารเอเชียและธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.17 ร้อยละ 4.97 ร้อยละ 4.24 ตามลำดับ ส่วนสาเหตุที่ทำให้อัตราส่วนผลต่างของอัตราดอกเบี้ยของธนาคารยูโอบี รัตนสินอยู่ระหว่างร้อยละ 1.96 – 9.05 เนื่องจากธนาคารต้องแบกรับภาระผลต่างของดอกเบี้ยของตัวสัญญาแลกเปลี่ยนของบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน (RAM) ที่ได้รับจากการโอนขายลูกหนี้คือคุณภาพตามเงื่อนไขการบริหารเงินให้สินเชื่อกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งกำหนดให้ธนาคารได้รับอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่แล้วเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1

หากพิจารณาความสามารถในการจัดหาต้นทุนทางการเงินเพื่อนำมาสร้างสินทรัพย์ทางการเงินพบว่าทุกธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีความสามารถใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 2.48 – 12.35 โดยในปี 2545 ธนาคารเอเชียมีต้นทุนทางการเงินต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 2.09 เนื่องจากธนาคารระดมเงินฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลักถึง 137,421 หรือเท่ากับร้อยละ 91.99 ของเงินฝากและเงินกู้ยืม ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยตลาดของเงินฝากมีแนวโน้มลดลงตลอด ทำให้ธนาคารได้เปรียบด้านต้นทุนทางการเงินที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น รองลงมาได้แก่ ธนาคารธนาคารสแตนดาร์ด ชาตเตอร์ค นครชน ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารคิบีเอส ไทยท努 โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.62 ร้อยละ 2.66 และร้อยละ 2.93 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.15 ซึ่งเป็นอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม (Quick Assets to Deposit and Borrowing Ratio ย่อว่า QADB) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องพบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 3.77 – 19.59 สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด ร้อยละ 6.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารทุกแห่งมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสำหรับรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจเป็นไปอย่างเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตามการมีสภาพคล่องจำนวนสูงย่อมส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินของธนาคารสูงตามไปด้วย แต่ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยหรือความสามารถในการรองรับความต้องการใช้เงินสดของผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ได้สูงด้วย ส่วนสาเหตุที่ธนาคารมีการดำรงสภาพคล่องที่สูง เนื่องจากสภาพคล่องในระบบการเงินมีสภาพคล่องส่วนเกินเหลือจำนวนมาก อีกทั้งการให้สินเชื่อของธนาคารได้หันมามุ่งเน้นพิจารณาคุณภาพหรือความสามารถของลูกค้าแทนการพิจารณาหลักประกันของลูกค้า

ตารางที่ 4.15 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	12.93	17.77	16.89	25.19	27.97
KTB	8.00	6.05	6.21	7.55	8.26
KBANK	10.61	12.70	11.47	13.91	19.43
SCB	10.98	18.16	17.28	18.24	19.81
ค่าเฉลี่ย	10.75	13.73	13.17	17.22	20.03
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	9.69	9.21	8.34	10.15	12.40
TMB	8.28	9.68	18.53	25.20	21.95
BT	13.62	10.20	16.49	49.10	39.33
SCIB	50.85	22.42	27.73	38.83	33.62
ค่าเฉลี่ย	16.83	12.00	15.55	23.45	23.29
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	15.03	7.73	6.66	6.82	12.13
SCNB	8.01	13.57	12.93	4.94	6.21
BOA	14.67	22.88	16.93	20.70	20.20
DTDB	15.57	10.12	10.48	13.10	13.44
ค่าเฉลี่ย	13.74	15.97	13.33	14.55	15.45
รวมค่าเฉลี่ย	13.77	13.90	14.02	18.41	19.59

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มพาณิชย์ขนาดใหญ่ไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ในช่วงเดียวกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์คืออยู่ที่ร้อยละ 10.75 – 20.33 ยกเว้นธนาคารกรุงไทยที่มีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ที่ร้อยละ 6.05 – 8.26 อย่างไรก็ดี ทุกธนาคารมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด

หากพิจารณาการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นรายธนาคารที่สำคัญพบว่า ในปี 2545 ธนาคารกรุงเทพ มีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจอยู่ที่ร้อยละ 27.97 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความปลอดภัยหรือความสามารถในการรองรับความต้องการใช้เงินสดของเจ้าหนี้และผู้ฝากเงินได้สูงสุด รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 19.81 ร้อยละ 19.43 และร้อยละ 8.26 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มพาณิชย์ขนาดกลางไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ระหว่างร้อยละ 12.00 – 23.45 สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดถึงร้อยละ 6.00 – 17.45 และมีแนวโน้มการดำรงสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากธนาคารได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถจะจัดหาเงินสดได้เพียงพอที่จะรองรับภาระผูกพันต่าง ๆ เมื่อครบกำหนดเวลาภายใต้การดำเนินธุรกิจของธนาคารในสถานการณ์ปกติและในภาวะวิกฤตสภาพคล่อง

หากพิจารณาการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเฉพาะในปี 2545 พบว่าธนาคารไทยธนาคารมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจคืออยู่ที่ร้อยละ 39.33 สูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความปลอดภัยหรือความสามารถในการรองรับความต้องการใช้เงินสดของผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ได้สูงสุด รองลงมาได้แก่ ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารทหารไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 33.62 ร้อยละ 21.95 และร้อยละ 12.40 ตามลำดับ

อนึ่ง ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางพบว่าในช่วงปี 2541 – 2543 ธนาคารนครหลวงไทยมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์นับตั้งแต่ที่ธนาคารประสบปัญหาด้านฐานะเงินกองทุนคืออยู่ระหว่างร้อยละ 50.85 – 27.73 โดยปริมาณเงินฝากและหนี้สินในช่วงดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นระยะสั้นถึงร้อยละ 55.35 ในปี 2541 ร้อยละ 85.10 ในปี 2542 ร้อยละ 91.25 ในปี 2543 ของยอดหนี้สิน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ขาดความเชื่อมั่นต่อธนาคารเมื่อเทียบกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์อื่นในช่วงเวลาดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ในช่วงปี 2544 ธนาคารไทยธนาคารมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องสูงถึงร้อยละ 49.10 สาเหตุสำคัญเกิดจากธนาคารได้รับเงินชดเชยจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินถึง 5,898 ล้านบาท และได้รับชำระหนี้จากเงินให้สินเชื่อ จึงมีการปรับลดการรับฝากเงินจากประชาชนที่เป็นระยะสั้นจาก 189,228 ล้านบาท ในปี 2543 เป็น 174,887 ล้านบาท ในปี 2544 ลดลง 14,341 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 7.58

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกธนาคารในกลุ่มพาณิชย์ขนาดเล็กไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ระหว่างร้อยละ 13.33 – 15.97 สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดถึงร้อยละ 7.33 - 2.33 และมีแนวโน้มการดำรงสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากธนาคารได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถจะจัดหาเงินสดได้เพียงพอที่จะรองรับภาระผูกพันต่าง ๆ เมื่อครบกำหนดเวลาภายใต้การดำเนินธุรกิจของธนาคารในสถานการณ์ปกติและในภาวะวิกฤตสภาพคล่องเช่นเดียวกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

หากพิจารณาการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเฉพาะในปี 2545 พบว่าธนาคารเอเชียมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจอยู่ระหว่างร้อยละ 20.20 สูงสุดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความปลอดภัยหรือความสามารถในการรองรับความต้องการใช้เงินสดของผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ได้สูงสุด รองลงมาได้แก่ ธนาคารดีบีเอส ไทยทูน ธนาคารยูโอบี รัตนสินและธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 13.44 ร้อยละ 12.13 และร้อยละ 6.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	88.41	79.06	70.65	60.77	64.11
KTB	106.78	93.62	45.01	78.54	83.35
KBANK	86.20	77.16	70.76	66.11	67.50
SCB	89.36	84.20	78.55	72.39	71.72
ค่าเฉลี่ย	93.18	83.64	65.23	68.86	71.82
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	90.64	93.88	89.72	90.19	91.57
TMB	105.91	104.27	98.50	89.82	89.57
BT	76.89	94.06	86.68	75.46	59.10
SCIB	99.90	91.92	78.71	79.33	77.55
ค่าเฉลี่ย	96.21	96.18	89.01	85.26	81.87
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	82.80	8.04	17.10	50.13	75.27
SCNB	83.26	103.24	95.72	99.01	105.39
BOA	105.10	90.20	83.08	76.23	77.01
DTDB	92.84	93.59	91.29	94.74	95.54
ค่าเฉลี่ย	94.15	81.90	77.04	81.43	86.38
รวมค่าเฉลี่ย	94.51	87.24	77.09	78.52	80.02

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.16 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (Loans to Deposits Ratio ย่อว่า LD) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ร้อยละ 71.56 – 93.94 และมีทิศทางเปลี่ยนแปลงไปตามแหล่งเงินทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นในช่วงปี 2541 - 2543 ส่วนในปี 2544 – 2545 มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ลดลง ซึ่งการลดลงของอัตราส่วนข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้น เพราะธนาคารได้พึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการขยายเงินให้สินเชื่อ หรืออาจพิจารณาได้อีกด้านหนึ่งคือ ธนาคารมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงที่ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด หรือไม่สามารถจัดหาเงินสดได้เพียงพอต่อความต้องการภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อความเสียหายกับธนาคารได้

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ระหว่างร้อยละ 65.23 – 93.18 โดยมีทิศทางแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

หากพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นรายธนาคารพบว่า ในปี 2541 ธนาคารกรุงไทยมีอัตราส่วนให้กู้ยืมต่อเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 106.78 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เนื่องจากธนาคารได้พึ่งพาแหล่งเงินทุนภายในที่ได้จากการเพิ่มเงินกองทุนประมาณ 97,000 ล้านบาท เพื่อปรับสภาพคล่องทางการเงินในส่วนที่ขาดหายในขณะนั้น ส่วนในปี 2545 พบว่าธนาคารกรุงไทยมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2544 คืออยู่ที่ร้อยละ 83.35 เนื่องจากธนาคารมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกจาก 866,955 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 958,732 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 91,777 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 10.59 รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 71.72 ร้อยละ 67.50 และร้อยละ 64.11 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ระหว่างร้อยละ 81.87 – 96.21 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

อนึ่ง ในปี 2542 พบว่าธนาคารยูโอบี รัตนสินมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 8.04 ทั้งนี้ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารได้โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ประมาณ 45,905 ล้านบาท ทำให้เงินให้สินเชื่อที่ไม่รวมรายการตลาดเงินลดลงจาก 33,489 ล้านบาท เป็น 3,379 ล้านบาท ลดลง 30,110 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 89.91 อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของเงินให้สินเชื่อของธนาคารมีทิศทางที่เพิ่มขึ้นจาก 3,379 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 8,289 ล้านบาท ในปี 2543 เป็น 48,050 ล้านบาท ในปี 2544 และเป็น 44,336 ล้านบาท ในปี 2545

หากพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นรายธนาคารพบว่า ในปี 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากธนาคารมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินของธนาคารที่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราส่วนอยู่ร้อยละ 91.57 รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 89.57 ร้อยละ 77.55 ร้อยละ 59.10 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2541 – 2542 ธนาคารทหารไทยมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 105.91 และร้อยละ 104.27 ตามลำดับ ทั้งนี้ เพราะในช่วงดังกล่าวธนาคารอาศัยพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายในที่ได้จากการเพิ่มเงินกองทุนประมาณ 11,016 ล้านบาท และ 10,702 ล้านบาท เพื่อปรับสภาพคล่องทางการเงินในส่วนที่ขาดหายไปในช่วงนั้น

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ระหว่างร้อยละ 77.04 – 94.15 โดยช่วงปี 2543 – 2545 มีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นรายธนาคารพบว่า ในปี 2545 ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากถึงร้อยละ 105.39 แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน โดยส่วนที่ขาดธนาคารได้อาศัยพึ่งพารายการระหว่างตลาดเงิน รองลงมาได้แก่ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ธนาคารเอเชียและธนาคารยูโอบี รัตนสิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 95.54 ร้อยละ 77.01 และร้อยละ 75.27 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าธนาคารเอเชียและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน เคยอาศัยพึ่งพารายการระหว่างตลาดเงินเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินในปี 2541 และในปี 2542 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่					
BBL	1.34	2.99	1.56	1.49	2.24
KTB	0.97	1.27	1.04	0.83	0.95
KBANK	1.62	2.40	1.85	1.83	1.50
SCB	1.26	1.89	1.51	1.29	1.32
ค่าเฉลี่ย	1.28	2.19	1.47	1.35	1.55
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง					
BAY	0.98	1.93	1.35	1.56	2.65
TMB	1.37	2.09	2.05	2.08	2.27
BT	1.20	0.75	0.37	0.39	0.40
SCIB	1.07	1.12	0.92	0.81	1.00
ค่าเฉลี่ย	1.13	1.60	1.27	1.34	1.70
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก					
UOBR	1.20	1.97	1.19	1.17	1.54
SCNB	1.16	2.59	1.24	0.72	0.74
BOA	1.18	2.89	1.40	1.52	2.36
DTDB	0.72	1.41	0.93	0.97	1.00
ค่าเฉลี่ย	1.02	2.28	1.23	1.19	1.64
รวมค่าเฉลี่ย	1.14	2.02	1.32	1.29	1.63

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์งวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.17 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก (Cash to Deposits Ratio ย่อว่า CD) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งมีอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.14 – 2.02 เนื่องจากสภาพคล่องในระบบการเงินมีสภาพคล่องส่วนเกินอยู่จำนวนมาก ทำให้ธนาคารไม่มีความจำเป็นจะต้องดำรงเงินสดเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากเป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์ตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการดำรงเงินสดอยู่ในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.28 – 2.19 หากพิจารณาอัตราส่วนการดำรงเงินสดเป็นรายธนาคารพบว่าธนาคารกรุงเทพมีการดำรงเงินสดและเงินฝากธนาคารเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินเป็นจำนวนมากสุดซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 2.24 รองลงมาได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.50 ร้อยละ 1.32 ร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางดำรงเงินสดอยู่ในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.13 – 1.70 หากพิจารณาอัตราส่วนการดำรงเงินสดเป็นรายธนาคารพบว่าในปี 2545 ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีการดำรงเงินสดและเงินฝากธนาคารเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินเป็นจำนวนมากสุดอยู่ที่ร้อยละ 2.65 รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.27 ร้อยละ 1.00 และร้อยละ 0.40 ตามลำดับ

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ธนาคารทุกแห่งในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการดำรงเงินสดอยู่ในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.02 – 2.28 หากพิจารณาอัตราส่วนการดำรงเงินสดเป็นรายธนาคารพบว่าในปี 2545 ธนาคารเอเชียมีการดำรงเงินสดและเงินฝากธนาคารเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินเป็นจำนวนมากสุดอยู่ที่ร้อยละ 2.36 รองลงมาได้แก่ ธนาคารยูโอบี รัตนสิน ธนาคารซีบีเอส ไทยทูนและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.54

ร้อยละ 1.00 และร้อยละ 0.74 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทเงินทุน จากเกณฑ์การแบ่งประเภทและกลุ่มบริษัทเงินทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามขนาดสินทรัพย์พบว่า บริษัทเงินทุนจะแบ่งออกเป็นกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก และเพื่อให้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินสามารถสะท้อนถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมทั้งประสิทธิภาพการบริหารของบริษัทเงินทุนโดยรวม การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงนำเสนอเฉพาะอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางการเงินตามตารางที่ 4.18 – 4.35 ดังนี้

จากตารางที่ 4.18 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Funds to Risk Asset Ratio ย่อว่า BIS) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 เกือบทุกบริษัทมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดร้อยละ 4.00 และร้อยละ 8.00 โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 9.97 – 24.27 และร้อยละ 10.01 – 27.90 ตามลำดับ และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2541 – 2544 ซึ่งมีสาเหตุสำคัญเกิดจากการเพิ่มทุน แต่ช่วงปี 2544 – 2545 กลับมีทิศทางแนวโน้มลดลง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญเกิดจากผลของการขยายเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นบริษัทเงินทุนสินเอเชียซึ่งได้รับผลกระทบทั้งจากผลการขยายเงินให้สินเชื่อและผลขาดทุนจากการดำเนินงาน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2542 – 2545 บริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือคงที่ สาเหตุสำคัญเกิดจากผลของการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นและการออกตราสารหนี้ระยะยาวเพื่อxonับเป็นเงินของเงินกองทุนชั้นที่ 2 นอกจากนี้ ยังพบว่าอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ยังไม่ได้รับผลกระทบจากการปรับลดร้อยละ 20 ของมูลค่าตราสารหนี้ระยะยาวที่บริษัทออกเหมือนกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่ได้กล่าวข้างต้น

ตารางที่ 4.18 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของบริษัทเงินทุน

	หน่วย: ร้อยละ														
	Tier 1 (อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1)				Tier 2 (อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2)				รวม (อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น)						
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544			
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่															
NFS	23.13	33.33	22.02	24.65	12.01	-	0.71	1.18	1.12	1.28	23.13	34.04	23.20	25.77	13.29
TISCO	8.06	12.64	14.75	15.53	17.40	-	1.85	1.37	1.29	2.05	8.06	14.49	16.12	16.82	19.45
SICCO	8.44	12.43	15.22	13.56	14.62	-	1.90	1.97	1.71	1.45	8.44	14.33	17.19	15.27	16.07
KK	14.46	11.41	23.25	24.83	28.06	-	0.17	0.11	0.22	0.38	14.46	11.58	23.36	25.05	28.44
ACL	0.56	34.48	36.34	49.69	55.28	0.30	0.22	0.34	0.48	0.67	0.86	34.70	36.68	50.17	55.95
ค่าเฉลี่ย	11.13	22.67	22.24	24.28	20.57	0.08	0.86	0.94	0.95	1.25	11.21	23.53	23.18	25.23	21.82
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก															
BFIT	15.29	17.55	16.99	18.29	21.01	-	0.31	0.42	0.39	0.40	15.29	17.86	17.41	18.68	21.41
AITCO	8.68	9.63	21.44	23.91	23.30	-	4.15	5.96	5.09	3.50	8.68	13.78	27.40	29.00	26.80
BC	5.36	11.47	27.46	31.53	25.11	-	6.00	14.02	14.33	11.55	5.36	17.47	41.48	45.86	36.66
ค่าเฉลี่ย	8.81	12.48	21.99	24.25	23.04	-	3.95	6.84	6.32	4.90	8.81	16.43	28.83	30.57	27.94
รวมค่าเฉลี่ย	9.97	17.58	22.12	24.27	21.81	0.04	2.41	3.89	3.64	3.08	10.01	19.98	26.01	27.90	24.88

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

ตารางที่ 4.19 เงินกองทุนและโครงสร้างผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทเงินทุน

บริษัทเงินทุน	เงินกองทุน (ล้านบาท)		ผู้ถือหุ้นใหญ่	% การถือ หุ้น	วันปิด ทะเบียน หุ้น
	31 ธ.ค.45	31 ธ.ค.46			
ธนชาติ	8,016	10,889	บริษัทไทยเอ็นวีคิอาร์ จำกัด	12.96	14 พ.ย. 45
			STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY	4.91	
			CLEARSTREAM NOMINEES LTD.	4.53	
ทิสโก้	8,041	10,921	CDIB&PARTNERS INVESTMENT HOLDING (COYMAN) Ltd.	17.19	3 มี.ค. 45
			MIZUHO CORPERATE BANK, Ltd.	7.57	
			DEUSTCHE BANK	5.36	
สินอุดมธรรม	2,732	3,561	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	46.54	20 ส.ค. 45
			บริษัทไทยเอ็นวีคิอาร์ จำกัด	7.88	
			HSBC (Singapore) NOMINEES Pte, Ltd.	3.02	
เกียรตินาคิน	9,857	11,345	นางพนิดา เทพกาญจนา	7.73	4 ต.ค. 45
			HSBC (SINGAPORE) NOMINEES Pte, Ltd.	6.09	
			นางสาวฐิตินันท์ วัชรเวคิน	5.10	
สินเอเชีย	7,873	8,313	SG SECURITIES ASIA INTERNATIONAL HOLDINGS LIMITED	36.05	31 ธ.ค. 45
			กระทรวงการคลัง	30.61	
			ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	27.49	
กรุงเทพธนทร	1,075	1,142	CHINA DEVELOPMENT INDUSTRIAL BANK INC.	49.50	4 ต.ค. 45
			HSBC INTERNATIONAL TRUSTEE (SINGAPORE) Ltd	6.59	
			ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	3.75	
กรุงศรีอยุธยา	1,233	1,750	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	80.03	10 เม.ย. 45
			บริษัทกรุงเทพ โทรทัศน์และวิทยุ จำกัด	4.97	
			บริษัททุนมหาโชค จำกัด	2.49	
บุคคลิกย์	1,602	1,889	ธนาคารไทยพาณิชย์	89.84	25 มี.ค. 45
			นายยุทธนา พันธุ์รัตนมงคล	1.04	

หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นรายบริษัทที่สำคัญ พบว่าบริษัทเงินทุน สินเอเชียมีฐานะเงินกองทุนที่มีความมั่นคงหรือมีเสถียรภาพมากที่สุดคืออยู่ที่ร้อยละ 55.95 ซึ่งเป็นผลจากการที่บริษัทนี้ได้เข้ารับการขอความช่วยเหลือตามโครงการช่วยเหลือเพิ่มเงินกองทุนจากกระทรวงการคลังในปี 2542 ทำให้เงินกองทุนทั้งสิ้นของบริษัทเป็น 8,326 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 8,009 ล้านบาท จากปี 2541 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 2,526.50 นอกจากนี้ บริษัทยังมีการเน้นปรับลดขนาดของเงินให้กู้ยืมลงจาก 33,639 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 12,367 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 21,272 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 28.41 ของเงินให้กู้ยืม ณ สิ้นปี 2541 ซึ่งเป็นปีที่บริษัทมีปัญหาด้านเงินกองทุนต่ำกว่ากฎหมาย ส่วนบริษัทที่มีฐานะเงินกองทุนที่มั่นคงหรือมีเสถียรภาพรองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม และบริษัทเงินทุนธนชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 28.44 ร้อยละ 19.45 ร้อยละ 16.07 และร้อยละ 13.29 ตามลำดับ

เมื่อใช้อัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน พบว่าบริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าบริษัทเงินทุนธนชาติ มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่ำสุดในกลุ่มคืออยู่ที่ร้อยละ 13.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพียงร้อยละ 5.29 แสดงให้เห็นว่าบริษัทนี้มีความสามารถที่จะขยายเงินให้สินเชื่อได้สูงสุดประมาณ 39,905 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเงินกองทุน ณ สิ้นปี 2545

อนึ่ง บริษัทเกือบทุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ยกเว้นบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินล้วนต้องเข้าโครงการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่สนับสนุนโดยกระทรวงการคลัง โดยสิ้นปี 2545 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของบริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมเฉพาะหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลัง อยู่ที่ร้อยละ 0.78 ร้อยละ 0.80 และร้อยละ 1.01 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนทั้งสิ้นของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กอยู่ระหว่างร้อยละ 8.81 – 24.25 และร้อยละ 8.81 – 30.57 ตามลำดับ หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นรายบริษัทที่สำคัญ พบว่าในปี 2541 บริษัทเงินทุนบุคกัลย์มีปัญหาฐานะเงินกองทุนที่ต่ำกว่ากฎหมายกำหนดแต่หลังจาก

เพิ่มทุนด้วยการออกหุ้นสามัญ ออกตราสารหนี้ระยะยาว และการปรับลดขนาดของเงินให้กู้ยืมแล้ว พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นของบริษัทมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออยู่ระหว่างร้อยละ 17.47 – 45.86 อย่างไรก็ดี ในช่วงปี 2544 – 2545 กลับพบว่าบริษัทมีทิศทางแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นลดลงคือจากร้อยละ 45.86 ในปี 2544 ลดเหลือร้อยละ 36.66 ในปี 2545 เพราะมีการขยายเงินให้กู้ยืมและเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มมากขึ้นกว่าผลกำไรที่บริษัททำได้ในรอบงวดบัญชีปีนั้น

หากพิจารณาอัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน พบว่าทุกบริษัทเงินทุนในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ

อนึ่ง จากเงินกองทุน ณ วัน 31 ธันวาคม 2545 และ 2546 โครงสร้างผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ตามตารางที่ 4.19 พบว่าบริษัทเงินทุนชนชาติ บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน มีเงินกองทุนทั้งสิ้นมากกว่า 250 ล้านบาท และมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่สามารถยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ได้ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ส่วนบริษัทเงินทุนที่เหลืออีก 5 แห่ง พบว่าแม้มีเงินกองทุนทั้งสิ้นมากกว่า 250 ล้านบาท แต่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งตามข้อกำหนดของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ที่รับฝากจากประชาชนต้องมีเพียง 1 ประเภท (One Presence) เท่านั้น ดังนั้น บริษัทเงินทุนทั้ง 5 แห่ง อาจจะมีปัญหาในประเด็นเงื่อนไขของการยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ แต่ยังคงสามารถเป็นบริษัทเงินทุนตามเดิมได้

จากตารางที่ 4.20 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม¹ (Capital Funds to Deposits Ratio ย่อว่า CFD) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 9.04 – 29.37 และเป็นไปในทิศทางที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

¹ รายการเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุนประกอบด้วยเงินฝากรวมเงินฝากสถาบันการเงินและเงินกู้ยืม ซึ่งมีความหมายเดียวกับรายการเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์

ตารางที่ 4.20 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	23.69	42.91	25.71	26.94	12.30
TISCO	7.70	13.56	16.45	17.24	25.33
SICCO	6.61	12.21	15.91	13.70	16.59
KK	12.43	14.78	33.68	35.45	46.93
ACL	0.77	28.56	39.54	49.79	49.07
ค่าเฉลี่ย	10.47	24.64	25.95	27.20	24.28
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	12.07	16.11	15.13	16.46	17.47
AITCO	7.88	14.23	33.83	25.34	28.35
BC	4.69	19.30	57.19	74.18	51.67
ค่าเฉลี่ย	7.61	16.80	32.00	31.54	28.74
รวมค่าเฉลี่ย	9.04	20.72	28.98	29.37	26.51

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

ซึ่งพิจารณาได้ว่าทุกบริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนมีฐานะความเพียงพอของเงินกองทุนที่สามารถคุ้มครองผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ได้เพิ่มขึ้น ส่วนสาเหตุสำคัญของแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของอัตราส่วนดังกล่าวเกิดจากในช่วงที่ผ่านมาบริษัททุกแห่งมีการเพิ่มทุน และมีการปรับลดเงินฝากและเงินกู้ยืมลง โดยการปรับลดของเงินฝากและเงินกู้ยืมเกิดจากการจัดการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (Assets and Liabilities Management) ตามทิศทางของเงินให้กู้ยืมที่ลดลง นอกจากนี้ การลดของเงินฝากและเงินกู้ยืมยังเกิดจากผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นในบริษัทเงินทุนถึงความมั่นคงทางการเงิน ดังนั้น แม้บริษัทจะพยายามให้อัตราคอกเบี้ยเงินฝากที่สูงและอธิบายถึงทางการจะให้ความคุ้มครองและค้ำประกันเงินฝากและเงินกู้ยืมด้วยแล้วก็ตาม แต่ประชาชนก็ยังมีการโอนย้ายเงินฝากจากบริษัทเงินทุนอื่น ทำให้ยอดเงินฝากจากประชาชนมีการปรับจาก 37,869 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 34,620 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 3,249 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 8.58

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนที่สำคัญตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 10.47 – 27.20 และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มจากผลของการเพิ่มทุน ยกเว้นปี 2545 ที่บริษัทเงินทุนธนาชาติมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 12.30 ลดลงจากปี 2544 เพราะบริษัทได้นำเงินทุนบางส่วนมาล้างผลขาดทุนสะสมที่มีอยู่ รวมทั้งมีการระดมเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นจาก 51,658 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 65,159 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 13,501 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 26.14 ของเงินฝากจากประชาชน ณ สิ้นปี 2544

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า แม้บริษัทเงินทุนสินเอเชียจะอัตราส่วนที่แสดงถึงฐานะเงินกองทุนที่มีความมั่นคงและเข้มแข็งที่จะให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ได้มากที่สุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงทิศทางแนวโน้มและแหล่งได้มาแหล่งใช้ไปของเงินทุนในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าแหล่งได้มาของเงินทุนที่มาจากเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมมีทิศทางแนวโน้มลดลงตลอดจาก 40,882 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 16,046 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 24,836 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 60.75 ของเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืม ณ สิ้นปี 2541 ส่วนแหล่งเงินที่ใช้ไปของเงินทุนพบว่าส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลซึ่งมีผลตอบแทนต่ำ จากยอดเงินลงทุนในหลักทรัพย์

ที่มีอยู่ 3,074 ล้านบาท ในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็น 10,037 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้น 6,963 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 226.51 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ณ สิ้นปี 2541 แสดงให้เห็นว่าฐานะเงินกองทุนของบริษัทจะมีความสามารถในการคุ้มครองเงินฝากและเงินกู้ยืมลดลง โดยมีสาเหตุมาจากผลกระทบของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิที่ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน สำหรับบริษัทที่มีอัตราส่วนที่แสดงถึงเงินกองทุนที่สามารถให้ความคุ้มครองเงินฝากและเงินกู้ยืมได้รองลงมาจากบริษัทเงินทุนสินเอเชีย ได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคนิ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนธนชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 49.07 ร้อยละ 25.33 ร้อยละ 16.59 และร้อยละ 12.30 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กอยู่ระหว่างร้อยละ 7.61 – 32.00 และมีแนวโน้มทิศทางเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2545 ที่มีทิศทางลดลง

สำหรับบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์ มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 51.67 ในปี 2545 ต่ำกว่าอัตราส่วนในปี 2544 เพราะบริษัทมีการนำเงินทุนบางส่วนมาล้างผลขาดทุนสะสมที่มีอยู่ ทำให้เงินกองทุนของบริษัทจาก 2,091 ล้านบาท ในปี 2544 เหลือเพียง 1,602 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 489 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 23.39 ของเงินกองทุน ณ สิ้นปี 2544

หากพิจารณาถึงทิศทางแนวโน้มและแหล่งได้มาแหล่งใช้ไปของเงินทุนในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าแหล่งได้มาของเงินทุนที่มาจากเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีทิศทางแนวโน้มลดลงตลอด สำหรับการใช้จ่ายของเงินทุนพบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมและหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าฐานะเงินกองทุนที่จะใช้คุ้มครองเงินฝากและเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาอาจลดลงจากผลกระทบของดอกเบี้ยจากการลงทุนหากบริษัทย่อยบริษัทร่วมมีผลการดำเนินงานไม่ดี ส่วนบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์พบว่า มีเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมใกล้เคียงกับเงินให้สินเชื่อ แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ใช้แหล่งเงินฝากไปกับเงินให้กู้ยืมเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมในปี 2545 พบว่าบริษัทบุคคลวิทย์มีเงินกองทุนที่ให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงินและเงินกู้ยืมได้มากที่สุด ซึ่งอยู่

ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	415.43	224.54	304.69	239.25	615.22
TISCO	1,009.48	546.18	458.37	426.42	383.25
SICCO	1,215.22	697.04	552.59	602.32	559.85
KK	657.72	498.35	91.99	141.58	159.28
ACL	10,781.26	278.07	247.69	173.62	159.40
ค่าเฉลี่ย	817.38	332.92	284.23	253.85	338.67
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	541.12	412.93	354.27	262.98	204.07
AITCO	1,092.80	651.66	290.11	252.54	273.24
BC	1,913.35	565.45	228.49	201.24	244.50
ค่าเฉลี่ย	1,082.70	544.90	272.54	229.83	242.44
รวมค่าเฉลี่ย	950.04	438.91	278.385	241.84	290.555

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

ที่ร้อยละ 51.67 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา และบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานคร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 28.35 และร้อยละ 17.47 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.21 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงิน¹ ต่อเงินกองทุน (Loans to Capital Funds Ratio ย่อว่า LCF) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2544 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนโดยส่วนใหญ่มีทิศทางแนวโน้มลดลง แต่สำหรับในปี 2545 กลับมีทิศทางเพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุที่ทำให้อัตราส่วนมีทิศทางแนวโน้มลดลงเกิดจากการเพิ่มทุนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 253.85 – 817.38

สำหรับปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนสินเอเชียและบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมต่ำสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 159.40 และร้อยละ 159.28 ตามลำดับ เนื่องจากทั้งสองบริษัทมีการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุนจากการเพิ่มทุน โดยบริษัทเกียรตินาคินมีการเพิ่มทุนตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งพิจารณาได้จากทุนเรือนหุ้นและที่เรียกชำระแล้วของบริษัทที่มีอยู่ 3,455 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 5,330 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 1,875 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.26 ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชียพบว่าในปี 2542 บริษัทได้เข้ารับขอความช่วยเหลือตามโครงการช่วยเหลือเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 จากกระทรวงการคลัง ทำให้บริษัทต้องมีการลดทุนประมาณ 8,273 ล้านบาท และเพิ่มทุน 2,283 ล้านบาท ผลของการเพิ่มทุนดังกล่าว ทำให้เงินกองทุนของบริษัท

¹ เงินให้กู้ยืมสถาบันการเงิน เป็นรายการที่จัดหมวดหมู่ตามงบการเงินของบริษัทเงินทุน ซึ่งหมายถึงรายการตลาดเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

ซึ่งเดิมอยู่ที่ 317 ล้านบาท ในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็น 8,326 ล้านบาท ในปี 2542 เพิ่มขึ้น 8,009 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 2,526.50 เมื่อเทียบกับเงินกองทุน ณ สิ้นปี 2541

ส่วนบริษัทเงินทุนธนาชาติพบว่าในปี 2545 มีระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทได้เร่งขยายเงินให้กู้ยืมจาก 33,290 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 49,315 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 16,025 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 48.14 ส่งผลให้อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนของปี 2545 อยู่ที่ร้อยละ 615.22 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 375.97 จากปี 2544

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้กู้ยืมในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนธนาชาติมีความเสี่ยงสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 615.22 รองลงมา ได้แก่ บริษัทเงินทุนสินอุดมสาหกรรม บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินเอเชียและบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 559.85 ร้อยละ 383.25 ร้อยละ 159.40 และร้อยละ 159.28 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนอยู่ระหว่างร้อยละ 229.83 – 1,082.70 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลงตลอดยกเว้นในปี 2545 ที่มีทิศทางเพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุของการลดของอัตราส่วนเกิดจากบริษัทในกลุ่มบริษัทขนาดเล็กมีการชะลอและลดการขยายเงินให้กู้ยืมลง เพราะอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สามารถรองรับความเสียหายจากเงินให้กู้ยืมในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาที่มีความเสี่ยงสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 273.24 รองลงมา ได้แก่ บริษัทเงินทุนบุคคลภัย์และบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนสาร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 244.50 และร้อยละ 204.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	57.42	44.52	85.34	109.80	104.33
TISCO	157.31	138.37	128.61	122.73	115.71
SICCO	93.86	73.83	51.57	62.30	64.47
KK	107.77	260.24	335.60	244.25	163.80
ACL	568.82	7.60	9.42	32.55	11.44
ค่าเฉลี่ย	87.31	73.28	114.89	116.27	99.93
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	118.65	127.02	176.57	235.44	230.82
AITCO	97.93	186.33	90.03	91.68	85.33
BC	22.47	15.22	19.60	20.08	36.83
ค่าเฉลี่ย	88.52	97.21	85.88	105.23	120.20
รวมค่าเฉลี่ย	87.92	85.25	100.39	110.75	110.07

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.22 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Investment less Government Bonds to Shareholders' Equity Ratio ย่อว่า IGBSE) ในกลุ่มอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นช่วงปี 2541 – 2545 อยู่ระหว่างร้อยละ 85.25 – 110.07 และเป็นไปในทิศทางที่มีแนวโน้มผันผวน ซึ่งพิจารณาได้ว่าบริษัททุกแห่งต่างได้รับผลกระทบจากความผันผวนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่เกิดจากเงินกองทุนที่เสื่อมค่าลง การปรับเปลี่ยนหรือปรับลดมูลค่าของเงินลงทุน การลงทุนที่มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและการหาผลตอบแทนจากการบริหารสภาพคล่องส่วนเกินเพื่อชดเชยดอกเบี้ยเงินฝากจากประชาชน

หากพิจารณาโครงสร้างของเงินลงทุนพบว่าบริษัทเกือบทุกแห่งได้หันมาเน้นลงทุนในรูปของบริษัทย่อยและการลงทุนในหลักทรัพย์ที่สามารถสร้างสภาพคล่องได้สูง สาเหตุสำคัญมาจากการปรับตัวของบริษัทเพื่อตอบสนองกับนโยบายของทางการที่ต้องการแบ่งแยกธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน การตอบสนองการให้บริการทางการเงินแบบครบวงจร (Fully-Integrated Financial Services) และการบริหารสภาพคล่องส่วนเกินของกระแสเงินสดที่ไม่สามารถขยายเงินให้กู้ยืมได้

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 73.28 – 116.27 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2541 – 2544 และมีทิศทางปรับตัวลดลงในปี 2545

หากพิจารณาเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่าบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและบริษัทเงินทุนทิสโก้มีความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นสูง รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนธนชาติและบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม สาเหตุสำคัญเกิดจากบริษัทเหล่านี้ต่างเน้นการลงทุนในกลุ่มของบริษัทย่อยบริษัทร่วม การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่มีผลตอบแทนสูง หรือลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อบริหารสภาพคล่องส่วนเกินที่มีอยู่ โดยเฉพาะบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีการขยายการลงทุนจากปี 2541 ที่มีอยู่ที่ร้อยละ 107.77 เป็นร้อยละ 260.24

ในปี 2542 และร้อยละ 335.60 ในปี 2543 เพราะเป็นช่วงเวลาที่บริษัทประมวลสินทรัพย์ทางการเงินได้จากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) รวมทั้งการปรับเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินหรือมูลค่าของเงินลงทุนจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่มีผลบังคับใช้ในขณะนั้น

ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชียพบว่ามีความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นในระดับที่ลดลง โดยเฉพาะในปี 2542 ที่มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 7.60 ลดจากปี 2541 ที่มีอยู่ที่ร้อยละ 568.82 เพราะเป็นช่วงเวลาที่บริษัทมีการเพิ่มเงินกองทุน 17,500 ล้านบาท ทำให้ส่วนของทุนเรือนหุ้นและเรียกชำระแล้วเป็น 18,187 ล้านบาท ในปี 2542 เพิ่มขึ้น 9,227 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 102.98 ของส่วนของทุนเรือนหุ้นและเรียกชำระแล้ว ณ สิ้นปี 2541

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีความเสี่ยงสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จากความผันผวนของระดับราคาของเงินลงทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 163.80 รองลงมาได้แก่บริษัทเงินทุนทีเอสโก้ บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนสินเอเชีย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 115.71 ร้อยละ 104.33 ร้อยละ 64.47 และร้อยละ 11.44 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในปี 2541 – 2545 มีเพียงบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนทรเพียงบริษัทเดียวที่มีอัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก โดยมีอัตราส่วนอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 118.65 – 235.44 และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด ทั้งนี้เพราะการลงทุนส่วนใหญ่ของบริษัทจะเป็นการลงทุนในกลุ่มบริษัทย่อยบริษัทร่วม รวมทั้งการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อบริหารสภาพคล่องส่วนเกินที่มีอยู่

หากพิจารณาเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่าบริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์มีอัตราส่วนต่ำสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทไม่มีนโยบายที่จะลงทุนไม่ว่าจะเป็นบริษัทย่อยบริษัทร่วม การลงทุนส่วนใหญ่ของบริษัทจึงเป็นการลงทุนเพื่อบริหารสภาพคล่องส่วนเกินที่มีอยู่เท่านั้น

ตารางที่ 4.23 อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	0.89	(0.88)	26.00	4.83	23.38
TISCO	(22.01)	1.85	(6.73)	13.43	1.54
SICCO	(24.63)	(2.14)	20.58	15.44	6.17
KK	9.87	52.83	12.42	0.69	2.65
ACL	(13.77)	(6.70)	(21.02)	(10.39)	(12.80)
ค่าเฉลี่ย	(10.73)	4.75	5.16	4.22	7.85
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	1.78	(18.21)	7.79	2.38	2.17
AITCO	(28.83)	(27.72)	(26.21)	16.07	(2.23)
BC	(8.41)	(19.99)	(35.64)	(15.84)	(0.48)
ค่าเฉลี่ย	(14.18)	(22.05)	(20.25)	0.29	-
รวมค่าเฉลี่ย	(12.46)	(8.65)	(7.55)	2.26	3.93

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 – 2545

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลในปี 2545 พบว่า บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีความเสี่ยงสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จากความผันผวนของระดับราคาของเงินลงทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่นซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 230.82 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลภัย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 85.33 และร้อยละ 36.83 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.23 ซึ่งเป็นอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ (Growth Assets ด้วยย่อ GA) ในกลุ่มอัตราส่วนความเสี่ยงของเงินกองทุน พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 อัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (11.52) – 6.80 และมีทิศทางแนวโน้มผันผวน การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืม เงินลงทุนระยะยาวและทรัพย์สินรอการขาย

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์เป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (10.73) – 7.85 และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น หากพิจารณาเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า บริษัทเงินทุนสินเอเชียเป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนติดลบตลอดในช่วงปี 2541 – 2545 สาเหตุสำคัญเกิดจากบริษัทได้ชะลอการขยายเงินให้กู้ยืม เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากภาระการกันเงินสำรองสำหรับ ณ สิ้นปี 2545 ที่เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2541 ถึง 2,827 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 27.20

หากพิจารณาการหดตัวและการเติบโตของสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนสินเอเชียเป็นเพียงบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่มีสัญญาณเตือนหรือข้อบ่งชี้ถึงความเสี่ยงว่าบริษัทจะได้รับผลกระทบจากความสามารถในการหารายได้ในอนาคต เนื่องจากการหดตัวสินทรัพย์มากที่สุดถึงร้อยละ (12.80) ส่วนบริษัทเงินทุนธนาชาติพบว่าเป็นบริษัทที่มีการขยายตัวทรัพย์สินมากที่สุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ถึงร้อยละ 23.38 ซึ่งการขยายตัวของสินทรัพย์ดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มในส่วนของเงินให้กู้ยืมโดยเพิ่มจาก ณ สิ้นปี 2544 ถึงร้อยละ 48.14 ทำให้บริษัทมีรายได้จากเงินให้กู้ยืมเพิ่มขึ้นจาก 2,497 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น

2,809 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 312 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 12.49 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2544 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและ บริษัทเงินทุนทีสโก้ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.17 ร้อยละ 2.65 และร้อยละ 1.54 ตามลำดับ การขยายตัวของสินทรัพย์ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มในส่วนของทรัพย์สินรอการขาย เงินลงทุน ในหลักทรัพย์ระยะยาวและเงินให้กู้ยืม

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 อัตราส่วนการขยายตัวของ สินทรัพย์อยู่ระหว่างร้อยละ (22.05) – 0 หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่าบริษัท เงินทุนบุคคลวิทย์มีอัตราส่วนติดลบตลอดตั้งแต่ปี 2541 – 2545 สาเหตุสำคัญเกิดจากบริษัทได้ชะลอ การขยายเงินให้กู้ยืม รวมทั้งมีปัญหาด้านเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพที่เพิ่มขึ้น ส่วนบริษัทเงินทุน กรุงศรีอยุธยามีอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ในปี 2545 ลดลงอยู่ที่ร้อยละ (2.23) เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2544 ซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 16.07 สาเหตุสำคัญเกิดจากการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่อง ส่วนเกินของบริษัทที่มีการนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทมีสัญญาจะขายคืนในตลาด Repurchase 956 ล้านบาท ในปี 2544 และจำหน่ายทั้งหมดในปี 2545

หากพิจารณาการหดตัวและการเติบโตของสินทรัพย์ในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุน กรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์มีสัญญาเดือนหรือข้อบ่งชี้ถึงความเสี่ยงว่าทั้งสองบริษัท ข้างต้นจะได้รับผลกระทบจากความสามารถในการหารายได้ในอนาคต เนื่องจากมีการหดตัว สินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ (2.23) และร้อยละ (0.48) ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครเป็น เพียงบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กที่มีการขยายตัวสินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ 2.17 ซึ่งเป็น การบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องส่วนเกินในการลงทุนในหลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาจะขายคืนใน ตลาด Repurchase ที่เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ถึง 515 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 78.03

จากตารางที่ 4.24 ซึ่งเป็นอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม (Total Allowance Assets to Total Assets Ratio ย่อว่า TAATA) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 8.31 – 19.62 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น กลับมาใหม่ในปี 2545 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของบริษัทยังมีทิศทางแนวโน้มเพิ่ม ขึ้นและอยู่ในอัตราส่วนที่สูง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความไม่มีประสิทธิภาพของฝ่ายจัดการเกี่ยวกับ

ตารางที่ 4.24 อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	16.47	8.70	3.60	1.38	2.38
TISCO	8.19	5.16	5.25	4.03	9.35
SICCO	13.11	18.09	6.42	5.55	6.32
KK	9.73	7.16	5.06	5.24	8.21
ACL	27.65	45.67	15.78	23.43	57.41
ค่าเฉลี่ย	16.17	16.50	6.49	6.23	11.60
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	13.34	16.79	3.12	2.78	3.48
AITCO	9.98	24.97	33.65	20.87	19.03
BC	12.50	25.25	9.63	8.88	19.17
ค่าเฉลี่ย	11.90	22.73	13.90	10.39	12.76
รวมค่าเฉลี่ย	14.04	19.62	10.20	8.31	12.18

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

ตารางที่ 4.25 เงินสำรองที่มีอยู่และเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย
ของบริษัทเงินทุน

บริษัทเงินทุน	เงินสำรองที่มีอยู่ (1)	เงินสำรองที่ต้องกันตาม ข้อกำหนดขั้นต่ำของ ทางการ (2)	เงินสำรองส่วนเกิน (ขาด) (1) - (2)	
			จำนวนเงิน (3)	ร้อยละ (3)/(2)
			หน่วย : ล้านบาท	
กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่				
NFS	2,051	1,037	1,014	97.78
TISCO	4,220	2,543	1,677	65.95
SICCO	1,287	1,090	196	18.07
KK	3,049	2,949	100	3.39
ACL	14,147	9,167	4,980	54.33
กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก				
BIFIT	260	150	110	73.33
AITCO	1,126	642	481	74.92
BC	966	608	358	58.88
ค่าเฉลี่ย	27,106	18,186	8,916	49.03

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2545

การแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (NPA) ซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.23 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 11.60 ในปี 2545 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 6.23 – 16.50 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุน โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2541 – 2544 และมีทิศทางเพิ่มขึ้นในปี 2545

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า บริษัทเงินทุนสินเอเชียเป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนที่สูงและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน โดยในปี 2545 มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 57.41 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ที่มีอยู่ที่ร้อยละ 23.43 ถึงร้อยละ 33.98 เนื่องจากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของบริษัทได้มีการเสื่อมคุณภาพอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเงินให้กู้ยืมที่ได้กลายเป็นเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มสูงขึ้นจาก 5,887 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 9,859 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 3,972 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 67.47 ซึ่งแสดงถึงความไม่มีประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ให้กู้ยืมด้อยคุณภาพ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจัดการและประสิทธิภาพในการดูแลสินทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้เกิดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนธนชาตมีการจัดการและประสิทธิภาพที่ดีที่สุด เพราะมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องมีการกันเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญค่าสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่คืออยู่ที่ร้อยละ 2.38 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนสินเอเชีย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.32 ร้อยละ 8.21 ร้อยละ 9.35 และร้อยละ 57.41 ตามลำดับ

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามตารางที่ 4.25 พบว่าบริษัทเงินทุนธนชาตมีเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่าเกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยมากที่สุดถึง 1,014 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 97.78 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำของทางการ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังและความรอบคอบที่จะกันเงินสำรองเพื่อรองรับสำหรับสินทรัพย์ของบริษัทที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินเอเชีย บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุน

เกียรตินาคิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 65.95 ร้อยละ 54.33 ร้อยละ 18.07 และร้อยละ 3.39 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.39 – 22.73 โดยมีทิศทางเป็นไปตามค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า ในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีอัตราส่วนที่สูงตลอด เนื่องจากฝ่ายบริษัทยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพของสินทรัพย์ที่เสื่อมให้ดีขึ้นได้ ส่วนบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์พบว่าในช่วงปี 2545 มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 19.17 สูงกว่าปี 2544 ที่มีอยู่ร้อยละ 8.88 เนื่องจากคุณภาพสินทรัพย์เสื่อมลง โดยเฉพาะเงินให้กู้ยืมมีการเลื่อนการจัดชั้นจากลูกหนี้ที่ก่อให้เกิดรายได้กลายเป็นเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และการกันเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่าเกณฑ์ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยถึง 358 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 7.10 ของสินทรัพย์รวม

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจัดการและประสิทธิภาพในการดูแลสินทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้เกิดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีการจัดการและประสิทธิภาพที่ดีที่สุด เพราะมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องมีการกันเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กคืออยู่ที่ร้อยละ 3.48 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 19.03 และร้อยละ 19.17 ตามลำดับ

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามตารางที่ 4.25 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีเงินสำรองส่วนเพิ่มที่เกินกว่าเกณฑ์ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยมากที่สุดถึง 481 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 74.92 ของเงินสำรองที่ต้องกันตามข้อกำหนดขั้นต่ำของทางการ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังและความรอบคอบที่จะกันเงินสำรองเพื่อรองรับสำหรับสินทรัพย์ของบริษัทที่อาจเกิดด้อยคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 73.33 และร้อยละ 58.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยและสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ														
	อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยและสูญและที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (1)					อัตราส่วนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม (2)					ผลต่าง (2) - (1)				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่															
NFS	30.88	30.52	14.18	0.24	0.54	58.60	38.37	19.49	0.34	0.79	27.72	7.85	5.31	0.10	0.25
TISCO	14.09	10.20	7.51	4.44	6.12	35.33	14.70	9.30	4.94	7.73	21.24	4.50	1.79	0.50	1.61
SICCO	18.53	32.69	8.94	6.74	6.24	44.39	38.01	16.88	20.12	10.07	25.86	5.32	7.94	13.38	3.83
KK	25.84	19.33	12.89	9.23	10.63	42.29	24.22	13.59	10.04	12.31	16.45	4.89	0.70	0.81	1.68
ACL	45.71	78.99	36.88	24.04	43.85	83.11	82.61	42.21	27.00	46.60	37.40	3.62	5.33	2.96	2.75
ค่าเฉลี่ย	28.93	34.69	15.87	6.86	9.02	55.97	40.11	19.81	8.87	10.44	27.04	5.42	3.94	2.01	1.42
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก															
BFIT	23.03	38.53	6.96	4.26	4.42	33.88	46.70	16.97	9.00	5.79	10.85	8.17	10.01	4.74	1.37
AITCO	28.44	55.17	19.22	8.89	14.07	51.49	70.13	34.90	19.16	19.39	23.05	14.96	15.68	10.27	5.32
BC	34.54	56.35	12.29	7.23	11.59	60.19	63.01	13.01	12.32	14.02	25.65	6.66	0.72	5.09	2.43
ค่าเฉลี่ย	29.37	50.86	12.18	6.60	9.48	50.10	60.49	20.75	13.25	12.40	20.73	9.63	8.57	6.65	2.92
รวมค่าเฉลี่ย	29.15	42.78	14.03	6.73	9.25	53.04	50.30	20.28	11.06	11.42	23.89	7.53	6.26	4.33	2.17

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.26 ซึ่งเป็นอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (Bad Doubtful Assets and Bad Assets to Total Assets Ratio ย่อว่า BDBTA) และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม (Worthless or Irrecoverable Assets Ratio or Non-Performing Assets Ratio ย่อว่า PNA) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 6.73 – 42.78 และร้อยละ 11.06 – 53.04 ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง ยกเว้นปี 2545 ที่มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้น ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพมีแนวโน้มลดลง

หากพิจารณาการระงับเงินสำรองของบริษัทจากผลต่างของอัตราส่วนทั้งสองพบว่า มีแนวโน้มลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ แต่ฝ่ายบริหารของบริษัทก็ยังคงให้ความสนใจใส่การดูแลสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อไป เนื่องจากทุกบริษัทยังมีภาระที่ต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นหากไม่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพสินทรัพย์ โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีการจัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยจะสูญได้เกิดการเสื่อมคุณภาพลง ซึ่งพิจารณาได้จากปี 2545 ที่มีผลต่างของอัตราส่วนทั้งสองสูงถึงร้อยละ 2.17 ของสินทรัพย์รวม โดยกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีภาระต้องกันเงินสำรองส่วนเพิ่มจากการเสื่อมคุณภาพของเงินให้กู้ยืมที่ต้องมีการจัดชั้นสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทเกือบทุกแห่งมีแนวโน้มของอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมลดลงยกเว้นปี 2545 ที่มีอัตราส่วนแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากการโอนกลับรายการลูกหนี้ที่บริษัทได้มีการกันเงินสำรองครบร้อยละ 100 และตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

หากพิจารณาเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่าในปี 2545 บริษัทเงินทุนสินเอเชีย มีความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ เนื่องจากบริษัทมีอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมสูงถึงร้อยละ 46.60 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารของบริษัท

ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ด้วยกัน

สำหรับความเสี่ยงที่บริษัทต้องมีภาระกันเงินสำรองเพิ่มหากสินทรัพย์ตั้งแต่การจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญพบว่าในปี 2545 บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนสินเอเชียมีภาระที่ต้องกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยละร้อยละ 3.83 และร้อยละ 2.75 ตามลำดับ ถือเป็นจุดที่บริษัทพึงระวังและต้องให้ความสนใจในการเรียกเก็บหนี้เป็นพิเศษ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมพบว่าในปี 2545 บริษัทเงินทุนสินเอเชียมีความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมที่สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ เพราะยังมีการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีอยู่ถึงร้อยละ 46.60 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคนิ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนธนาชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 12.31 ร้อยละ 10.07 ร้อยละ 7.73 และร้อยละ 0.79 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลิกย์มีอัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 8.89 – 55.17 และร้อยละ 7.23 – 56.35 และอัตราส่วนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่างร้อยละ 19.16 – 70.13 และร้อยละ 12.32 – 63.01 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กและค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งบริษัททั้งสองแห่งต้องให้ความสนใจใส่หรือให้ความสำคัญกับการเรียกเก็บหนี้ด้วย เพราะบริษัททั้งสองแห่งมีโอกาสที่จะต้องกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 5.32 และร้อยละ 2.92 ตามลำดับ หากสินทรัพย์ตั้งแต่การจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนสาร

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมพบว่า ในปี 2545 บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีความเสี่ยงด้านเงินให้กู้ยืมที่สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก เพราะยังมี

ตารางที่ 4.27 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	47.68	50.96	25.81	0.20	0.63
TISCO	37.47	18.36	10.00	5.97	8.44
SICCO	46.57	31.27	11.56	8.67	11.25
KK	48.43	34.43	40.66	13.58	17.17
ACL	63.66	80.09	45.53	29.14	40.20
ค่าเฉลี่ย	50.11	48.16	25.33	9.52	12.13
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	60.73	73.38	15.71	10.92	17.66
AITCO	47.48	69.42	16.81	18.62	21.80
BC	56.43	50.42	11.79	10.78	12.97
ค่าเฉลี่ย	54.18	61.15	14.59	13.61	17.36
รวมค่าเฉลี่ย	52.15	54.66	19.96	11.57	14.75

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

การบริหารสินทรัพย์คือคุณภาพที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์คือคุณภาพที่มีอยู่ถึงร้อยละ 19.39 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนบุคคลวิสาหกิจและบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานคร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14.02 และร้อยละ 5.79 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.27 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวม (Non-Performing Loans to Total Loans ย่อว่า NPLs) ในกลุ่มอัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 11.57 – 54.66 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2542 – 2544 และเพิ่มขึ้นในปี 2545 ซึ่งสาเหตุสำคัญของการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนดังกล่าวเกิดจากคุณภาพของเงินให้กู้ยืมที่แนวโน้มเสื่อมค่าลง ลูกหนี้ที่เคยปรับโครงสร้างหนี้แล้วได้มีการย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) รวมทั้งการเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณลูกหนี้คือคุณภาพใหม่ที่กำหนดให้นับลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญรวมเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อคือคุณภาพ (Non-Performing Loans)

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทเงินทุนสินเอเชียและบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 29.14 – 80.09 และร้อยละ 13.58 – 48.43 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างร้อยละ 9.52 – 50.11 และค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุนที่อยู่ระหว่างร้อยละ 11.57 – 54.66 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการหารายได้ของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคตจะได้รับผลกระทบจากลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หากไม่ได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาลูกหนี้เหล่านี้ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาอัตราส่วนพบว่าบริษัททั้งสองแห่งยังมีอัตราส่วนที่สูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารยังมีการบริหารงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการบริหารสินทรัพย์คือคุณภาพเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ด้วยกัน

สำหรับในปี 2544 พบว่าทุกบริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลงจากปี 2543 ซึ่งมีสาเหตุมาจากการโอนตัดบัญชีเงินสำรองกับรายการลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันสำรองครบถ้วนและตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากความเสียหายของเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของบริษัทในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนสินเอเชียมีความเสี่ยงที่เงินให้กู้ยืมจะเกิดความเสียหายอยู่ร้อยละ 40.20 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ เนื่องจากบริษัทมีการโอนกลับเงินสำรองลูกหนี้ที่จัดชั้นสงสัยจะสูญส่วนที่ได้ออกเงินสำรองครบร้อยละ 100 และตัดจำหน่ายออกจากบัญชีแล้ว 6,811 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 28.39 ของเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคนิ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนธนชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.17 ร้อยละ 11.25 ร้อยละ 8.44 และร้อยละ 0.63 ตามลำดับ

อนึ่ง หากวิเคราะห์อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินปี 2547 (Financial Master Plan) ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 15.00 โดยใช้ข้อมูลประจำงวดเดือนเมษายน 2547 เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของบริษัทเงินทุน พบว่าบริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนเกียรตินาคนิสามารถผ่านเงื่อนไขดังกล่าวได้ เนื่องจากบริษัททั้งสี่แห่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 0.81 ร้อยละ 6.40 ร้อยละ 8.76 และร้อยละ 13.67 ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชียไม่สามารถผ่านเงื่อนไขดังกล่าวเนื่องจากบริษัทมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 42.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่บังคับถึงร้อยละ 30.04 ดังนั้น จึงอาจพิจารณาได้ว่าบริษัทอาจต้องประสบปัญหาการดำรงอยู่ในอนาคต หากไม่เร่งแก้ไขปัญหาลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้ผ่านตามเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 13.61 – 61.15 ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่สูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา มีอัตราส่วนที่สูงกว่าบริษัทอื่นในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ โดยมีอัตราส่วนจากร้อยละ 29.14 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 40.20 ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 11.06 แม้บริษัทจะมีการโอนสินทรัพย์ดี้อยู่คุณภาพบางส่วนไปยังบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามเงื่อนไขพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์แล้วก็ตาม สาเหตุสำคัญของการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนเกิดจาก

การเสื่อมค่าของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่มีการเลื่อนเปลี่ยนการจัดชั้นที่สูงขึ้น และการโอนกลับเงินสำรองลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่บริษัท ได้กันสำรองครบถ้วนและตัดจำหน่ายออกจากบัญชีแล้ว อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเงินให้กู้ยืมพบว่าบริษัทมีเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 751 ล้านบาท ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 980 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้น 229 ล้านบาท เท่ากับเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.25 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของฝ่ายบริหารยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กด้วยกัน

สำหรับบริษัทเงินทุนบุคคลิกพบว่าอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมในปี 2543 ลดลงจากปี 2542 ถึงร้อยละ 38.63 ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัทมีการโอนลูกหนี้ด้วยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์จัดจักรซึ่งเป็นบริษัทในเครือของกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท 4,606 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 42.13 ของเงินให้กู้ยืม ณ สิ้นปี 2542

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากความเสียหายของเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของบริษัทในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาที่มีความเสี่ยงที่เงินให้กู้ยืมจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 21.80 ซึ่งสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนธรและบริษัทเงินทุนบุคคลิก โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.66 และร้อยละ 12.97ตามลำดับ

อนึ่ง หากวิเคราะห์อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินปี 2547 (Financial Master Plan) ที่กำหนดไว้ไม่เกินที่ร้อยละ 15.00 โดยใช้ข้อมูลประจำงวดเดือนเมษายน 2547 เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของบริษัทเงินทุน พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนธรและบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาสามารถผ่านเงื่อนไขดังกล่าวได้ เนื่องจากบริษัททั้งสองแห่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 7.58 และร้อยละ 14.90 ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนบุคคลิกไม่สามารถผ่านเงื่อนไขดังกล่าวได้ เนื่องจากบริษัทมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.28 สูงกว่าเกณฑ์บังคับถึงร้อยละ 2.28 ดังนั้น จึงอาจพิจารณาได้ว่าบริษัทอาจต้องประสบปัญหาการดำรงอยู่ในอนาคต หากไม่เร่งแก้ไขปัญหาลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้ผ่านตามเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 4.28 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	79.85	69.20	77.16	77.24	79.00
TISCO	93.04	90.30	86.96	85.94	83.66
SICCO	94.00	90.86	87.66	87.79	85.60
KK	90.83	87.30	81.18	78.73	85.60
ACL	99.63	78.74	70.43	66.33	74.63
ค่าเฉลี่ย	90.41	81.08	79.75	78.93	68.18
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	89.82	86.32	86.11	85.16	83.16
AITCO	93.09	91.79	81.06	81.84	78.89
BC	95.96	89.73	76.42	70.68	77.22
ค่าเฉลี่ย	93.33	89.37	81.51	80.09	80.16
รวมค่าเฉลี่ย	91.87	85.23	80.63	79.51	74.17

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.28 ซึ่งเป็นอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Total Liability to Total Assets Ratio ย่อว่า TLTA) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 ทุกบริษัทมีค่าเฉลี่ยอัตราส่วนอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 74.17 – 91.87 โดยมีแนวโน้มลดลงตลอด หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2541 พบว่าบริษัททุกแห่งมีการระดมเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมที่สูง แต่หลังจากปี 2542 เป็นต้นมาอัตราส่วนมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเกิดจากการลดลงของเงินฝากจากประชาชนและเงินให้กู้ยืม โดยเฉพาะการลดลงของเงินฝากจากประชาชนที่มีสาเหตุสำคัญเกิดจากปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในบริษัทเงินทุนเนื่องจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ทำให้ผู้ฝากเงินโอนย้ายเงินฝากออกจากบริษัทเงินทุนไปยังสถาบันการเงินที่ตนมั่นใจว่ามีความมั่นคงในขณะนั้น ซึ่งในที่นี้ก็คือธนาคารพาณิชย์

สำหรับการดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะฝ่ายบริหารของบริษัทต่างมุ่งบริหารเพื่อจัดโครงสร้างของกระแสเงินทุนระหว่างเงินฝากและเงินให้กู้ยืมให้มีความสอดคล้องกันและอยู่ในทิศทางเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่ออัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามข้อกำหนดของกฎหมาย เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ในช่วงปี 2545 พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จะมีบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 85.60 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและบริษัทเงินทุนสินเอเชีย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 83.66 ร้อยละ 79.00 ร้อยละ 74.63 และร้อยละ 68.18 ตามลำดับ โดยเฉพาะบริษัทเงินทุนสินเอเชียพบว่าการปรับลดของเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมจาก 40,882 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 16,046 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 24,836 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 60.75 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2541 ซึ่งสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการบริหารโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สิน (Assets and Liabilities Management) และการขาดความเชื่อมั่นในบริษัทเงินทุนจากปัญหาผลการดำเนินงานที่มีขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงจนเกรงว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินเหมือนปี 2540 ที่ผ่านมา

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กจะมีบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนททที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดคืออยู่ที่ร้อยละ 83.16 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและ

ตารางที่ 4.29 ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อพนักงาน ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงานของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ														
	ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน			ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อพนักงาน			ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงาน								
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่															
NFS	(928.47)	(62.30)	(186.11)	79.11	204.66	7,090.10	5,979.55	4,957.87	4,998.43	5,856.92	7,290.78	5,874.23	6,770.97	7,285.35	7,318.50
TISCO	(847.27)	(1,607.20)	291.23	220.68	268.38	6,860.51	8,222.03	7,995.43	7,185.14	7,166.80	7,303.88	10,298.58	10,024.25	9,306.26	7,092.20
SICCO	(294.46)	(296.25)	79.06	93.35	176.31	4,043.96	6,349.65	6,727.20	6,613.25	6,627.83	3,196.54	6,491.38	7,031.09	8,052.15	7,085.95
KK	(106.70)	266.64	53.19	205.44	200.28	1,782.13	3,854.82	1,507.97	1,772.99	2,236.44	1,316.82	4,480.17	4,282.59	3,154.46	2,855.51
ACL	(15,824.36)	(2,555.35)	330.13	136.68	(673.73)	7,593.28	5,323.25	7,610.30	5,722.24	4,834.79	8,052.68	6,840.85	7,626.80	5,929.06	5,850.13
ค่าเฉลี่ย	(720.98)	(799.80)	48.96	151.20	120.44	5,258.86	5,730.50	5,124.80	4,611.38	5,017.12	5,246.29	6,528.37	6,830.15	6,259.38	5,829.79
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก															
BFIT	(357.65)	8.00	74.82	96.08	216.78	2,401.69	1,971.89	3,145.31	3,744.56	2,858.32	3,374.80	2,860.29	5,282.42	7,508.25	7,360.59
AITCO	(199.38)	(747.66)	(975.64)	71.35	98.80	3,038.47	4,469.75	2,842.26	2,358.31	2,513.79	2,523.23	4,225.05	2,403.88	2,810.99	2,592.17
BC	(815.93)	(547.42)	(6.14)	45.47	41.12	5,610.52	5,463.76	3,490.85	3,895.65	3,466.89	4,905.40	3,459.03	2,485.32	2,378.44	2,622.67
ค่าเฉลี่ย	(425.70)	(375.74)	(303.87)	67.85	106.04	3,603.75	3,788.63	3,179.18	3,223.67	2,928.51	3,467.79	3,419.44	3,245.56	3,738.93	3,713.53
รวมค่าเฉลี่ย	(573.34)	(587.77)	(127.46)	109.53	113.24	4,431.31	4,759.57	4,151.99	3,917.53	3,972.82	4,357.04	4,973.91	5,037.86	4,999.16	4,771.66

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

บริษัทเงินทุนบุคคลิก มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 78.89 และร้อยละ 77.22 ตามลำดับ โดยบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา มีการปรับลดเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมจาก 8,541 ในปี 2541 เหลือเพียง 4,349 ในปี 2545 ลดลง 4,192 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 49.08 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2541 และบริษัทเงินทุนบุคคลิก มีการปรับลดเงินฝากจากประชาชนและเงินกู้ยืมจาก 10,818 ในปี 2541 เหลือเพียง 3,101 ในปี 2545 ลดลง 7,717 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 248.86 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2541 ซึ่งสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการบริหาร โครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สิน (Assets and Liabilities Management) และการขาดความเชื่อมั่นในบริษัทเงินทุนจากปัญหาที่บริษัทดำรงเงินกองทุนทั้งหมดต่ำกว่าสามในสี่ของทุนซึ่งชำระแล้ว

จากตารางที่ 4.29 ซึ่งเป็นอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน (Employee Income Productivity ย่อว่า EIP) ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน (Credits per Employee ย่อว่า CE) และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน (Deposits per Employee ย่อว่า DE) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการพบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อจำนวนพนักงาน และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน อยู่ระหว่างร้อยละ (677.15) – 113.24 ร้อยละ 3,917.53 – 4,759.57 และร้อยละ 4,357.04 – 5,037.86 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น (เพิ่มขึ้น) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อจำนวนพนักงานและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 - 2545 มีเพียงบริษัทเงินทุนทีสโก้ ที่มีอัตราส่วนทุกอัตราส่วนข้างต้นอยู่ในระดับดี (สูง) กว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ และค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลของพนักงานในการจัดการทรัพยากรบุคคล

หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2545 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร พบว่าบริษัทเงินทุนทิสโก้มีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชีย พบว่าพนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับบริษัทได้

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืม พบว่าบริษัทเงินทุนทิสโก้มีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนสินเอเชีย และบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก พบว่าบริษัทเงินทุนธนชาติมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนสินเอเชีย และบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนข้างต้นโดยรวม พบว่าบริษัทเงินทุนทิสโก้มีการปรับตัวในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงทั้งด้านประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรและประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมจากร้อยละ 220.68 ร้อยละ 7,185.14 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 268.38 ร้อยละ 7,166 ในปี 2545 ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีพนักงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับต่ำทั้งด้านประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมและระดมเงินฝาก

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อจำนวนพนักงานและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน อยู่ระหว่างร้อยละ (425.70) – 106.04 ร้อยละ 2,928.51 – 3,788.63 และร้อยละ 3,245.56 – 3,738.93 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ลดลงนับจากปี 2544 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลลดลง หากพิจารณาอัตราส่วนในปี 2545 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไร พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์ ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืม พบว่าบริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์มีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทกรุงศรีอยุธยา ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝาก พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงสุดของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์และบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอัตราส่วนข้างต้น โดยรวม พบว่าบริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์มีการปรับตัวในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก เพราะมีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับต่ำทั้งด้านประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมและประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากจากร้อยละ 3,895.65 ร้อยละ 2,378.44 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 3,466.89 ร้อยละ 2,622.67 ในปี 2545 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินลงทุนถัวเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ									
	อัตรากำไรสุทธิต่อเงินลงทุนถัวเฉลี่ย					อัตรากำไรสะสมต่อเงินลงทุนถัวเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่										
NFS	(49.32)	(2.83)	(8.96)	4.00	15.72	(39.65)	(32.85)	(51.24)	(48.72)	14.21
TISCO	(75.87)	(130.50)	18.22	14.18	15.98	39.30	(80.84)	(38.27)	(17.99)	1.25
SICCO	(76.33)	(40.20)	7.46	8.31	16.38	(101.70)	(130.41)	(74.31)	(54.15)	7.79
KK	(51.38)	43.27	50.94	17.21	15.35	(91.54)	(3.43)	55.57	49.62	52.44
ACL	(911.14)	(237.71)	10.12	4.25	(20.64)	(1,057.62)	(228.08)	(108.31)	(100.78)	(123.36)
ค่าเฉลี่ย	(96.38)	(61.67)	2.66	8.70	7.76	(70.38)	(77.01)	(47.23)	(35.09)	(9.61)
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก										
BFIT	(88.21)	1.74	8.56	7.04	15.69	(52.08)	(41.11)	(29.72)	2.48	10.39
AITCO	(57.13)	(119.41)	(117.91)	7.61	10.99	6.23	(112.34)	(201.52)	(163.22)	(149.02)
BC	(171.96)	(83.79)	(0.48)	2.31	2.52	(123.07)	(185.76)	(100.69)	(83.00)	(37.76)
ค่าเฉลี่ย	(105.85)	(66.14)	(30.01)	4.83	8.35	(55.50)	(116.96)	(110.70)	(86.06)	(58.35)
รวมค่าเฉลี่ย	(101.12)	(63.91)	(13.68)	6.77	8.06	(62.94)	(96.99)	(78.97)	(60.58)	(33.98)

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.30 ซึ่งเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย (Rate of Return on Capital Funds ย่อว่า RRCF) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (101.12) – 8.06 และร้อยละ (96.99) – (33.98) ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มขาดทุนและขาดทุนสะสมลดลง สาเหตุการลดลงของผลขาดทุนเกิดจากภาระการจ่ายดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มลดลง การกั้นเงินสำรองสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีจำนวนลดลง รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ซึ่งเกิดจากผลกำไรจากลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วม รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการและรายได้อื่นที่นอกเหนือจากการทำธุรกรรมหลักของบริษัทเงินทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาได้จากการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลที่มีค่าคิดลบอยู่ที่ร้อยละ (8.62) ในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 45.24 ในปี 2545

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (96.38) – 8.70 และร้อยละ (70.38) – (9.61) ตามลำดับ และมีทิศทางแนวโน้มขาดทุนและขาดทุนสะสมลดลง หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า

ในปี 2545 บริษัทเงินทุนสินเอเชียเป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยมีค่าคิดลบอยู่ที่ร้อยละ (20.64) โดยขาดทุนดังกล่าวเกิดจากการกั้นเงินสำรองที่เพิ่มขึ้นสำหรับสินทรัพย์คือยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นจาก 7,631 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 11,485 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 3,854 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 50.50 และค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นจาก 370 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 539 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 169 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 45.68 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงานในปี 2544

ส่วนบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินพบว่ามีกำไรสุทธิที่แสดงถึงความสามารถในการสร้างหรือให้ผลตอบแทนกับเงินลงทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตั้งแต่ปี 2542 โดยมีสาเหตุสำคัญเกิดจากดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารมีแนวโน้มลดลง และมีการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยซึ่งเกิดจากกำไรจากการปรับมูลค่าของเงินลงทุน กำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วม รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการและรายได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินรอการขาย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นจากผลกำไรสะสมของบริษัทพบว่า บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนทีสโก้ มีความสามารถในการจ่ายผลตอบแทนได้ โดยมีอัตราส่วนกำไรสะสมอยู่ที่ร้อยละ 52.44 ร้อยละ 14.21 ร้อยละ 7.79 และร้อยละ 1.25 ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชียไม่มีความสามารถการจ่ายผลตอบแทนได้ เนื่องจากยังมีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ (123.36)

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (105.85) – 8.35 และร้อยละ (116.96) – (55.50) ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มขาดทุนและขาดทุนสะสมลดลง หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า

บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์ยังมีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูง โดยมีอัตราส่วนกำไรสะสมต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ (149.02) และร้อยละ (37.76) ในปี 2545 อย่างไรก็ดี หากพิจารณาผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2544 และปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีกำไรสุทธิ 90 ล้านบาท และ 132 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งกำไรที่เกิดขึ้นมาจากการโอนกลับสำรองเป็นรายได้และการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย ส่วนบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์มีกำไรสุทธิ 49 ล้านบาท และ 46 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งกำไรที่เกิดขึ้นมาจากการกันสำรองสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลง และดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีจำนวนลดลงจากร้อยละ 50.92 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ณ สิ้นปี 2543 เหลือเพียงร้อยละ 49.14 และร้อยละ 46.33 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล ณ สิ้นปี 2544 และ ณ สิ้นปี 2545 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ														
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
	อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย					อัตรากำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย					อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย				
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่															
NFS	(8.46)	(0.64)	(2.04)	0.77	2.21	(6.81)	(7.45)	(11.68)	(9.41)	2.00	0.24	0.37	2.21	2.33	2.61
TISCO	(7.52)	(11.58)	2.23	2.00	2.58	3.90	(7.17)	(4.68)	(2.54)	0.20	(0.28)	3.00	2.98	3.23	3.52
SICCO	(4.40)	(3.36)	0.89	1.01	2.03	(5.87)	(10.90)	(8.91)	(6.56)	0.97	3.33	0.79	1.78	2.30	2.34
KK	(3.52)	4.40	8.82	3.85	3.83	(6.28)	(0.35)	9.04	11.10	13.10	(1.54)	8.12	1.91	(0.03)	2.47
ACL	(14.65)	(24.83)	2.36	1.22	(6.52)	(17.00)	(23.83)	(25.22)	(28.92)	(38.98)	(1.74)	(2.12)	0.96	1.74	2.67
ค่าเฉลี่ย	(8.88)	(8.35)	1.88	1.70	1.44	(6.48)	(10.43)	(8.74)	(6.86)	(1.78)	(0.31)	1.60	2.05	1.99	2.76
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก															
BFIT	(7.57)	0.20	1.12	0.93	2.20	(4.47)	(4.68)	(3.88)	0.33	1.46	(0.66)	1.75	3.13	2.55	2.77
AITCO	(4.12)	(10.59)	(19.28)	1.60	2.22	0.45	(9.97)	(32.95)	(34.31)	(30.08)	1.48	1.88	3.55	3.47	2.93
BC	(11.35)	(7.76)	(0.11)	0.89	0.92	(8.12)	(17.20)	(23.65)	(31.91)	(13.80)	(2.12)	(1.50)	1.70	3.01	3.03
ค่าเฉลี่ย	(7.75)	(6.43)	(5.38)	1.12	1.85	(4.06)	(11.38)	(19.83)	(19.97)	(12.95)	(0.44)	0.49	2.72	2.97	2.89
รวมค่าเฉลี่ย	(8.32)	(7.39)	(1.75)	1.41	1.65	(5.27)	(10.91)	(14.29)	(13.42)	(7.37)	(0.38)	1.05	2.39	2.48	2.83

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นจากผลกำไรสะสมของบริษัทพบว่า บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีความสามารถในการจ่ายผลตอบแทนได้เพียงบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก ส่วนบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา บริษัทเงินทุนบุคคลวิชัยไม่มีความสามารถการจ่ายผลตอบแทนได้ เนื่องจากยังมีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ (149.02) และร้อยละ (37.76) ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.31 ซึ่งเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Rate of Return on Assets ย่อว่า ROA) และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Net Income Margin ย่อว่า NIM) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ พบว่า ช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (8.32) – 1.65 ร้อยละ (14.29) – (5.27) และร้อยละ (0.38) – 2.83 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มที่จะสร้างกำไรและผลต่างของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น ซึ่งมีสาเหตุสำคัญเกิดจากอัตราดอกเบี้ยจ่ายของตลาดมีทิศทางแนวโน้มลดลงมากกว่าอัตราดอกเบี้ยรับของตลาด การขยายเพิ่มของเงินให้กู้ยืมด้านเช่าซื้อและสัญญาเช่าทางการเงินที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ รวมทั้งการรับดอกเบี้ยที่เกิดจากการลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมหรือหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องดีเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 - 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (8.88) – 1.88 ร้อยละ (10.43) – (1.78) และร้อยละ (0.31) – 2.76 ตามลำดับ โดยมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยบริษัทเงินทุน

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญ พบว่าตั้งแต่ปี 2542 – 2545 บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่คืออยู่ที่ร้อยละ 4.40 ร้อยละ 8.28 ร้อยละ 3.85 และร้อยละ 3.83 ตามลำดับ

ซึ่งกำไรที่เกิดขึ้นมาจากการรับรู้กำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย ของยอดเงินลงทุนที่บริษัทลงทุนไว้ 1,853 ล้านบาท 4,840 ล้านบาท 2,813 ล้านบาท และ 1,030 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับสาเหตุที่อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของบริษัทเกียรตินาคินมี ค่าติดลบในช่วงปี 2543 – 2544 เนื่องจากบริษัทยังมีเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อยู่จำนวนมาก รวมทั้งยังไม่สามารถปรับโครงสร้างทางการเงินในส่วนของเงินกู้ยืมและเงินรับฝากจากประชาชน ที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายสูงให้สอดคล้องกับเงินให้กู้ยืมได้

เมื่อพิจารณากำไรสะสมที่แสดงถึงความสามารถโดยรวมจากผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมามีทั้งหมดพบว่า บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีผลตอบแทนสูงสุดซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 13.10 ของ สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนสินอุดมสาหกรรมและ บริษัทเงินทุนทิสโก้ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.00 ร้อยละ 0.97 และร้อยละ 0.20 ของสินทรัพย์ รวมถัวเฉลี่ย ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนสินเอเชีย พบว่าเป็นเพียงบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัท เงินทุนขนาดใหญ่ที่มีผลการดำเนินงานโดยรวมเป็นขาดทุนสะสม แม้บริษัทจะสามารถสร้างผลกำไร ได้ดีในปี 2543 – 2544 ก็ตาม แต่ผลกำไรดังกล่าวไม่สามารถชดเชยกับผลขาดทุนที่มีอยู่จำนวนมาก ได้ อีกทั้งบริษัทก็ต้องกลับมาประสบปัญหาผลขาดทุนอีกในปี 2545 เพราะมีภาระการกันเงินสำรอง เพิ่มขึ้นจากเงินให้กู้ยืมสูงถึง 2,065 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 165.21 ของรายได้ดอกเบี้ยและ เงินปันผล ซึ่งล้วนแต่เป็นสาเหตุที่ทำให้บริษัทมีผลขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2545 มีขาดทุน สะสมสูงถึง 10,310 ล้านบาท หรือคิดเป็นค่าติดลบร้อยละ (38.98) ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

อย่างไรก็ดี ในปี 2545 พบว่าบริษัทที่มีความสามารถในการสร้างส่วนต่างระหว่าง รายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 3.52 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยคือ บริษัทเงินทุนทิสโก้ เนื่องจากรายได้เกือบร้อยละ 44.63 ของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล เกิด จากลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่โดย ณ สิ้นปี 2545 มียอดคงเหลือ 19,011 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 54.96 ของเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจเงินทุน รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนสินเอเชีย บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและ บริษัทเงินทุนสินอุดมสาหกรรม โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.67 ร้อยละ 2.61 ร้อยละ 2.47 และ ร้อยละ 2.34 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 - 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ (7.75) – 1.85 ร้อยละ (19.97) – (4.06) และร้อยละ (0.44) – 2.97 ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มที่จะสร้างกำไรและผลต่างของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า ในช่วงปี 2541 - 2545 บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยที่ดีกว่าอัตราส่วนในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กและค่าเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน โดยอัตราส่วนดังกล่าวอยู่ระหว่างร้อยละ (7.57) – 2.20 และมีทิศทางแนวโน้มสามารถทำกำไรเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างกำไรได้ดีที่สุด

เมื่อพิจารณากำไรสะสมที่แสดงถึงความสามารถโดยรวมจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมดพบว่าบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีปัญหาด้านผลการดำเนินงานที่มีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 30.08 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย แสดงให้เห็นถึงโอกาสที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจะได้รับผลตอบแทนจากเงินปันผลต้องใช้เวลาาน เนื่องจากบริษัทยังมีความสามารถในการทำกำไรต่ำกล่าวคืออยู่ร้อยละ (19.28) – 2.22 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย เท่านั้น

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการสร้างส่วนต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพบว่า ในปี 2545 บริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์มีส่วนต่างของได้ดอกเบี้ยสุทธิสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 3.03 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานคร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.93 และร้อยละ 2.77 ของสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.32 ซึ่งเป็นอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Spread ย่อว่า IS) และต้นทุนทางการเงิน (Cost of Fund ย่อว่า CF) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหารายได้ พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย และต้นทุน

ตารางที่ 4.32 ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินของบริษัทเงินทุน

	ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย					ต้นทุนการเงิน (Cost of Fund)					หน่วย : ร้อยละ
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่											
NFS	0.52	(1.16)	2.48	3.77	2.97	12.41	7.42	3.97	3.73	2.73	
TISCO	1.69	4.65	4.20	4.22	4.11	13.43	6.35	4.52	3.49	3.26	
SICCO	3.88	0.26	1.36	2.18	1.46	12.68	5.96	4.63	4.50	4.43	
KK	0.64	4.53	(1.08)	0.93	3.01	11.78	7.06	6.70	5.42	4.80	
ACL	0.19	(2.30)	0.14	2.20	4.26	13.77	7.52	5.14	3.94	3.30	
ค่าเฉลี่ย	0.98	0.96	1.80	3.02	3.17	12.99	6.98	4.85	4.09	3.42	
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก											
BFIT	2.61	1.66	4.27	4.68	6.05	13.29	6.65	3.69	2.94	2.87	
AITCO	4.23	2.25	3.49	5.51	3.82	18.03	5.07	3.63	2.70	2.69	
BC	(1.65)	(2.75)	1.32	2.68	3.22	15.04	8.06	6.46	4.39	3.33	
ค่าเฉลี่ย	1.37	(0.17)	3.09	4.35	4.15	15.59	6.74	4.55	3.21	2.93	
รวมค่าเฉลี่ย	1.18	0.40	2.45	3.69	3.66	14.29	6.86	4.70	3.65	3.18	

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

ทางการเงินอยู่ระหว่างร้อยละ 0.40 – 3.69 และร้อยละ 3.18 – 14.29 ตามลำดับ โดยมีทิศทางแนวโน้มของส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นหลังปี 2542 อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนต่างของดอกเบี้ยในกลุ่มบริษัทเงินทุนมีค่าต่ำกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์อยู่ประมาณ 1.25 – 10.21 ซึ่งมีสาเหตุสำคัญคือข้อจำกัดในความสามารถด้าน Economic of Scale ของบริษัทเงินทุน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จะมีอัตราส่วนต่างของดอกเบี้ยอยู่ระหว่างร้อยละ 0.98 – 3.17 โดยมีทิศทางส่วนต่างของดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญพบว่า บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จะมีต้นทุนทางการเงินที่สูง เพราะส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่ายมาจากดอกเบี้ยที่เกิดจากการออกหุ้นกู้หรือตราสารหนี้อื่น โดยเฉพาะปี 2545 พบว่า บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีต้นทุนทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 4.80 ในจำนวนนี้มีหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ที่ออกจำหน่ายแล้ว 5,807 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 21.66 ของเงินฝากจากประชาชนและหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ หรือเท่ากับร้อยละ 15.63 ของสินทรัพย์รวม

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความสามารถในการจัดหาต้นทุนทางการเงินเพื่อนำมาสร้างสินทรัพย์ทางการเงินพบว่าทุกบริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่จะมีต้นทุนทางการเงินที่ใกล้เคียงกันคืออยู่ระหว่างร้อยละ 3.42 – 12.99 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลงตามภาวะดอกเบี้ยตลาดที่ลดลง

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกบริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีอัตราส่วนต่างดอกเบี้ยและทิศทางแนวโน้มเป็นไปตามกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ โดยในปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนบุคคลิกย์มีต้นทุนทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 3.33 ซึ่งในจำนวนนี้มีต้นทุนที่เกิดจากการออกหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ 717 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 18.78 ของเงินฝากจากประชาชนและหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ หรือเท่ากับร้อยละ 14.23 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นต้นทุนทางการเงินที่บริษัทต้องแบกรับการจ่ายดอกเบี้ยคงที่และระยะเวลายาวในขณะ

ที่คอกเบี้ยตลาดมีแนวโน้มลดลง

ส่วนบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครพบว่าเมื่ออัตราส่วนของอัตราดอกเบี้ยอยู่ที่ร้อยละ 6.05 เนื่องจากบริษัทมีต้นทุนทางการเงินต่ำคืออยู่ที่ร้อยละ 2.87 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กและกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะบริษัทมีโครงสร้างทางการเงินด้านหนี้สินไม่มีการกู้ยืมด้วยการออกหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ในช่วงปี 2541 – 2545 ที่ผ่านมา ทำให้บริษัทไม่ต้องแบกรับการจ่ายดอกเบี้ยเกี่ยวกับหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ระยะยาวที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่

จากตารางที่ 4.33 ซึ่งเป็นอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม (Quick Assets to Deposit and Borrowing Ratio ย่อว่า QADB) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 17.81 – 24.69 สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดร้อยละ 6.00 แสดงให้เห็นว่าการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจเป็นไปอย่างเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม บริษัทมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่สูง แต่มีความผันผวน เนื่องจากความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินต่อบริษัทเงินทุนมีความไม่แน่นอนเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ อีกทั้งสภาพคล่องในระบบการเงินมีสภาพคล่องส่วนเกินเหลืออยู่จำนวนมาก และการให้กู้ยืมเงินของบริษัทได้หันมามุ่งเน้นพิจารณาคุณภาพหรือความสามารถของลูกค้าแทนการพิจารณาหลักประกันของลูกค้า ทำให้การให้กู้ยืมของบริษัทมีการชะลอและเป็นไปอย่างระมัดระวัง

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมเป็นรายบริษัทตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 17.86 – 23.12 โดยสินทรัพย์สภาพคล่องส่วนใหญ่ของบริษัทจะเป็นหลักทรัพย์รัฐบาลซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.59 ของสินทรัพย์สภาพคล่องในปี 2541 เป็นร้อยละ 96.15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องในปี 2545 เนื่องจากบริษัทได้หันมาดำรงสภาพคล่องไว้จำนวนมาก เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถรองรับการถอนคืนของผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ได้ทั้งสถานการณ์ปกติและในภาวะ

ตารางที่ 4.33 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุน

	2541	2542	2543	2544	2545
	หน่วย : ร้อยละ				
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	22.50	18.74	17.39	24.58	19.23
TISCO	14.43	18.26	10.62	13.06	6.35
SICCO	20.39	18.51	21.02	26.20	15.98
KK	33.09	9.37	10.21	7.95	8.86
ACL	15.58	47.77	37.85	40.14	56.78
ค่าเฉลี่ย	19.68	23.12	17.86	20.76	18.07
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	33.96	25.93	28.72	31.00	41.14
AITCO	18.13	8.36	8.30	38.26	29.46
BC	14.03	6.35	13.18	11.23	13.28
ค่าเฉลี่ย	20.42	12.49	18.47	28.62	30.15
รวมค่าเฉลี่ย	20.05	17.81	18.17	24.69	24.11

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

วิกฤติสภาพคล่อง รวมทั้งการเงินให้กู้ยืมได้หันมาพิจารณาคุณภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แทนการพิจารณาหลักประกัน ทำให้มีลูกหนี้ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณามีจำนวนไม่มาก

หากพิจารณาการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องปี 2541 - 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนสินเชิยมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจอยู่ระหว่างร้อยละ 15.58 – 56.78 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยของบริษัทเงินทุน เนื่องจากบริษัทมีการปรับลดเงินกู้ยืมจากประชาชนลดลงตลอดตั้งแต่ปี 2541 ซึ่งมีอยู่ 40,882 ล้านบาท เหลือเพียงร้อยละ 16,046 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 24,836 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 60.75 ของเงินฝากจากประชาชน ณ สิ้นปี 2541 ทำให้บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่สูงเพื่อให้สามารถรองรับการไถ่ถอนเงินฝากจากประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนธนชาติ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนเกียรตินาคินและบริษัทเงินทุนทิสโก้ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 19.23 ร้อยละ 15.98 ร้อยละ 8.86 และร้อยละ 6.35 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าบริษัททุกแห่งในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ระหว่างร้อยละ 12.49 – 30.15 และมีแนวโน้มการดำรงสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทต้องดำรงสภาพคล่องไว้สูงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถรองรับการถอนคืนของผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ตั้งสถานการณ์ปกติและในภาวะวิกฤตสภาพคล่อง

หากพิจารณาการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องปี 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับความต้องการกระแสเงินสดเพื่อใช้ในธุรกิจอยู่ที่ร้อยละ 41.14 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลิย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 29.46 และร้อยละ 13.28 ตามลำดับ และมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญของการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่สูงของบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา เพราะทั้งสองบริษัทได้มีการชะลอการให้กู้ยืมและต้องหันมาลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันทีเมื่อต้องการขยายเงินให้กู้ยืม รวมทั้งรองรับการถอนคืนเงินกู้ยืมจากประชาชนที่ลดลงจากปี 2541 ที่มีอยู่ 6,548 ล้านบาท และ 8,541 ล้านบาท เหลือเพียง 6,156 ล้านบาท และ 4,349 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 392 ล้านบาท และ 4,192 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 5.99 และร้อยละ 49.08 ของเงินฝากจากประชาชน ณ สิ้นปี 2541 ตามลำดับ ส่วนบริษัทเงินทุนบุคคลิย์

ตารางที่ 4.34 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	87.75	94.80	67.19	64.44	75.68
TISCO	76.87	74.09	75.39	73.51	97.07
SICCO	77.56	82.55	85.25	80.37	91.76
KK	73.08	73.63	30.99	50.20	74.76
ACL	82.47	73.39	92.26	86.04	77.14
ค่าเฉลี่ย	80.99	80.05	68.76	68.77	81.98
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	62.35	65.33	53.61	43.27	34.82
AITCO	86.09	92.64	98.14	63.99	77.46
BC	88.16	109.12	130.66	149.28	126.34
ค่าเฉลี่ย	80.96	91.19	87.22	72.49	69.31
รวมค่าเฉลี่ย	80.98	85.62	77.99	70.63	75.65

หมายเหตุ : จำนวนจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

มีสาเหตุที่ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไว้สูง เพราะต้องรองรับการถอนคืนของเงินกู้ยืมจากประชาชนที่ลดลงจากปี 2541 ที่มีอยู่ 10,818 ล้านบาท เหลือเพียง 3,101 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 4,359 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 72.18 ของเงินฝากจากประชาชน ณ สิ้นปี 2541

จากตารางที่ 4.34 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก (Loans to Deposits Ratio ย่อว่า LD) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าช่วงปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 70.63 – 85.62 โดยมีทิศทางแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังการเพิ่มทุนของบริษัทเงินทุน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทหันมาพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกทั้งระยะสั้นและระยะยาวมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินของบริษัท

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 68.76 – 81.98

หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายบริษัทที่สำคัญ พบว่าบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากต่ำกว่าทุกบริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่และค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่โดยเฉพาะปี 2543 มีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 30.99 แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายในมากกว่าแหล่งเงินทุนจากภายนอกเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินของบริษัทที่มีส่วนขาดอยู่ประมาณที่ร้อยละ 69.01 ทั้งนี้ เพราะช่วงดังกล่าวบริษัทได้มีการเพิ่มทุนประมาณ 1,175 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทพบว่า ในปี 2543 มีการลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ที่มีอยู่ 12,644 ล้านบาท เป็น 24,886 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12,242 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.82 ของยอดเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ณ สิ้นปี 2542 ในขณะที่เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์มีการปรับลดจาก 16,791 ล้านบาท เป็น 7,048 ล้านบาท ลดลง 9,743 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 58.03 ของเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์ ณ สิ้นปี 2542 แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีบริหารสินทรัพย์ที่มุ่งเน้นการขยายด้านเงินลงทุนในหลักทรัพย์

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากเป็นรายบริษัทพบว่า ในปี 2545 บริษัทเงินทุนทิสโก้มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ถึงร้อยละ 23.56 เนื่องจากบริษัทมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินของบริษัทที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะด้านเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ที่มีการขยายเพิ่มจากปี 2544 ที่มีอยู่ 27,304 ล้านบาท เป็น 30,817 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้น 3,513 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 12.87 รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนสินอุดมสาหกรรม บริษัทเงินทุนสินเอเชีย บริษัทเงินทุนธนชาติและบริษัทเงินทุนเกียรติคนกิน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 91.76 ร้อยละ 77.14 ร้อยละ 75.68 และร้อยละ 74.76 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากอยู่ระหว่างร้อยละ 69.31 – 91.19 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง เนื่องจากเป็นช่วงที่บริษัทในกลุ่มเงินทุนขนาดเล็กมีการปรับลดขนาดของโครงสร้างเงินให้กู้ยืมและเงินฝากลงจากเดิมเพื่อเป็นการชะลอการขยายเงินให้กู้ยืมและเร่งพัฒนาคุณภาพเงินให้กู้ยืมที่มีอยู่ให้กลายเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่

หากพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากเป็นรายบริษัทพบว่า ในปี 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กจะมีการปรับลดการขยายของเงินให้กู้ยืมและเงินฝากลง ทำให้สินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทส่วนใหญ่จะลงอยู่ในเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลแทน สำหรับบริษัทเงินทุนบุคคลิกย์พบว่าช่วงปี 2542 – 2545 มีการเพิ่มเงินกองทุนประมาณ 1,254 ล้านบาท ทำให้บริษัทไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินของบริษัท ทำให้มีการชะลอการระดมเงินฝากจากประชาชนจากที่มีอยู่ 10,818 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 3,101 ล้านบาท ในปี 2545 ลดลง 7,717 ล้านบาท หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 71.13 เมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2541

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในส่วนของโครงสร้างเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากเป็นรายบริษัทพบว่า ในปี 2545 บริษัทเงินทุนบุคคลิกย์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่สูงสุด รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานคร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 77.46 และร้อยละ 34.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.35 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของบริษัทเงินทุน

	หน่วย : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545
บริษัทเงินทุนขนาดใหญ่					
NFS	6.85	3.10	2.72	1.84	0.88
TISCO	4.99	3.20	0.48	0.29	0.89
SICCO	4.10	0.05	0.08	0.32	0.35
KK	9.84	2.73	4.23	1.11	1.58
ACL	5.55	1.12	1.49	2.04	1.84
ค่าเฉลี่ย	6.10	2.34	1.99	1.19	1.03
บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก					
BFIT	15.81	3.23	2.27	0.86	1.12
AITCO	13.66	1.80	1.65	0.49	0.94
BC	5.03	2.76	4.76	6.48	5.08
ค่าเฉลี่ย	10.60	2.60	2.82	1.91	1.96
รวมค่าเฉลี่ย	8.35	2.47	2.41	1.55	1.50

หมายเหตุ : คำนวณจากงบการเงินของบริษัทเงินทุนงวดประจำปี 2541 - 2545

จากตารางที่ 4.35 ซึ่งเป็นอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก (Cash to Deposits Ratio ย่อว่า CD) ในกลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าปี 2541 – 2545 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 1.50 – 8.35 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง เนื่องจากสภาพคล่องในระบบการเงินมีส่วนเกินอยู่จำนวนมาก ทำให้บริษัทเกือบทุกแห่งไม่มีความจำเป็นต้องดำรงเงินสดไว้จำนวนมาก

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากเป็นรายกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์พบว่า

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 บริษัทในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากอยู่ระหว่างร้อยละ 1.03 – 6.10 โดยมีทิศทางแนวโน้มลดลง หากพิจารณาการดำรงเงินสดเป็นรายบริษัทที่สำคัญ พบว่าในปี 2545 บริษัทเงินทุนเอเชีย มีการดำรงเงินสดและเงินฝากธนาคารอยู่ที่ร้อยละ 1.84 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน บริษัทเงินทุนทีเอสโก้ บริษัทเงินทุนธนชาติและบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 1.58 ร้อยละ 0.89 ร้อยละ 0.88 และร้อยละ 0.35 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 พบว่าบริษัทเงินทุนบุคคลมักมีการดำรงเงินสดและเงินฝากเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินอยู่ที่ร้อยละ 2.76 – 6.48 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.91 – 10.60 เนื่องจากในปี 2544 บริษัทมีปัญหาเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนต่อทุนชำระแล้วที่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของทุนชำระแล้ว ทำให้บริษัทต้องมีการดำรงเงินสดและเงินฝากอยู่ในอัตราส่วนที่สูงเพื่อป้องกันการถอนเงินของผู้ฝากและเจ้าหนี้ ส่วนบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครและบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา พบว่าในปี 2545 มีการดำรงเงินสดและเงินฝากเพื่อสำรองการจ่ายเงินให้กับผู้ถอนเงินอยู่ที่ร้อยละ 1.12 และร้อยละ 0.94 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก แต่ก็ไม่น่าเป็นห่วง เพราะสภาพคล่องทางการเงินในระบบทางการเงินยังมีสภาพคล่องส่วนเกินเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก

2. ผลการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน

การวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วยวิธีการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรม Statistical Package for Social Sciences for Windows (SPSS for Windows) มาคำนวณวิธีทางการสถิติ (Statistic) แบบ Classify เพื่อแบ่งแยกกลุ่มสถาบันการเงินออกเป็นสองกลุ่มคือสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคง โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน 50 อัตราส่วน ที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2541 – 2545 ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ 12 แห่ง และกลุ่มบริษัทเงินทุน 8 แห่ง ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นตัวแปรอิสระในการสร้างสมการ

สำหรับการคัดเลือกเพื่อแบ่งแยกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงนั้น ในเบื้องต้นจะใช้วิธีการที่เรียกว่า Stepwise Method ก่อน เนื่องจากอัตราส่วนที่นำมาศึกษาทั้ง 50 อัตราส่วนข้างต้น ผู้วิจัยยังไม่สามารถที่จะสรุปได้ว่าอัตราส่วนใดที่มีความสามารถในการแบ่งแยกกลุ่มของสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาได้ดีที่สุด การใช้วิธี Stepwise จะช่วยในการคัดเลือกตัวแปรเข้าในสมการก่อนหลังเอง โดยดูค่าความมีนัยสำคัญของตัวแปรนั้น ๆ จากตัวแปรที่มีนัยสำคัญมากที่สุดไปจนถึงตัวแปรที่มีความสำคัญน้อยที่สุดตามลำดับ จนกระทั่งการเพิ่มตัวแปรเข้า ไปอีกแล้วไม่มีผลทำให้ความสามารถในการจำแนกกลุ่มของสมการนั้นดียิ่งขึ้น หรืออาจจะทำให้ความสามารถในการจำแนกกลุ่มนั้นลดลงได้ ก็จะไม่มีการคัดเลือกตัวแปรเข้ามาในสมการอีก

นอกจากการสร้างสมการโดยวิธี Stepwise ตามที่กล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังได้สร้างสมการ โดยพิจารณาจากผลของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและผลลัพธ์ของค่า Wilks' Lambda ทั้งนี้ เพราะค่า Wilks' Lambda สามารถใช้เป็นมาตรวัดความแตกต่างระหว่างกลุ่มได้ โดยที่ค่าของ F-Statistic ของตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตัวแปรอิสระใดที่ให้ค่าส่วน F-Statistic สูงสุด จะให้ค่า Wilks' Lambda ต่ำสุด ดังนั้น ยิ่งค่า Wilks' Lambda ลดต่ำลงมากเท่าใด แสดงว่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่แบ่งแยกกลุ่มจะมีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าสมการที่ประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือกแล้วนั้นเป็นสมการในการแบ่งแยกที่ดีที่สุด

สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ซึ่งได้แสดงเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรกเรียกว่า Unstandardized Discriminant Function เป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณได้จะสามารถนำไปคำนวณค่าคะแนนจำแนกกลุ่มของสถาบันการเงินอื่นได้โดยตรง รูปแบบที่สองเรียกว่า Standardized Discriminant Function นี้เกิดจากการปรับค่า (Normalized) ของตัวแปรอิสระต่างๆ ด้วยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรนั้นๆ ดังนั้น ตัวแปรอิสระทุกตัวจึงมีการกระจายแบบ Standard Normal ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากสมการชุดนี้จะนำไปคำนวณค่าคะแนนจำแนกกลุ่มโดยตรงไม่ได้ แต่จะใช้ในการจัดลำดับความสำคัญ (Ranking) ของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งผลของการสร้างสมการตามที่กล่าวข้างต้น จะได้สมการ 3 กรณี ดังนี้

ตารางที่ 4.36 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 1

Case	ตัวแปร	Unstandardized Coefficient	Standardized Coefficient	Ranking
	(Constant)	-1.9541		
1	NPL	0.0646	1.150	1
	BIS2	0.2066	0.571	2
	CE1	-0.0002	-0.366	3
	CALC	0.0369	0.297	4

จากตารางที่ 4.36 แสดงสัมประสิทธิ์ของสมการที่ประมาณได้ในกรณีที่ 1 ซึ่งเขียนอยู่ในรูปสมการการจำแนกกลุ่มได้คือ

$$Z_i = -1.9541 + 0.0646NPL + 0.2066BIS2 - 0.0002CE1 + 0.0369CALC \dots\dots\dots (4.1)$$

โดยที่

$$Z_i = \text{ดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน}_i$$

$$NPL = \text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม}$$

- BIS2 = อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง
- CE1 = ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงิน
ต่อจำนวนพนักงาน
- CALC = อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด

จากสมการข้างต้นพบว่าตัวแปรที่สำคัญที่สามารถจำแนกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงออกจากสถาบันการเงินที่มั่นคงมีจำนวน 4 อัตราส่วน โดยอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม (NPL) มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาคืออัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS2) ถัดไปคือประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงินต่อจำนวนพนักงาน (CE1) และสุดท้ายเป็นอัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์หักเงินสด (CALC) จึงอาจสรุปได้ว่าอัตราส่วนที่แสดงถึงคุณภาพสินทรัพย์ (Asset Quality) มีความสำคัญอย่างมากในการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รองลงมาได้แก่ อัตราส่วนแสดงถึงความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy) และอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality)

จากสมการที่ 4.1 (Unstandardized Discriminant Function) พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม (NPL) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.0646 หมายความว่าเมื่ออัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะทำให้ค่าคะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.0646 หน่วย นั่นคือ สถาบันการเงินมีโอกาสห่างไกลจากความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงออกไป 0.0646 หน่วย ในทางกลับกัน ถ้าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมลดลง 1 หน่วย และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ สถาบันการเงินนั้นก็จะมีโอกาสเข้าใกล้ความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงเพิ่มขึ้น 0.0646 หน่วย

อัตราส่วนต่อมาคือ อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS2) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ 0.2066 หมายความว่าเมื่ออัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะทำให้ค่าคะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.2066 หน่วย นั่นคือ สถาบันการเงินมีโอกาสเข้าใกล้ความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น 0.2066 หน่วย

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เหลือในสมการวัดความมั่นคงทางการเงินก็จะตีความได้ในลักษณะเดียวกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 2

Case	ตัวแปร	Unstandardized Coefficient	Standardized Coefficient	Ranking
	(Constant)	-0.6153		
	TAATA	-0.0893	-0.8787	6
	ALTL	0.1084	1.0533	2
	BDBTA	-0.0524	-0.9451	5
	IAA	-0.1733	-0.3302	11
	NPL	0.0677	1.1987	1
	NPA1	0.0578	0.9457	4
	TAE	0.0002	0.5694	7
2	DE	-0.0004	-0.9772	3
	EIP	-0.0010	-0.4540	8
	RRCF	-5.6947	-0.0119	15
	ROA	0.0578	0.3916	10
	TREA	-2.9079	-0.0003	16
	OE	-0.0007	-0.0483	14
	ROE	0.0005	0.1165	13
	CF	-0.1328	-0.4478	9
	CD	0.1030	0.2365	12

จากตารางที่ 4.37 แสดงสัมประสิทธิ์ของสมการที่ประมาณได้ในกรณีที่ 2 ซึ่งเขียนในรูปสมการการจำแนกกลุ่มได้ คือ

$$\begin{aligned}
Z &= -0.6153 - 0.0893TAATA + 0.1084ALTL - 0.0524BDBTA - 0.1733IAA \\
&+ 0.0677NPL + 0.0578NPA1 + 0.0002TAE - 0.0004DE - 0.0010EIP \\
&- 5.6947RRCF + 0.0578ROA - 2.9079TREA - 0.0007OE \\
&+ 0.0005ROE - 0.1328CF + 0.1030CD \dots\dots\dots(4.2)
\end{aligned}$$

โดยที่

- Z_i = คำนวณวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน ;
- TAATA = อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม
- ALTL = อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- BDBTA = อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม
- IAA = อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- NPL = อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม
- NPA1 = อัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมบวกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
- TAE = อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน
- DE = ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน
- EIP = ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน
- RRCF = อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย
- ROA = อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

TREA	=	อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
OE	=	อัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
ROE	=	อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย
CF	=	ต้นทุนทางการเงิน (Cost of Funds)
CD	=	อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก

สำหรับกรณีนี้พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการจำแนกสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงออกจากสถาบันการเงินที่มั่นคงคือ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อ (NPL) และอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเฉพาะเงินให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อรวม (ALTL) รองลงมาได้แก่ ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน (DE) อัตราส่วนสินทรัพย์ค้ำคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมบวกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (NPA1) อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและที่ตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวม (BDBTA) อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวม (TAATA) อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน (TAE) ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน (EIP) ต้นทุนทางการเงิน (CF) อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน) ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (ROA) อัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อรวม (IAA) อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก (CD) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย (ROE) อัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (OE) อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ย (RRCF) และอัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (TREA) ตามลำดับ จึงอาจสรุปได้ว่าอัตราส่วนที่แสดงถึงคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) มีความสำคัญอย่างมากในการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รองลงมาได้แก่ อัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality) อัตราส่วนแสดงถึงความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability) และอัตราส่วนแสดงถึงสภาพคล่อง (Liquidity)

จากสมการที่ 4.2 (Unstandardized Discriminant Function) พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.0677 หน่วย หมายความว่าเมื่ออัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย และตัวแปร

อื่น ๆ คงที่ จะทำให้ค่าคะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.0677 หน่วย นั่นคือ สถาบันการเงินมีโอกาสเข้าใกล้ความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น 0.0677 หน่วย ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เหลือในสมการวัดความมั่นคงทางการเงินก็จะตีความได้ในลักษณะเดียวกัน

ตารางที่ 4.38 แสดงความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มในกรณีที่ 3

Case	ตัวแปร	Unstandardized Coefficient	Standardized Coefficient	Ranking
	(Constant)	-0.4591		
3	NPL	0.0542	0.9602	1
	DE	-0.0002	-0.4643	2

จากตารางที่ 4.38 แสดงสัมประสิทธิ์ของสมการที่ประมาณได้ในกรณีที่ 3 ซึ่งเขียนในรูปสมการการจำแนกกลุ่ม ได้คือ

$$Z = -0.4591 + 0.0542NPL - 0.0002DE \dots\dots\dots(4.3)$$

โดยที่

$$Z_i = \text{ดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน}_i$$

$$NPL = \text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม}$$

$$DE = \text{ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน}$$

สำหรับกรณีนี้พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการจำแนกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงออกจากสถาบันการเงินที่มั่นคงได้แก่ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม (NPL) และประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน (DE) ตามลำดับ จึงอาจสรุปได้ว่าอัตราส่วนที่แสดงถึงคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) มีความสำคัญอย่างมากในการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รองลงมา

ได้แก่ อัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Quality)

จากสมการที่ 4.3 (Unstandardized Discriminant Function) พบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.0542 หน่วย หมายความว่าเมื่ออัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะทำให้ค่าคะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.0542 หน่วย นั่นคือ สถาบันการเงินมีโอกาสเข้าใกล้ความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น 0.0542 หน่วย ในทางกลับกันประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.0002 หน่วย หมายความว่าเมื่อประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะทำให้ค่าคะแนนจำแนกกลุ่มลดลง 0.0002 หน่วย นั่นคือ สถาบันการเงินมีโอกาสห่างไกลจากความเป็นสมาชิกของกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น 0.0002 หน่วย

ในส่วนของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้ของสมการการจำแนกกลุ่มเพื่อแบ่งแยกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง พบว่าจากสมการการจำแนกกลุ่มที่สร้างขึ้นทั้ง 3 กรณีมีค่า Eigen value Canonical Correlation Wilks' Lambda และ Chi-square ตามตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติที่คำนวณได้จากสมการการจำแนก

Case	Eigen value	Canonical Correlation	Wilks' Lambda	Chi-square	Df	Sig.
1	1.118	0.727	0.472	71.306	4	.000
2	1.124	0.727	0.471	67.806	16	.000
3	0.787	0.664	0.559	56.336	2	.000

ผลการทดสอบค่าสถิติจากสมการการจำแนกกลุ่มทั้ง 3 กรณี สามารถสรุปค่าสถิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่า Eigen value ของกรณีที่ 1 มีค่า 1.118 กรณีที่ 2 มีค่า 1.124 และกรณีที่ 3 มีค่า 0.787 ซึ่งอธิบายได้ว่าสมการที่สร้างขึ้นข้างต้นมีความน่าเชื่อถือที่สูง เพราะอัตราส่วนความผันแปรที่สามารถอธิบายได้ด้วยสมการการจำแนกกลุ่มต่อความผันแปรที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยสมการการจำแนกกลุ่มมีค่าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะกรณี 1 มีค่า Eigen value สูงสุด แสดงว่าเป็นสมการที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ดีและน่าเชื่อถือได้มากที่สุดในกลุ่มสมการที่ทดสอบ

ค่า Cononical Correlation และ Wilks' Lambda พบว่าค่า Cononical Correlation ของกรณีที่ 1 มีค่า 0.727 กรณีที่ 2 มีค่า 0.727 และกรณีที่ 3 มีค่า 0.664 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการคาดคะเนการเป็นสมาชิกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับค่า Wilks' Lambda ซึ่งมีค่าต่ำ คือ กรณีที่ 1 มีค่า 0.472 กรณีที่ 2 มีค่า 0.471 และกรณีที่ 3 มีค่า 0.559

ค่า Chi-square พบว่ากรณีที่ 1 มีค่า 71.306 ที่ระดับ degree of freedom เท่ากับ 4 กรณีที่ 2 มีค่า 67.806 ที่ระดับ degree of freedom เท่ากับ 16 และกรณีที่ 3 มีค่า 56.336 ที่ระดับ degree of freedom เท่ากับ 2

จากค่าสถิติข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมามีความสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าสมการการจำแนกกลุ่มทั้ง 3 กรณีมีความน่าเชื่อถือทางสถิติในระดับสูง

อย่างไรก็ดี ก่อนจะนำสมการการจำแนกกลุ่มดังกล่าวมาวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการบัน ก็ควรมีการพิสูจน์ความเที่ยงตรงของสมการว่าสามารถทำงานได้ดีเพียงไร ถ้าสมการการจำแนกกลุ่มนี้สามารถทำงานได้ดีจริงแล้ว ความผิดพลาดในการส่งสัญญาณ หรือ False Alarm ก็ย่อมมีน้อย ความผิดพลาดที่วานี้เกิดขึ้นได้ 2 ทาง คือ สัญญาณมุ่งให้เห็นถึงภัยในขณะที่ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ค่าของคะแนนการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Scores) ของสถาบันการเงินใดสถาบันการเงินหนึ่งมีค่าอยู่ในช่วงที่แสดงว่าสถาบันการเงินนั้นไม่มีความมั่นคงทางการเงินในขณะที่ความเป็นจริงแล้วสถาบันการเงินนั้นไม่ได้ประสบกับปัญหาแต่อย่างใด ความผิดพลาดนี้ในทางสถิติเรียกว่า Type I error ส่วนความผิดพลาดอีกประการหนึ่งคือ สัญญาณไม่ได้แสดงให้เห็นถึงภัยที่เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ภัยกำลังจะเกิดขึ้นจริง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ค่าคะแนนการจำแนกกลุ่มอยู่ในช่วงที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันการเงินไม่ได้ประสบปัญหา ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงสถาบันการเงินนั้นกำลังมีปัญหาด้านความไม่มั่นคงทางการเงิน ความผิดพลาดนี้ในทางสถิติเรียกว่า Type II error

ความสำคัญของการสร้างสมการการจำแนกกลุ่มอยู่ตรงการทดสอบความน่าเชื่อถือของสมการการจำแนกกลุ่ม เพราะเป็นการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณได้ หากนำไปใช้เพื่อวัดหรือพยากรณ์ตัวอย่างที่มีได้ใช้ในการประมาณสัมประสิทธิ์ชุดนั้น ๆ แล้ว จะมีความแม่นยำเพียงใด การจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประมาณสัมประสิทธิ์เองจะเกิดความเอนเอียงที่ทำให้การจำแนกดีเกินความเป็นจริง (Upward Bias) ดังนั้น ผู้วิจัยใช้ในการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Gross-validation) ในการทดสอบครั้งนี้

ด้วยวิธี Gross-validation จะเป็นการนำหน่วยวิเคราะห์ซึ่งในกรณีนี้คืองบการเงินของสถาบันการเงินในแต่ละปี ออกจากชุดข้อมูลที่ละหนึ่งหน่วยวิเคราะห์และใช้ข้อมูลที่เหลือในการวิเคราะห์ จากนั้นเปลี่ยนหน่วยวิเคราะห์ที่นำออกกลับไปเรื่อย ๆ โดยนำหน่วยวิเคราะห์ที่นำออกครั้งแรกเข้ามาในชุดข้อมูลแทน ทำเช่นนี้จนครบทุกหน่วยวิเคราะห์ก็จะทราบอัตราการจำแนกกลุ่มถูกต้องโดยมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์สามารถสรุปผลความน่าเชื่อถือของการจำแนกกลุ่มได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.40 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 1

Case	Set	Actual Group	Predicted Group		Total	% of
			0	1		classified
1	Original	0	62	8	70	92.00%
		1	0	30	30	
	Gross-validation	0	61	9	70	90.00%
		1	1	29	30	

จากตารางที่ 4.40 ผลของการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มตามวิธี Gross-validation Set พบว่าสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 0 จำนวน 70 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 61 ข้อมูล และสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 1 จำนวน 30 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 29 ข้อมูล แสดงว่าสมการนี้สามารถใช้จำแนกสถาบันการเงินเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคงออกจากกันได้อย่างดี โดยมีความน่าเชื่อถือได้ในการทำนายถึงร้อยละ 90.00

ตารางที่ 4.41 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 2

Case	Set	Actual Group	Predicted Group		Total	% of
			0	1		correctly Classified
2	Original	0	59	11	70	89.00%
		1	0	30	30	
	Gross-validation	0	52	18	70	79.00%
		1	3	27	30	

จากตารางที่ 4.41 ผลของการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มตามวิธี Gross-validation Set พบว่าสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 0 จำนวน 70 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 52 ข้อมูล และสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 1 จำนวน 30 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 27 ข้อมูล แสดงว่าสมการนี้สามารถใช้จำแนกสถาบันการเงินเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคงออกจากกันได้ดี โดยมีความน่าเชื่อถือได้ในการทำนายถึงร้อยละ 79.00

ตารางที่ 4.42 แสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 3

Case	Set	Actual Group	Predicted Group		Total	% of
			0	1		correctly Classified
3	Original	0	57	13	70	87.00%
		1	0	30	30	
	Gross-validation	0	55	15	70	84.00%
		1	1	29	30	

จากตารางที่ 4.42 ผลของการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มตามวิธี Gross-validation Set พบว่าสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 0 จำนวน 70 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 55 ข้อมูล และสามารถจำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่จัดอยู่ในกลุ่ม 1 จำนวน 30 ข้อมูล ได้ถูกต้อง 29 ข้อมูล แสดงว่าสมการนี้สามารถใช้จำแนกสถาบันการเงินเป็นสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคงออกจากกันได้อย่างดี โดยมีความน่าเชื่อถือได้ในการทำนายถึงร้อยละ 84.00

โดยสรุปผลจากค่าสถิติที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด พบว่าสมการการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 1 สามารถแสดงให้เห็นการจำแนกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือสูงสุด ผู้วิจัยจึงใช้สมการการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 1 ในการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินต่อไป

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าในสมการจำแนกกลุ่มกรณีที่ 1 โดยดูที่ค่า Wilks' Lambda ซึ่งเป็นมาตรวัดอำนาจในการจำแนกกลุ่มของตัวแปรในแต่ละขั้นตอน พบว่า ค่า Wilks' Lambda หลังจากมีการนำตัวแปรอื่น ๆ คงเหลือเข้าไปในสมการแล้ว จะทำให้ค่า Wilks' Lambda ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เหลือลดต่ำลง จนกระทั่งการนำตัวแปรอื่น ๆ ที่คงเหลือเข้าไปในสมการแล้วไม่ทำให้ค่า Wilks' Lambda ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เหลือลดต่ำลง แสดงว่าการนำตัวแปรอิสระนั้น ๆ เข้าไปในสมการมีส่วนทำให้ความสามารถในการจำแนกกลุ่มของสมการดีขึ้น ดังที่ได้แสดงในตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงค่า Wilks' Lambda เมื่อมีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าในสมการจำแนกกลุ่ม

	ค่า Wilk's Lambda	ค่า Wilk's Lambda	ค่า Wilk's Lambda	ค่า Wilk's Lambda	ค่า Wilk's Lambda
สัญลักษณ์ตัวแปรอิสระที่แสดงในสมการ	ก่อนเริ่มทำการคัดเลือกตัวแปรเข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร NPL เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร BIS2 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CE1 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CALC เข้าในสมการ
BIS1	0.989	0.617	0.528	0.492	0.464
BIS	0.994	0.609	0.528	0.492	0.464
FD	0.973	0.572	0.515	0.483	0.467

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

สัญลักษณ์ตัว แปริอิสระที่ แสดงในสมการ	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's
	Lambda	Lambda	Lambda	Lambda	Lambda
	ก่อนเริ่มทำการคัด เลือกตัวแปรเข้าใน สมการ	เมื่อนำตัวแปร NPL เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร BIS2 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CE1 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CALC เข้าในสมการ
FD1	0.978	0.573	0.517	0.484	0.465
FC	1.000	0.618	0.529	0.494	0.470
DC	0.999	0.618	0.529	0.494	0.472
DC1	0.999	0.618	0.529	0.494	0.472
LCF	0.999	0.616	0.529	0.494	0.471
LCF1	1.000	0.616	0.529	0.494	0.471
IGBSE	0.997	0.618	0.528	0.493	0.471
GA	0.990	0.594	0.513	0.493	0.471
GFGA	0.997	0.618	0.528	0.494	0.472
TAATA	0.900	0.616	0.524	0.494	0.468
ALTL	0.893	0.618	0.529	0.493	0.472
BDBTA	0.853	0.611	0.525	0.494	0.472
IAA	0.912	0.590	0.506	0.484	0.461
NPL1	0.622	0.618	0.529	0.494	0.471
NPA	0.791	0.615	0.529	0.494	0.470
NPA1	0.775	0.618	0.529	0.492	0.464
OBSTA	0.972	0.616	0.527	0.490	0.472
TLTA	0.988	0.594	0.506	0.472	0.472
TLSE	0.999	0.618	0.529	0.494	0.472
TAE	0.953	0.576	0.512	0.488	0.472
TPEE	0.984	0.616	0.527	0.492	0.471
NETA	0.988	0.614	0.522	0.494	0.470

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

สัญลักษณ์ตัว แปรอิสระที่ แสดงในสมการ	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's	ค่า Wilk's
	Lambda	Lambda	Lambda	Lambda	Lambda
	ก่อนเริ่มทำการคัด เลือกตัวแปรเข้าใน สมการ	เมื่อนำตัวแปร NPL เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร BIS2 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CE1 เข้าในสมการ	เมื่อนำตัวแปร CALC เข้าในสมการ
OETNE	0.998	0.617	0.529	0.494	0.471
DE	0.928	0.561	0.500	0.494	0.472
DE1	0.942	0.562	0.503	0.493	0.472
CE	0.984	0.579	0.499	0.494	0.472
EIP	0.880	0.618	0.529	0.494	0.471
RRCF	0.944	0.618	0.529	0.494	0.472
RRCF1	1.000	0.616	0.526	0.491	0.469
ROA	0.895	0.616	0.526	0.489	0.470
ROA1	0.985	0.617	0.528	0.494	0.468
NETR	0.999	0.618	0.529	0.494	0.472
TREA	0.916	0.618	0.527	0.493	0.471
OE	0.927	0.610	0.526	0.487	0.462
ROE	0.938	0.612	0.526	0.489	0.471
IS	0.984	0.611	0.525	0.494	0.465
NIM	0.970	0.590	0.509	0.476	0.460
CF	0.830	0.617	0.522	0.493	0.471
QADB	1.000	0.617	0.529	0.494	0.469
QADB1	1.000	0.616	0.529	0.494	0.469
LD	0.961	0.608	0.524	0.493	0.470
FACF	1.000	0.618	0.529	0.494	0.469
CD	0.906	0.595	0.514	0.486	0.467

ผลการแสดงความน่าเชื่อถือในการจำแนกประเภทของสมการจำแนกกลุ่มตามตารางที่ 4.40 อาจสรุปได้ว่าสมการที่ประมาณได้สามารถทำนายได้ถูกต้อง 90 ข้อมูล หรือมีความแม่นยำถึงร้อยละ 90.00 และเมื่อนำผลการทำนายความเป็นสมาชิกของหน่วยวิเคราะห์คือสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง จากงบการเงินระหว่างปี 2541 – 2545 รวม 100 ข้อมูล มาพิจารณาพบว่าคะแนนจำแนกกลุ่มที่คำนวณได้ของสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคงมีความแตกต่างกันในระดับสูง ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากสมการจำแนกกลุ่มของแต่ละกลุ่ม (Group Centroids) มีความแตกต่างกันมาก

ตารางที่ 4.44 ผลการทำนายความมั่นคงของสถาบันการเงิน

Case Number	Actual Group	Predicted Group (Original)	Predicted Group (Validation)	ค่าพยากรณ์	ค่า Z-Score
1	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.3950
2	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.0000
3	0	1(**)	1(**)	มั่นคง	-0.7150
4	1	1	1	มั่นคง	-0.6490
5	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.0490
6	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.0490
7	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.4110
8	0	1(**)	1(**)	มั่นคง	-0.8390
9	1	1	1	มั่นคง	-1.7980
10	1	1	1	มั่นคง	-1.7770
11	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.7990
12	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.3210
13	1	1	1	มั่นคง	-0.8640
14	1	1	1	มั่นคง	-0.7830
15	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.2790
16	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.1220
17	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.1010

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

Case Number	Actual Group	Predicted Group (Original)	Predicted Group (Validation)	ค่าพยากรณ์	ค่า Z-Score
18	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.0520
19	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.0780
20	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.3880
21	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.0250
22	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.8360
23	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.1250
24	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.3520
25	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.2280
26	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.0290
27	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.3030
28	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.0730
29	1	1	1	มั่นคง	-0.7060
30	1	1	1	มั่นคง	-0.9350
31	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.8470
32	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.3460
33	1	1	1	มั่นคง	-3.6600
34	1	1	1	มั่นคง	-2.2280
35	1	1	1	มั่นคง	-2.1390
36	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.1840
37	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.6940
38	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.0100
39	1	1	1	มั่นคง	-0.8070
40	1	1	1	มั่นคง	-1.5010
41	0	0	0	ไม่มั่นคง	3.2130
42	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.3320

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

Case Number	Actual Group	Predicted Group (Original)	Predicted Group (Validation)	ค่าพยากรณ์	ค่า Z-Score
43	1	1	1	มันคง	-2.1160
44	1	1	1	มันคง	-2.2850
45	1	1	1	มันคง	-1.9820
46	0	0	0	ไม่มันคง	1.1800
47	0	1(**)	1(**)	มันคง	-0.9620
48	1	1	1	มันคง	-1.8230
49	1	1	1	มันคง	-2.0990
50	0	1(**)	1(**)	มันคง	-1.9900
51	0	0	0	ไม่มันคง	0.5930
52	0	0	0	ไม่มันคง	0.2480
53	0	0	0	ไม่มันคง	-0.3800
54	0	1(**)	1(**)	มันคง	-0.4720
55	0	0	0	ไม่มันคง	0.1160
56	0	0	0	ไม่มันคง	1.5160
57	0	0	0	ไม่มันคง	0.8020
58	1	1	1	มันคง	-1.2020
59	1	1	1	มันคง	-1.4810
60	1	1	1	มันคง	-1.3390
61	0	0	0	ไม่มันคง	0.5870
62	0	0	0	ไม่มันคง	1.6350
63	0	0	0	ไม่มันคง	-0.1440
64	1	1	1	มันคง	-1.6900
65	1	1	1	มันคง	-1.8420
66	0	0	1(**)	มันคง	-0.4180
67	0	1(**)	1(**)	มันคง	-1.3850

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

Case Number	Actual Group	Predicted Group (Original)	Predicted Group (Validation)	ค่าพยากรณ์	ค่า Z-Score
68	1	1	1	มั่นคง	-1.8700
69	1	1	1	มั่นคง	-1.9760
70	1	1	1	มั่นคง	-1.5700
71	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.5880
72	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.2920
73	1	1	1	มั่นคง	-1.4980
74	1	1	1	มั่นคง	-1.7170
75	1	1	1	มั่นคง	-1.5090
76	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.2100
77	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.1430
78	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.1580
79	1	1	0(**)	ไม่มั่นคง	-0.5380
80	0	0	0	ไม่มั่นคง	-0.1940
81	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.9560
82	0	0	0	ไม่มั่นคง	3.0990
83	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.8160
84	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.3300
85	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.1540
86	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.9820
87	0	0	0	ไม่มั่นคง	3.0370
88	0	1(**)	1(**)	มั่นคง	-0.8520
89	1	1	1	มั่นคง	-1.2380
90	0	1(**)	1(**)	มั่นคง	-0.5910
91	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.8970
92	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.9520

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

Case Number	Actual Group	Predicted Group (Original)	Predicted Group (Validation)	ค่าพยากรณ์	ค่า Z-Score
93	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.5970
94	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.5800
95	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.5440
96	0	0	0	ไม่มั่นคง	0.8990
97	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.0210
98	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.0200
99	0	0	0	ไม่มั่นคง	2.1760
100	0	0	0	ไม่มั่นคง	1.5610

หมายเหตุ

0 สถาบันการเงินที่ไม่มั่นคง

1 สถาบันการเงินที่มั่นคง

* แสดงความคลาดเคลื่อนในการทำนาย

Group Canonical 0 = 0.69

1 = -1.587

จากตารางที่ 4.44 แสดงผลของการทำนายความไม่มั่นคงและความมั่นคงของสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2541 –2545 แต่ไม่มีการแสดงค่า Z-Score ซึ่งเป็นจุดวิกฤติที่แบ่งแยกสถาบันการเงินออกเป็นสองกลุ่มคือ สถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและสถาบันการเงินที่มั่นคง ดังนั้นหากต้องการนำสมการจำแนกกลุ่มที่ได้มาเพื่อวัดค่าหรือวิเคราะห์ ก็จำเป็นต้องหาค่าจุดวิกฤติเพื่อใช้เป็นจุดแบ่งแยกกลุ่ม

การหาจุดวิกฤติเพื่อแบ่งแยกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงและกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง ทำได้โดยการหาค่าเฉลี่ยระหว่าง Z-Score ที่มีค่าต่ำสุดในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงกับค่า Z-Score ที่มีค่าสูงสุดในกลุ่มสถาบันการเงินที่มั่นคง

จากค่า Z-Score ของแต่ละสถาบันการเงินข้างต้น ค่าเฉลี่ยระหว่าง Z_i ที่คำนวณได้จากสมการของสถาบันการเงิน Case number ที่ 4.41 ซึ่งเป็นค่าดัชนีที่มีค่าต่ำสุดในกลุ่มของสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงมีค่าเท่ากับ 3.2130 กับค่า Z_i ของสถาบันการเงิน Case number ที่ 33 เป็นค่าดัชนีที่มีค่าสูงสุดในกลุ่มของสถาบันการเงินที่มั่นคงมีค่าเท่ากับ -3.6600 ดังนั้น ค่าจุดวิกฤติก็คือ $(-3.66 + 3.2130) / 2$ เท่ากับ -0.2231

เมื่อแทนค่าข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของสถาบันการเงินที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545 ในแบบจำลองสมการจำแนกกลุ่ม ดังนี้

$$Z_i = -1.9541 + 0.0646NPL + 0.2066BIS2 - 0.0001CE1 + 0.0369CALC$$

โดยที่

$$Z_i = \text{ดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน}$$

$$NPL = \text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม}$$

$$BIS2 = \text{อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง}$$

$$CE1 = \text{ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อรวมสถาบันการเงิน}$$

ต่อจำนวนพนักงาน

ตารางที่ 4.45 แสดงผลการคำนวณค่า Z-Score ของสถาบันการเงินระหว่างปี 2541 –2545

	2541	2542	2543	2544	2545	ค่าเฉลี่ย
ธนาคารพาณิชย์						
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่						
BBL	1.3955	1.0002	(0.7148)	(0.6483)	0.0491	0.2163
KTB	2.0491	2.4118	(0.8385)	(1.7979)	(1.7769)	0.0095
KBANK	0.7998	(0.3202)	(0.8638)	(0.7820)	(0.2786)	(0.2890)
SCB	0.1222	0.1015	0.0524	0.0788	0.3888	0.1487
ค่าเฉลี่ย	1.0916	0.7983	(0.5912)	(0.7873)	(0.4044)	0.0214
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง						
BAY	1.0255	0.8366	0.1257	(0.3514)	(0.2279)	0.2817
TMB	1.0294	0.3029	0.0732	(0.7054)	(0.9350)	(0.0470)
BT	2.8469	1.3472	(3.6590)	(2.2278)	(2.1387)	(0.7663)
SCIB	2.1839	1.6944	1.0110	(0.8067)	(1.5006)	0.5164
ค่าเฉลี่ย	1.7714	1.0453	(0.6123)	(1.0228)	(1.2005)	0.3085
กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก						
UOBR	3.2128	(0.3313)	(2.1154)	(2.2850)	(1.9813)	(0.7000)
SCNB	1.1798	(0.9622)	(1.8231)	(2.0985)	(1.9892)	(1.1386)
BOA	0.5937	0.2484	(0.3792)	(0.4719)	0.1168	0.0216
DTDB	1.5165	0.8022	(1.2013)	(1.4808)	(1.3385)	(0.3404)
ค่าเฉลี่ย	1.6257	(0.0607)	(1.3797)	(1.5840)	(1.2981)	(0.5394)
บริษัทเงินทุน						
กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่						
NFS	0.5881	1.6358	(0.1431)	(1.6894)	(1.8411)	(0.2899)
TISCO	(0.4171)	(1.3844)	(1.8696)	(1.9752)	(1.5694)	(1.4431)
SICCO	0.5883	(0.2911)	(1.4977)	(1.7164)	(1.5085)	(0.8851)
KK	1.2097	0.1438	1.1580	(0.5377)	(0.1943)	0.3559
ACL	0.9569	3.1000	0.8171	0.3302	1.1543	1.2717
ค่าเฉลี่ย	0.5852	0.6408	(0.3071)	(1.1177)	(0.7918)	(0.1981)

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

	2541	2542	2543	2544	2545	ค่าเฉลี่ย
กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก						
BFIT	1.9819	3.0368	(0.8522)	(1.2380)	(0.5904)	0.4676
AITCO	0.8976	2.9525	0.5971	0.5806	0.5442	1.1144
BC	0.8994	2.0219	2.0207	2.1767	1.5611	1.7360
ค่าเฉลี่ย	1.2596	2.6704	0.5885	0.5065	0.5050	1.1060
ค่าวิกฤติ						(0.2231)

จากตารางที่ 4.45 พบว่าค่าวิกฤติของสถาบันการเงินระหว่างปี 2541 – 2545 อยู่ที่ (0.2231) ซึ่งมีส่วนประกอบของอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ 4 ตัวแปร โดยมีน้ำหนักหรือค่าสัมประสิทธิ์ในกลุ่มดังนี้ คือ ตัวแปร NPL มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับร้อยละ 0.0646 ตัวแปร BIS2 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2066 ตัวแปร CE1 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ (0.0001) และตัวแปร CALC มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0369 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินมากที่สุดคือ ตัวแปร NPL รองลงมาได้แก่ ตัวแปร BIS2 ตัวแปร CE1 และตัวแปร CALC

สำหรับผลการวิจัยพบว่าธนาคารไทยธนาคารเป็นสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดในปี 2543 ทั้งนี้ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารสามารถลดอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากร้อยละ 87.22 เหลือเพียงร้อยละ 2.93 เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารไม่ต้องรวมนับเงินให้สินเชื่อที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินชดเชยความเสียหายให้ (Cover Asset Pool : CAP) เป็นเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และธนาคารยูโอบี รัตนสินที่มีความอ่อนแอในความมั่นคงทางการเงินที่สูงสุดในปี 2541 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ธนาคารซึ่ง ณ ขณะนั้นคือธนาคารแหลมทองประสบปัญหาฐานะเงินกองทุนที่ต่ำกว่ากฎหมายกำหนด ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเข้าแทรกแซงด้วยการควบคุมกิจการกับธนาคารรัตนสินซึ่งเป็นธนาคารของรัฐเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2541 และเพิ่มทุนแก่ธนาคารเพื่อขายให้แก่ United Oversea Bank รวมทั้งมีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสินขึ้นมาเพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของธนาคารออกไปประมาณ 44,794 ล้านบาท เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาผลการคำนวณของค่า Z-Score ของแต่ละสถาบันการเงินในระหว่างปี 2541 – 2545 จะได้ข้อสรุป ดังนี้

บริษัทเงินทุนทิสโก้เป็นเพียงบริษัทเดียวที่มีค่า Z-Score ที่บ่งบอกถึงความมั่นคงทางการเงินตลอดช่วงปี 2541 – 2545 เนื่องจากบริษัทมีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทเงินทุนคืออยู่ที่ร้อยละ 37.47 ในปี 2541 อีกทั้งในช่วงปี 2542 – 2545 บริษัทประสบความสำเร็จในการพยายามแก้ไขปัญหากเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งพิจารณาได้จากเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของบริษัทที่ลดลงจากร้อยละ 37.47 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 18.36 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 10.00 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 5.97 ในปี 2544 และเป็นร้อยละ 8.44 ในปี 2545 อย่างไรก็ดี บริษัทก็ยังคงต้องให้ความสำคัญและระมัดระวังเป็นพิเศษกับปัญหาดังกล่าวอยู่

ในปี 2541 มีสถาบันการเงินรวม 19 แห่ง เท่ากับร้อยละ 95.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ที่มีความไม่มั่นคงทางการเงิน ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้จากค่า Z-Score ของทุกสถาบันการเงินในช่วงปีดังกล่าวจะมีค่าสูงกว่าค่าวิกฤติ โดยในจำนวนนี้เป็นสถาบันการเงินที่มีความอ่อนแอและ / หรือมีฐานะเงินกองทุนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดรวม 7 แห่ง หรือเท่ากับร้อยละ 35.00 ส่วนสาเหตุสำคัญของความไม่มั่นคงทางการเงินดังกล่าวสืบเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในปี 2540 และมีผลต่อเนื่องมาจนถึงในปี 2541 ทำให้ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินมีผลขาดทุนเป็นจำนวนสูง จนเงินกองทุนของสถาบันการเงินเสื่อมค่าลงและนำไปสู่การเพิ่มทุนในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ดี ระหว่างปี 2542 – 2545 เป็นช่วงที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีความผันผวนและไม่เอื้ออำนวยต่อฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ทำให้สถาบันการเงินทุกแห่งมีการชะลอการเติบโตทางธุรกิจ แล้วหันมาใส่ใจกับการพัฒนาปัจจัยภายในองค์กรเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจใหม่ ดังเช่น การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยการนำเทคโนโลยีมาทดแทน การปรับการบริหารสินเชื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้วยการรวมศูนย์การอนุมัติสินเชื่อไว้ที่ส่วนกลาง การนำเทคนิคการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) มาประยุกต์ใช้กับทุกหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้กลับมาเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ได้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากค่า Z-Score ของสถาบันการเงิน

แต่ละแห่งที่แสดงสัญญาณปรับค่าของ Z-Score เพื่อเข้าหาความมั่นคงทางการเงิน ดังนี้

ในปี 2542 มีสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงทางการเงินรวม 5 แห่ง เท่ากับร้อยละ 25.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ประกอบด้วยกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารยูโอบี รัตตินและธนาคาร สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนทิสโก้ และบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม

ในปี 2543 มีสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงทางการเงินรวม 11 แห่ง เท่ากับร้อยละ 55.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ประกอบด้วยกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย และธนาคารกสิกรไทย กลุ่มธนาคารขนาดกลาง 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารไทยธนาคาร กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารยูโอบี รัตติน ธนาคาร สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ธนาคารเอเชียและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 กลุ่มบริษัทเงินทุน ขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม และกลุ่ม บริษัทเงินทุนขนาดเล็ก 1 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนาร

ในปี 2544 มีสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงทางการเงินรวม 16 แห่ง เท่ากับร้อยละ 80.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ประกอบด้วย กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกสิกรไทย กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวง ไทย กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารยูโอบี รัตติน ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ธนาคารเอเชียและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ 4 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนธนาชาติ บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุน เกียรตินาคิน และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก 1 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนาร

ในปี 2545 มีสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงทางการเงินรวม 13 แห่ง เท่ากับร้อยละ 65.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ประกอบด้วยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกสิกรไทย กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร กรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย กลุ่มธนาคาร พณิชย์ขนาดเล็ก 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารยูโอบี รัตติน ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน

และธนาคารดีบีเอส ไทยท努 กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนชนชาติ บริษัทเงินทุนทีสโก้และบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม และกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก 1 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนาร

ส่วนสถาบันการเงินที่ไม่มีความมั่นคงทางการเงินในปี 2545 มีจำนวนรวม 7 แห่ง เท่ากับร้อยละ 35.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง ประกอบด้วย กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเอเชีย กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนเกียรติคุณและบริษัทเงินทุนสินเอเชีย และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลลภัย

อนึ่ง การเพิ่มขึ้นของสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงในช่วงปี 2545 เกิดจากลูกหนี้ที่เคยมีการปรับโครงสร้างหนี้ได้ย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) และผลของการเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณลูกหนี้ด้อยคุณภาพ (Non-Performing Loans) ที่กำหนดให้นับรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อด้อยคุณภาพ ซึ่งกรณีหลังไม่ได้สะท้อนปัญหาเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินที่รุนแรง ทั้งนี้ เพราะเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นเงินให้สินเชื่อในระบบที่มีอยู่เดิมและได้กันเงินสำรองครร้อยละ 100 แล้ว

เป็นที่น่าสังเกตว่าหลังช่วงปี 2543 กลุ่มธนาคารพาณิชย์รัฐทั้งหมดที่มีอยู่ 3 แห่ง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่มีการร่วมทุนของธนาคารต่างประเทศภายหลังวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ล้วนมีฐานะความมั่นคงทางการเงินที่เข้มแข็งทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาความอ่อนแอของสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2541 – 2545 มีสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่มีความไม่มั่นคงทางการเงินส่วนใหญ่จะมีค่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสถาบันการเงินนั้น

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาค่า Z-Score เป็นรายกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุนตามขนาดสินทรัพย์ จะพบข้อสรุป ดังนี้

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่ามีเพียงธนาคารไทยพาณิชย์แห่งเดียวในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ที่มีสัญญาณแสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงทางการเงินตั้งแต่ช่วงปี 2541 – 2545 เนื่องจากค่า Z-Score ของธนาคารในช่วงเวลาดังกล่าวสูงกว่าค่าวิกฤติ ทั้งนี้ เพราะธนาคารมีปัญหาด้านเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังเป็นจำนวนสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รวมทั้งยังต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่ออกเพื่อขอรับเป็นเงินกองทุน ส่งผลให้เงินกองทุนของธนาคารเสื่อมค่าลงและนำไปสู่การเพิ่มทุนและแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาด้วยการจัดตั้งสำนักงานจัดการทรัพย์สิน (Special Assets Centers : SAC) ขึ้นมาทั่วประเทศจำนวน 43 แห่ง เพื่อทำหน้าที่ดูแลและจัดการกับลูกหนี้อย่างใกล้ชิด โดยมุ่งควบคุมหรือลดปริมาณเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพลงรวมทั้งการได้รับ Recovery คืนมามากที่สุด ส่วนธนาคารกรุงเทพพบว่าในปี 2545 ค่า Z-Score ของธนาคารเริ่มมีค่าสูงกว่าค่าวิกฤติใหม่อีกครั้ง โดยมีค่า Z-Score เท่ากับ 0.0491 เป็นสัญญาณเตือนที่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของฐานะเงินกองทุนของธนาคารอย่างไรก็ดี หากพิจารณาการเพิ่มขึ้นของเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จาก 106,108 ล้านบาทในปี 2544 เป็น 215,986 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 103.55 พบว่า สาเหตุสำคัญเกิดจากเงินให้สินเชื่อที่มีการย้อนกลับ (NPLs Re-entry) การเลื่อนการจัดชั้นเงินให้สินเชื่อให้สูงขึ้นและผลของการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การนับเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารต้องรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญในส่วนที่ไม่มีหลักประกันและกันสำรองครบร้อยละ 100 เป็นส่วนหนึ่งในความหมายใหม่ของ NPLs เพื่อให้สอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากล ข้อปฏิบัติดังกล่าวส่งผลให้จำนวนเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพของธนาคารเพิ่มสูงขึ้นแต่ก็ไม่ได้สะท้อนปัญหา NPLs ของธนาคารที่รุนแรงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นเงินให้สินเชื่อในระบบที่มีอยู่เดิมและได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 แล้ว อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ พบว่าธนาคารกสิกรไทย เป็นธนาคารที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของ Z-Score เท่ากับ (0.2890) ต่ำกว่าค่าวิกฤติและค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง พบว่าธนาคารนครหลวงไทยมีค่าเฉลี่ยของ Z-Score สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.3085 เนื่องจากช่วงระหว่างปี 2541 – 2543 ธนาคารนครหลวงไทยมีปัญหาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่มีผลขาดทุนเป็นจำนวนสูงซึ่งส่งผลให้ฐานะเงินกองทุนของธนาคารต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด ทำให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินต้องเข้าดำเนินการลดทุน เพิ่มทุนและควบรวมกับธนาคารศรีนครในปี 2545 ซึ่งผลของการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทำให้ธนาคารนครหลวงไทยมีความมั่นคงทางการเงินเพิ่ม

ขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากมีค่า Z-Score ในช่วงปี 2544 –2545 มีค่าเท่ากับ (0.8067) และ (1.5006) สูงกว่าค่าวิกฤติ

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า หลังจากปี 2543 พบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางล้วนมีความมั่นคงทางการเงิน

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่าในปี 2545 มีธนาคารเอเชียเพียงธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีค่า Z-Score ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก และค่าวิกฤติ ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นจาก 20,656 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 27,414 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 32.72 เนื่องจากเงินให้สินเชื่อที่มีอยู่ได้กลายเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) รวมทั้งธนาคารยังมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กเรียงจากธนาคารที่มีความมั่นคงมากไปหาน้อย พบว่ามีธนาคาร 3 แห่งที่มีความมั่นคงทางการเงิน ได้แก่ ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ธนาคารยูโอบี รัตนสิน และธนาคารดีบีเอส ไทยท努 โดยมีค่าเฉลี่ย Z-Score เท่ากับ (1.1386) (0.7000) และ (0.3404) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กซึ่งมีค่าอยู่ที่ (0.5394)

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ พบว่ามีเพียงบริษัทเงินทุนสินเอเชียแห่งเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่แสดงสัญญาณถึงความไม่มั่นคงทางการเงินตั้งแต่ช่วงปี 2541 – 2545 เนื่องจากค่า Z-Score ของบริษัทเงินทุนในช่วงเวลาดังกล่าวมีค่าอยู่ระหว่าง 0.9569 3.1000 0.8171 0.3302 1.1543 ต่ำกว่าค่าวิกฤติและค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ซึ่งมีค่า 0.5852 0.6408 (0.3071) (1.1177) (0.7918) ตามลำดับ ทั้งนี้ เพราะบริษัทมีเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพและผลขาดทุนสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการหดตัวของเงินให้กู้ยืมจาก 40,977 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 23,992 ล้านบาท ในปี 2545 หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 41.45 เมื่อเทียบกับปี 2541 ทำให้รายได้ของบริษัทลดลง ส่วนบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน พบว่าในปี 2544 มีค่า Z-Score เท่ากับ (0.5377) แสดงว่าบริษัทมีความมั่นคงทางการเงิน แต่มาถึงปี 2545 ค่า Z-Score เท่ากับ (0.1943) แสดงว่าบริษัทมีความอ่อนแอในความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นจาก 1,739 ล้านบาท ในปี 2544 เป็น 3,112 ล้านบาท ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 78.95 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมที่มีการย้อนกลับ (NPLs Re-entry) การเลื่อนการจัดชั้นของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่สูงขึ้น และผลของการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การนับเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non

Performing Loans : NPLs) ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้บริษัทเงินทุนต้องรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญในส่วนที่ไม่มีหลักประกันและกันสำรองครบร้อยละ 100 เป็นส่วนหนึ่งในความหมายใหม่ของ NPLs เพื่อให้สอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากล

กลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก พบว่ามีเพียงบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครแห่งเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กที่มีความมั่นคงทางการเงินตั้งแต่ปี 2543 –2545 โดยมีค่าเฉลี่ย Z-Score เท่ากับ (0.8522) (1.2380) และ (0.5904) ต่ำกว่าค่าวิกฤติและค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เพราะบริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครสามารถแก้ไขเงินให้กู้ยืมที่เป็นหนี้ด้อยคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้จากการปรับลดของเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จาก 3,094 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 1,212 ล้านบาท ในปี 2543 เป็น 658 ล้านบาท ในปี 2544 และเป็น 432 ล้านบาท ในปี 2545 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์เพียงสองบริษัท ที่มีค่า Z-Score แสดงสัญญาณถึงความไม่มั่นคงทางการเงินตั้งแต่ปี 2541 –2545 โดยมีสาเหตุสำคัญเกิดจากบริษัทมีเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และผลขาดทุนสะสมจำนวนสูง รวมทั้งมีการหดตัวของเงินให้กู้ยืมของทั้งบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิทย์จาก 4,436 ล้านบาท และ 7,477 ล้านบาท ในปี 2541 เหลือเพียง 2,362 ล้านบาท และ 4,496 ล้านบาท ในปี 2545 หรือลดลงเท่ากับร้อยละ 46.75 และร้อยละ 39.87 เมื่อเทียบกับปี 2541 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สถาบันการเงินจัดว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความล้มเหลวหรือความรุ่งเรืองของสถาบันการเงินจึงมีผลกระทบต่อประชาชนผู้ฝากเงินและภาคธุรกิจ การที่เราสามารถทราบปัญหาหรือตัวบ่งชี้ถึงสัญญาณเตือนภัยย่อมเป็นการดีกว่าที่จะปล่อยให้ปัญหานั้นเกิดขึ้นแล้วรุกรานไปทั่วจนยากต่อการแก้ไขดังเช่นวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในปี 2540

การศึกษาเรื่องความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2541 – 2545 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน และระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในงบการเงินประจำปี เฉพาะส่วนของสถาบันการเงินระหว่างปี 2541 – 2545 จำนวนรวม 20 แห่ง มาเพื่อหาและวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้หลักเทคนิคการวิเคราะห์สถาบันการเงิน (CAMEL) ร่วมกับการสร้างแบบ Z-Score Model เพื่อทำการวัดความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินในช่วงเวลาดังกล่าว ผลของการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ผู้ลงทุนและผู้ฝากเงินได้ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2541 – 2545 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1) ความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy)

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อวัดความเพียงพอของเงินกองทุน พบว่าสถาบันการเงินทุกแห่งยังมีฐานะเงินกองทุนที่มั่นคงและสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ยกเว้นในระหว่างปี 2541 ที่มีสถาบันการเงินรวม 7 แห่ง ที่ต้องประสบปัญหาฐานะเงินกองทุน ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ 5 แห่ง ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารไทยธนาคาร (เป็นการควบรวมของธนาคารสหธนาคาร บริษัทเงินทุน 12 แห่ง ที่มีปัญหาด้านฐานะเงินกองทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ) ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารยูโอบี รัตนสิน (เป็นการควบรวมของธนาคารแหลมทองกับธนาคารรัตนสิน) และธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน และบริษัทเงินทุน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทเงินทุนสินเอเชีย และบริษัทเงินทุนบุคลิกภัย สาเหตุสำคัญเกิดจากผลของวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ที่สืบเนื่องต่อมาในปี 2541 ทำให้กิจการลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้จนกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ส่งผลให้ฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินข้างต้นเสื่อมค่าลงอย่างรวดเร็ว จนนำไปสู่การเพิ่มทุนในช่วงเวลาต่อมา

การเพิ่มทุนของสถาบันการเงินในช่วงปี 2541 – 2543 มีข้อสังเกตว่าสถาบันการเงินส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุนชั้นที่ 2 ด้วยการออกตราสารหนี้ระยะยาว (Subordinated Debt) และ/หรือการประเมินมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์เพื่อxonับบัญชีเงินสำรองส่วนเกินจากการตีราคาที่ดินและบัญชีเงินสำรองส่วนเกินจากการตีราคาอาคารเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุน ทั้งนี้ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวผู้ลงทุนไม่นิยมลงทุนในหุ้นของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าในช่วงปี 2545 สถาบันการเงินที่มีการออกตราสารหนี้ระยะยาวจะมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่ลดลง เนื่องจากการปรับลดมูลค่าของตราสารหนี้ระยะยาวลงประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าตราสารหนี้ ตามเกณฑ์การปรับลดการนับเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินที่ออกตราสารหนี้ระยะยาวนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระเต็ม แต่หลังช่วง 5 ปี สุดท้ายของตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องลดการนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ลงร้อยละ 20 ต่อปี

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าในช่วงปี 2547 – 2548 ตราสารหนี้ระยะยาวที่ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยและธนาคารดีบีเอส ไทยท努ออกจะเริ่มครบกำหนดสิทธิไถ่ถอนคืนและเป็นที่ค่อนข้างแน่นอนว่าธนาคารดังกล่าวจะดำเนินการ

ได้ถอน เนื่องจากสิทธิประโยชน์ของการนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคารถูกปรับลดเหลือมูลค่าประมาณร้อยละ 60 – 80 ของมูลค่าตราสารหนี้ที่ออกเพื่อนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ณ วันเริ่มแรก อีกทั้ง ธนาคารเหล่านี้ยังต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยจ่ายประมาณร้อยละ 11.00 ต่อปี ซึ่งสูงมากเมื่อเทียบกับภาวะตลาดของอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน โดยธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยและธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จะได้รับผลกระทบต่อเงินกองทุนจากการได้ถอนตราสารหนี้ระยะยาวหากไม่มีการออกหุ้นเพิ่มทุนหรือตราสารหนี้ระยะยาวใหม่เพื่อทดแทนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.89 ร้อยละ 4.03 ร้อยละ 2.97 ร้อยละ 2.76 และร้อยละ 1.68 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับสินทรัพย์เสี่ยง ณ สิ้นปี 2545

หากใช้อัตราส่วนเพื่อยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในปี 2547 (Financial Master Plan) เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินพบว่าธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนทุกแห่งมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าบริษัทเงินทุนชนชาติ บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนเกียรตินาคินมีเงินกองทุนทั้งสิ้นมากกว่า 250 ล้านบาท และมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่สามารถยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ได้ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ส่วนบริษัทเงินทุนสินอุดมสาหกรรม บริษัทเงินทุนสินเอเชีย บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนทร บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลภัย์พบว่าแม้จะมีเงินกองทุนทั้งสิ้นมากกว่า 250 ล้านบาท แต่โครงสร้างผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นธนาคารพาณิชย์ไทย จึงอาจเป็นประเด็นปัญหาตามเงื่อนไขของข้อกำหนด One Presence ในแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินข้างต้น

อย่างไรก็ดี แม้สถาบันการเงินจะพยายามเพิ่มทุนและแก้ไขเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แล้วก็ตาม แต่ผลที่ผ่านมาพบว่าฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินก็ยังไม่ดีขึ้น เนื่องจากคุณภาพสินทรัพย์ของสถาบันการเงินยังมีการเสื่อมค่าอยู่โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อที่เป็นหนี้ที่เคยปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วกลับกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) หรือหนี้ที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อใหม่ก็มีส่วนเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากอัตราส่วนค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมของระบบในปี 2545 ที่ยังสูงถึงร้อยละ 17.31 กรณีเป็นธนาคารพาณิชย์ และร้อยละ 12.72 กรณีเป็นบริษัทเงินทุน

อนึ่ง หากพิจารณาความมั่นคงทางการเงินในส่วนของฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินช่วงปี 2545 พบว่าสถาบันการเงินทุนแห่งมีความมั่นคงทางการเงินในส่วนของฐานะเงินกองทุนที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น ดังนี้

ธนาคารกสิกรไทยมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 14.34 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกรุงเทพ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 13.74 ร้อยละ 12.27 ร้อยละ 11.54 ตามลำดับ

ธนาคารไทยธนาคารมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 20.93 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารทหารไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 15.54 ร้อยละ 11.26 และร้อยละ 10.80 ตามลำดับ

ธนาคารยูโอบี รัตนสินมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 14.24 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ธนาคารเอเชีย ธนาคารดีบีเอส ไทยทูนและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 13.38 ร้อยละ 12.58 และร้อยละ 11.30 ตามลำดับ

บริษัทเงินทุนสินเอเชียมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 55.95 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน บริษัทเงินทุนทิสโก้ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมและบริษัทเงินทุนชนชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 28.44 ร้อยละ 19.45 ร้อยละ 16.07 และร้อยละ 13.29 ตามลำดับ

บริษัทเงินทุนบุคคลภัทย์มีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นอยู่ที่ร้อยละ 36.66 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนทร โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 26.80 และร้อยละ 21.41 ตามลำดับ

สำหรับอัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินพบว่าบริษัทเงินทุนมีความสามารถของเงินกองทุนที่จะให้การคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 9.04 – 29.37 และมีทิศทางแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นผลจากการปรับลดของเงินฝากและเงินกู้ยืม โดยการปรับลดของเงินฝากและเงินกู้ยืมมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการโอนย้ายเงินฝากและเงินกู้ยืมจากบริษัทเงินทุนไปยังธนาคารพาณิชย์ เนื่องจาก

ผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ขาดความมั่นใจในความมั่นคงของบริษัทเงินทุน

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุนพบว่าธนาคารพาณิชย์เกือบทุกแห่งจะรักษาอัตราส่วนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 948.16 – 1,100.86 ยกเว้นธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐที่มีอัตราส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากธนาคารทั้งสามแห่งต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐในการเป็นกลไกกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยยังพบว่าอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินกองทุนของบริษัทเงินทุนจะต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิสาหกิจที่มีอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินลดลงจากร้อยละ 1,092.80 และร้อยละ 1,082.70 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 273.24 และร้อยละ 244.50 ในปี 2545 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวทั้งบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาและบริษัทเงินทุนบุคคลวิสาหกิจอยู่ระหว่างการเร่งแก้ไขลูกหนี้ที่มีปัญหาจึงชะลอการขยายเงินให้กู้ยืม

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นพบว่าสถาบันการเงินทุกแห่งมีการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุน โดยส่วนใหญ่เป็นการรับโอนหุ้นจากการปรับโครงสร้างหนี้ และ/หรือการลงทุนในบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อรองรับการโอนลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยผลการวิจัยพบว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กจะมีความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลอยู่ในระดับสูงคือร้อยละ 121.34 และร้อยละ 110.07 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของทั้งธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าเงินลงทุนข้างต้นส่วนหนึ่งเป็นการบริหารสภาพคล่องส่วนเกินของสถาบันการเงิน

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์พบว่าในช่วงปี 2541 – 2545 สถาบันการเงินทุกแห่งมีอัตราส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์ที่ไม่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพราะเป็นช่วงเวลาที่สถาบันการเงินต่างมุ่งแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาเป็นสำคัญ

2) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อวัดคุณภาพของสินทรัพย์พบว่า

เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในช่วงปี 2541 – 2545

หลังจากช่วงปี 2542 เป็นต้นมา อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมของสถาบันการเงินทุกแห่งมีการลดลงอย่างต่อเนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้และ/หรือโอนหนี้ไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมทั้งการตัดหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญส่วนที่ไม่มีหลักประกันที่กั้นเงินสำรองครบร้อยละ 100 แล้วให้สถาบันการเงินดังกล่าวตัดออกจากบัญชีและไม่ต้องรวมนับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

นอกจากนี้ ผลของการวิจัยยังพบว่าเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ลดลงยังมีสาเหตุมาจากกรณีของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินที่ยอมรับขีดเซชความเสียหายในส่วนของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Cover Asset Pool) ให้กับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ นครธนและธนาคารไทยธนาคาร โดยกำหนดให้ธนาคารทั้งสองแห่งไม่ต้องรวมนับเงินให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารในงบการเงิน

อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินทุกแห่งจะมีการกั้นเงินสำรองมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยในส่วนของธนาคารพาณิชย์พบว่าธนาคารไทยธนาคารและธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ นครธนมมีการกั้นเงินสำรองส่วนเกินสูงสุดถึงร้อยละ 180.59 และร้อยละ 71.40 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงปี 2543 ธนาคารไม่ต้องมีการกั้นเงินสำรองสำหรับเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในส่วนที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินรับเซชความเสียหายให้ (Cover Asset Pool) สำหรับบริษัทเงินทุนพบว่าบริษัทธนชาติมีการกั้นเงินสำรองส่วนเกินสูงสุดถึงร้อยละ 97.79

หากพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมและอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวม พบว่าทั้งธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน

ยังมีอัตราส่วนที่อยู่ในระดับที่สูงและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เพราะผลการวิจัยพบว่าการแก้ไขสินทรัพย์ด้วยคุณภาพส่วนใหญ่จะเป็นตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชีและการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้นมาเพื่อรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพออกไป โดยที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่รับซื้อหนี้นั้นธนาคารถือหุ้นเกือบร้อยละ 100 ดังนั้น หากการบริหารงานของบริษัทสินทรัพย์ไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุนของธนาคารด้วย โดยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่พบว่า ธนาคารกสิกรไทยมีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้วยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ธนบุรีประมาณ 61,017 ล้านบาท ในปี 2542 ทำให้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพลดลงเท่ากับร้อยละ 30.93 ธนาคารกรุงเทพระมีการจำหน่ายสินทรัพย์ด้วยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ทวีประมาณ 5,239 ล้านบาท และตัดจำหน่ายลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ออกจากบัญชี 136,499 ล้านบาท ในปี 2542 ทำให้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพของธนาคารลดลงเท่ากับร้อยละ 62.71

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่าธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารนครหลวงไทย ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์รัฐและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กยกเว้นธนาคารเอเซียจะมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยธนาคารพาณิชย์และค่าเฉลี่ยกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

หากพิจารณาระดับความเสี่ยงจากความเสียหายของเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงินในปี 2525 พบว่า

ธนาคารกรุงเทพระมีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 26.00 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารกรุงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 24.38 ร้อยละ 18.63 และร้อยละ 12.69 ตามลำดับ โดยธนาคารกรุงเทพระและธนาคารไทยพาณิชย์อาจมีภาระการกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 3.61 และร้อยละ 3.77 ของสินทรัพย์รวม หากเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยจะมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 21.86 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง รองลงมาได้แก่ ธนาคารทหารไทย

ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14.30 ร้อยละ 6.33 และร้อยละ 0.16 ตามลำดับ โดยธนาคารกรุงศรีอยุธยาและธนาคารทหารไทยอาจมีภาระการกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 4.74 และร้อยละ 3.45 ของสินทรัพย์รวม หากเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ

ธนาคารเอเชียมีความเสี่ยงที่เงินให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 23.96 สูงสุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ธนาคารยูโอบี รัตตินและธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชน โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 9.05 ร้อยละ 4.41 และร้อยละ 2.36 ตามลำดับ โดยธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครชนและธนาคารดีบีเอส ไทยท努อาจมีภาระการกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 4.99 และร้อยละ 3.14 ของสินทรัพย์รวม หากเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ

บริษัทเงินทุนสินเอเชียมีความเสี่ยงที่เงินให้กู้ยืมจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 40.20 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ รองลงมาได้แก่บริษัทเงินทุนเกียรติจิน บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุนทิสโก้และบริษัทเงินทุนชนชาติ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.17 ร้อยละ 11.25 ร้อยละ 8.44 และร้อยละ 0.63 ตามลำดับ โดยบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรมอาจมีภาระการกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 3.83 ของสินทรัพย์รวม หากเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ

บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยามีความเสี่ยงที่เงินให้กู้ยืมจะเกิดความเสียหายอยู่ที่ร้อยละ 21.80 สูงสุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนทและบริษัทเงินทุนบุคคลกัลย์ โดยมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.66 และร้อยละ 12.97 ตามลำดับ โดยบริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยาอาจมีภาระการกันเงินสำรองเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 5.32 ของสินทรัพย์รวม หากเงินให้กู้ยืมด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตั้งแต่ต่ำกว่ามาตรฐานและจัดชั้นสงสัยมีการเลื่อนการจัดชั้นเป็นการจัดชั้นสงสัยและ/หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ

จากผลการวิจัยยังพบว่าในปี 2545 เกือบทุกสถาบันการเงินมีการโอนกลับรายการ ลูกหนี้ด้อยคุณภาพที่มีการจัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กั้นเงินสำรองครบร้อยละ 100 ที่ตัดออกจากบัญชี แล้วรวมนับเป็นส่วนหนึ่งของลูกหนี้ด้อยคุณภาพตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การปรับปรุงความหมายของลูกหนี้ด้อยคุณภาพ (Non-Performing Loans : NPLs) ส่งผลให้อัตรา ส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่ได้ สะท้อนปัญหา NPLs ของสถาบันการเงินที่รุนแรง เนื่องจากเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพดังกล่าว ในระบบยังมีอยู่เดิมและได้กั้นเงินสำรองครบถ้วนแล้ว

อนึ่ง จากผลของเกณฑ์การยกระดับเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบ สถาบันการเงินปี 2547 (Financial Master Plan) ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 15.00 พบว่ามีบริษัท เงินทุนสินเอเชียและบริษัทเงินทุนบุคคลวิสาหกิจไม่สามารถผ่านเงื่อนไขอัตราส่วนข้างต้นได้ ดังนั้น บริษัททั้งสองแห่งจึงต้องเร่งแก้ไขปัญหาเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้สามารถผ่านเกณฑ์ ที่กำหนดอย่างเร่งด่วน

3) คุณภาพในการจัดการหรือบริหาร (Management Quality)

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อวัดคุณภาพในการจัดการหรือบริหารพบว่า

ในช่วงปี 2541 – 2545 สถาบันการเงินทุนแห่งต่างมีการปรับตัวโดยมุ่งเน้นการเพิ่ม ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของพนักงาน มีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนขึ้นเพื่อให้สอดคล้อง กับความสามารถ ความถนัดและภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งพิจารณาได้จาก การชะลอการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายพนักงาน รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุน การปฏิบัติงานของพนักงานเพื่อเป็นการขยายช่องทางการให้บริการลูกค้า เช่น การให้บริการ ทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือการให้บริการสาขาในรูปแบบใหม่ที่ลูกค้าสามารถทำธุรกรรม ด้วยตนเอง เช่น การปรับสมุด การรับฝากเงินสด การโอนเงินผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นผลให้สถาบันการเงินสามารถลดจำนวนพนักงานลงได้

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาประสิทธิภาพของคุณภาพในการจัดการของฝ่ายบริหาร สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ในช่วงปี 2541 – 2545 ทุกสถาบันการเงินมีการจัดการบริหารสินทรัพย์หนี้สิน (Assts and Liabilities Management) อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ร้อยละ 93.35 – 95.28 และบริษัทเงินทุนอยู่ที่ร้อยละ 74.17 – 91.87 โดยโครงสร้างหนี้สินของสถาบันการเงินจะเน้นการกู้ยืมเงินระยะยาวมากกว่าการกู้ยืมเงินระยะสั้น ซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญในช่วงเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540

สำหรับผลการวิจัยอัตราส่วนที่ใช้ควบคุมค่าใช้จ่ายการดำเนินงานหรือความสามารถในการเพิ่มผลผลิต (Productivity) ของบุคลากรและองค์กร พบว่า

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่และกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านการระดมเงินฝากที่อยู่ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มสถาบันการเงินอื่น หากพิจารณาเป็นรายสถาบันการเงินพบว่าธนาคารกสิกรไทยและบริษัทเงินทุนกรุงเทพธนพาณิชย์มีความสามารถในการระดมเงินฝากที่อยู่ในระดับที่สูงคืออยู่ที่ร้อยละ 6,746.69 และร้อยละ 7,360.59 ในปี 2545

กลุ่มธนาคารขนาดกลางและกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่มีพนักงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านการสร้างเงินให้สินเชื่อที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น หากพิจารณาเป็นรายสถาบันการเงินพบว่าธนาคารนครหลวงไทยและบริษัทเงินทุนทิสโก้มีความสามารถในการสร้างเงินให้สินเชื่อที่อยู่ในระดับสูงคืออยู่ที่ร้อยละ 5,506.37 และร้อยละ 7,166.80 ในปี 2545

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยยังพบว่าสัดส่วนของเงินฝากต่อพนักงานของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ อีกทั้งในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมาอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลงตลอด แต่ปริมาณเงินฝากของธนาคารก็ยิ่งเพิ่มขึ้น ขณะที่สถาบันการเงินเกือบทุกแห่งพยายามที่จะลดพนักงาน ทำให้สัดส่วนเงินฝากต่อพนักงานสูงขึ้นต่อเนื่อง

อนึ่ง แม้สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อพนักงานของธนาคารยูโอบี รัตนสินจะต่ำ โดยสัดส่วนนี้ลดลงอย่างมากในช่วงปี 2542 เนื่องจากการโอนลูกหนี้ดียคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน ทำให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อที่เหลืออยู่ที่ธนาคารมีจำนวนน้อย แต่ไม่

สามารถบอกได้ว่าธนาคารยูโอบี รัตนสิน มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่ำสุด เพราะแม้ว่าจะมีเงินให้สินเชื่อบริษัทน้อย แต่หนี้ที่มีอยู่ส่วนใหญ่ก็เป็นลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี นอกจากนี้ แนวโน้มสัดส่วนเป็นเงินให้สินเชื่อต่อพนักงานของธนาคารก็เพิ่มอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าธนาคารยูโอบี รัตนสินมีการปรับปรุงประสิทธิภาพโดยตลอด

4) ความสามารถในการหารายได้ (Earnings Capability)

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อการวัดความสามารถในการหารายได้ พบว่า

ทุกสถาบันการเงินยังต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีอยู่จำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541 – 2545 ที่ผ่านมายังมีผลขาดทุนสะสมอยู่ แม้ว่าบางสถาบันการเงินจะเริ่มมีกำไรแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นกำไรที่ยังไม่แน่ชัด เนื่องจากเป็นรายการการโอนเงินทุนเพื่อล้างผลขาดทุนสะสม และ/หรือรายการโอนกลับเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ส่วนที่สถาบันการเงินได้มีการปรับโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่ทางธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาความสามารถในการหารายได้ของสถาบันการเงินโดยรวมสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ธนาคารกรุงไทยเป็นธนาคารที่มีความสามารถให้ผลตอบแทนกับกองทุน ซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้เพียงธนาคารเดียวในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารนครหลวงไทยเป็นธนาคารที่มีความสามารถให้ผลตอบแทนกับกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางได้

กลุ่มธนาคารขนาดเล็กพบว่า ไม่มีธนาคารใดที่จะให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุน ซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้

บริษัทเงินทุนสินเชื่อยุโรปเป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ที่ไม่สามารถจะให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้

บริษัทเงินทุนกรุงเทพมหานครเป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กที่ไม่สามารถให้ผลตอบแทนกับเงินกองทุนซึ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่าผลกำไรในช่วงปี 2544 – 2545 ของธนาคารไทยธนาคารและธนาคารนครหลวงไทย ส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยซึ่งเกิดจากรายได้ที่ได้รับชดเชยสินทรัพย์ค้ำค้ำคุณภาพจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินและการโอนกลับรายการเงินสำรองส่วนที่ไม่มีภาระที่ต้องกันเงินสำรอง

5) ฐานะสภาพคล่อง (Liquidity)

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อวัดฐานะสภาพคล่องในช่วงปี 2542 – 2545 พบว่าทุกสถาบันการเงินไม่มีปัญหาด้านสภาพคล่อง ทั้งนี้ เพราะหลังจากปี 2542 ปัญหาการขาดสภาพคล่องในระบบการเงินลดลง ทำให้สถาบันการเงินประสบปัญหาสภาพคล่องสิ้นแทนเนื่องจากช่องทางการลงทุนผ่านการให้กู้ยืมในตลาดเงินนั้นถูกปิดลง เพราะกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ได้หันไปกู้ยืมระยะยาวแทน และการขยายสินเชื่อก็เป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากสถาบันการเงินกลัวจะเกิดปัญหาลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

1.2 ผลการวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน

จากการแทนค่าข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินซึ่งถือเป็นตัวแปรที่สำคัญของสมการดัชนีวัดความมั่นคงของสถาบันการเงิน (Z-Score Model) ซึ่งเป็นสมการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากอัตราส่วนทางการเงิน 50 อัตราส่วนและข้อมูลจากระบบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนในระหว่างปี 2541 – 2545 ของสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง พบว่าค่าวิกฤติ (Overall Z-Score Index) ของสถาบันการเงินทั้งระบบเท่ากับ (0.2231) โดยค่าดังกล่าวจะเป็นบรรทัดฐานเพื่อชี้วัดว่าสถาบันการเงินใดมีความไม่มั่นคงทางการเงินหรือมีความมั่นคงทางการเงิน โดยเปรียบเทียบกับ Z-Score ของแต่ละสถาบันการเงิน ปรากฏว่าในปี 2541 มีสถาบันการเงิน 19 แห่ง หรือเท่ากับร้อยละ 95.00 ของสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง ที่มีความไม่มั่นคงทางการเงิน โดยในจำนวนนี้มี 7 แห่ง ที่มีฐานะเงินกองทุนที่อ่อนแอและ/หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ส่วนในปี 2542 – 2545 มีสถาบันการเงินที่มีค่า Z-Score ที่แสดงถึงความมั่นคงทางการเงิน ดังนี้ คือ ในปี 2542 มีจำนวน 5 แห่ง ในปี 2543 มีจำนวน 12 แห่ง ในปี 2544 มีจำนวน 16 แห่ง และในปี 2545 มีจำนวน 13 แห่ง หรือเท่ากับร้อยละ 25.00 ร้อยละ

60.00 ร้อยละ 80.00 และร้อยละ 65.00 ของสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง ตามลำดับ ส่วนสาเหตุของปัญหาความไม่มั่นคงทางการเงินเกิดจากการที่สถาบันการเงินเหล่านั้นมีลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมาก ส่งผลให้สถาบันการเงินมีผลขาดทุนและเงินกองทุนก็เสื่อมค่าลง

เป็นที่น่าสังเกตว่าหลังช่วงปี 2543 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดที่มีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารนครหลวงไทย และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่มีการร่วมทุนของธนาคารต่างประเทศภายหลังวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ล้วนมีฐานะความมั่นคงทางการเงินที่เข้มแข็งทั้งสิ้น โดยอัตราส่วนที่มีผลต่อการวัดความมั่นคงทางการเงินยังกระจายอยู่ในกลุ่ม CAMEL โดยเฉพาะกลุ่มวัดคุณภาพของสินทรัพย์และกลุ่มความเพียงพอของเงินกองทุน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการตามกลุ่มธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนในปี 2545 พบว่า

ธนาคารกสิกรไทยเป็นธนาคารที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

ธนาคารไทยพาณิชย์เป็นธนาคารที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธนเป็นธนาคารที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก

บริษัทเงินทุนธนชาติเป็นบริษัทเงินทุนที่มีความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่

บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนพาณิชย์เป็นบริษัทเดียวในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็กที่มีความมั่นคงทางการเงินในกลุ่มบริษัทเงินทุนขนาดเล็ก

สำหรับปัญหาความอ่อนแอของสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2541 – 2545 ล้วนมีสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาเงินให้สินเชื่อโดยคุณภาพ โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่มีความไม่มั่นคงทางการเงินจะมีค่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มสถาบันการเงินซึ่งก็สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์และตัวแปรที่เป็นส่วนประกอบของสมการจำแนกกลุ่ม (Z-Score) ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความมั่นคงทางการเงินมากที่สุดคือ ตัวแปร NPL

นอกจากนี้ ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์และตัวแปรที่ถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อการกำหนดความไม่มั่นคงและความมั่นคงทางการเงินของธนาคารคือ 0.0646NPL โดยสถาบันการเงินที่มีค่า Z-Score ที่แสดงสัญญาณบ่งชี้ถึงความไม่มั่นคงทางการเงินสูงสุด ได้แก่ธนาคารยูโอบี รัตนสิน ในช่วงปี 2541 ซึ่งมีค่า Z-Score เท่ากับ 3.2128 สูงสุดในกลุ่มประชากรที่ศึกษาทั้งหมด หากพิจารณาค่า 0646NPL ของธนาคารยูโอบี รัตนสิน พบว่าจะมีค่าเท่ากับ 0.8106 ทั้งนี้ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารแหลมทองซึ่งเป็นชื่อเดิมของธนาคารยูโอบี รัตนสินในขณะนั้น มีปัญหาด้านฐานะเงินกองทุนที่ต่ำกว่ากฎหมายกำหนด รวมทั้งมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมสูงถึงร้อยละ 12.55 ทำให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินต้องเข้ามาดำเนินการแก้ไขด้วยการให้ United Overseas Bank เข้ามาเป็นผู้ซื้อกิจการ โดยถือหุ้นร้อยละ 75.02 ของทุนจดทะเบียน พร้อมกับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพประมาณ 45,905 ล้านบาท ไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน

ส่วนสถาบันการเงินที่มีค่า Z-Score ที่แสดงสัญญาณบ่งชี้ถึงความมั่นคงทางการเงินสูงสุด ได้แก่ธนาคารไทยธนาคาร ในช่วงปี 2543 ซึ่งมีค่า Z-Score เท่ากับ (3.6590) ต่ำสุดในกลุ่มประชากรที่ศึกษาทั้งหมด หากพิจารณาค่า 0646NPL พบว่าจะมีค่าเท่ากับ 0.1895 ทั้งนี้ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารไทยธนาคาร ได้รับการชดเชยความเสียหายจากการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพในส่วนที่โอนมาจากบริษัทเงินทุน 12 บริษัท และธนาคารสหธนาคาร ด้วยวิธี Yield Maintenance และปันส่วนผลขาดทุนหรือกำไรจากการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวิธี Gain/Loss Sharing จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ทำให้อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารปรับลดจากร้อยละ 87.22 ในปี 2542 เหลือเพียงร้อยละ 2.93 ในปี 2543

ผลของการศึกษาการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้ CAMEL และการวิเคราะห์ Z-Score Model พบว่าให้ผลที่เหมือนกัน คือ เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินมีขาดทุนจำนวนมาก จนกระทั่ง ฐานะเงินกองทุนมีความอ่อนแอและ / หรือต่ำกว่ากฎหมายกำหนด และนำไปสู่การเร่งเพิ่มทุนในช่วงปี 2541 – 2543

อย่างไรก็ดี จากการวิจัยพบว่าค่า Z-Score สามารถใช้เป็นตัวสนับสนุนการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้ CAMEL ได้ค่อนข้างดี โดยในช่วงปี 2541 ค่า Z-Score แสดงสัญญาณว่ามีสถาบันการเงินถึงร้อยละ 90 ที่มีความไม่มั่นคงทางการเงิน โดยในจำนวนนี้จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้ CAMEL พบว่ามีสถาบันการเงินรวม 7 แห่ง มีฐานะเงินกองทุนที่อ่อนแอและ / หรือต่ำกว่ากฎหมาย สำหรับช่วงปี 2542 – 2545 พบว่าทั้งค่าของ Z-Score และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมีผลลัพธ์ที่เหมือนกันคือ ฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินเริ่มมีความมั่นคงขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากสถาบันการเงินสามารถลดลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลงค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นได้จากอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมมีอัตราส่วนทิศทางแนวโน้มลดลงตลอดนับตั้งแต่ปี 2541 ถึงปี 2544

อนึ่ง ในปี 2545 ค่า Z-Score บ่งชี้สัญญาณว่ามีสถาบันการเงินที่มีความไม่มั่นคง 7 แห่ง จากเดิมที่มีอยู่ 4 แห่ง ในปี 2544 เพิ่มขึ้น 3 แห่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม พบว่าในช่วงปี 2545 อัตราส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2544 ทั้งนี้ เพราะลูกหนี้ที่เคยมีการปรับโครงสร้างหนี้ได้ย้อนกลับเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่ (NPLs Re-entry) และผลของการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การนับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่กำหนดให้สถาบันการเงินต้องรวมลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญในส่วนที่ไม่มีหลักประกันและกันเงินสำรองครบร้อยละ 100 เป็นส่วนหนึ่งในความหมายใหม่ของ NPLs อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่าทุกสถาบันการเงินยังมีฐานะเงินกองทุนที่มั่นคง เนื่องจาก ลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นลูกหนี้ในระบบที่มีอยู่เดิมและได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 แล้ว

2 อภิปรายผล

จากผลของการวิเคราะห์ การวัดและระบุปัจจัยด้านอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ในช่วงปี 2541 – 2545 ปีจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินคือเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans) โดยผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในช่วงปี 2541 – 2544 มีทิศทางแนวโน้มลดลง ส่วนปี 2545 มีทิศทางเพิ่มขึ้น ซึ่งการลดและเพิ่มของอัตราส่วนดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากผลของข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ไม่มีหลักประกันที่กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 แล้ว สถาบันการเงินต้องตัดหนี้ดังกล่าวออกจากบัญชีและไม่ให้รวมนับเป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพในช่วงปี 2542 ถึงปี 2544 หลังจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ออกข้อกำหนดใหม่เพื่อเปลี่ยนเกณฑ์วิธีการคำนวณลูกหนี้ด้วยคุณภาพดังกล่าว โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องรวมนับลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 ที่ตัดออกจากบัญชีแล้วเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อด้วยคุณภาพใหม่อีกครั้ง การปฏิบัติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการกำกับดูแลความมั่นคงทางการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเพื่อเป็นเครื่องมือ นอกเหนือจากข้อกำหนดของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก และอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลในบุคคลหนึ่งต่อเงินกองทุนที่ออกโดยอาศัยข้อกำหนดของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ที่แก้ไขแล้ว และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 ที่แก้ไขแล้ว นับเป็นประเด็นสำคัญข้อแรกที่ถูกค้นพบขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้

2.2 จากการศึกษาอัตราส่วนเงินกองทุนพบว่าสถาบันการเงินที่มีการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 ด้วยการออกตราสารหนี้ระยะยาว (Subordinated Debt) และการประเมินมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์เพื่อขอนับบัญชีเงินสำรองส่วนเกินจากการตีราคาที่ดินและอาคารเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุนตั้งแต่ช่วงปี 2541 และเริ่มมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 2 ลดลงในปี 2545 ทั้งนี้ เนื่องจากการปรับลดมูลค่าของตราสารหนี้ระยะยาวลงประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าตราสารหนี้ตามเกณฑ์การปรับลดการนับเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่กำหนดให้สถาบันการเงินที่ออกตราสารหนี้ระยะยาวนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระเต็ม แต่หลังช่วง 5 ปี สุดท้ายของตลาดตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องลดการนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ลงร้อยละ 20 ต่อปี ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นเจตนาของผู้ออกตราสารหนี้ที่ต้องการผ่อนคลายนสภาพการระดมทุนในขณะนั้น ด้วยการอนุญาตให้ตราสารหนี้ระยะยาวนับเป็นเงินกองทุนเต็มจำนวนในช่วง 5 ปีแรก ทั้งนี้ เพราะเงินกองทุนชั้นที่ 2 อาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของอสังหาริมทรัพย์ ระดับราคาของตราสารหนี้ที่เปลี่ยนแปลงตามภาวะตลาดของอัตราดอกเบี้ย นับเป็นประเด็นสำคัญประการที่สองที่ถูกค้นพบขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้

2.3 จากการศึกษาวัดความมั่นคงของสถาบันการเงินระหว่างปี 2541 – 2545 ทำให้ทราบว่าในช่วงเวลาดังกล่าวสถาบันการเงินส่วนใหญ่ต่างประสบปัญหาในด้านการเสื่อมค่าของคุณภาพสินเชื่อจนกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans) อันมีจุดเริ่มต้นมาจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 และเมื่อทำการวัดความมั่นคงทางการเงิน โดยอาศัยแบบ Z-Score Model มาทดสอบความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินทั้งหมด 20 แห่ง จากอัตราส่วนทางการเงิน 50 อัตรา ส่วนโดยอาศัยข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา พบว่าตัวแปรที่สำคัญที่สามารถจำแนกกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่มั่นคงออกจากสถาบันการเงินที่มั่นคงมี 4 อัตราส่วน ประกอบด้วย ตัวแปร 0.0646 NPL เป็นการพิจารณาด้านคุณภาพของสินทรัพย์ ตัวแปร 0.2066 BIS2 และ 0.0369 CALC เป็นการพิจารณาด้านความเพียงพอของเงินกองทุนในส่วนของเงินกองทุนชั้นที่ 2 และการสร้างสินทรัพย์จากเงินกองทุนตามลำดับ และตัวแปร (0.0002)CE1 เป็นการพิจารณาด้านคุณภาพในการจัดการ ในส่วนของการสร้างเงินให้สินเชื่อเมื่อเทียบกับพนักงาน ซึ่งผลของการวัดความมั่นคงทางการเงินพบว่า จุดแบ่งของความมั่นคงทางการเงินและความไม่มั่นคงทางการเงินอยู่ที่ (0.2231) และยังพบอีกว่าในปี 2545 มีสถาบันการเงินที่มีเข้มแข็งทางการเงินรวม 13 แห่ง เท่ากับร้อยละ 65.00 ของสถาบันการเงินทั้งสิ้น 20 แห่ง แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินนั้นหาได้ถูกกระทบจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างเดียวไม่ ความมั่นคงของสถาบันการเงินยังถูกกระทบจากปัจจัยประเภทอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ (Non-Economic Factor) ที่การวัดกระทำไต่ยาก เช่น ความสามารถ ทัศนคติและจริยธรรมของผู้บริหารสถาบันการเงิน รวมทั้งบทบาทของทางที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับสถาบันการเงิน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาต่างทำงานร่วมกันในการกำหนดว่าสถาบันการเงินแห่งใดจะมีความไม่มั่นคงหรือมีความมั่นคง ซึ่งก็นับเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญที่ถูกค้นพบขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้

อนึ่ง จากการวิจัยพบว่าเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นปัญหาหลักของความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี จิตต์มงคลเสมอ (2546) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีผลต่อความอ่อนแอของธนาคารพาณิชย์ไทยมีทั้งตัวแปรที่ใช้แทนความเสี่ยงของแต่ละธนาคารและความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจมหภาค โดยตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อความอ่อนแอของธนาคารพาณิชย์ไทยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ สินเชื่อกล่าวถึงเป็นพิเศษต่อสินเชื่อ (หลังหักสินเชื่อด้วยคุณภาพ) สินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างต่อสินเชื่อทั้งสิ้น Real GDP เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าและเพื่อขายต่อหลักทรัพย์ทั้งสิ้น และ Dummy แทนความเป็นธนาคารรัฐ

โดยสินเชื่อที่กล่าวถึงเป็นพิเศษต่อสินเชื่อเป็นตัวแทนของคุณภาพของสินเชื่อของธนาคาร (ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ) เนื่องจากสินเชื่อเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของธนาคาร การที่ธนาคารมีสินเชื่อที่มีคุณภาพย่อมหมายถึงธนาคารจะมีรายได้ในรูปดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อเพิ่มตามไปด้วย แต่ถ้าธนาคารมีสินเชื่อด้วยคุณภาพจำนวนมาก ธนาคารจะไม่มีรายได้จากสินเชื่อกลุ่มนี้ แต่ธนาคารต้องจ่ายต้นทุนเงินทุนที่นำมาปล่อยกู้ตลอดเวลา ดังนั้น การที่คุณภาพของสินเชื่อแย่งย่อมทำให้ธนาคารอ่อนแอลงด้วย

3. ข้อจำกัดการวิจัย

3.1 ข้อจำกัดเรื่องประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มบริษัทเงินทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ซึ่งมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 20 แห่ง ถือว่าจำนวนประชากรมีน้อย จึงอาจทำให้การพยากรณ์ค่าเคลื่อนจากความเป็นจริง

3.2 ข้อจำกัดในเรื่องการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้ CAMEL และการวิเคราะห์ Z-Score Model เพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2541 - 2545 แต่การทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงของสถาบันการเงินนั้นอาจเลือกวิธีการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) หรือแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) โดยผลการวิจัยที่ได้รับอาจแสดงค่าที่คาดเคลื่อนกับผลการวิจัยนี้ได้

3.3 ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปีเฉพาะส่วนของสถาบันการเงินในช่วง 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2541 ถึงปี 2545 โดยช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่สถาบันการเงินทุกแห่งต่างได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในปี 2540 รวมทั้งผลของมาตรการต่าง ๆ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกเพื่อกำกับดูแลความมั่นคงของสถาบันการเงิน ทำให้การใช้ผลการวิจัยเพื่อการพยากรณ์อาจคาดเคลื่อนจากความเป็นจริงหากช่วงระยะเวลาของการพยากรณ์มีสภาพแวดล้อมและการบังคับใช้มาตรการโดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีความแตกต่างกัน

4 ข้อเสนอแนะ

4.1 ในการศึกษาความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยวิธีการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผู้ทำการวิจัยจำเป็นต้องมีการตรวจสอบข้อมูลทางเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจะทำให้สัญญาณเตือนภัยมี False Alarm เกิดขึ้น ย่อมจะมีต้นทุนเกิดขึ้นด้วย กล่าวคือ หากค่าที่วัดแจ้งสัญญาณว่าสถาบันการเงินมีปัญหา ทั้ง ๆ ที่สถาบันการเงินดังกล่าวไม่มีปัญหาแต่อย่างไร (Type I error) ก็จะต้องมีต้นทุนที่เกิดจากการตรวจสอบสถาบันการเงินนั้นอย่างละเอียด และต้นทุนดังกล่าวก็อาจสูงมาก

4.2 การใช้ข้อมูลจากงบการเงินของสถาบันการเงินเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าในเชิงวิจัย ผู้ใช้จะต้องมีความเข้าใจในข้อจำกัดของข้อมูล รวมทั้งต้องมีความรอบคอบ มีความระมัดระวังและทราบแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม ทั้งนี้ เพราะบางครั้งการเสนอข้อมูลของสถาบันการเงินต่อสาธารณะชนอาจมีความขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น ตราสารหนี้ระยะยาวที่สถาบันการเงินออกในช่วงปี 2541 – 2543 สถาบันการเงินจะถือเป็นหนี้สินและแสดงไว้ภายใต้หนี้สินไม่หมุนเวียน แต่ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยถือเป็นทุนประเภทหนึ่งในการเพิ่มเงินกองทุนของสถาบันการเงินนั้น ดังนั้น เมื่อผู้ใช้จะใช้ข้อมูลจึงควรตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลที่ปรากฏทั้งในงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินและความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมทั้งควรศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและครบถ้วนต่อการวิจัย

4.3 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถาบันการเงิน (CAMEL) ซึ่งเป็นการนำอัตราส่วนทางการเงินในช่วงเวลาที่ต้องการมาทำการวิเคราะห์และค้นหาข้อเท็จจริงของรายการที่เกิดขึ้น เป็นการให้ความสำคัญกับข้อมูลในอดีตที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับสถาบันการเงินในอนาคต ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงควรมีการนำการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Approach) ซึ่งประกอบด้วย Strategic Risk Credit Risk Market Risk Liquidity Risk และ Operational Risk มาผนวกกับการวิเคราะห์ตามหลัก CAMEL เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นการพิจารณาเพื่อหาสาเหตุของผลกระทบที่มีต่อฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินทั้งที่เกิดขึ้นในอดีตและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง (2547) “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
ในการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์” ประกาศ ณ วันที่ 23 มกราคม 2547
- กัลยา วานิชย์บัญชา (2540) *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ . (2544) *การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows* กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กัลยานี พิริยะพันธ์ (2535) “การวิเคราะห์ทางการเงิน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหาร
การเงินและการบริหารปฏิบัติการ* หน่วยที่ 2 หน้า 81 – 117 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
- จินดา ขันทอง (2543) *การวิเคราะห์งบการเงิน* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ (2542) “ธนาคารกลางและนโยบายการเงิน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
ทฤษฎีและนโยบายการเงิน* หน่วยที่ 7 หน้า 398 – 465 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- ณพงศ์ธวัช โปธิกิจ (2543) “แบบจำลองวัดความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย”
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2542) “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคาร
พาณิชย์ปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชี” ประกาศ ณ วันที่
21 กันยายน 2542
- _____ . “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ตราสารที่ให้นับเข้าเป็นเงินกองทุนสำหรับ
ธนาคารพาณิชย์” ประกาศ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2543
- _____ . “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดอัตราจำนวนเงินที่ธนาคาร
พาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน และก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับเงินกองทุน”
ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม 2545
- _____ . “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และ
สินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้” ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2545
- _____ . “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรง
สินทรัพย์สภาพคล่อง” ประกาศ ณ วันที่ 11 กันยายน 2545

- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2542) “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงเงินกองทุน เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันของธนาคารพาณิชย์” ประกาศ ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2545
- นิศานาด ทองภักดี (2544) “หลักการและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาตลาดการเงิน สถาบัน และนโยบายการเงิน* หน่วยที่ 2 หน้า 143 - 183 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- บริษัทหลักทรัพย์เอกรัาง จำกัด (มหาชน) ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์ (2536) *วิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์* กรุงเทพมหานคร หลักทรัพย์เอกรัาง
- บุญชม ศรีสะอาด (2538) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2543) สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย กรุงเทพมหานคร เรือนประจักษ์ อุดมศิลป์ (2530) “โมเดล Bankruptcy ล่าสุดความไม่มั่นคงของธนาคารพาณิชย์ : ศึกษากรณีธนาคารเอเชียทรัสต์ มหานคร และนครหลวงไทย” *วารสารบริหารธุรกิจ*, 13 (เมษายน – มิถุนายน 2530) : 43 – 54
- ผลาทิพย์ เต็มสุขนิรันดร (2543) “วิกฤตการณ์และความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยโดยแบบจำลองโพรบิตและแบบจำลองโลจิท” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- พูนนารถ วัฒนวงศ์ (2543) “แบบจำลองทำนายบริษัทที่อาจจะถูกเพิกถอนจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (บธ.ม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เพชร ชุมทรัพย์ (2543) *วิเคราะห์งบการเงิน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ภาณุพงศ์ นิธิประภา และอัจฉนา วัฒนานุกิจ (2530) *บทความที่เสนอในการสัมมนาวิชาการ 2530 เรื่อง ความมั่นคงของสถาบันการเงินในประเทศไทย จัดโดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 19 – 20 กุมภาพันธ์ 2530*
- ภาวิณี จิตต์มงคลเสมอ (2546) “ระบบสัญญาเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับธนาคารพาณิชย์ไทย” *วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*

- ยอด หนูไทร (2544) “การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย ขนาดใหญ่ 2533 – 2542” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ เกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- วัฒนา สุนทรชัย (2542) *เรียนสถิติด้วย SPSS ภาคสถิติอิงพารามิเตอร์* กรุงเทพมหานคร วิทยาพัฒนา
- วัลลภา ช่วงชื่น (2534) “ดัชนีวัดความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์” วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิชาญ ฤทธิรงค์ (2541) “การวิเคราะห์งบการเงิน” ใน *เอกสารการสอบชุดวิชาการบัญชีการเงิน และการบัญชีเพื่อการจะการสำหรับนักการเงิน* หน้าที่ 10 หน้าที่ 612 – 683 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิทยาการจัดการ
- วิมล วุฒิวินัยหาญ (2542) “ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก
- วารี หะวานนท์ (2534) *การบัญชีธนาคาร การปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์* กรุงเทพมหานคร ชวนพิมพ์
- วาสนา สิงห์โกวินท์ “รายงานผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2533” *วารสารคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 2535*
- วีรศักดิ์ สุขอามาร์ภัย (2533) “ความเสี่ยงและผลตอบแทน” ใน *เอกสารการสอบชุดวิชาการบริหารการเงิน* หน้าที่ 4 หน้าที่ 146 - 199 นนทบุรี มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิทยาการจัดการ
- วีระ ไกรกรรติ (2541) “ความมั่นคงของบริษัทเงินทุนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วีระชาติ อินตา (2541) “การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่าง พ.ศ. 2536 – 2540” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศิริชัย พงษ์วิชัย (2537) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศุภราภรณ์ อภิรักษ์วัฒน์ (2542) “การวัดความมั่นคงของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ดัชนีวัดความมั่นคงทางการเงิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมชัย สัจจงพงษ์ และอดิสร สวัสดิ์พาณิชย์ “สัญญาเตือนภัยระบบสถาบันการเงิน”

วารสารการเงินการคลัง 14, 42 : 39 – 45

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540) เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม (2533) การวิเคราะห์จำแนกประเภท

(Discriminant Analysis) กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์

สุทัศน์า วุฒิพฤษ์ (2544) “การวิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย” วิทยานิพนธ์

ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อริคมน์ เปรมชัย (2545) “สัญญาเตือนภัยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (บ.ช.ม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกชัย นิตยาเกษตรวัฒน์ (2541) “แบบจำลองและสัญญาเตือนภัยภาวะล้มละลายของบริษัทใน

ประเทศไทย” Chulalongkorn Review 10, 40 (กรกฎาคม – กันยายน): 46 – 58

Altman, Edward I. (1968) “Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of

Corporate Bankruptcy”. *The Journal of Finance* 23 (September): 589 – 609.

Altman, Edward I., Haideman Robert G. and Narayanan P. (1977) “Zeta Analysis : A New

Model to Identify Bankruptcy Risk of Corporations”. *The Journal of Banking and Finance*. 1, 29 – 54.

Altman, Edward I. (1993) *Corporate Financial Distress and Bankruptcy*. 2nd ed. New York :

Wilye-Interscience Publication.

Castagna, A.D. and Matoesly, Z.P. “The Prediction of Corporate Failure” *JASSA* (March 1977):

1 - 150.

Castagna, A.D. and Matoesly, Z.P. “The Prediction of Corporate Failure : Testing the Australian

Experience” *Australian Journal of Management* (June 1981): 101 – 122.

Haslen, John A., and Longbrake, Willian A. “A Discriminant Analysis of Commercial Bank

Profitability” *Quarterly Review of Economics and Business* 11 (Autumn 1971):

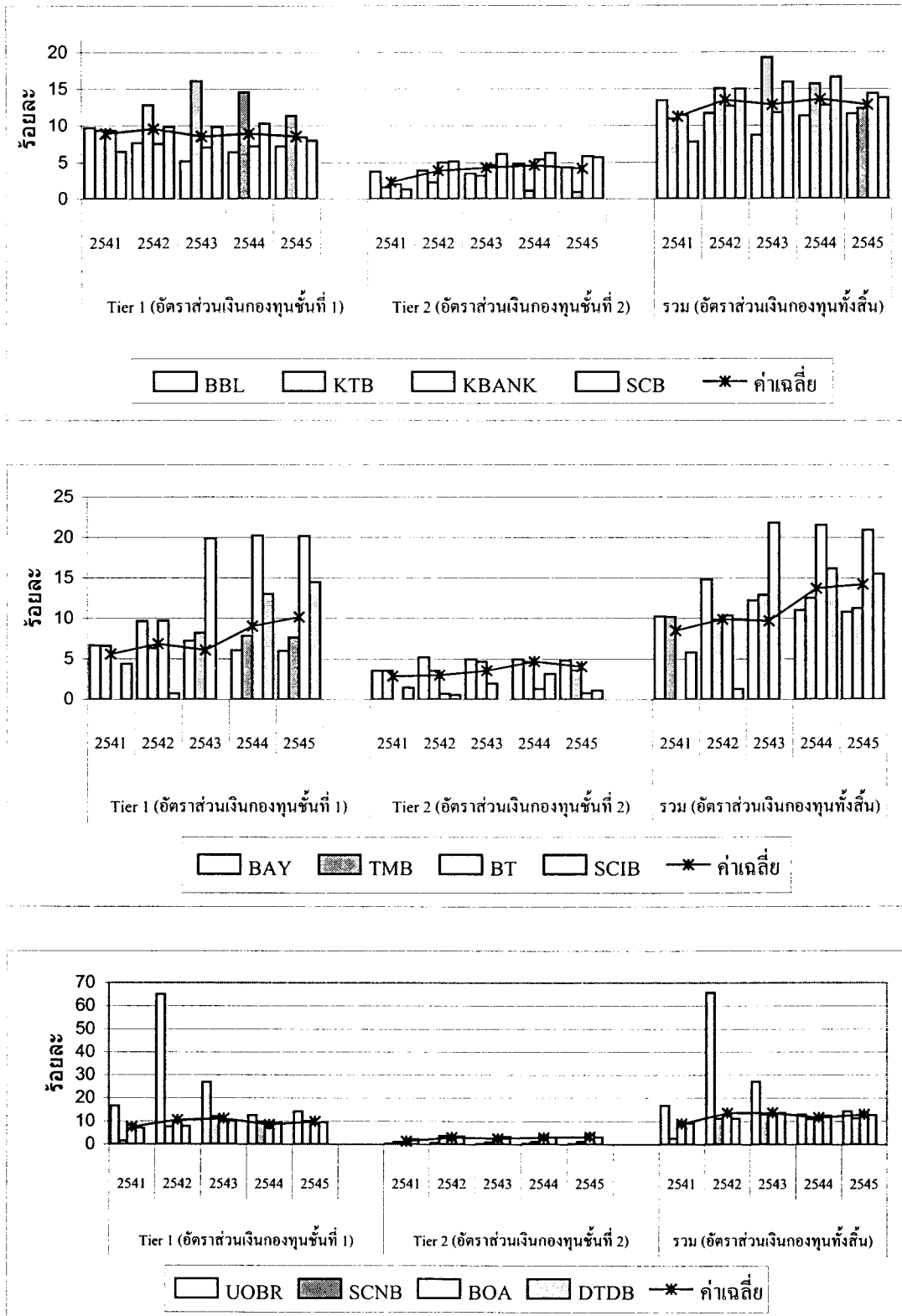
39 – 46.

Ohson, James A. (1980) “Financial Ratio and The Probabilistic Prediction of Bankruptcy”.

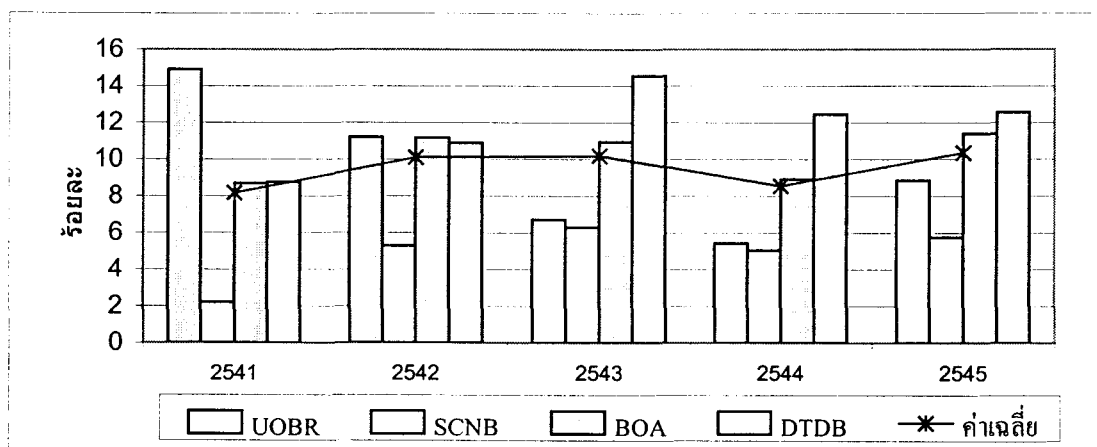
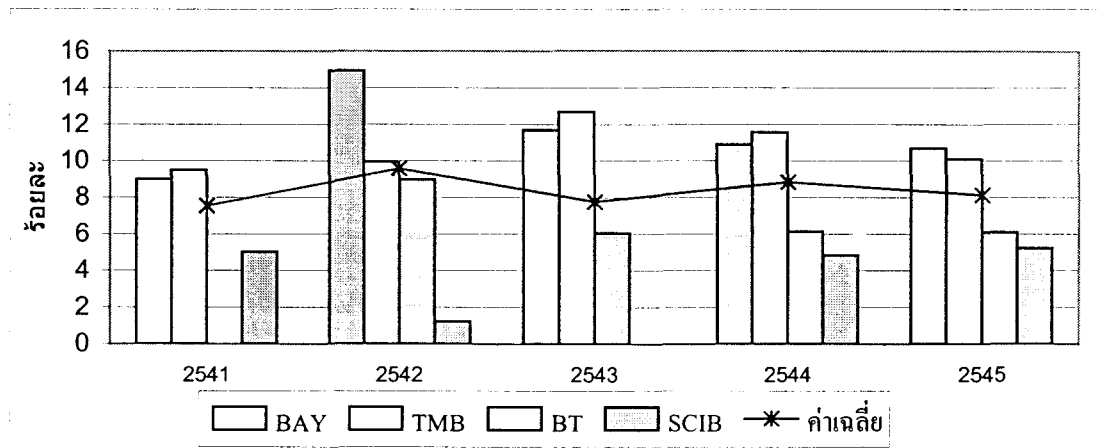
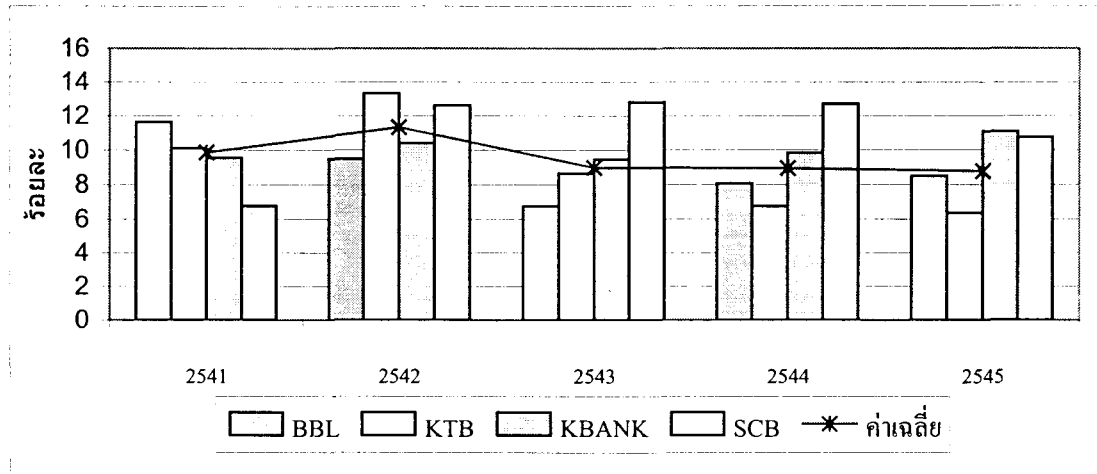
Journal of Accounting Research. 1, 109 – 131.

ภาคผนวก

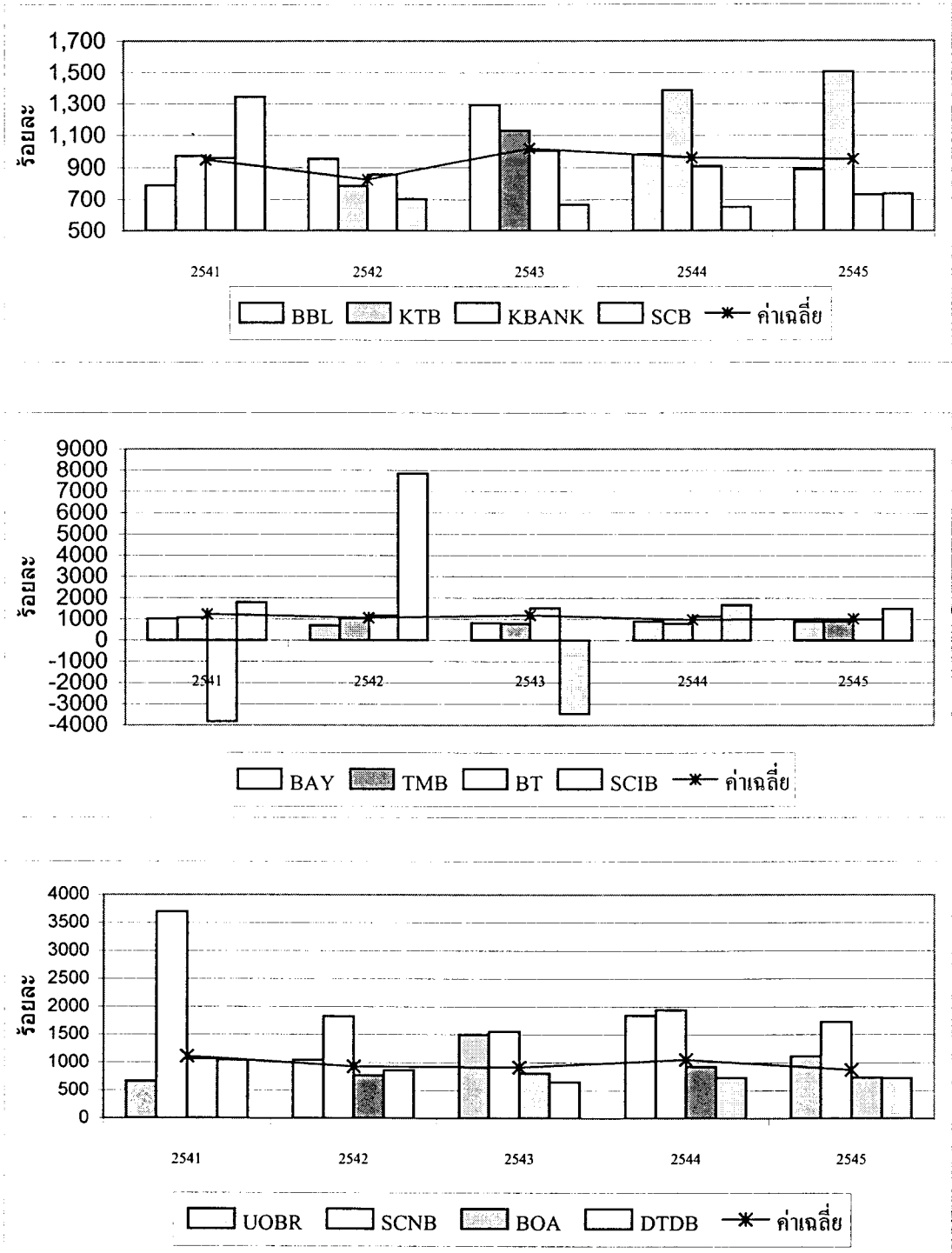
ภาคผนวก ก
ภาพประกอบอัตราส่วนทางการเงิน

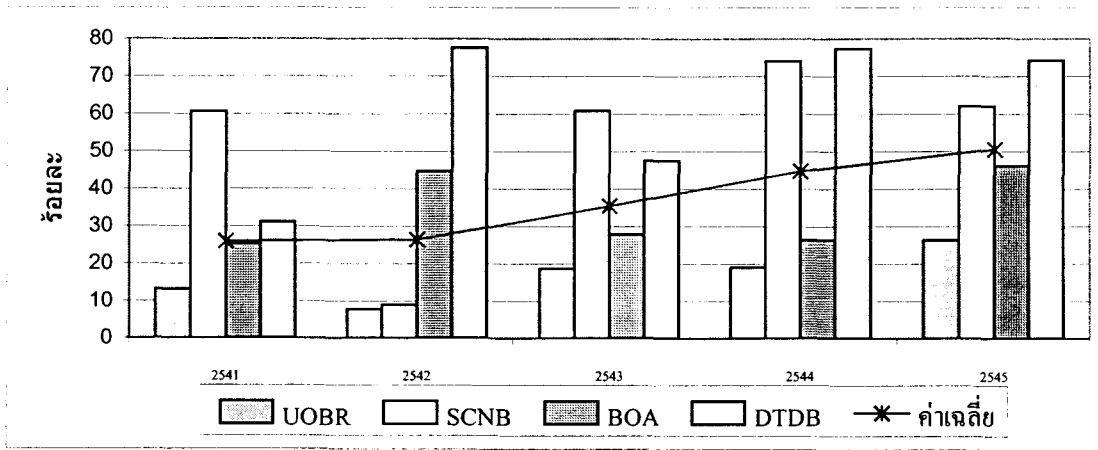
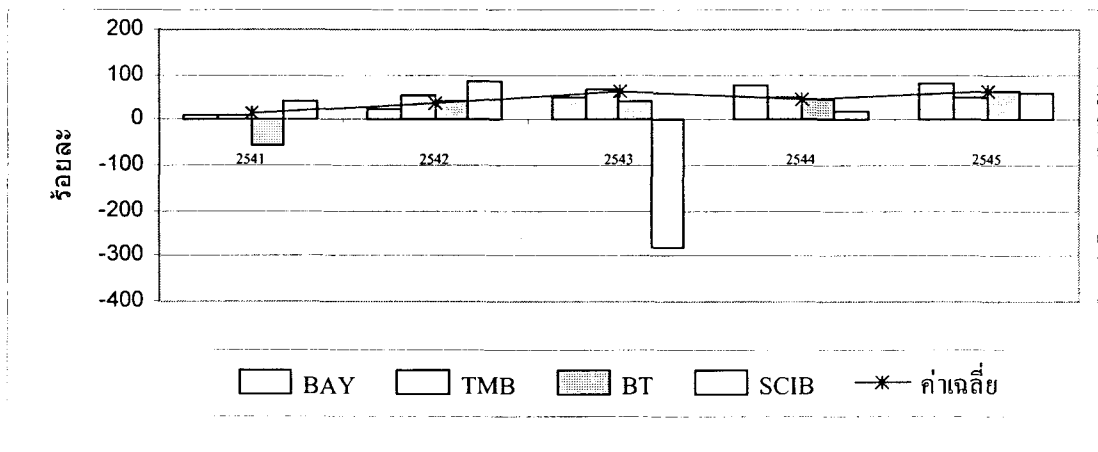
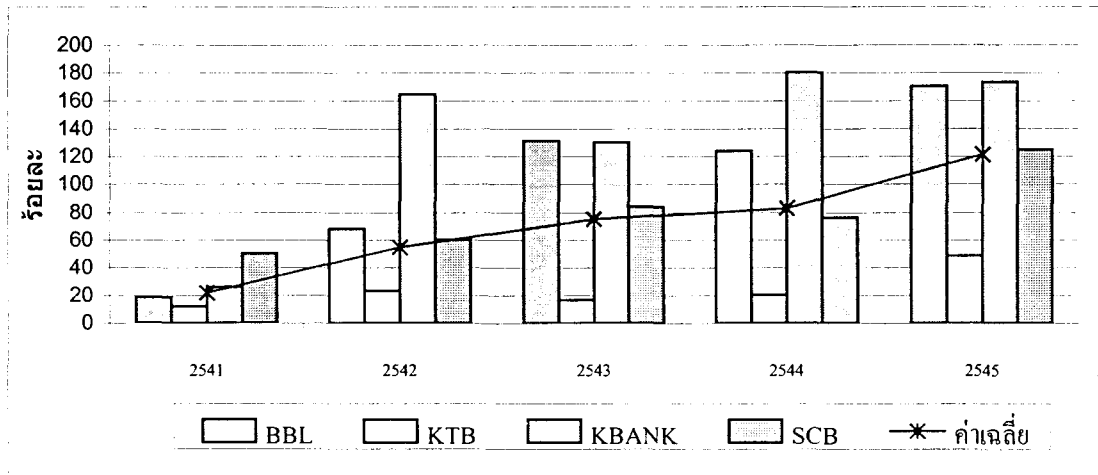
ภาพที่ 4.1 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

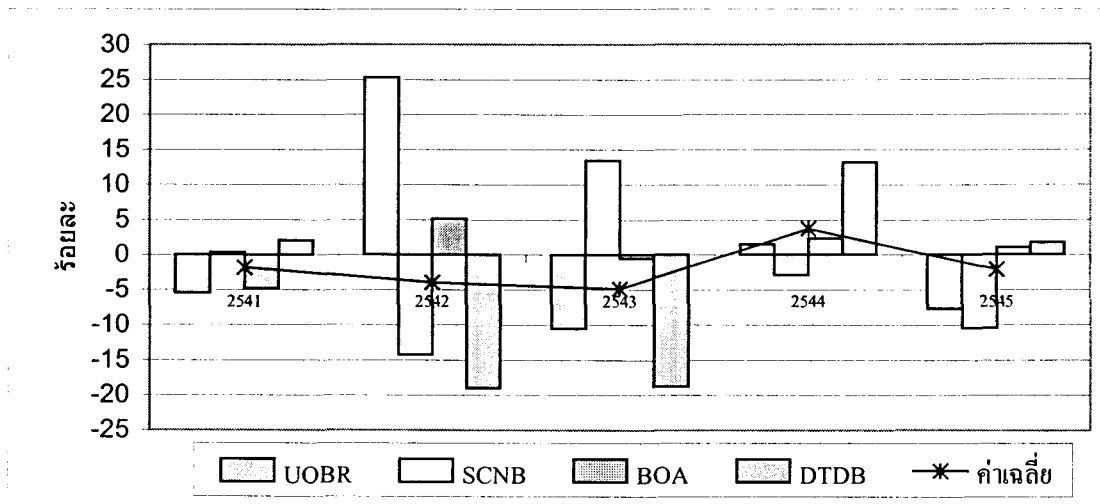
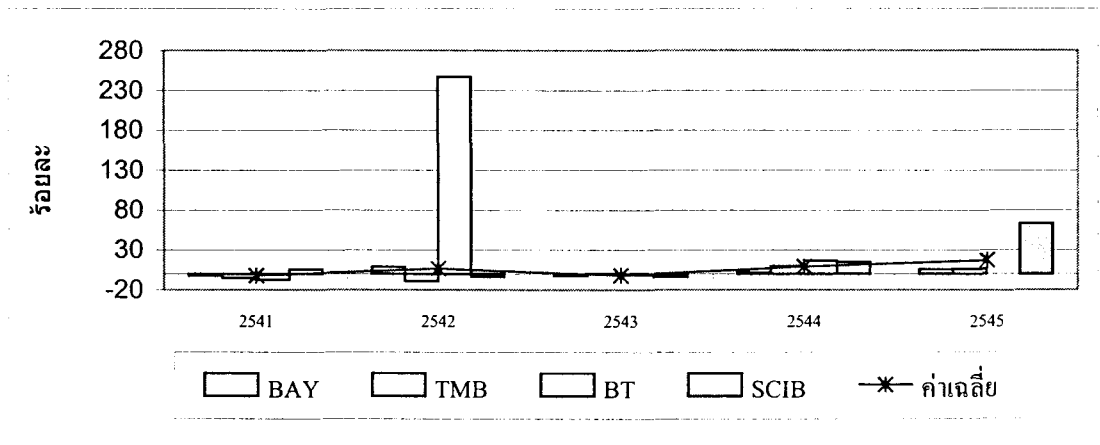
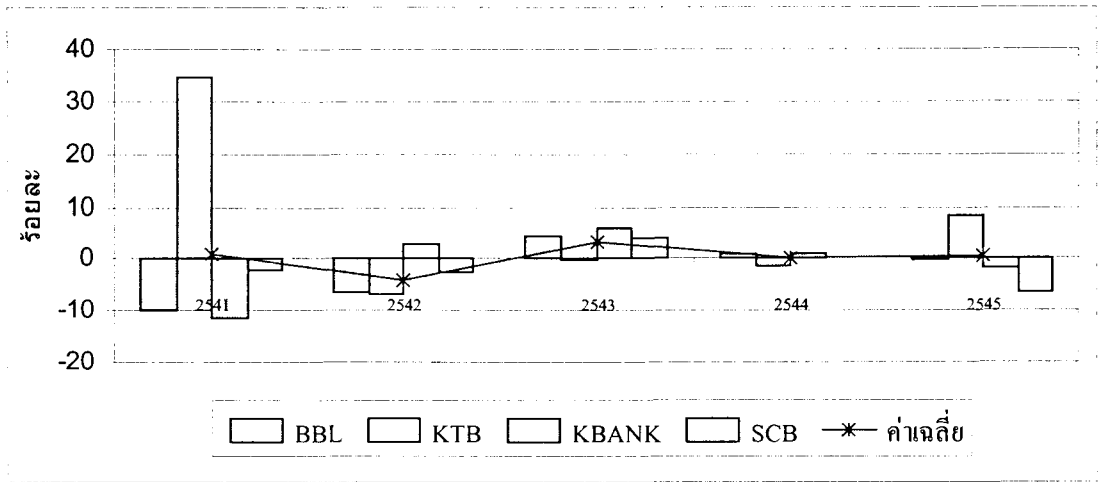
ภาพที่ 4.2 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมรายการตลาดเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

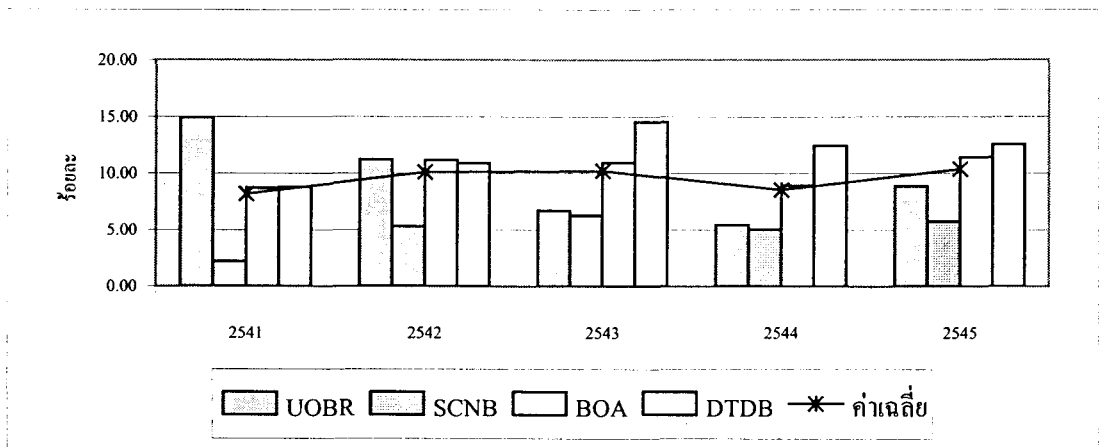
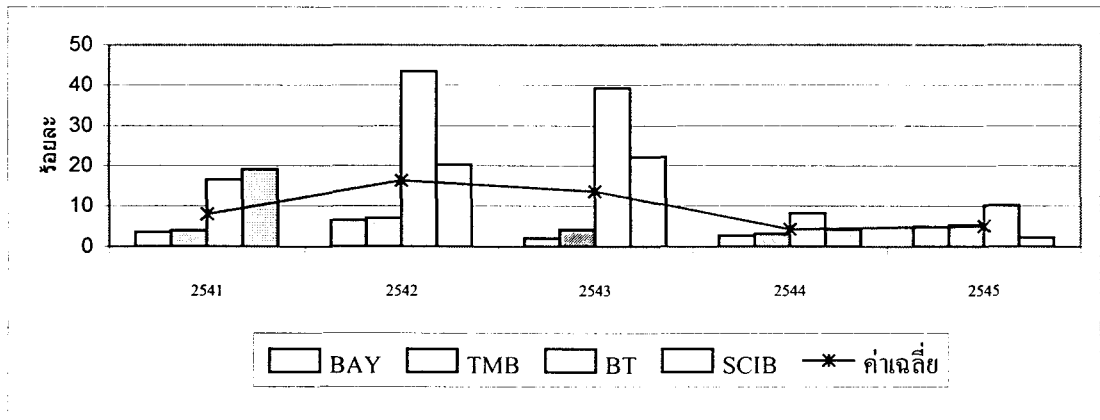
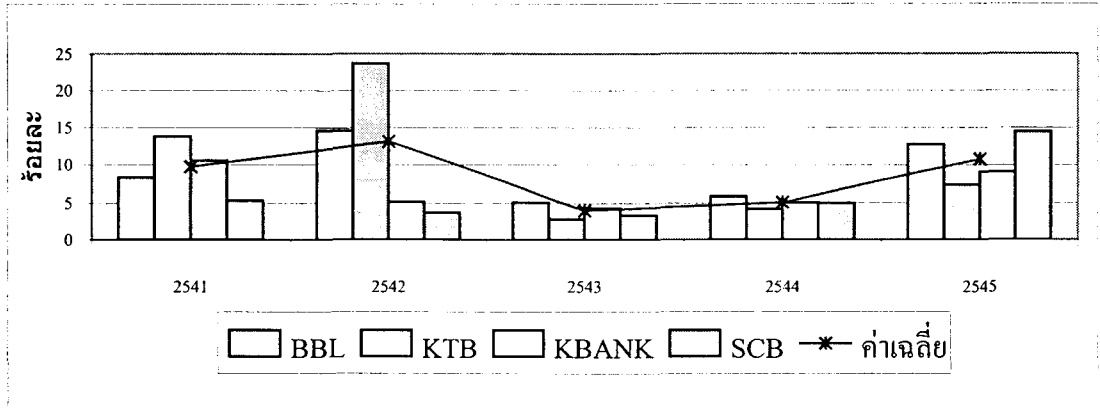
ภาพที่ 4.3 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมรายการตลาดเงินต่อเงินกองทุนของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

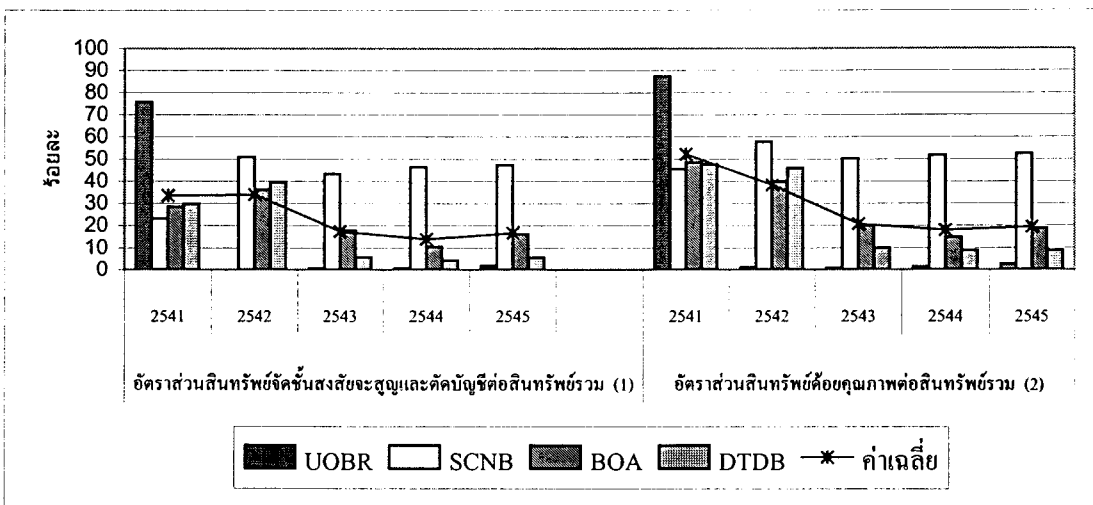
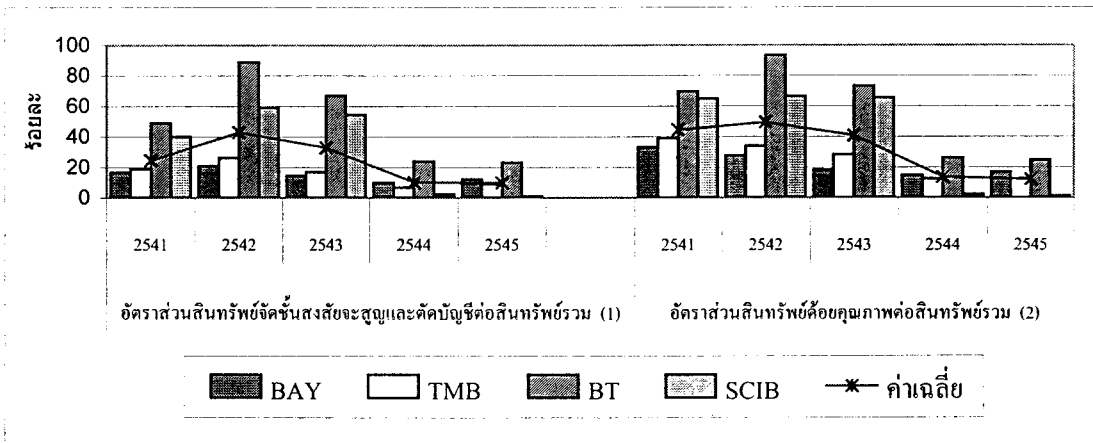
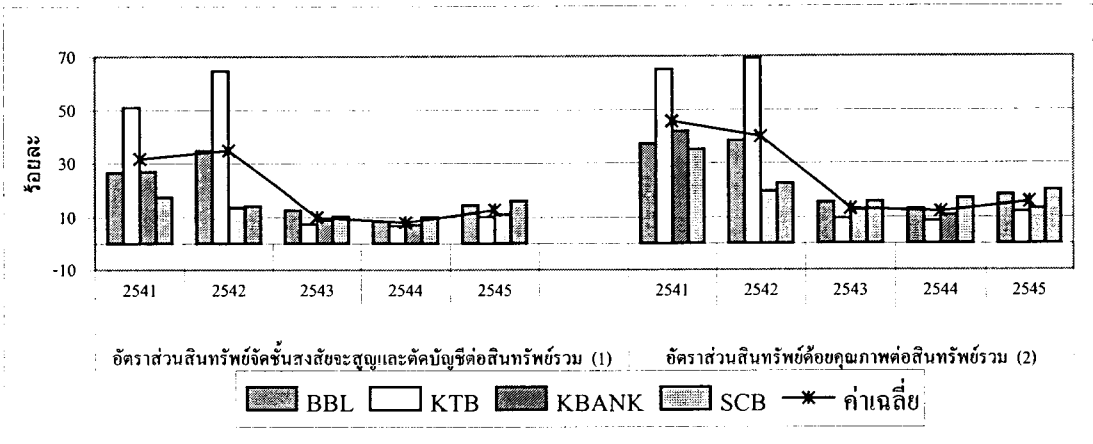
ภาพที่ 4.4 อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

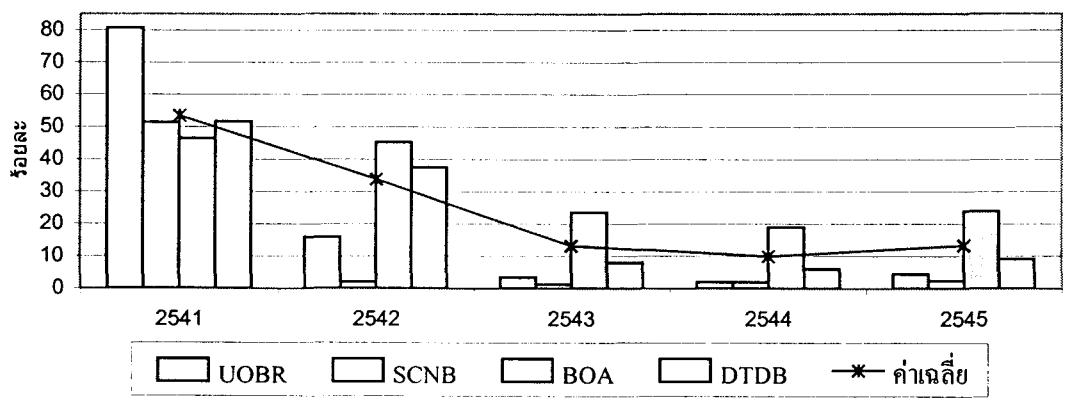
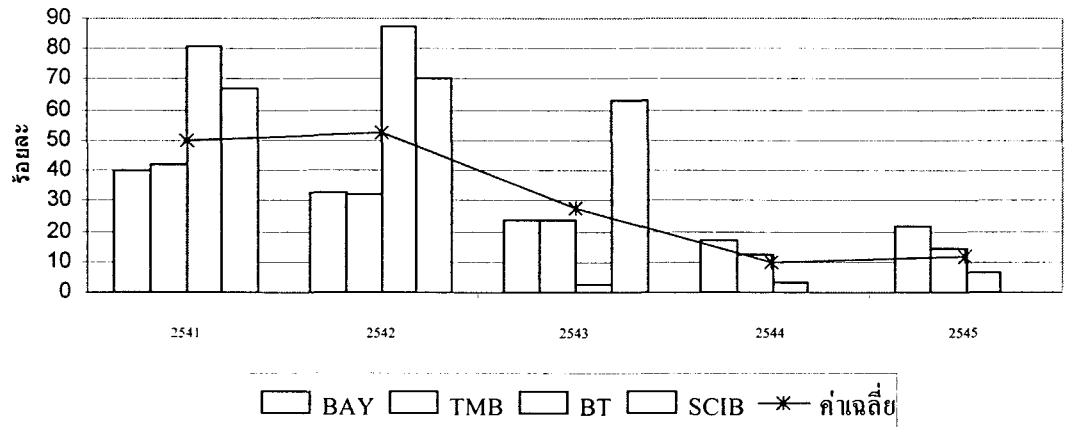
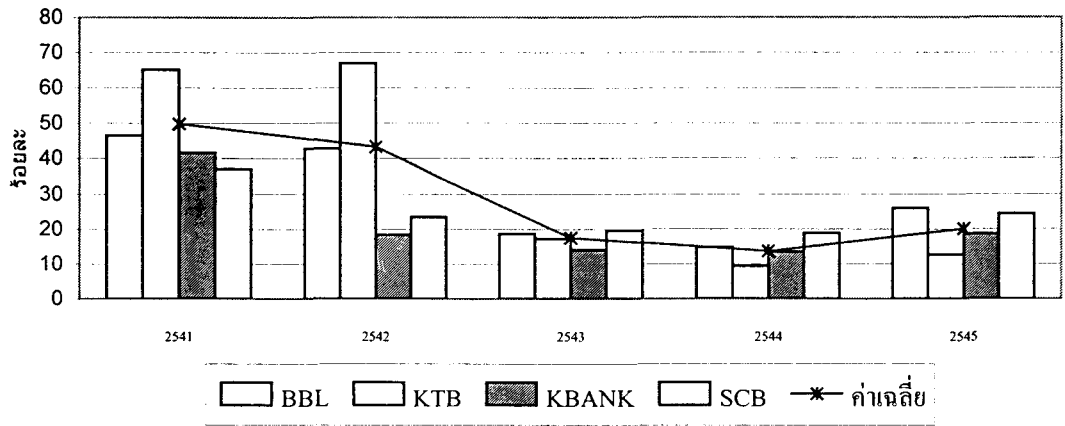
ภาพที่ 4.5 อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

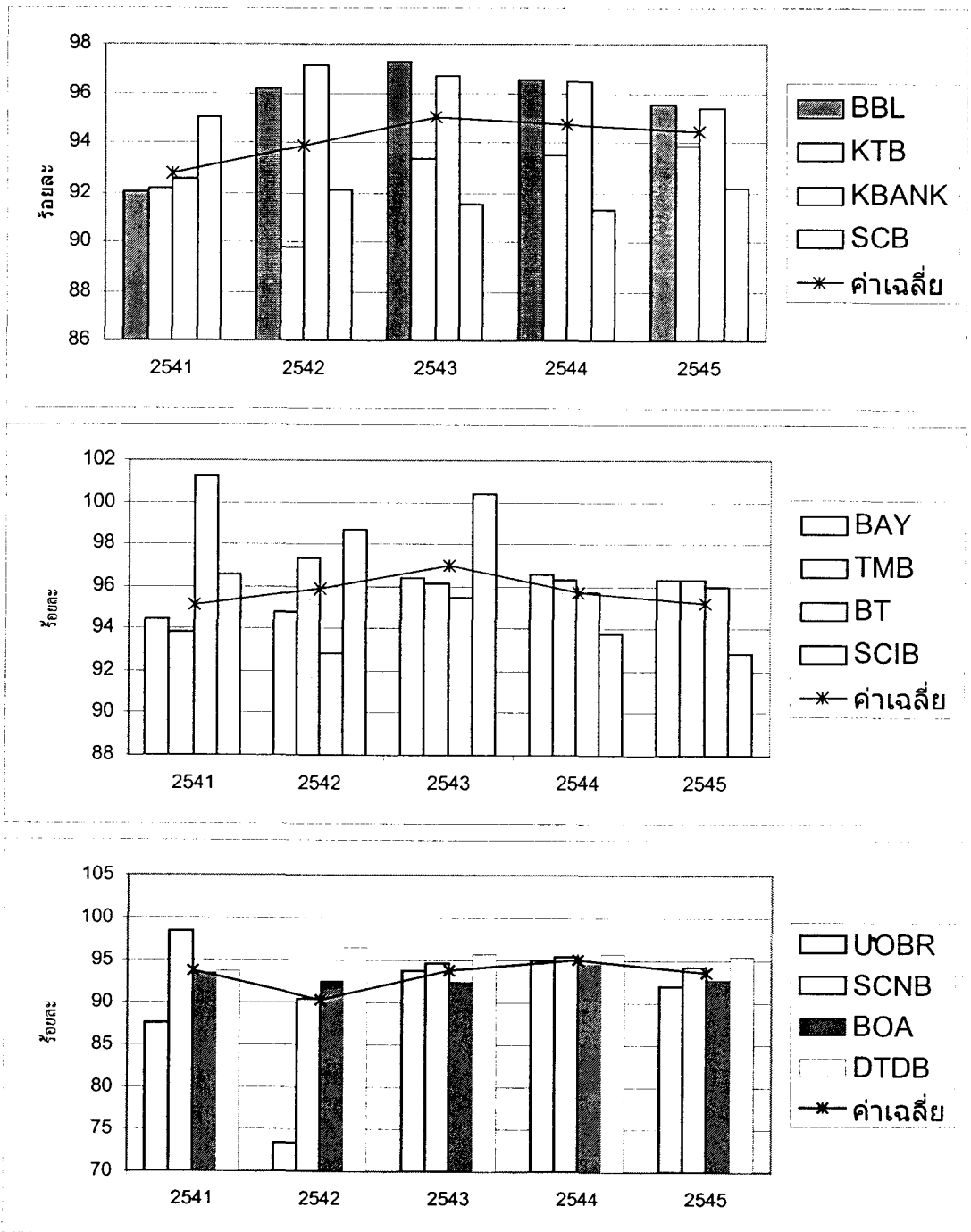
ภาพที่ 4.6 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

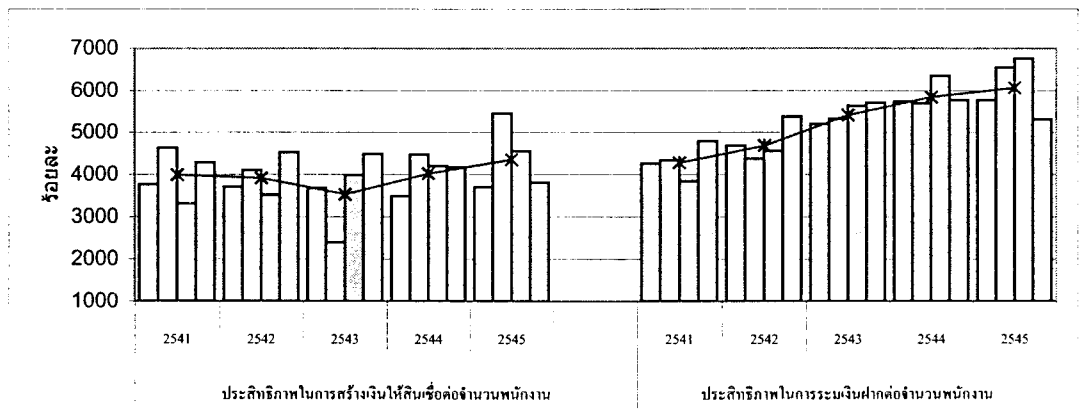
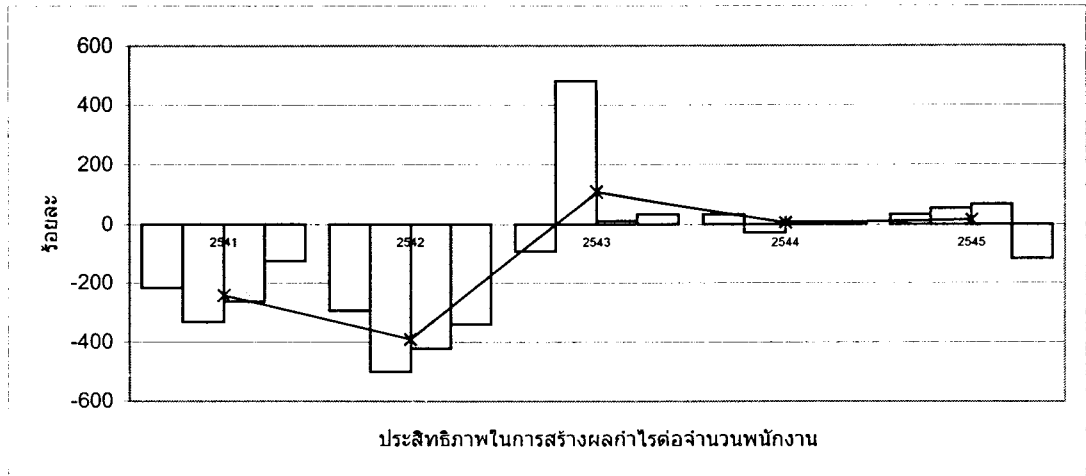
ภาพที่ 4.7 อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญและตัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

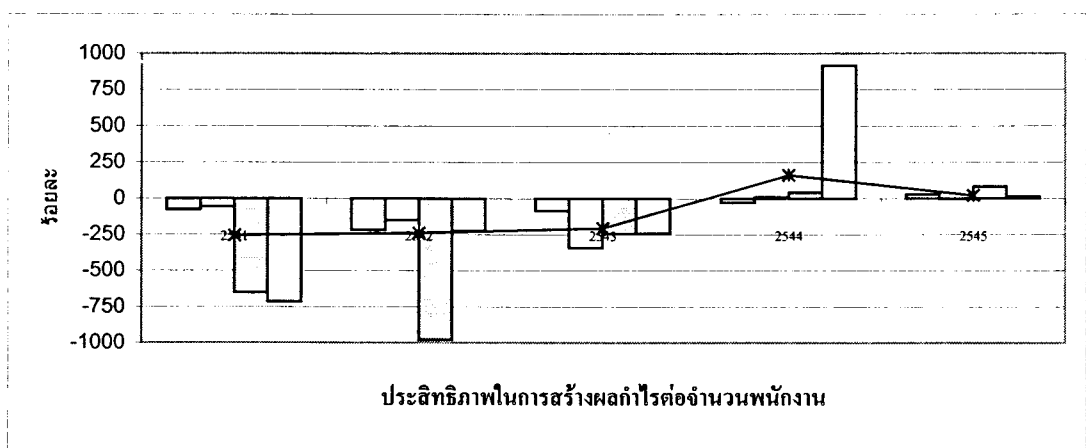
ภาพที่ 4.8 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

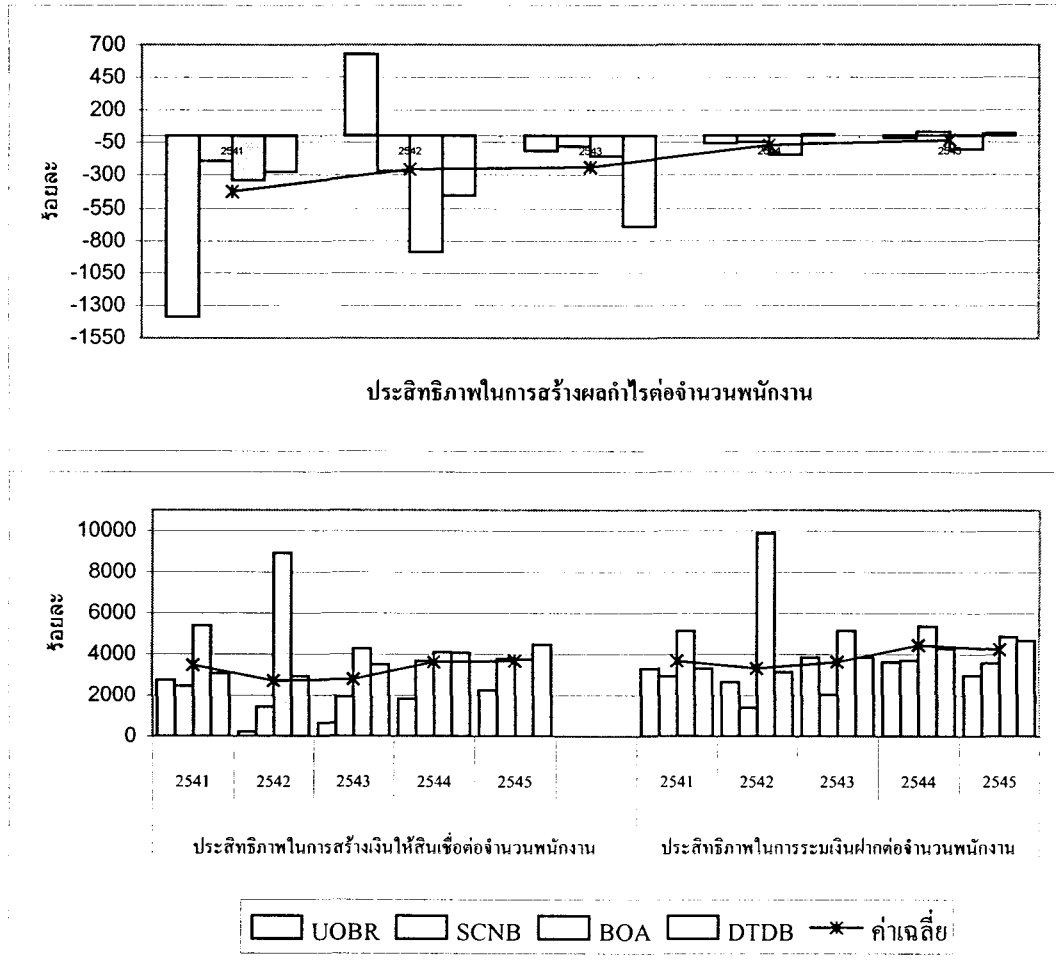

ภาพที่ 4.9 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์

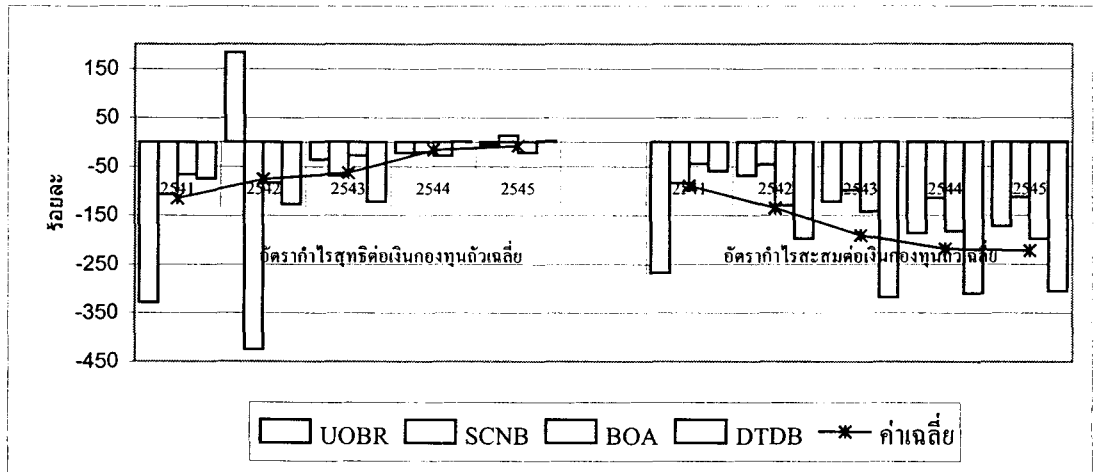
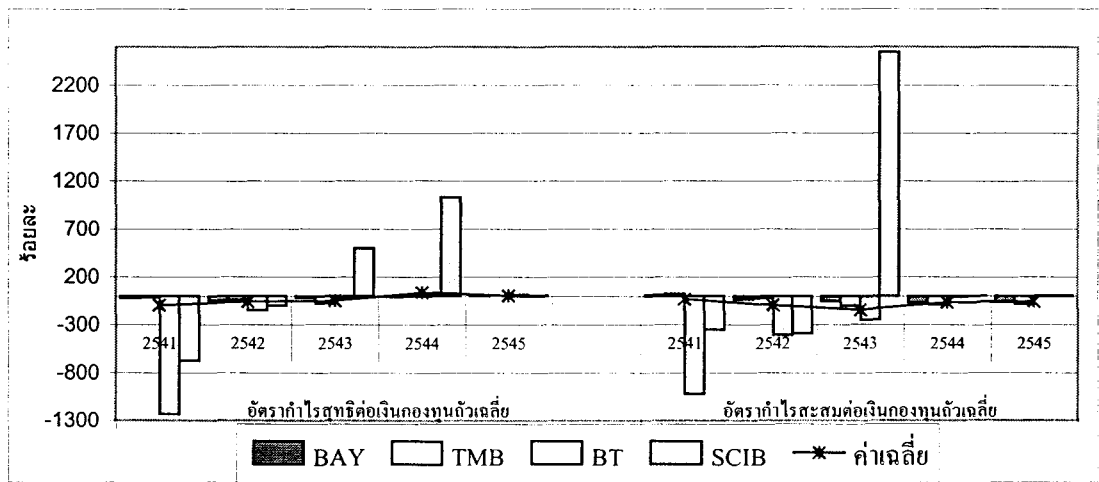
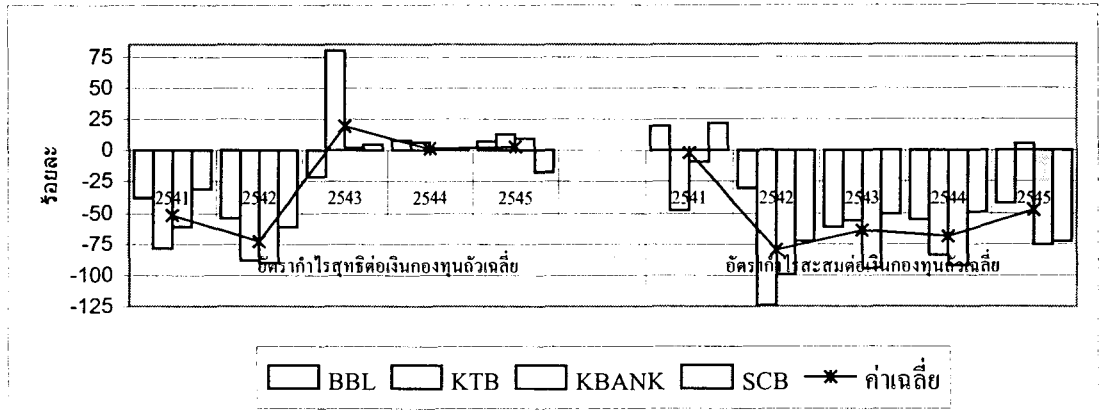

BBL
 KTB
 KBANK
 SCB
 * ค่าเฉลี่ย

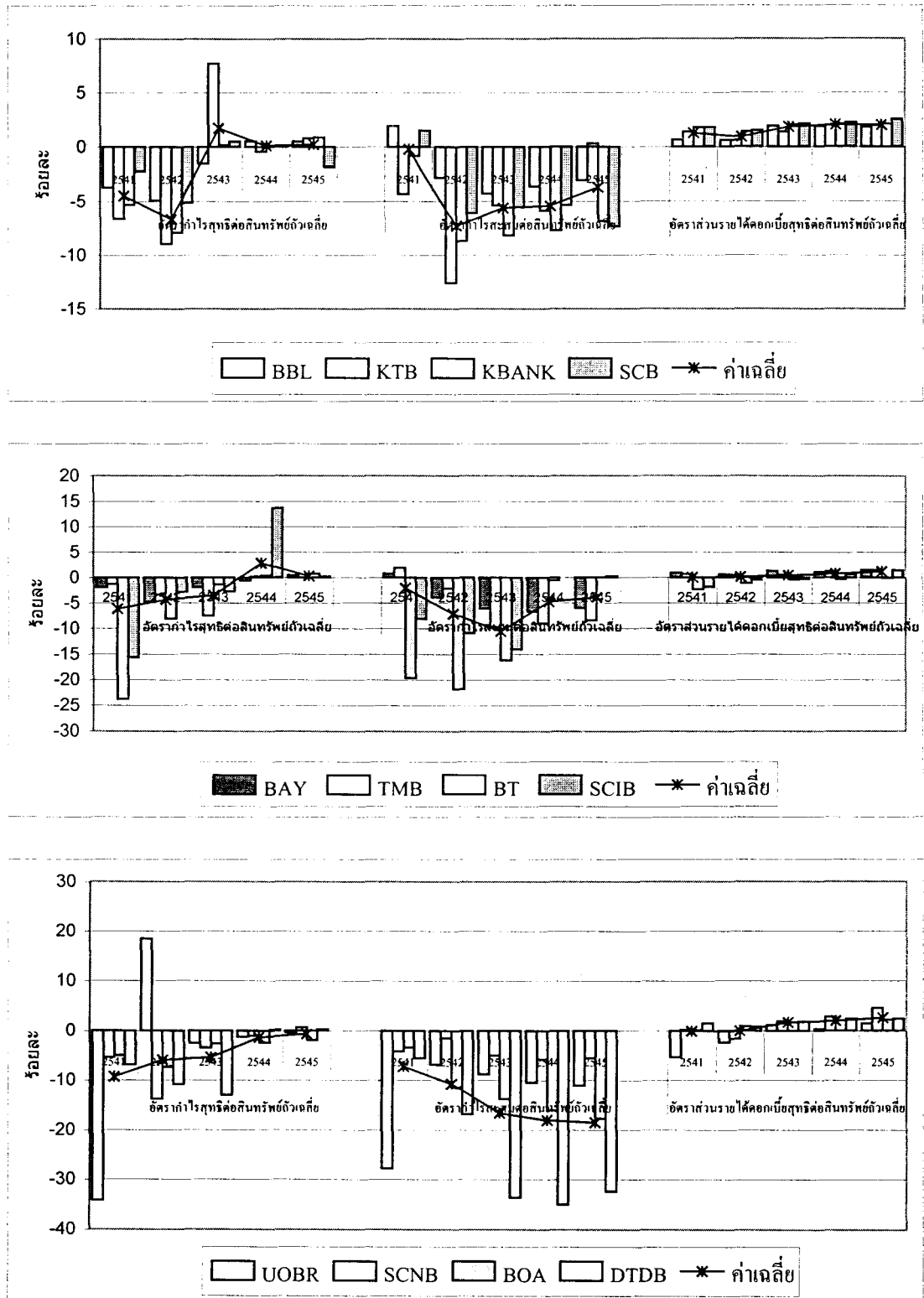

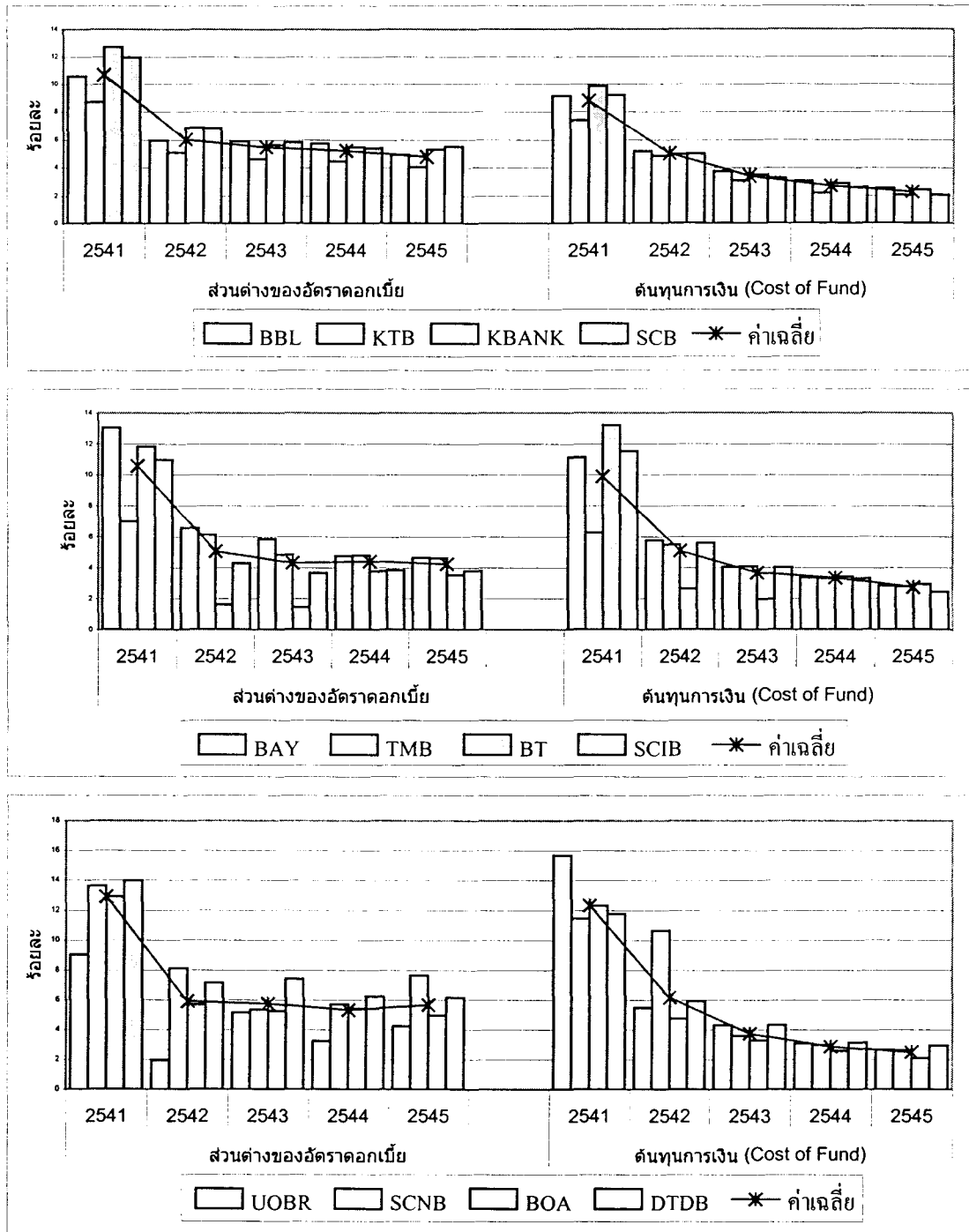
ภาพที่ 4.10 อัตราส่วนประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

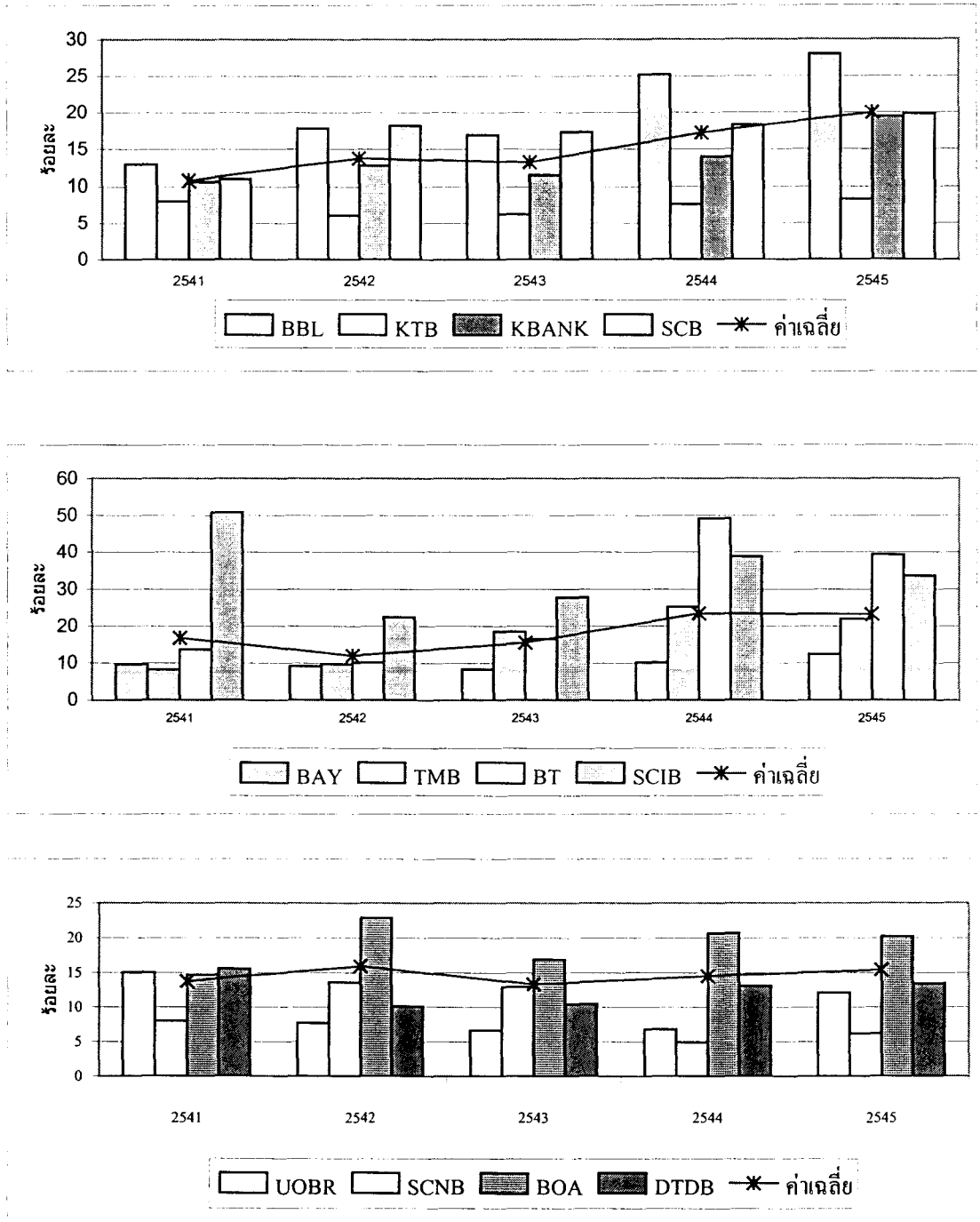
ภาพที่ 4.11 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

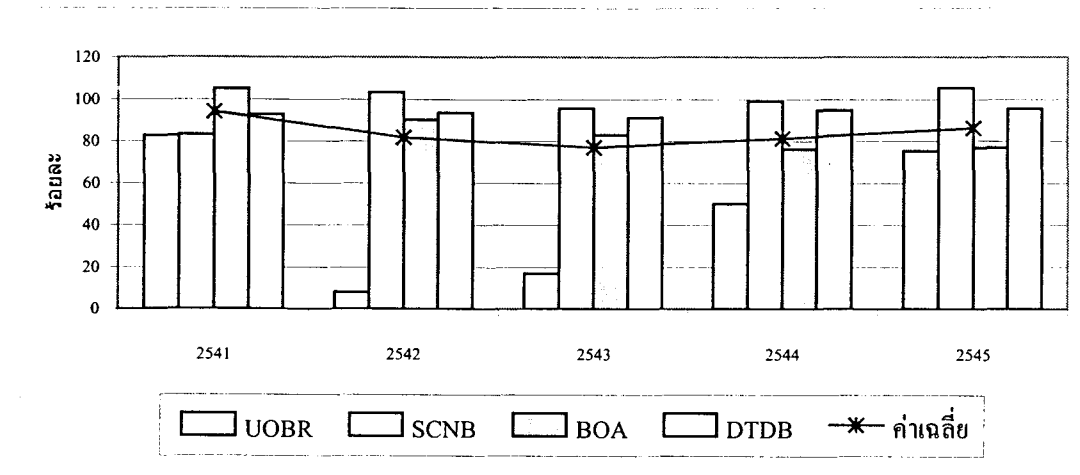
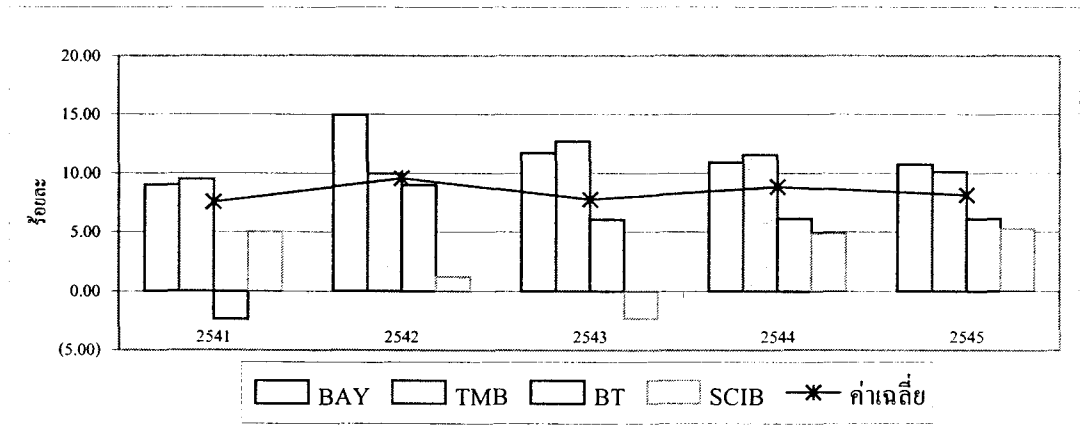
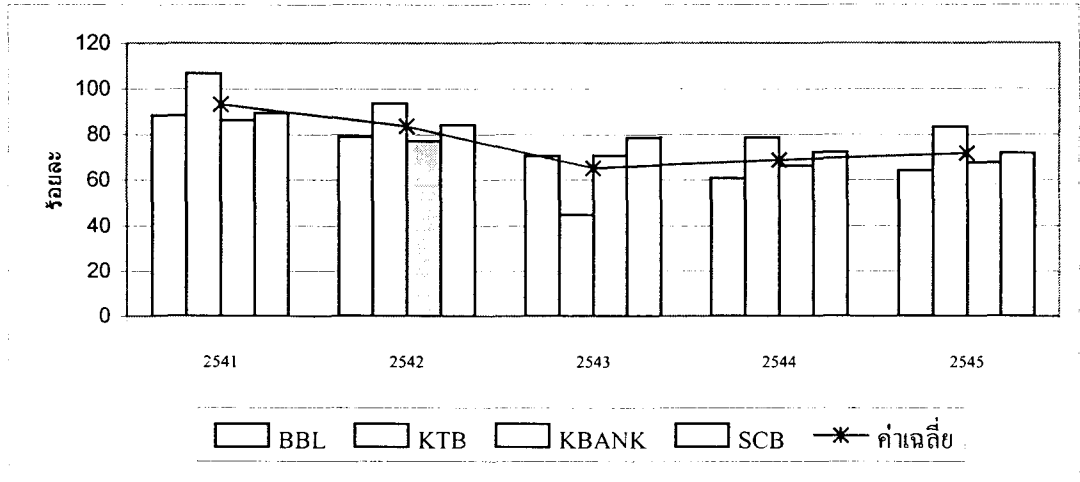
ภาพที่ 4.12 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม)ต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

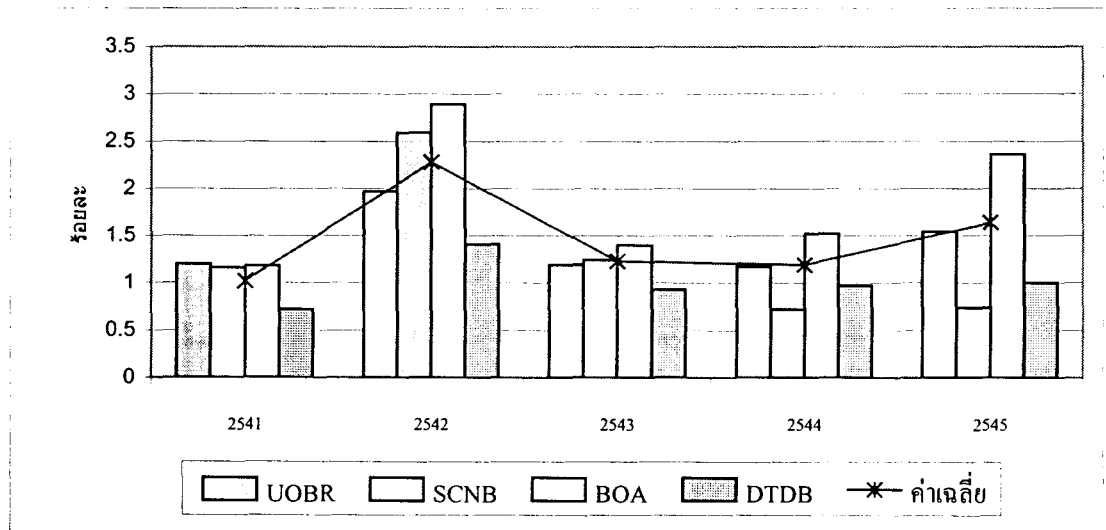
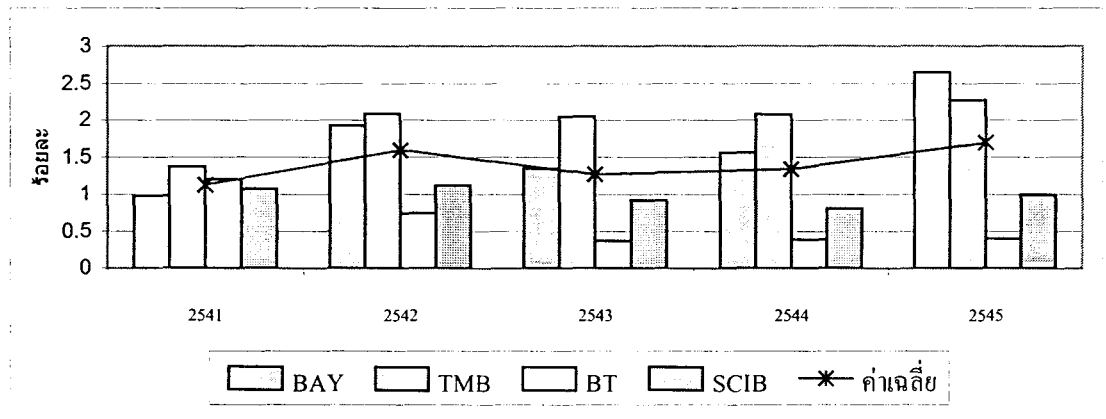
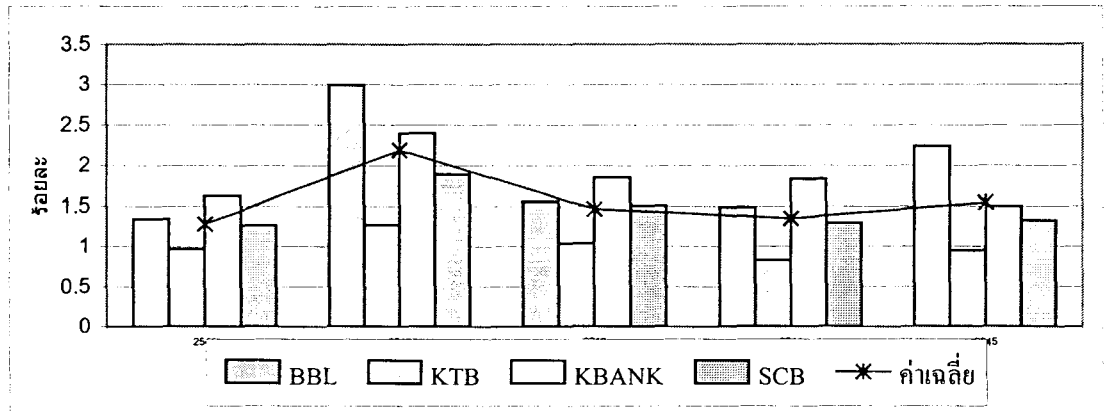
ภาพที่ 4.13 อัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

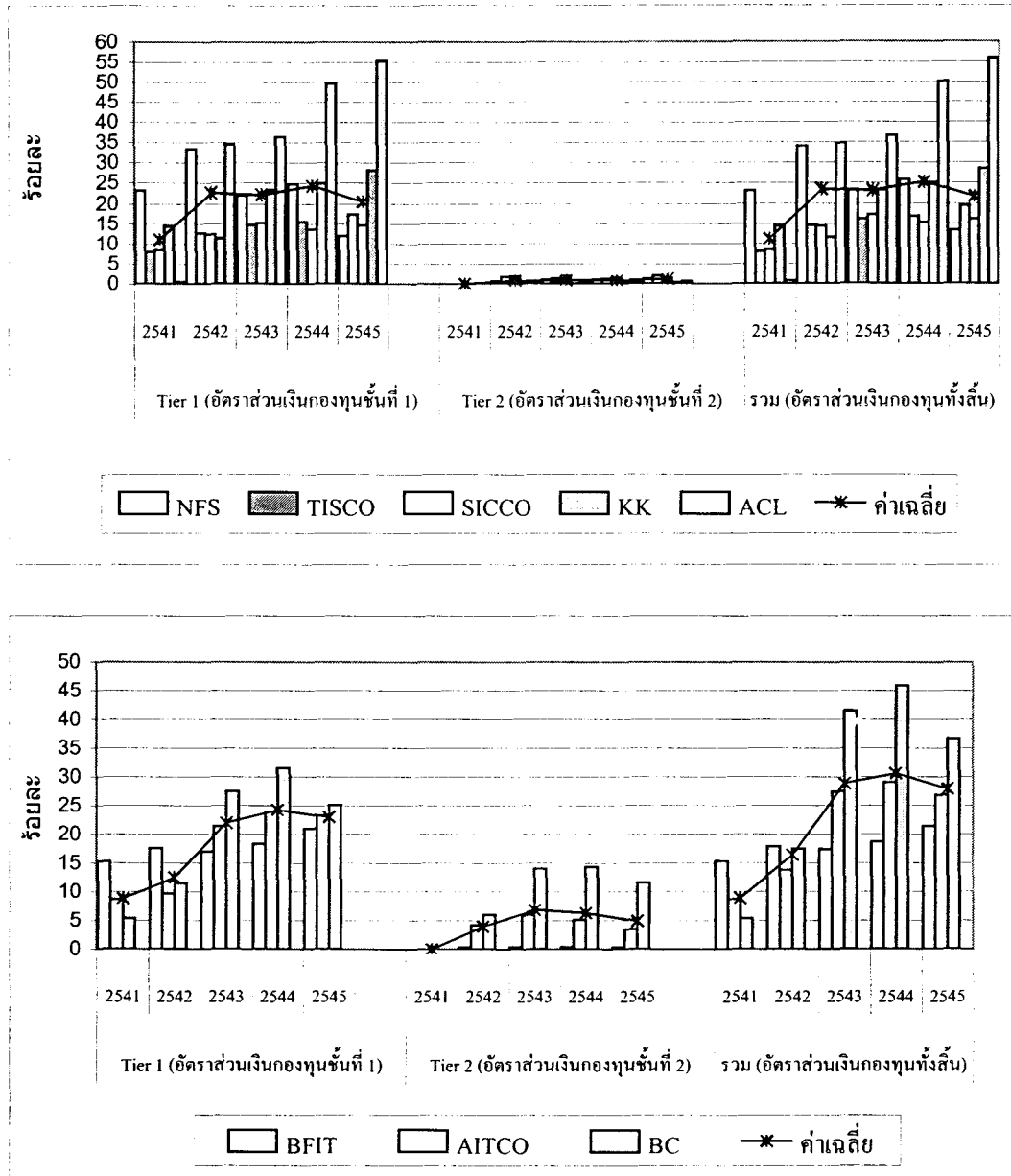
ภาพที่ 4.14 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

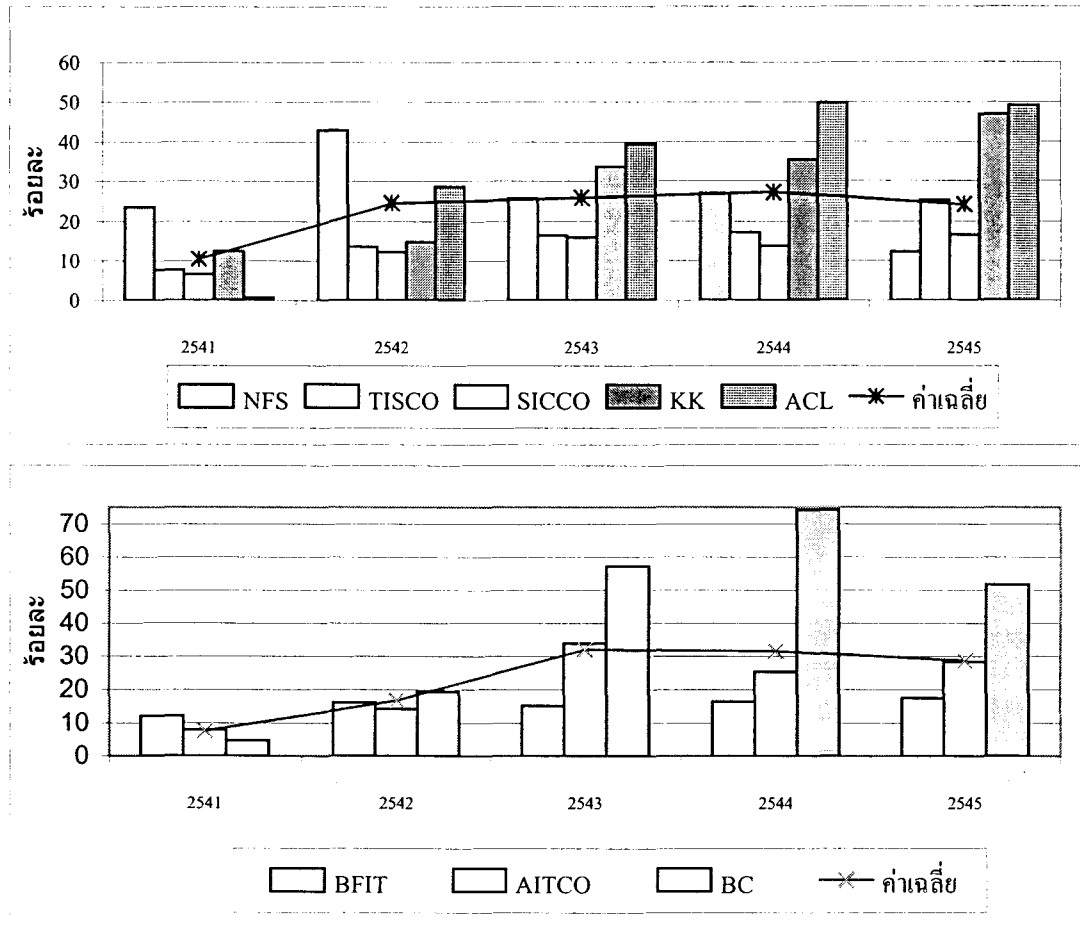
ภาพที่ 4.15 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

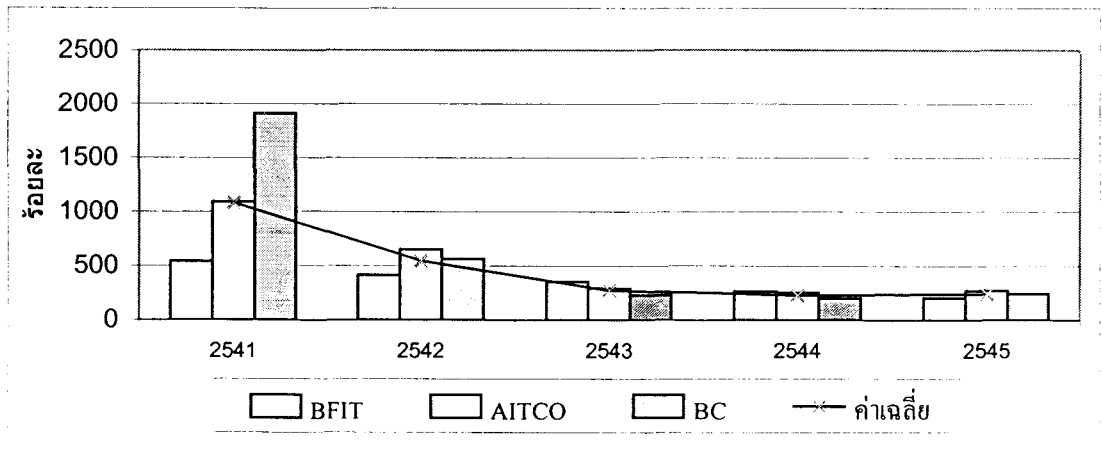
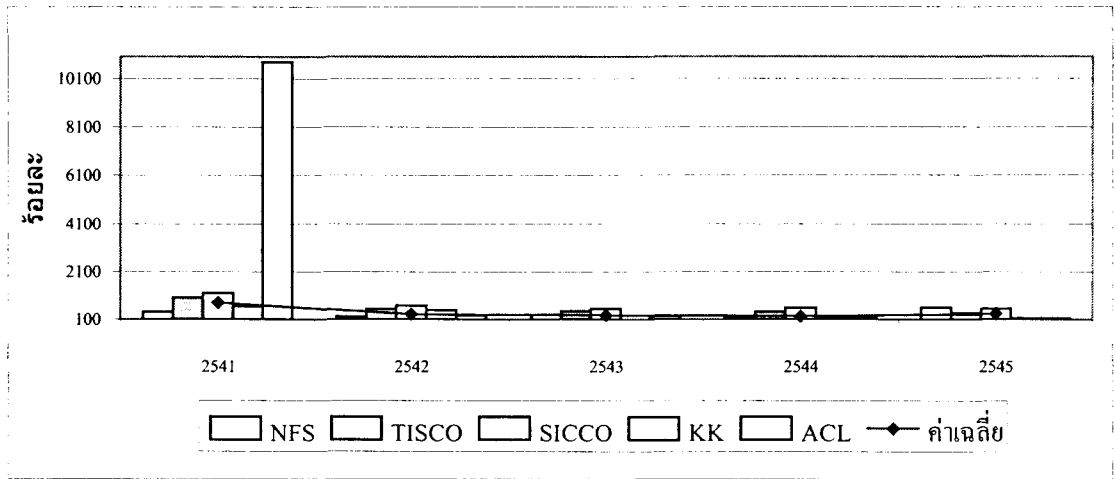
ภาพที่ 4.16 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

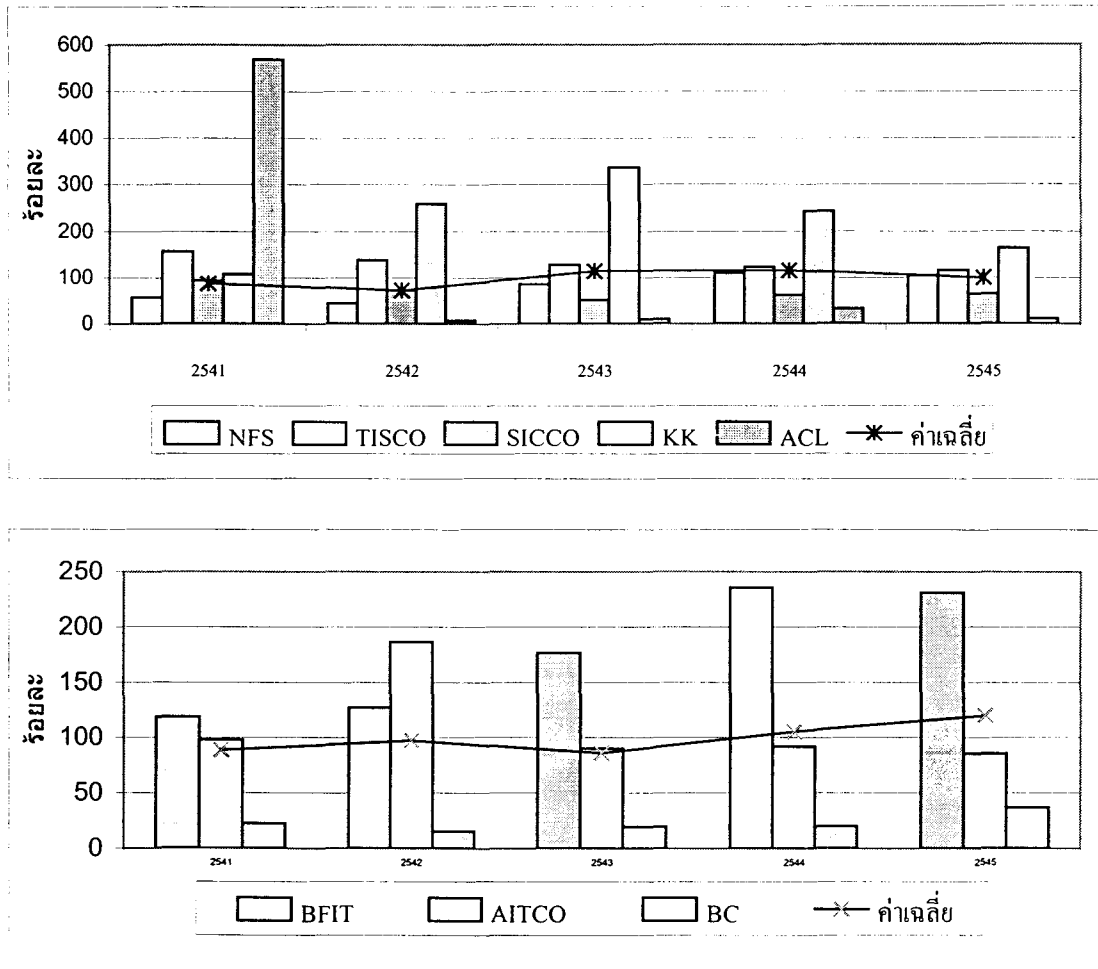
ภาพที่ 4.17 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของกลุ่มบริษัทเงินทุน

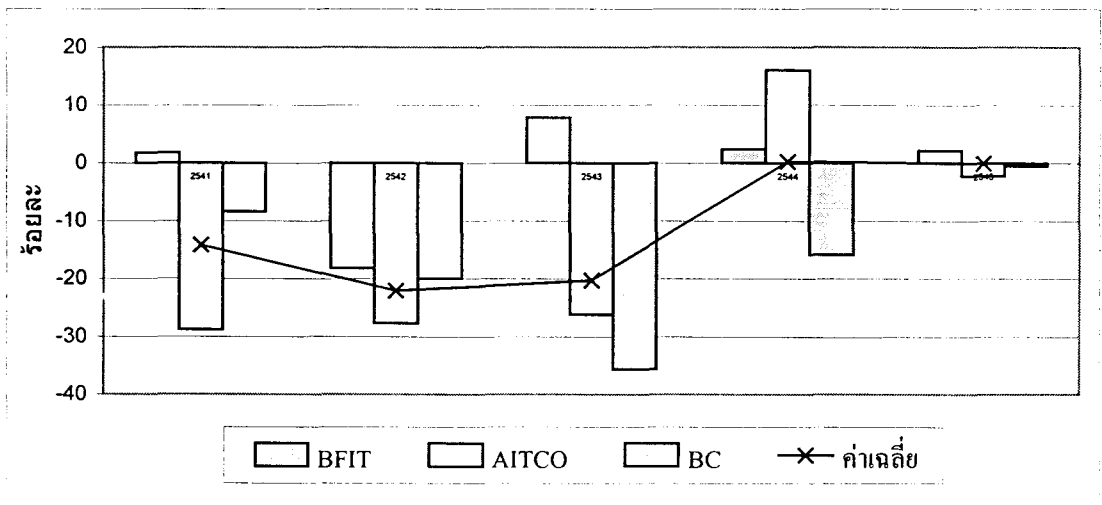
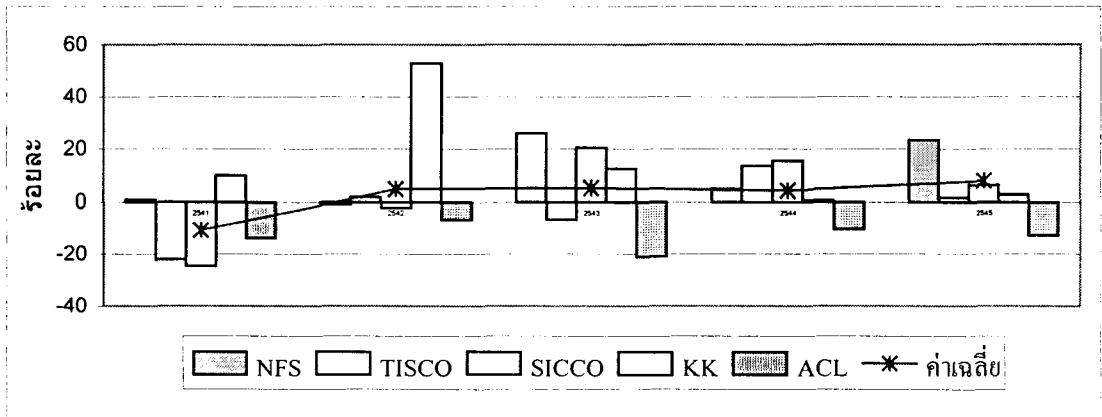
ภาพที่ 4.18 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทเงินทุน

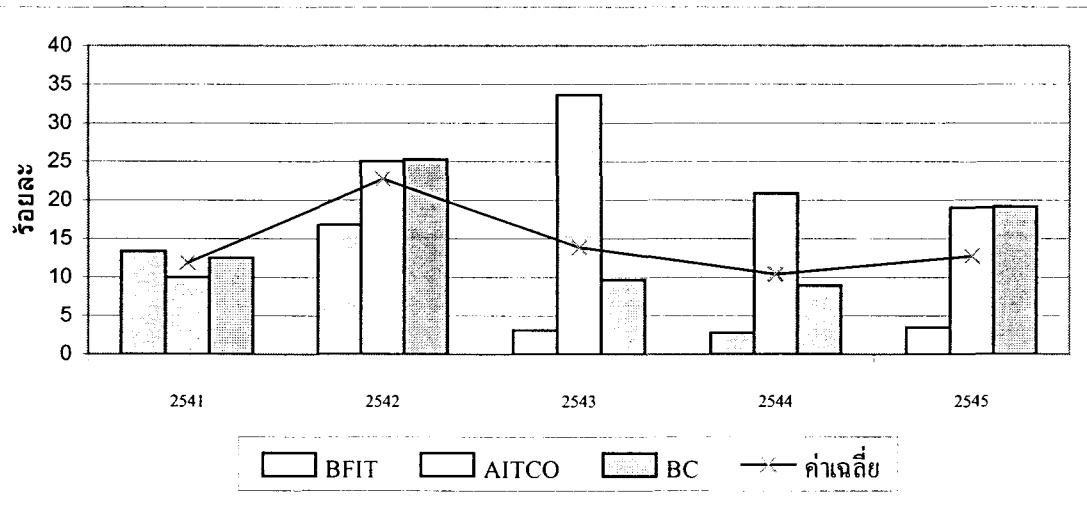
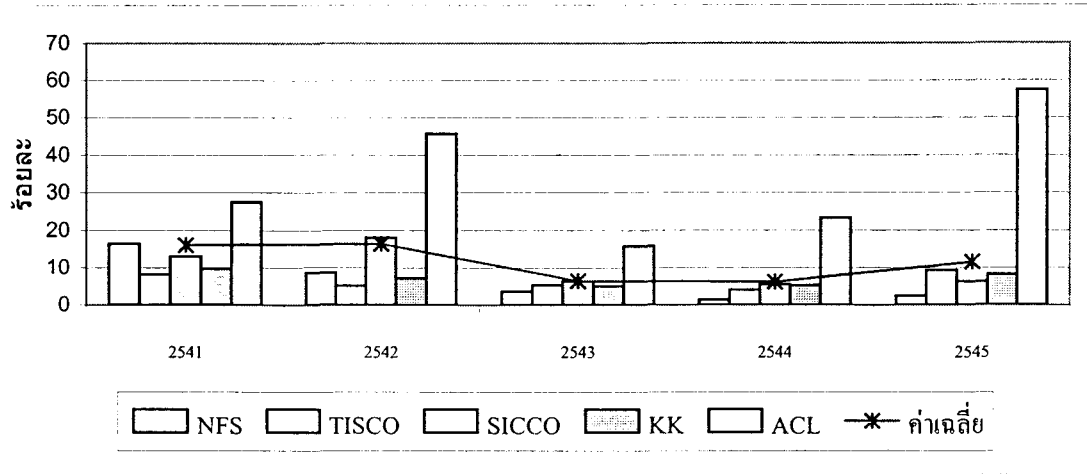
ภาพที่ 4.19 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมรวมเงินให้กู้ยืมสถาบันการเงินต่อเงินกองทุนของกลุ่มบริษัทเงินทุน

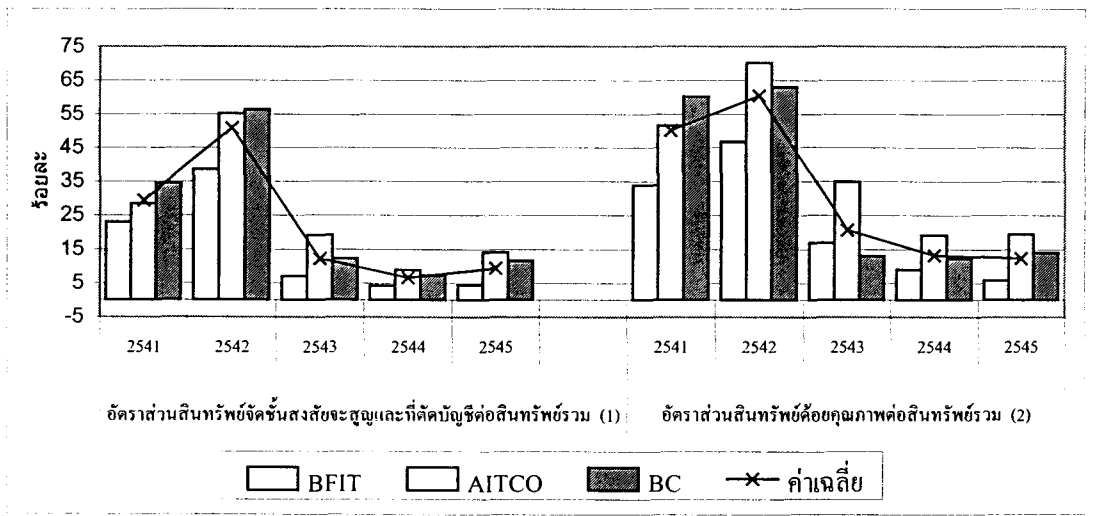
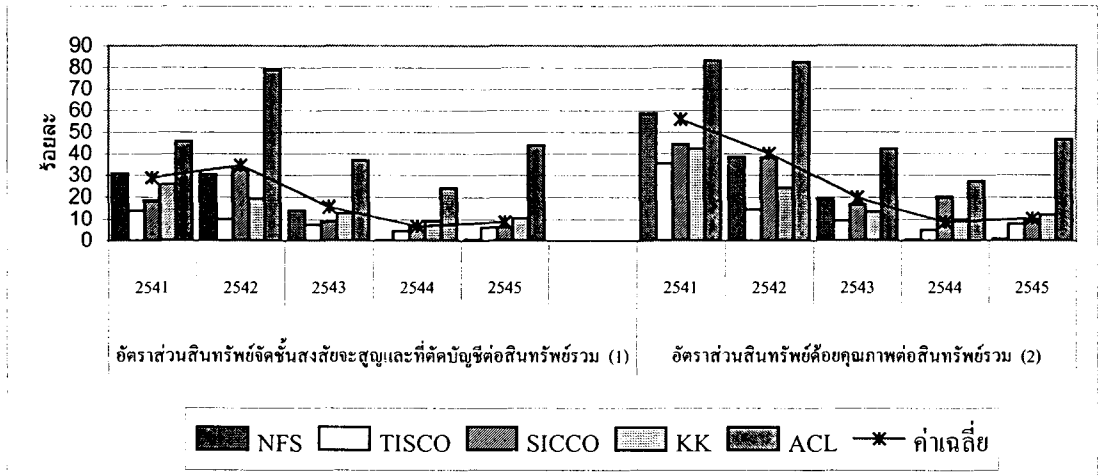
ภาพที่ 4.20 อัตราส่วนเงินลงทุนยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัทเงินทุน

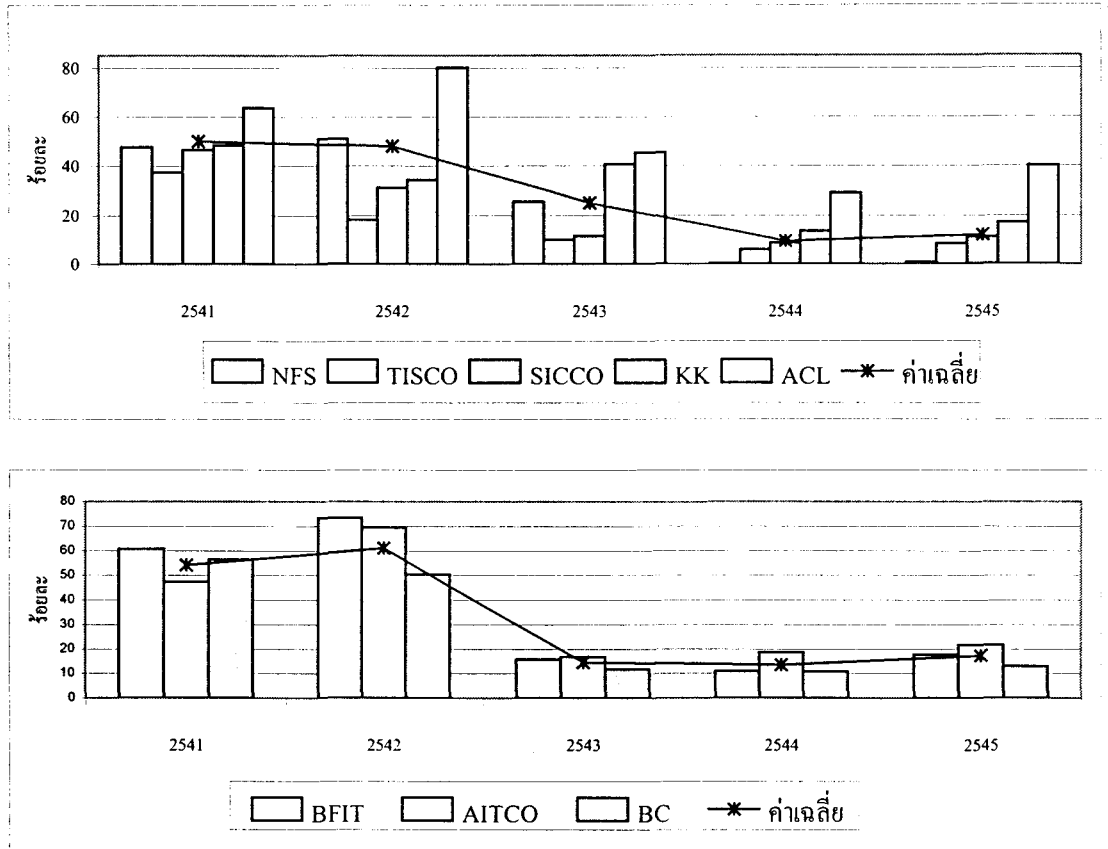
ภาพที่ 4.21 อัตราส่วนการขยายตัวสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทเงิน

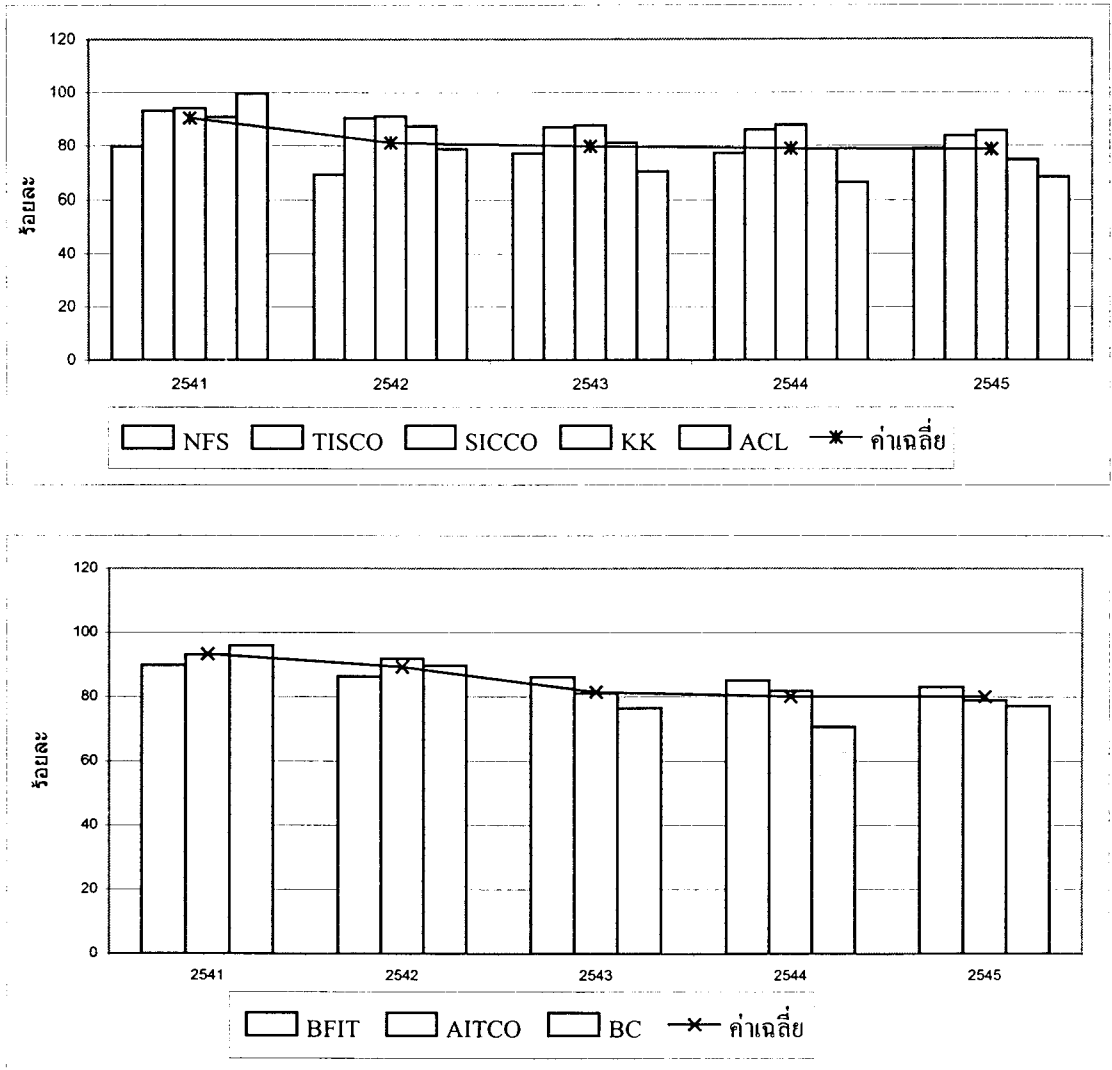
ภาพที่ 4.22 อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มบริษัทเงินทุน

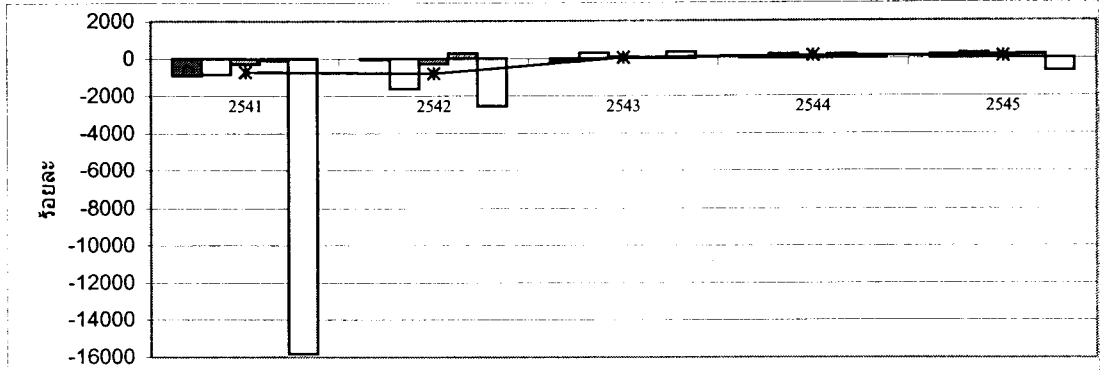
ภาพที่ 4.23 อัตราส่วนสินทรัพย์จัดชั้นสูงสัยะสูญและดัดบัญชีต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มบริษัทเงินทุน

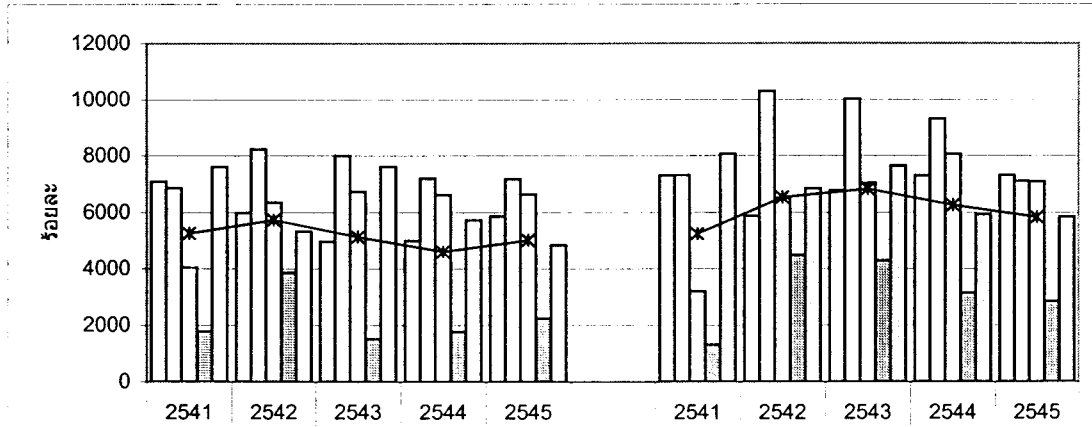
ภาพที่ 4.24 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมรวมของกลุ่มบริษัทเงินทุน

ภาพที่ 4.25 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน

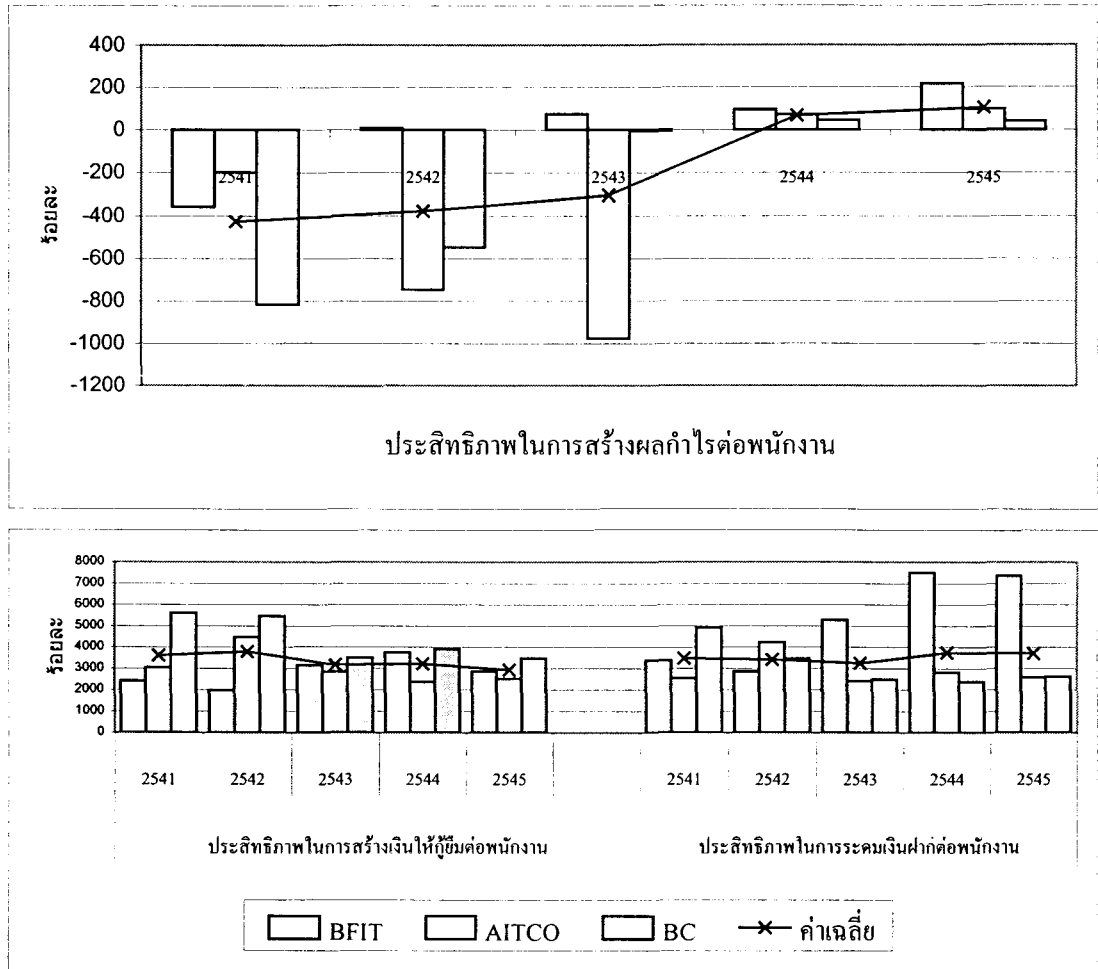
ประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อพนักงาน

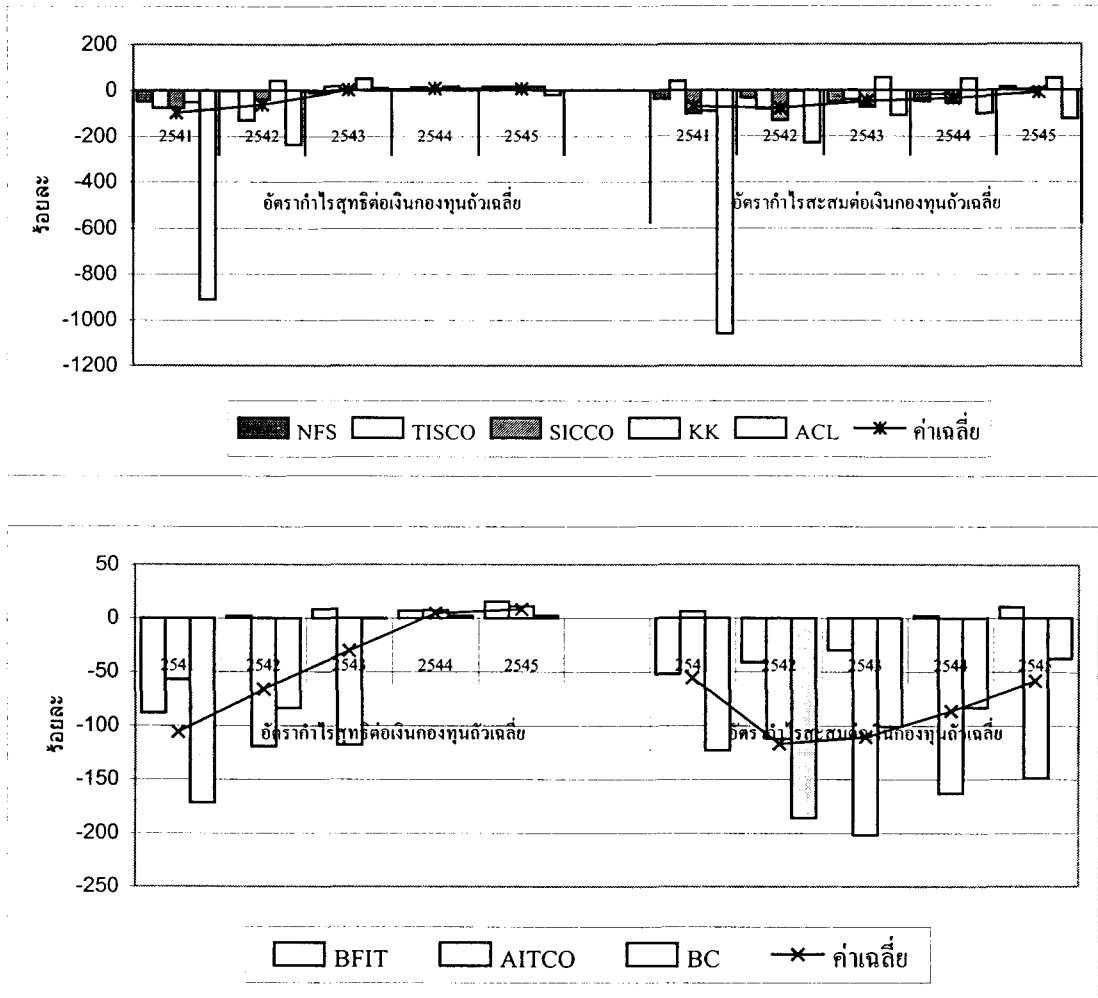
ประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้กู้ยืมต่อพนักงาน

ประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อพนักงาน

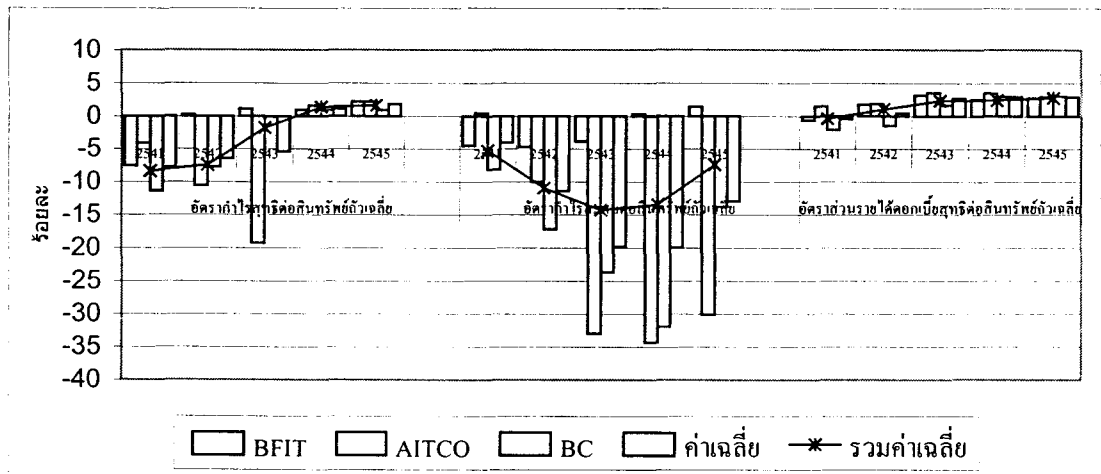
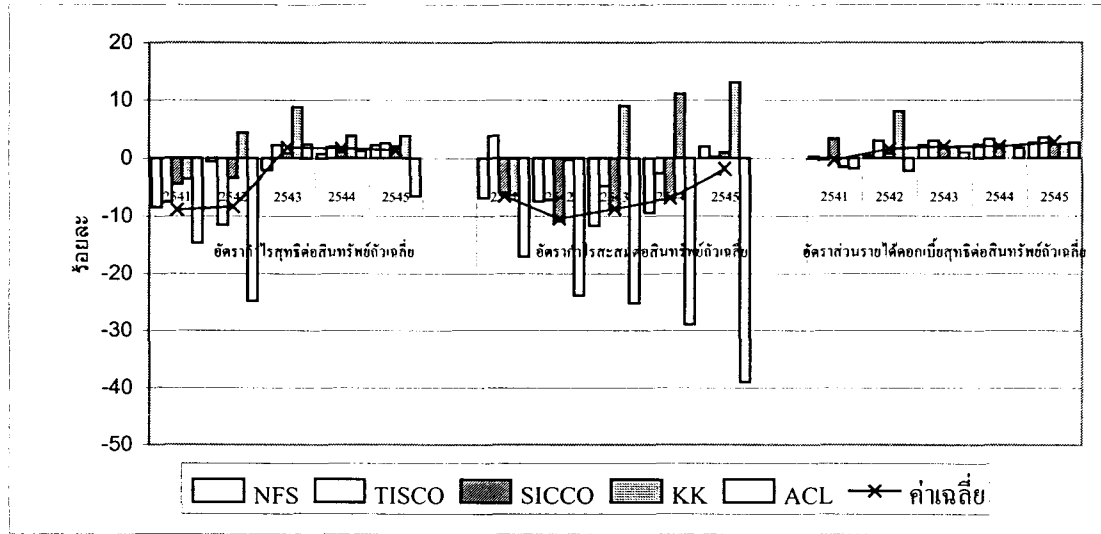
NFS
 TISCO
 SICCO
 KK
 ACL
 * ค่าเฉลี่ย

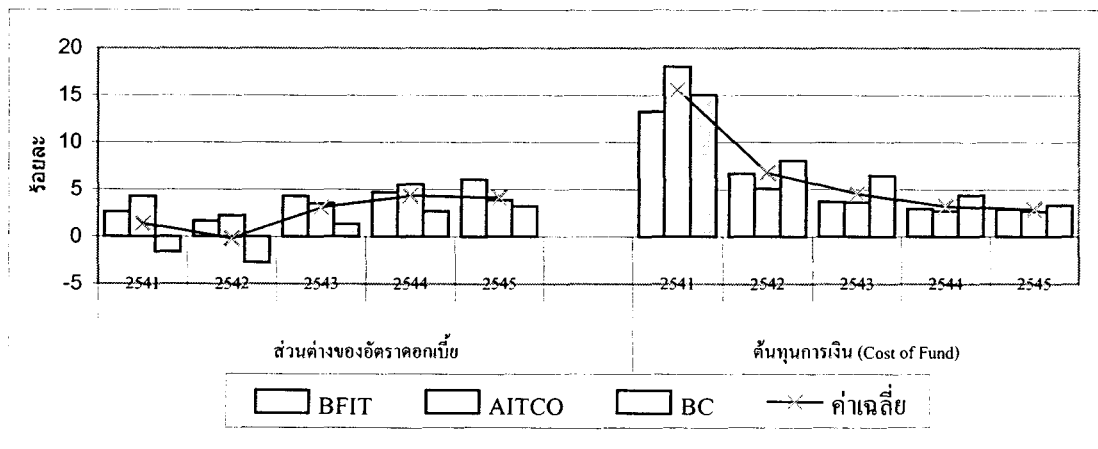
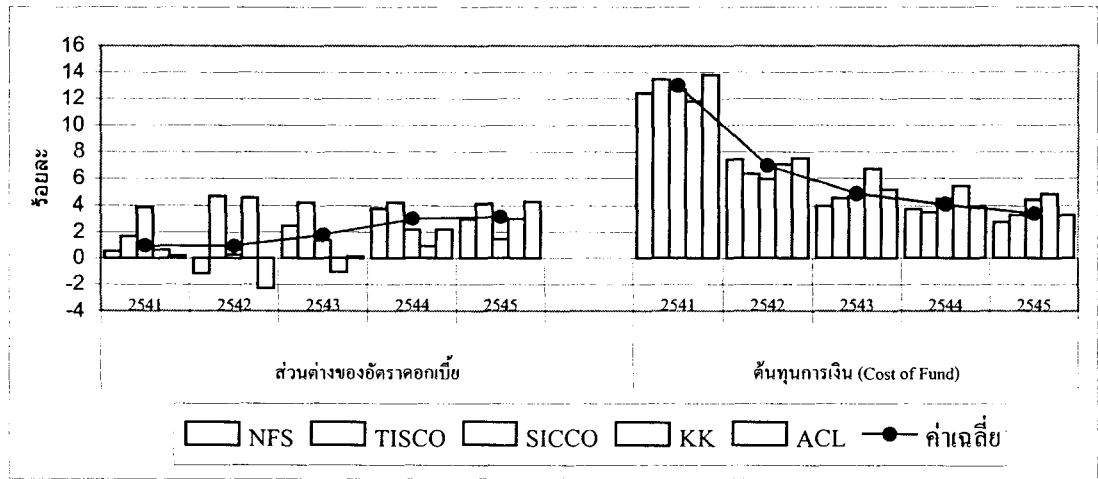
ภาพที่ 4.26 อัตราส่วนประสิทธิภาพในการสร้างผลกำไรต่อจำนวนพนักงาน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการสร้างเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการระดมเงินฝากต่อจำนวนพนักงานของกลุ่มบริษัทเงินทุน

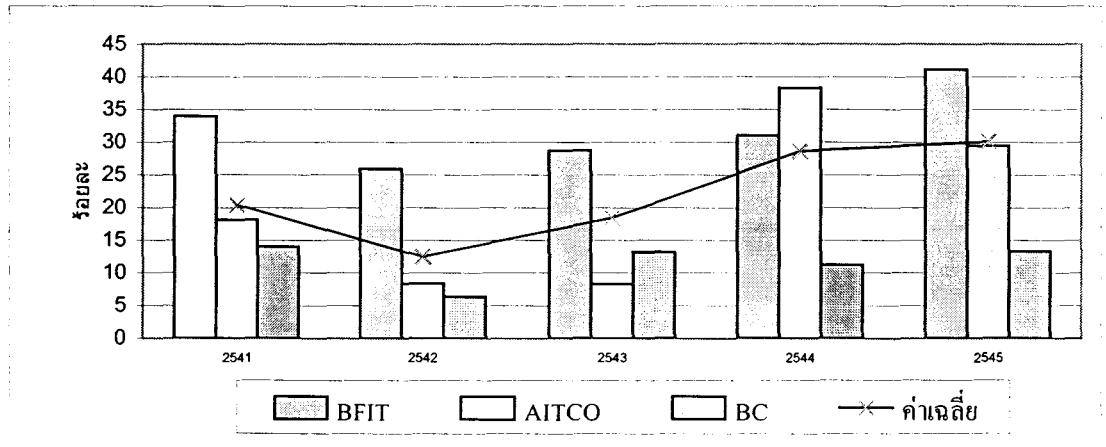
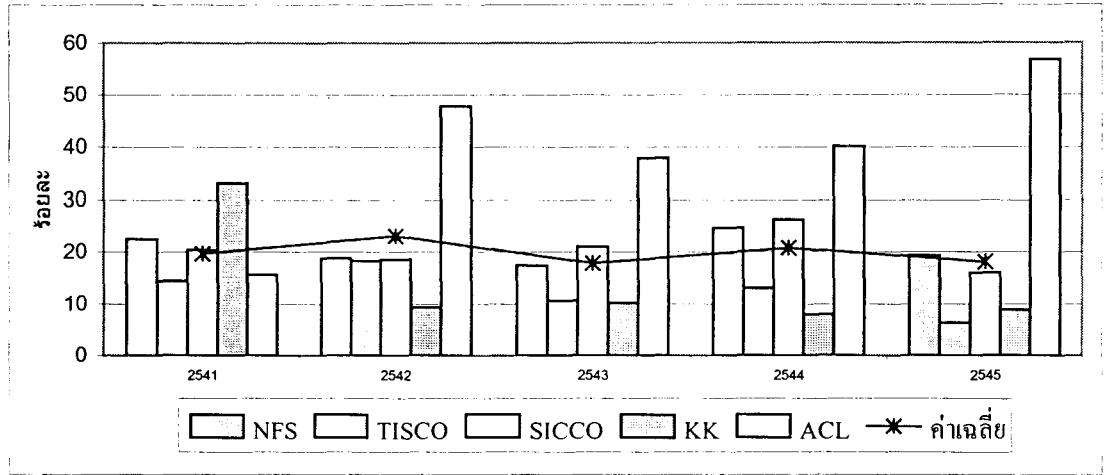
ภาพที่ 4.27 อัตรากำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อเงินกองทุนถัวเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุน

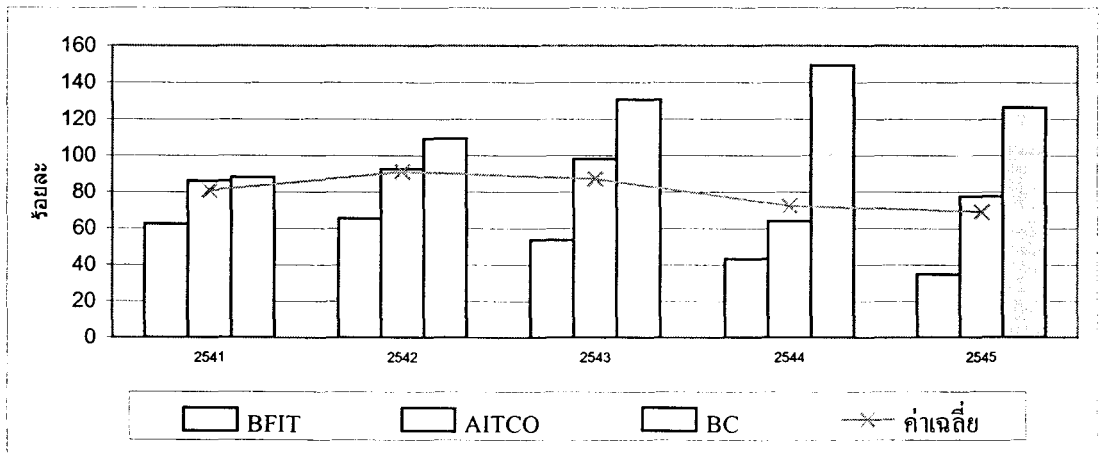
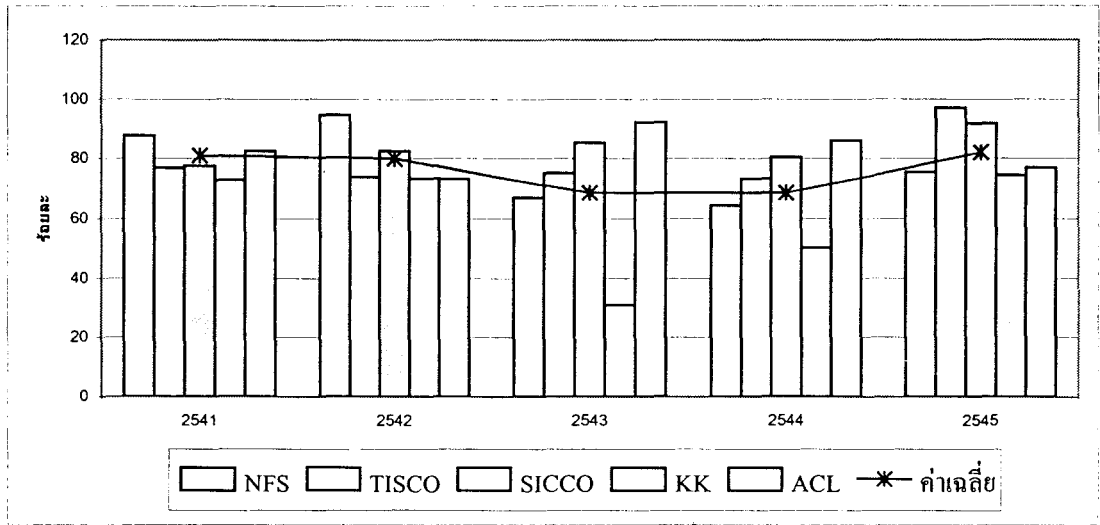
ภาพที่ 4.28 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (กำไรสะสม) ต่อสินทรัพย์รวมถาวรเฉลี่ยและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถาวรเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทเงินทุน

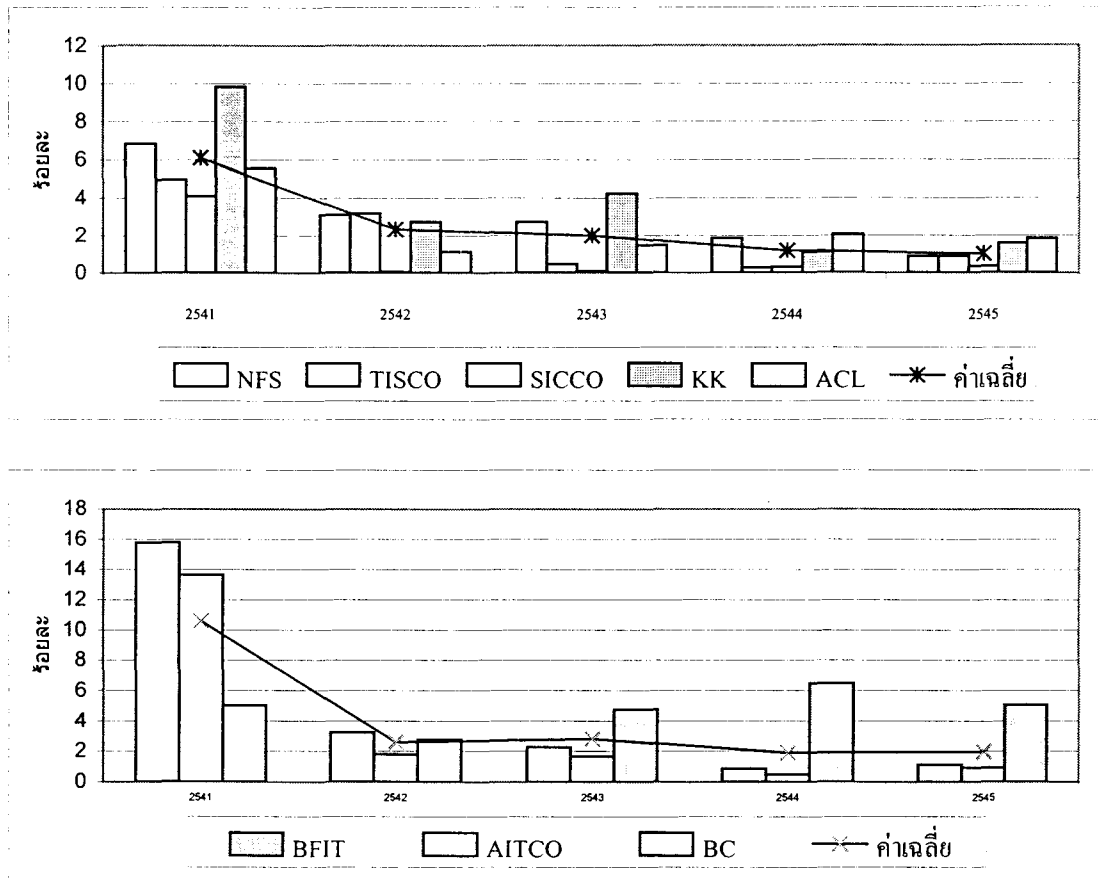
ภาพที่ 4.29 อัตราส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยและอัตราส่วนต้นทุนทางการเงินของกลุ่มบริษัทเงินทุน

ภาพที่ 4.30 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทเงินทุน

ภาพที่ 4.31 อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝากของกลุ่มบริษัทเงินทุน

ภาพที่ 4.32 อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝากของกลุ่มบริษัทเงินทุน

ภาคผนวก ข
รายการย่องบการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

	BBL					KTB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	13,003	28,599	16,125	16,018	23,784	7,786	10,207	8,743	7,227	9,118
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	132,571	171,843	211,631	218,070	139,708	64,533	144,426	487,053	165,123	141,184
หลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาจะขายคืน	109,520	34,170	47,429	25,521	6,000	34,235	-	41,000	33,000	1,812
เงินสดหมุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	111,251	145,260	173,663	263,291	318,162	40,716	45,601	32,817	43,054	60,491
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	857,417	756,776	730,155	651,359	681,327	858,195	750,896	379,898	680,939	799,072
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	5,929	7,676	14,439	29,531	31,606	4,354	7,013	13,833	14,565	15,368
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	1,712	1,456	1,440	1,392	1,179	3,907	3,424	2,548	2,264	2,501
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	29,444	29,399	33,956	30,130	29,846	19,993	18,831	17,542	16,977	15,122
สินทรัพย์อื่น	6,102	8,069	7,490	13,436	13,486	31,683	12,270	6,246	13,319	13,720
รวมสินทรัพย์	1,266,949	1,183,248	1,236,328	1,248,748	1,245,098	1,065,402	992,668	989,680	976,468	1,058,388
เงินฝาก	969,780	957,172	1,033,511	1,071,931	1,062,665	803,716	802,102	844,057	866,955	958,732
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	104,807	69,556	43,994	29,319	23,996	134,284	50,577	43,536	34,220	20,664
หนี้สินจ่ายคืนมีขอวางถมา	2,732	3,208	3,147	3,498	3,549	2,140	1,332	1,062	1,437	2,298
หลักทรัพย์ขาย โดยมีสัญญาซื้อคืน	-	-	2,700	-	-	572	-	-	-	-
เงินกู้ยืม	61,012	87,513	95,186	78,542	78,781	21,295	20,929	21,734	1	1
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	1,712	1,456	1,440	1,392	1,179	3,907	3,424	2,548	2,264	2,501
หนี้สินอื่น	25,816	18,994	22,392	20,868	19,426	16,011	13,187	11,183	8,105	9,058
รวมหนี้สิน	1,165,859	1,137,899	1,202,370	1,205,550	1,189,596	981,925	891,551	924,120	912,982	993,254
ทุนเรือนหุ้น	14,665	14,668	14,668	14,668	14,668	111,850	219,850	111,850	111,850	57,602
ส่วนเกินทุน	49,742	49,742	49,742	49,742	49,742	5,079	5,079	5,079	5,079	-
กำไร(ขาดทุน)สะสม	25,802	(33,881)	(51,827)	(44,721)	(37,805)	(37,378)	(129,314)	(53,210)	(57,619)	3,128
อื่น ๆ	10,881	14,820	21,375	23,509	28,897	3,926	5,502	1,841	4,176	4,404
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	101,090	45,349	33,958	43,198	55,502	83,477	101,117	65,560	63,486	65,134
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,266,949	1,183,248	1,236,328	1,248,748	1,245,098	1,065,402	992,668	989,680	976,468	1,058,388

	KBANK					SCB					หน่วย : ล้านบาท
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
เงินสด	9,400	14,612	11,959	12,142	9,764	7,474	10,630	8,982	7,753	7,524	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	69,068	94,767	172,191	164,596	94,773	44,359	48,557	57,305	74,010	49,755	
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	39,475	23,800	200	3,700	18,400	35,510	3,095	18,480	28,480	13,450	
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	52,747	87,040	83,777	113,465	158,769	50,519	104,655	122,171	124,807	146,621	
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	499,385	469,696	458,061	439,543	440,092	528,266	473,755	465,898	434,982	407,793	
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	1,561	6,705	12,670	11,634	11,069	3,739	10,848	9,679	11,405	12,282	
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	1,054	845	706	612	597	3,367	2,832	918	476	557	
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	19,880	18,852	22,928	22,173	21,801	18,326	17,363	21,205	19,784	19,321	
สินทรัพย์อื่น	11,723	8,379	4,703	6,520	5,437	11,284	11,730	6,385	10,201	9,919	
รวมสินทรัพย์	704,293	724,696	767,195	774,385	760,702	702,844	683,465	711,023	711,898	667,222	
เงินฝาก	579,333	608,734	647,334	664,846	652,000	591,150	562,642	593,107	600,900	568,602	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	41,842	23,734	16,825	13,831	5,694	36,931	24,126	17,608	11,395	9,098	
หนี้สินจำคืนเมื่อทวงถาม	2,838	3,643	2,251	3,456	3,423	2,720	4,471	1,981	3,584	3,002	
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	
เงินกู้ยืม	14,773	54,908	56,052	48,748	48,556	16,906	22,103	25,602	25,522	25,442	
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	1,054	845	706	612	597	3,367	2,832	918	476	557	
หนี้สินอื่น	12,047	11,815	18,440	15,822	15,359	16,844	13,210	11,632	8,080	8,402	
รวมหนี้สิน	651,887	703,679	741,618	747,315	725,629	667,918	629,384	650,848	649,957	615,103	
ทุนเรือนหุ้น	17,280	29,050	29,050	29,050	29,050	5,888	31,209	31,305	31,312	31,319	
ส่วนเกินทุน	37,713	49,505	49,505	49,505	49,505	15,777	55,359	55,549	55,563	55,577	
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(6,214)	(62,049)	(60,699)	(59,526)	(52,622)	10,763	(42,293)	(38,691)	(38,287)	(50,774)	
อื่น ๆ	3,627	4,511	7,721	8,041	9,140	2,498	9,806	12,012	13,353	15,997	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	52,406	21,017	25,577	27,070	35,073	34,926	54,081	60,175	61,941	52,119	
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	704,293	724,696	767,195	774,385	760,702	702,844	683,465	711,023	711,898	667,222	

หน่วย : ล้านบาท

	ค่าเฉลี่ย					BAY				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	9,416	16,012	11,452	10,785	12,548	3,955	6,861	4,828	5,804	10,397
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	77,633	114,898	232,045	155,450	106,355	33,289	38,789	28,103	25,122	19,993
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	54,685	15,266	26,777	22,675	9,916	40,800	11,500	24,115	6,300	3,250
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	63,808	95,639	103,107	136,154	171,011	18,362	25,816	25,954	35,037	38,675
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	685,816	612,781	508,503	551,706	582,071	366,074	334,306	321,836	335,717	358,859
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	3,896	8,061	12,655	16,784	17,581	2,380	7,703	11,320	14,533	16,479
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	2,510	2,139	1,403	1,186	1,209	1,927	1,048	1,006	946	1,240
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	21,911	21,111	23,908	22,266	21,523	13,164	12,556	12,205	13,435	12,898
สินทรัพย์อื่น	15,198	10,112	6,206	10,869	10,641	3,141	2,041	1,239	1,666	1,793
รวมสินทรัพย์	934,872	896,019	926,057	927,875	932,853	483,092	440,620	430,606	438,560	463,584
เงินฝาก	735,995	732,663	779,502	801,158	810,500	403,896	356,098	358,692	372,250	391,913
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	79,466	41,998	30,491	22,191	14,863	34,416	4,449	6,698	5,290	9,310
หนี้สินจ่ายเมื่อเวลา	2,608	3,164	2,110	2,994	3,068	1,034	1,785	867	1,146	791
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	143	-	678	-	-	-	-	-	-	-
เงินกู้ยืม	28,497	46,363	49,644	38,203	38,195	7,190	48,010	42,086	38,419	38,236
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	2,510	2,139	1,403	1,186	1,209	1,927	1,048	1,006	946	1,240
หนี้สินอื่น	17,680	14,302	15,912	13,219	13,061	7,754	6,299	5,902	5,350	5,188
รวมหนี้สิน	866,897	840,628	879,739	878,951	880,896	456,217	417,689	415,251	423,401	446,678
ทุนเรือนหุ้น	37,421	73,694	46,718	46,720	32,160	21,763	18,503	18,503	18,503	18,503
ส่วนเกินทุน	27,078	39,921	39,969	39,972	38,706	-	20,264	20,264	20,264	20,264
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(1,757)	(66,884)	(51,107)	(50,038)	(34,518)	3,953	(17,962)	(26,492)	(29,102)	(26,984)
อื่น ๆ	5,233	8,660	10,737	12,270	14,610	1,159	2,126	3,080	5,494	5,123
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	67,975	55,391	46,318	48,924	51,957	26,875	22,931	15,355	15,159	16,906
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	934,872	896,019	926,057	927,875	932,853	483,092	440,620	430,606	438,560	463,584

หน่วย : ล้านบาท

	TMB					BT				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	3,792	5,440	5,497	6,246	7,299	749	1,281	634	659	782
รายการระหว่างธนาคารและตลาดการเงิน	29,323	24,246	14,147	18,112	21,019	10,617	46,153	42,031	14,084	13,955
หลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาจะขายคืน	4,500	1,000	-	-	3,000	-	2,300	11,940	10,100	23,600
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	14,147	18,271	38,070	52,241	43,819	4,561	17,896	16,247	39,207	34,768
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	293,933	270,949	264,563	270,248	288,475	48,004	159,973	149,589	127,477	115,441
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	4,384	4,319	3,056	10,060	16,279	775	1,945	6,740	10,803	11,014
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	988	706	1,660	1,269	450	240	213	140	241	498
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	9,177	8,475	8,187	8,220	7,848	2,431	5,483	4,980	3,518	3,002
สินทรัพย์อื่น	7,560	1,662	1,475	2,666	3,107	617	641	885	65,113	68,043
รวมสินทรัพย์	367,804	335,068	336,655	369,062	391,296	67,994	235,885	233,186	271,202	271,103
เงินฝาก	277,536	259,842	268,588	300,894	322,070	62,431	170,075	172,569	168,935	195,345
รายการระหว่างธนาคารและตลาดการเงิน	44,837	26,814	15,923	16,576	21,192	2,099	28,663	37,395	36,303	18,767
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	636	745	481	841	869	107	120	80	643	156
หลักทรัพย์ขาย โดยมีสัญญาซื้อคืน	2,000	3,300	-	-	-	-	5,000	-	-	-
เงินกู้ยืม	9,844	28,712	32,738	27,565	26,565	2,651	9,823	6,944	5,689	4,804
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	988	706	1,660	1,269	450	240	213	140	241	498
หนี้สินอื่น	9,282	6,024	4,232	8,297	5,864	1,282	5,099	5,393	47,817	40,726
รวมหนี้สิน	345,123	326,143	323,622	355,442	377,010	68,810	218,993	222,521	259,628	260,296
ทุนเรือนหุ้น	10,149	10,150	40,030	40,030	40,030	12,334	49,402	49,402	14,935	12,761
ส่วนเกินทุน	5,642	5,643	5,451	5,451	5,451	-	-	-	(1,124)	(1,124)
กำไร(ขาดทุน)สะสม	7,086	(7,429)	(32,468)	(31,789)	(31,926)	(13,863)	(33,092)	(37,870)	(1,485)	121
อื่น ๆ	(196)	561	20	(72)	731	713	582	(867)	(752)	(951)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	22,681	8,925	13,033	13,620	14,286	(816)	16,892	10,665	11,574	10,807
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	367,804	335,068	336,655	369,062	391,296	67,994	235,885	233,186	271,202	271,103

	SCIB					ก้ำเฉลี่ย					หน่วย : ล้านบาท
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
เงินสด	2,225	2,417	2,137	2,113	4,230	2,680	4,000	3,274	3,706	5,677	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	14,045	21,958	14,560	10,728	13,662	21,819	32,787	24,710	17,012	17,157	
หลักทรัพย์ซึ่งโดยมีสัญญาจะขายคืน	15,000	-	6,500	8,000	19,150	15,075	3,700	10,639	6,100	12,250	
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	26,022	35,230	35,566	51,007	92,671	15,773	24,303	28,959	44,373	52,483	
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	208,513	198,385	183,304	207,977	327,684	229,131	240,903	229,823	235,355	272,615	
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	2,291	3,212	9,324	10,069	15,776	2,458	4,295	7,610	11,366	14,887	
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	542	235	196	66	433	924	551	751	631	655	
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	5,388	5,514	5,255	4,709	7,877	7,540	8,007	7,657	7,471	7,906	
สินทรัพย์อื่น	5,393	2,688	2,010	3,123	4,695	4,178	1,758	1,402	18,142	19,410	
รวมสินทรัพย์	279,419	269,639	258,852	297,792	486,178	299,577	320,303	314,825	344,154	403,040	
เงินฝาก	208,724	215,833	232,895	262,153	422,553	238,147	250,462	258,186	276,058	332,970	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	40,765	14,470	12,166	9,613	12,257	30,529	18,599	18,046	16,946	15,382	
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	264	488	274	244	637	510	785	426	719	613	
หลักทรัพย์ขาย โดยมีสัญญาซื้อคืน	-	20,500	2,700	-	3,880	500	7,200	675	-	970	
เงินกู้ยืม	14,940	11,596	9,242	2,164	-	8,656	24,535	22,753	18,459	17,401	
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	542	235	196	66	433	924	551	751	631	655	
หนี้สินอื่น	4,601	3,077	2,490	4,939	11,484	5,730	5,125	4,504	16,601	15,816	
รวมหนี้สิน	269,836	266,199	259,963	279,179	451,244	284,997	307,256	305,339	329,413	383,807	
ทุนเรือนหุ้น	31,421	31,421	31,421	10,564	21,128	18,917	27,369	34,839	21,008	23,106	
ส่วนเกินทุน	-	-	-	-	-	1,411	6,477	6,429	6,148	6,148	
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(22,029)	(29,868)	(37,144)	34	950	(6,213)	(22,088)	(33,494)	(15,586)	(14,460)	
อื่น ๆ	191	1,887	4,612	8,015	12,856	467	1,289	1,711	3,171	4,440	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	9,583	3,440	(1,111)	18,613	34,934	14,581	13,047	9,486	14,742	19,233	
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	279,419	269,639	258,852	297,792	486,178	299,577	320,303	314,825	344,154	403,040	

หน่วย : ล้านบาท

	UOBR					SCNB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	487	828	577	491	539	708	1,247	725	414	380
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	6,952	47,827	42,016	29,378	18,631	5,888	3,545	4,975	5,627	1,607
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	3,250	4,800	-	-	-	6,950	-	-	-	-
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	1,408	1,900	1,344	1,361	3,154	4,507	5,506	6,197	3,263	3,359
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	33,489	3,379	8,289	21,076	26,362	50,751	49,690	55,983	57,080	54,352
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	221	213	191	274	240	109	364	325	240	75
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	4	6	25	3	2	79	21	23	3	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	2,205	1,408	1,376	1,073	1,115	3,297	2,433	2,423	2,271	2,300
สินทรัพย์อื่น	279	151	297	1,273	671	1,742	675	1,375	1,022	516
รวมสินทรัพย์	48,295	60,512	54,115	54,929	50,714	74,031	63,481	72,026	69,920	62,589
เงินฝาก	40,446	42,051	48,472	42,045	35,022	60,958	48,130	58,484	57,650	51,571
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	377	1,678	1,492	8,253	10,563	8,356	7,012	3,843	6,288	4,880
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	47	31	70	67	185	98	78	194	90	72
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	-	-	-	200	200	-	-	3,400	700	650
เงินกู้ยืม	400	200	200	-	-	-	788	151	-	-
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	4	6	25	3	2	79	21	23	3	-
หนี้สินอื่น	1,022	444	481	1,633	671	3,374	1,351	2,054	2,003	1,802
รวมหนี้สิน	42,296	44,410	50,740	52,201	46,643	72,865	57,380	68,149	66,734	58,975
ทุนเรือนหุ้น	19,795	19,795	8,347	8,347	9,847	2,016	7,003	7,003	7,003	7,003
ส่วนเกินทุน	-	-	-	-	-	2,016	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(13,789)	(3,737)	(5,018)	(5,687)	(5,838)	(3,124)	(1,016)	(3,363)	(4,098)	(3,643)
อื่น ๆ	(7)	44	46	68	62	258	114	237	281	254
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	5,999	16,102	3,375	2,728	4,071	1,166	6,101	3,877	3,186	3,614
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	48,295	60,512	54,115	54,929	50,714	74,031	63,481	72,026	69,920	62,589

หน่วย : ล้านบาท

	BOA					DTDB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	1,363	3,611	1,884	2,122	3,265	781	1,259	658	746	771
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	3,849	4,829	10,265	11,682	10,588	7,336	3,401	4,056	3,376	3,364
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	1,650	300	550	900	300	200	500	-	-	600
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	15,585	26,620	18,243	21,854	22,534	16,133	8,889	6,825	9,488	10,064
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	121,527	112,513	111,646	106,283	106,690	101,291	83,548	64,251	73,115	73,784
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	225	4,369	9,401	12,170	13,539	550	4,768	7,363	7,741	7,509
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	1,121	373	251	233	326	177	178	129	508	435
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	2,039	2,408	2,528	2,249	2,386	3,534	4,038	3,420	3,293	3,123
สินทรัพย์อื่น	1,577	1,592	996	1,879	1,488	2,953	1,113	779	752	1,148
รวมสินทรัพย์	148,936	156,615	155,764	159,372	161,116	132,955	107,694	87,481	99,019	100,798
เงินฝาก	115,629	124,742	134,390	139,419	138,533	109,103	89,269	70,385	77,173	77,230
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	18,803	11,263	3,451	2,972	1,485	9,459	3,260	1,907	7,166	7,604
หนี้สินจำนองเมื่อทวงถาม	233	783	611	848	1,188	203	233	115	163	223
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	-	2,950	20	-	400	800	-	-	-	500
เงินกู้ยืม	1,133	2,908	2,917	4,921	4,925	2,958	8,996	9,466	8,068	8,067
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	1,121	373	251	233	326	177	178	129	508	435
หนี้สินอื่น	2,342	1,945	2,385	2,337	2,528	1,925	1,976	1,713	1,769	2,137
รวมหนี้สิน	139,261	144,964	144,025	150,730	149,385	124,625	103,912	83,715	94,847	96,196
ทุนเรือนหุ้น	18,535	31,055	38,276	38,276	50,954	5,500	11,001	17,001	17,001	17,001
ส่วนเกินทุน	(3,057)	(2,281)	(4,807)	(4,807)	(11,146)	9,687	11,188	18,687	18,687	18,687
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(5,180)	(17,406)	(21,524)	(25,334)	(28,362)	(7,280)	(20,235)	(32,801)	(32,648)	(32,343)
อื่น ๆ	(623)	283	(206)	507	285	423	1,828	879	1,132	1,257
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	9,675	11,651	11,739	8,642	11,731	8,330	3,782	3,766	4,172	4,602
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	148,936	156,615	155,764	159,372	161,116	132,955	107,694	87,481	99,019	100,798

หน่วย : ล้านบาท

	ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสด	640	1,422	797	757	1,046
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	4,172	14,050	14,314	11,672	7,707
หลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาจะขายคืน	2,963	1,275	138	225	75
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ - สุทธิ	5,375	8,507	6,446	6,620	7,262
เงินให้สินเชื่อ - สุทธิ	51,442	41,396	43,980	46,110	46,851
ทรัพย์สินรอการขาย - สุทธิ	139	1,237	2,479	3,171	3,464
ภาระของลูกหนี้จากการรับรอง	301	100	75	60	82
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	1,885	1,562	1,582	1,398	1,450
สินทรัพย์อื่น	900	605	667	1,044	669
รวมสินทรัพย์	67,816	70,152	70,476	71,055	68,605
เงินฝาก	54,258	53,731	60,337	59,779	56,282
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	6,884	4,988	2,197	4,378	4,232
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	95	223	219	251	361
หลักทรัพย์ขาย โดยมีสัญญาซื้อคืน	-	738	855	225	313
เงินกู้ยืม	383	974	817	1,230	1,231
ภาระของธนาคารจากการรับรอง	301	100	75	60	82
หนี้สินอื่น	1,685	935	1,230	1,493	1,250
รวมหนี้สิน	63,606	61,689	65,729	67,416	63,751
ทุนเรือนหุ้น	10,087	14,463	13,407	13,407	16,951
ส่วนเกินทุน	(260)	(570)	(1,202)	(1,202)	(2,787)
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(5,523)	(5,540)	(7,476)	(8,780)	(9,461)
อื่น ๆ	(93)	110	19	214	150
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	4,210	8,464	4,748	3,639	4,854
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	67,816	70,152	70,476	71,055	68,605

หน่วย : ล้านบาท

	BBL					KTB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	112,951	65,386	66,927	60,411	52,189	83,606	48,551	42,096	39,485	39,801
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(104,104)	(57,848)	(43,889)	(36,679)	(29,863)	(70,883)	(42,484)	(28,401)	(20,001)	(20,066)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	8,847	7,538	23,038	23,732	22,326	12,723	6,067	13,695	19,484	19,736
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(47,992)	(67,675)	(34,992)	(5,455)	(4,231)	(64,989)	(84,384)	(27,790)	(9,766)	(2,015)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(39,145)	(60,137)	(11,954)	18,277	18,095	(52,266)	(78,316)	(14,096)	9,717	17,721
รายได้ที่มีไว้ดอกเบี้ย	20,127	26,693	18,245	12,427	14,526	6,484	6,562	5,364	4,548	7,107
ค่าใช้จ่ายที่มีไว้ดอกเบี้ย	(30,472)	(26,637)	(24,799)	(24,220)	(26,350)	(18,418)	(20,182)	(20,207)	(18,681)	(16,819)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(49,489)	(60,081)	(18,507)	6,484	6,271	(64,200)	(91,937)	(28,938)	(4,416)	8,010
ภาษีเงินได้	(6)	-	-	-	-	2,615	-	-	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	105,200	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(49,496)	(60,081)	(18,507)	6,484	6,271	(61,585)	(91,937)	76,262	(4,416)	8,010

หน่วย : ล้านบาท

	KBANK					SCB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	76,350	44,223	40,747	37,818	33,338	72,173	41,021	36,157	32,875	30,051
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(62,873)	(34,219)	(25,565)	(21,427)	(17,286)	(59,453)	(30,424)	(21,165)	(16,797)	(12,568)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	13,477	10,003	15,182	16,392	16,052	12,720	10,597	14,992	16,078	17,483
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(38,580)	(47,352)	-	(1,290)	(800)	(14,433)	(40,231)	(6,256)	(9,207)	(24,825)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(25,103)	(37,349)	15,182	15,102	15,252	(1,713)	(29,634)	8,736	6,871	(7,343)
รายได้ที่มีไว้ดอกเบี้ย	9,833	6,560	8,679	7,003	7,989	9,982	8,500	9,053	6,612	8,967
ค่าใช้จ่ายที่มีไว้ดอกเบี้ย	(26,388)	(23,036)	(21,785)	(20,471)	(16,671)	(23,823)	(14,416)	(14,229)	(13,079)	(14,112)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(41,658)	(53,825)	2,076	1,634	6,570	(15,554)	(35,550)	3,560	405	(12,488)
ภาษีเงินได้	1,776	(2,596)	(810)	(624)	115	-	-	-	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(39,882)	(56,421)	1,266	1,010	6,684	(15,554)	(35,550)	3,560	405	(12,488)

หน่วย : ล้านบาท

	ค่าเฉลี่ย					BAY				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	86,270	49,795	46,482	42,647	38,845	54,194	26,537	22,372	18,889	19,311
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(74,328)	(41,244)	(29,755)	(23,726)	(19,946)	(49,579)	(23,525)	(16,527)	(13,973)	(12,450)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	11,942	8,551	16,727	18,921	18,899	4,616	3,012	5,845	4,916	6,861
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(41,498)	(59,910)	(17,260)	(6,430)	(7,968)	(4,606)	(15,661)	(6,312)	(1,397)	(600)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(29,557)	(51,359)	(533)	12,492	10,931	10	(12,649)	(467)	3,520	6,261
รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ย	11,606	12,079	10,335	7,648	9,647	4,365	2,341	1,579	2,738	3,902
ค่าใช้จ่ายที่มีโชคดอกเบี้ย	(24,775)	(21,068)	(20,255)	(19,113)	(18,488)	(13,677)	(11,660)	(9,631)	(8,921)	(8,041)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(42,725)	(60,348)	(10,453)	1,027	2,091	(9,302)	(21,968)	(8,520)	(2,663)	2,122
ภาษีเงินได้	1,096	(649)	(203)	(156)	29	(272)	(5)	(10)	(4)	(3)
รายการพิเศษ	-	-	26,300	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(41,629)	(60,997)	15,645	871	2,119	(9,575)	(21,973)	(8,530)	(2,667)	2,119

หน่วย : ล้านบาท

	TMB				BT					
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	23,337	19,217	14,890	15,850	16,008	7,228	3,864	3,336	6,382	6,060
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(20,855)	(17,313)	(12,943)	(11,501)	(10,358)	(8,879)	(5,518)	(4,269)	(7,235)	(6,407)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	2,482	1,904	1,947	4,349	5,650	(1,651)	(1,654)	(933)	(852)	(347)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(3,850)	(9,110)	(23,220)	(18)	(2,605)	(8,617)	(8,794)	-	-	-
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(1,368)	(7,206)	(21,273)	4,330	3,045	(10,268)	(10,448)	(933)	(852)	(347)
รายได้ที่มีไว้เผื่อจ่าย	1,724	2,260	3,144	3,539	4,195	363	146	512	7,171	6,657
ค่าใช้จ่ายที่มีไว้เผื่อจ่าย	(5,047)	(6,642)	(6,904)	(7,170)	(7,354)	(6,908)	(1,885)	(2,747)	(5,247)	(4,364)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(4,691)	(11,588)	(25,033)	700	(114)	(16,813)	(12,187)	(3,167)	1,071	1,945
ภาษีเงินได้	(52)	(27)	(31)	(44)	(46)	-	(6)	(8)	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(4,743)	(11,615)	(25,064)	655	(160)	(16,813)	(12,193)	(3,175)	1,071	1,945

หน่วย : ล้านบาท

	SCIB					ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	25,487	12,343	9,488	11,060	16,501	27,562	15,490	12,521	13,045	14,470
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(30,432)	(13,580)	(10,264)	(9,074)	(10,674)	(27,436)	(14,984)	(11,001)	(10,446)	(9,972)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(4,945)	(1,237)	(776)	1,985	5,827	125	506	1,521	2,599	4,498
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(27,564)	(31)	(91)	(2,842)	(4,041)	(11,159)	(8,399)	(7,406)	(1,064)	(1,811)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(32,509)	(1,268)	(867)	(857)	1,787	(11,034)	(7,893)	(5,885)	1,535	2,686
รายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ย	(117)	1,520	954	39	4,214	1,584	1,567	1,547	3,372	4,742
ค่าใช้จ่ายที่มิใช่ดอกเบี้ย	(9,998)	(7,984)	(7,342)	(6,320)	(5,118)	(8,908)	(7,043)	(6,656)	(6,914)	(6,219)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(42,623)	(7,732)	(7,255)	(7,137)	882	(18,357)	(13,369)	(10,994)	(2,007)	1,209
ภาษีเงินได้	84	-	(21)	(16)	-	(60)	(9)	(17)	(16)	(12)
รายการพิเศษ	-	-	-	45,229	-	-	-	-	11,307	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(42,540)	(7,732)	(7,276)	38,076	882	(18,418)	(13,378)	(11,011)	9,284	1,196

หน่วย : ล้านบาท

	UOBR					SCNB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	3,793	1,145	2,814	1,746	2,012	8,082	4,836	3,560	3,896	4,510
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(6,463)	(2,411)	(2,165)	(1,546)	(1,212)	(7,949)	(5,951)	(2,247)	(1,907)	(1,481)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(2,670)	(1,266)	649	200	800	133	(1,115)	1,313	1,989	3,029
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(13,050)	13,414	(445)	(173)	(248)	(4,188)	(2,810)	(730)	(647)	(672)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(15,720)	12,148	204	28	552	(4,055)	(3,925)	583	1,342	2,358
รายได้ที่มีใจดอกเบี้ย	209	26	351	818	783	575	916	277	1,126	1,046
ค่าใช้จ่ายที่มีใจดอกเบี้ย	(1,464)	(2,121)	(2,021)	(1,515)	(1,529)	(1,760)	(6,293)	(3,207)	(3,204)	(2,959)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(16,975)	10,053	(1,466)	(670)	(194)	(5,240)	(9,303)	(2,347)	(736)	445
ภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	1,253	(164)	-	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(16,975)	10,053	(1,466)	(670)	(194)	(3,987)	(9,467)	(2,347)	(736)	445

หน่วย : ล้านบาท

	ROA					DTDB				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	16,938	8,019	7,309	7,078	6,630	16,264	6,971	5,339	5,118	5,147
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(16,696)	(6,604)	(4,638)	(3,813)	(3,027)	(14,311)	(6,006)	(3,524)	(2,891)	(2,720)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	242	1,415	2,672	3,265	3,603	1,953	965	1,815	2,227	2,427
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(5,607)	(10,528)	(4,710)	(4,282)	(4,472)	(7,021)	(9,446)	(12,726)	(450)	(600)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(5,365)	(9,113)	(2,038)	(1,017)	(869)	(5,068)	(8,481)	(10,911)	1,777	1,827
รายได้ที่มีให้ดอกเบี้ย	1,625	1,659	2,121	1,203	2,240	748	993	758	670	906
ค่าใช้จ่ายที่มีให้ดอกเบี้ย	(3,962)	(3,753)	(4,144)	(3,998)	(4,399)	(4,796)	(5,472)	(2,462)	(2,277)	(2,432)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(7,702)	(11,207)	(4,062)	(3,812)	(3,028)	(9,116)	(12,960)	(12,615)	170	301
ภาษีเงินได้	-	(11)	(56)	-	-	(9)	(16)	(11)	(0)	(0)
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(7,702)	(11,218)	(4,118)	(3,812)	(3,028)	(9,126)	(12,976)	(12,626)	170	301

	หน่วย : ล้านบาท				
	ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	11,269	5,243	4,756	4,460	4,575
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(11,355)	(5,243)	(3,143)	(2,539)	(2,110)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(86)	(0)	1,612	1,920	2,465
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(7,466)	(2,343)	(4,653)	(1,388)	(1,498)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(7,552)	(2,343)	(3,041)	532	967
รายได้ที่มีไว้ดอกเบี้ย	789	898	877	954	1,244
ค่าใช้จ่ายที่มีไว้ดอกเบี้ย	(2,995)	(4,410)	(2,958)	(2,749)	(2,829)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(9,758)	(5,854)	(5,122)	(1,262)	(619)
ภาษีเงินได้	311	(48)	(17)	(0)	(0)
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(9,447)	(5,902)	(5,139)	(1,262)	(619)

หน่วย : ล้านบาท

	NFS					TISCO				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสดและเงินฝาก	2,677	1,068	1,319	951	574	1,861	1,065	159	107	284
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน	4,168	537	5,386	-	-	328	-	-	-	-
หลักทรัพย์ซึ่งโดยมีสัญญาจะขายคืน	1,930	-	-	150	-	350	-	-	-	-
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	8,639	14,206	21,429	29,398	31,051	7,847	13,617	10,158	12,814	10,619
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจเงินหมุน	34,316	32,708	32,524	33,290	49,315	28,677	24,666	24,866	27,304	30,817
ลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทรัพย์สินรอการขาย	696	3,693	4,961	4,337	3,893	275	1,029	2,353	2,229	1,308
ภาระของลูกค้านักการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	99	71	126	152	163	901	875	848	819	828
สินทรัพย์อื่น	801	576	855	1,538	1,147	1,033	783	822	1,199	1,300
รวมสินทรัพย์	53,326	52,859	66,600	69,817	86,143	41,272	42,036	39,206	44,472	45,156
เงินกู้ยืมและเงินรับฝาก	39,108	34,501	48,402	51,658	65,159	37,306	33,294	32,984	37,145	31,749
หลักทรัพย์ซึ่งโดยมีสัญญาจะซื้อคืน	-	1,335	300	-	-	-	2,925	-	100	-
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เจ้าหน้าที่ธุรกิจหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระของบริษัทจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระจากการขายลูกหนี้ตัวเงิน	-	-	-	-	-	382	880	300	195	357
หุ้นกู้หรือตราสารหนี้อื่น	2,694	258	1,973	1,345	1,345	-	331	331	331	5,131
หนี้สินอื่น	778	486	714	924	1,548	711	527	479	447	539
รวมหนี้สิน	42,580	36,579	51,389	53,928	68,052	38,399	37,957	34,095	38,218	37,776

	NFS					TISCO					หน่วย : ล้านบาท
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
ส่วนของผู้ถือหุ้น											
ทุนเรือนหุ้น	16,488	21,818	21,818	21,818	15,397	1,039	7,039	7,039	7,055	7,103	
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(3,613)	(3,954)	(6,981)	(6,420)	1,558	1,835	(2,987)	(1,902)	(1,064)	90	
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ส่วนเกินทุน(ขาด)ของเงินลงทุน	(2,129)	(1,584)	334	492	689	-	27	(25)	263	186	
อื่น ๆ	-	-	41	-	446	-	-	-	-	-	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	10,746	16,280	15,211	15,889	18,090	2,873	4,079	5,112	6,255	7,379	
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	53,326	52,859	66,600	69,817	86,143	41,272	42,036	39,206	44,472	45,156	

หน่วย : ล้านบาท

	SICCO					KK				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสดและเงินฝาก	524	6	11	52	57	1,584	624	963	265	333
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน	353	313	362	338	182	1,400	-	-	-	-
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	-	130	100	-	-	-	-	-	-	530
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,943	3,006	4,022	5,567	4,519	5,350	12,644	24,886	20,769	17,133
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	97	-	-	-	-	62	-	-	-	-
เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจเงินหมุน	9,715	10,048	11,569	12,761	15,109	11,480	16,791	7,048	11,977	15,696
ลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	192	(16)	2	3	2	282	16	9	8	3
ทรัพย์สินรอการขาย	43	110	269	195	144	96	497	2,052	2,731	3,072
ภาระของลูกค้ำจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	89	48	62	74	82	161	146	137	141	144
สินทรัพย์อื่น	126	136	221	196	272	505	1,255	849	300	239
รวมสินทรัพย์	14,083	13,781	16,618	19,184	20,368	20,921	31,974	35,944	36,191	37,151
เงินกู้ยืมและเงินรับฝาก	12,775	12,154	13,573	15,880	16,469	16,095	22,826	22,774	23,877	21,002
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาจะซื้อคืน	-	-	-	-	-	120	50	-	-	-
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	34	-	-	-	-
เจ้าหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	233	-	-	-	-	175	-	-	-	-
ภาระของบริษัทจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระจากการขายลูกหนี้ตัวเงิน	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-
หุ้นผู้หรือตราสารหนี้อื่น	-	197	806	752	744	1,892	4,422	5,601	3,995	5,807
หนี้สินอื่น	231	171	188	208	222	586	614	805	622	917
รวมหนี้สิน	13,239	12,521	14,567	16,841	17,435	19,002	27,912	29,180	28,494	27,725

หน่วย : ล้านบาท

	SICCO					KK				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
ส่วนของผู้ถือหุ้น										
ทุนเรือนหุ้น	1,895	2,810	3,410	3,410	2,498	3,455	3,496	4,671	4,677	5,330
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-	-	-	-	342	341	341	268
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(961)	(1,518)	(1,354)	(1,174)	191	(1,255)	(92)	3,068	4,004	4,804
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส่วนเกินทุน(ขาด)ของเงินลงทุน	(90)	(32)	(19)	93	124	(282)	316	(1,317)	(1,326)	(977)
อื่น ๆ	-	-	14	14	120	-	-	-	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	844	1,260	2,051	2,343	2,933	1,919	4,062	6,764	7,697	9,425
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	14,083	13,781	16,618	19,184	20,368	20,921	31,974	35,944	36,191	37,151

หน่วย : ล้านบาท

	ACL				ค่าเฉลี่ย					
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสดและเงินฝาก	2,271	327	313	362	295	1,783	618	553	347	308
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน	425	1,753	1,192	72	173	1,335	521	1,388	82	71
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	1,678	1,849	50	70	393	792	396	30	44	185
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	3,074	13,254	8,935	10,835	10,037	5,570	11,345	13,886	15,877	14,672
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	24	89	-	-	-	37	18	-	-	-
เงินให้กู้ยืมและถูกหนี้ธุรกิจเงินลงทุน	33,639	21,334	19,395	15,266	12,367	23,566	21,109	19,080	20,120	24,661
ลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	75	65	11	12	10	110	13	4	5	3
ทรัพย์สินรอกการขาย	217	161	665	819	746	266	1,098	2,060	2,062	1,833
ภาระของถูกค้างจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	1,133	877	749	300	102	477	403	384	297	264
สินทรัพย์อื่น	261	222	226	522	520	545	594	595	751	696
รวมสินทรัพย์	42,798	39,931	31,536	28,259	24,643	34,480	36,116	37,981	39,585	42,692
เงินกู้ยืมและเงินรับฝาก	40,882	29,159	21,034	17,758	16,046	29,233	26,386	27,754	29,264	30,085
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาจะซื้อคืน	-	-	-	230	-	24	862	60	66	-
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
เจ้าหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	50	150	-	-	-	92	30	-	-	-
ภาระของบริษัทจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระจากการขายลูกหนี้ตัวเงิน	-	-	-	-	-	96	176	60	39	71
หุ้นกู้หรือตราสารหนี้อื่น	1,130	1,130	818	445	445	1,143	1,268	1,906	1,374	2,694
หนี้สินอื่น	579	1,004	358	312	310	577	560	509	503	707
รวมหนี้สิน	42,641	31,442	22,210	18,745	16,801	31,172	29,282	30,288	31,245	33,558

หน่วย : ล้านบาท

	ACL					ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
ส่วนของผู้ถือหุ้น										
ทุนเรือนหุ้น	8,960	18,187	18,187	18,187	18,187	-	-	-	-	-
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-	-	-	-	68	68	68	54
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(7,856)	(9,856)	(9,013)	(8,646)	(10,310)	(2,370)	(3,682)	(3,236)	(2,660)	(733)
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน	164	144	142	62	-	33	29	28	12	-
ส่วนเกินทุน(ขาด)ของเงินลงทุน	(1,111)	13	9	(89)	(36)	(722)	(252)	(203)	(113)	(3)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	11	3	113
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	156	8,488	9,326	9,514	7,842	3,308	6,834	7,693	8,340	9,134
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	42,798	39,931	31,536	28,259	24,643	34,480	36,116	37,981	39,585	42,692

หน่วย : ล้านบาท

	BFIT					AITCO				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสดและเงินฝาก	1,035	177	137	52	69	1,167	104	58	23	41
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน	195	66	-	-	50	4	5	-	-	-
หลักทรัพย์ซึ่งโดยมีสัญญาจะขายคืน	-	337	513	660	1,175	-	-	-	956	-
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,319	2,187	3,030	3,777	3,873	1,040	1,477	1,498	1,892	2,329
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	94	34	-	-	-	19	-	-	-	-
เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ธุรกิจเงินหมุน	4,015	3,416	3,240	2,621	2,144	7,028	5,319	3,439	2,971	3,368
ลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	68	173	-	-	-	326	-	-	-	-
ทรัพย์สินรอการขาย	-	86	101	98	93	22	47	122	106	102
ภาระของลูกค้านักการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	22	22	24	21	17	35	7	4	3	20
สินทรัพย์อื่น	352	127	96	83	50	109	89	78	84	41
รวมสินทรัพย์	8,101	6,626	7,142	7,312	7,471	9,749	7,047	5,200	6,036	5,901
เงินกู้ยืมและเงินรับฝาก	6,548	5,494	6,043	6,057	6,156	8,541	5,742	3,504	4,644	4,349
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาจะซื้อคืน	-	-	-	-	-	275	447	430	-	-
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
เจ้าหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	158	74	-	-	-	145	4	4	4	4
ภาระของบริษัทจากกิจการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระจากการขอยกหนี้ส่วนตัวเงิน	185	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หุ้นกู้หรือตราสารหนี้อื่น	-	-	-	-	-	-	240	240	240	240
หนี้สินอื่น	384	151	107	170	57	85	34	37	52	63
รวมหนี้สิน	7,276	5,719	6,150	6,227	6,212	9,076	6,466	4,215	4,940	4,655

	BFIT					AITCO					หน่วย : ล้านบาท	
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545		
ส่วนของผู้ถือหุ้น												
ทุนเรือนหุ้น	1,224	1,224	1,224	1,000	1,000	725	1,475	3,075	3,075	3,075	3,075	3,075
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(359)	(344)	(267)	24	108	53	(837)	(2,018)	(1,928)	(1,795)	(1,795)	(1,795)
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส่วนเกินทุน(ขาด)ของเงินลงทุน	(74)	27	35	61	151	(104)	(58)	(73)	(51)	(34)	(34)	(34)
อื่น ๆ	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	825	907	992	1,085	1,258	673	580	985	1,096	1,246	1,246	1,246
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	8,101	6,626	7,142	7,312	7,471	9,749	7,047	5,200	6,036	5,901	5,901	5,901

หน่วย : ล้านบาท

	BC					ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เงินสดและเงินฝาก	544	206	181	183	158	915	162	125	86	89
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน	168	-	-	-	-	122	24	-	-	17
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน	528	-	20	-	-	176	112	178	539	392
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	810	808	710	531	823	1,390	1,491	1,746	2,067	2,342
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	8	-	-	-	-	40	11	-	-	-
เงินให้กู้ยืมและถูกหนี้ธุรกิจเงินลงทุน	9,292	8,024	4,924	4,188	3,902	6,778	5,586	3,868	3,260	3,138
ถูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	246	117	33	19	15	213	97	11	6	5
ทรัพย์สินรอการขาย	3	134	118	125	120	8	89	114	110	105
ภาระของลูกค้าจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	35	20	8	2	4	31	16	12	9	14
สินทรัพย์อื่น	50	39	23	16	17	170	85	66	61	36
รวมสินทรัพย์	11,684	9,348	6,017	5,064	5,040	9,844	7,674	6,120	6,137	6,137
เงินกู้ยืมและเงินรับฝาก	10,818	7,460	3,794	2,818	3,101	8,636	6,232	4,447	4,506	4,535
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาจะซื้อคืน	226	327	36	10	40	167	258	155	3	13
บัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์	8	-	-	-	-	13	-	-	-	-
เจ้าหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์	17	0	0	0	0	107	26	1	1	1
ภาระของบริษัทจากการรับรอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาระจากการขายถูกหนี้ตัวเงิน	-	-	-	-	-	62	-	-	-	-
หุ้นผู้หรือตราสารหนี้อื่น	-	539	721	717	717	-	260	320	319	319
หนี้สินอื่น	142	61	47	33	33	204	82	64	85	51
รวมหนี้สิน	11,211	8,388	4,598	3,579	3,891	9,188	6,858	4,988	4,915	4,920

	BC					ค่าเฉลี่ย					หน่วย : ล้านบาท	
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545		
ส่วนของผู้ถือหุ้น												
ทุนเรือนหุ้น	1,500	2,754	3,253	3,258	1,841	1,150	1,818	2,517	2,444	1,972		
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(993)	(1,808)	(1,817)	(1,768)	(697)	(433)	(997)	(1,367)	(1,224)	(795)		
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ส่วนเกินทุน(ขาด)ของเงินลงทุน	(35)	15	(17)	(5)	4	(71)	(5)	(18)	2	40		
อื่นๆ	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-		
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	472	960	1,419	1,485	1,148	657	816	1,132	1,222	1,217		
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	11,684	9,348	6,017	5,064	5,040	9,844	7,674	6,120	6,137	6,137		

หน่วย : ล้านบาท

	NFS			TISCO						
	2541	2542	2543	2544	2545	2543	2544	2545		
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	5,316	2,776	3,320	3,567	3,849	4,882	3,383	2,716	2,660	2,778
ค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน	(5,190)	(2,579)	(1,998)	(1,977)	(1,814)	(5,012)	(2,134)	(1,507)	(1,309)	(1,201)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	126	198	1,322	1,590	2,035	(130)	1,249	1,209	1,351	1,577
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(2,876)	569	(3,011)	(838)	(781)	(1,220)	(5,254)	413	161	(465)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(2,750)	766	(1,689)	752	1,254	(1,350)	(4,005)	1,622	1,512	1,113
รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	(926)	55	1,228	700	1,791	(1,178)	185	461	615	1,456
ค่าใช้จ่ายการค้าเงินงาน	(818)	(806)	(760)	(925)	(1,322)	(900)	(792)	(1,130)	(1,272)	(1,414)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(4,494)	15	(1,221)	527	1,723	(3,428)	(4,613)	952	855	1,154
ค่าภาษีเงินได้	-	(356)	-	-	-	-	-	-	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	(113)	(209)	(46)	(17)	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(4,494)	(341)	(1,221)	527	1,723	(3,542)	(4,822)	906	839	1,154

หน่วย : ล้านบาท

	SICCO					KK				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	2,166	846	937	1,159	1,226	1,810	4,072	1,305	1,499	2,191
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	(1,620)	(736)	(666)	(748)	(763)	(2,119)	(1,924)	(1,900)	(1,512)	(1,286)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	546	111	271	411	463	(308)	2,147	(595)	(12)	904
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(650)	(641)	-	(75)	(85)	(489)	(714)	(668)	(261)	118
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(104)	(530)	271	336	378	(797)	1,433	(1,263)	(273)	1,023
รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	(318)	201	68	109	321	869	741	5,139	2,761	1,444
ค่าใช้จ่ายการค้าเงินงาน	(299)	(138)	(203)	(264)	(297)	(776)	(1,012)	(1,063)	(1,099)	(1,061)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(721)	(468)	136	180	402	(704)	1,163	2,813	1,389	1,406
ค่าภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(721)	(468)	136	180	402	(704)	1,163	2,812	1,389	1,406

หน่วย : ล้านบาท

	ACL					ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	4,982	1,401	1,468	1,238	1,250	3,831	2,496	1,949	2,025	2,259
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	(5,786)	(2,279)	(1,124)	(716)	(543)	(3,945)	(1,930)	(1,439)	(1,252)	(1,121)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(804)	(878)	344	521	707	(114)	565	510	772	1,137
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(4,831)	(7,786)	505	(295)	(2,065)	(2,013)	(2,765)	(552)	(261)	(656)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(5,635)	(8,665)	849	227	(1,358)	(2,127)	(2,200)	(42)	511	482
รายได้ที่มีไว้ดอกเบี้ย	(98)	(667)	(147)	362	97	(330)	103	1,350	909	1,022
ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน	(1,035)	(941)	(521)	(370)	(539)	(766)	(738)	(736)	(786)	(927)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(6,768)	(10,273)	180	219	(1,801)	(3,223)	(2,835)	572	634	577
ค่าภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	-	(71)	(0)	-	-
รายการพิเศษ	-	-	662	146	76	(23)	(42)	123	26	15
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(6,768)	(10,273)	842	365	(1,725)	(3,246)	(2,948)	695	660	592

หน่วย : ล้านบาท

	BFIT					AITCO				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	817	494	438	363	381	1,714	461	353	326	298
ค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน	(870)	(365)	(223)	(178)	(177)	(1,540)	(303)	(136)	(132)	(123)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(53)	129	215	185	204	173	158	218	195	175
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(419)	(196)	(57)	(135)	22	(507)	(957)	(1,291)	72	15
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(472)	(67)	158	50	226	(334)	(800)	(1,073)	267	190
รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	(1)	258	96	124	70	162	76	8	(39)	92
ค่าใช้จ่ายการค้าเงินงาน	(135)	(176)	(177)	(107)	(133)	(305)	(166)	(115)	(138)	(150)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(608)	15	77	67	163	(476)	(890)	(1,181)	90	132
ค่าภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	(6)	-	-	-	-
รายการพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(608)	15	77	67	163	(482)	(890)	(1,181)	90	132

หน่วย : ล้านบาท

	BC					ค่าเฉลี่ย				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	1,368	486	422	322	280	1,300	480	405	337	320
ค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน	(1,627)	(645)	(292)	(155)	(127)	(1,346)	(438)	(217)	(155)	(142)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	(260)	(158)	131	167	153	(46)	43	188	182	177
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(679)	(1,015)	(101)	(11)	(8)	(535)	(723)	(483)	(24)	10
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักหนี้สงสัยจะสูญ	(939)	(1,173)	30	156	145	(581)	(680)	(295)	158	187
รายได้ที่มีไว้ชดเชย	(100)	39	136	0	(1)	20	124	80	29	54
ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน	(224)	(186)	(175)	(107)	(97)	(221)	(176)	(156)	(117)	(127)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีและก่อนรายการพิเศษ	(1,263)	(1,321)	(9)	49	46	(782)	(732)	(371)	69	114
ค่าภาษีเงินได้	(124)	-	-	-	-	(43)	-	-	-	-
รายการพิเศษ	-	505	-	-	-	-	168	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(1,387)	(816)	(9)	49	46	(826)	(564)	(371)	69	114

ภาคผนวก ค
ผลการทดสอบค่า Z-Score

Analysis Case Processing Summary

Unweighted Cases		N	Percent
Valid		99	99.0
Excluded	Missing or out-of-range group codes	0	.0
	At least one missing discriminating variable	1	1.0
	Both missing or out-of-range group codes and at least one missing discriminating variable	0	.0
	Total	1	1.0
Total		100	100.0

Tests of Equality of Group Means

	Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
BIS1	.989	1.044	1	97	.309
BIS2	.990	.979	1	97	.325
BIS	.994	.601	1	97	.440
FD	.973	2.716	1	97	.103
FD1	.978	2.217	1	97	.140
FC	1.000	.026	1	97	.873
DC	.999	.093	1	97	.761
DC1	.999	.052	1	97	.820
LCF	.999	.051	1	97	.822
LCF1	1.000	.006	1	97	.938
CALC	.987	1.301	1	97	.257
IGBSE	.997	.305	1	97	.582
GA	.990	.966	1	97	.328
GFGA	.997	.261	1	97	.611
TAATA	.900	10.785	1	97	.001
ALTL	.893	11.681	1	97	.001
BDBTA	.853	16.744	1	97	.000
IAA	.912	9.393	1	97	.003
NPL	.618	59.887	1	97	.000
NPL1	.622	58.848	1	97	.000
NPA	.791	25.599	1	97	.000
NPA1	.775	28.143	1	97	.000
OBSTA	.972	2.810	1	97	.097
TLTA	.988	1.138	1	97	.289
TLSE	.999	.060	1	97	.807
TAE	.953	4.749	1	97	.032
TPEE	.984	1.600	1	97	.209
NETA	.988	1.147	1	97	.287
OETNE	.998	.211	1	97	.647
DE	.928	7.523	1	97	.007
DE1	.942	5.959	1	97	.016
CE	.984	1.551	1	97	.216
CE1	.972	2.811	1	97	.097
EIP	.880	13.214	1	97	.000
RRCF	.944	5.771	1	97	.018
RRCF1	1.000	.004	1	97	.950
ROA	.895	11.330	1	97	.001
ROA1	.985	1.510	1	97	.222
NETR	.999	.101	1	97	.751
TREA	.916	8.862	1	97	.004
OE	.927	7.638	1	97	.007
ROE	.938	6.417	1	97	.013
IS	.984	1.575	1	97	.213
NIM	.970	2.968	1	97	.088
CF	.830	19.878	1	97	.000
QADB	1.000	.032	1	97	.859
QADB1	1.000	.010	1	97	.922
LD	.961	3.903	1	97	.051
FACF	1.000	.003	1	97	.956
CD	.906	10.070	1	97	.002

Analysis 1

Box's Test of Equality of Covariance Matrices

Log Determinants

Z	Rank	Log Determinant
0	4	27.572
1	4	23.454
Pooled within-groups	4	27.026

The ranks and natural logarithms of determinants printed are those of the group covariance matrices.

Test Results

Box's M		66.485
F	Approx.	6.274
	df1	10
	df2	15158.81
	Sig.	.000

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Variables Entered/Removed^{a,b,c,d}

Step	Entered	Wilks' Lambda								
		Statistic	df1	df2	df3	Exact F				
						Statistic	df1	df2	Sig.	
1	NPL	.618	1	1	97.000	59.887	1	97.000	.000	
2	BIS2	.529	2	1	97.000	42.654	2	96.000	.000	
3	CE1	.494	3	1	97.000	32.397	3	95.000	.000	
4	CALC	.472	4	1	97.000	26.279	4	94.000	.000	

At each step, the variable that minimizes the overall Wilks' Lambda is entered.

- Maximum number of steps is 100.
- Maximum significance of F to enter is .05.
- Minimum significance of F to remove is .10.
- F level, tolerance, or VIN insufficient for further computation.

Stepwise Statistics

Wilks' Lambda

Step	Number of Variables	Lambda	df1	df2	df3	Exact F			
						Statistic	df1	df2	Sig.
1	1	.618	1	1	97	59.887	1	97.000	5.929E-12
2	2	.529	2	1	97	42.654	2	96.000	6.528E-14
3	3	.494	3	1	97	32.397	3	95.000	1.608E-14
4	4	.472	4	1	97	26.279	4	94.000	1.185E-14

Summary of Canonical Discriminant Functions

Eigenvalues

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	1.118 ^a	100.0	100.0	.727

a. First 1 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
BIS2	.571
CALC	.297
NPL	1.150
CE1	-.366

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
BIS2	.207
CALC	.037
NPL	.065
CE1	.000
(Constant)	-1.954

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

Z	Function
	1
0	.690
1	-1.587

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Prior Probabilities for Groups

Z	Prior	Cases Used in Analysis	
		Unweighted	Weighted
0	.500	69	69.000
1	.500	30	30.000
Total	1.000	99	99.000

Classification Function Coefficients

	Z	
	0	1
BIS2	.982	.512
CALC	.234	.150
NPL	.185	3.799E-02
CE1	7.570E-04	1.136E-03
(Constant)	-8.603	-5.174

Fisher's linear discriminant functions

Classification Results^{b,c}

			Predicted Group Membership		Total
			0	1	
Original	Count	0	62	8	70
		1	0	30	30
	%	0	88.6	11.4	100.0
		1	.0	100.0	100.0
Cross-validated ^a	Count	0	61	9	70
		1	1	29	30
	%	0	87.1	12.9	100.0
		1	3.3	96.7	100.0

- a. Cross validation is done only for those cases in the analysis. In cross validation, each case is classified by the functions derived from all cases other than that case.
- b. 92.0% of original grouped cases correctly classified.
- c. 90.0% of cross-validated grouped cases correctly classified.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชนะชัย องค์กรณะสุข
วัน เดือน ปีเกิด	6 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด	เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจ (การบัญชี) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ปี 2530
สถานที่ทำงาน	ธนาคารแห่งประเทศไทย 273 ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์